

TALOUSARVIO 2024

Taloussuunnitelma 2025–2026

Kunnanvaltuusto

11.12.2023

SIILINJÄRVI

Kansikuva: Brändimateriaali

Sisällys

Esipuhe	5
1 YLEISET LÄHTÖKOHDAT	6
1.1 Väestö	6
1.2 Työttömyys	11
1.3 Työpaikat	12
1.4 Kansantalouden kehitysnäkymät	13
1.5 Kuntatalouden kehitysnäkymät	14
1.6 Talousarvion hyväksyminen ja sitovuus.....	16
1.7 Kunnan henkilöstö ja organisaatio	22
1.8 Riskien hallinta ja sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja menettelytavat	24
2 KUNTASTRATEGIA 2025	25
2.1 Toiminta-ajatus	25
2.2 Arvot	25
2.3 Visio 2025	25
2.4 Strategiset tavoitteet	25
2.4.1 Ketterä kehittäjä	25
2.4.2 Hyvinvoiva arki	28
2.4.3 Elinvoimainen ympäristö.....	31
3 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	34
3.1 Konserniohjaus	34
3.2 Konserniyhtiöiden toiminnan ja talouden tavoitteet	34
4 TULOSLASKELMAOSA	45
4.1 Tulot ja menot	45
4.2 Verotulot.....	48
4.3 Valtionosuudet.....	49
4.4 Rahoitustulot ja -menot	51
4.5 Vuosikate.....	51
4.6 Tilikauden tulos ja ali- ja ylijäämä	51
4.7 Taloussuunnitelma	52
4.8 Talouden tasapainottamisohjelma	53
5 RAHOITUSOSA	55
6 KÄYTTÖTALOUSOSA.....	60
6.1 KONSERNIPALVELUT	63
6.1.1 Vaalit	64
6.1.2 Tilintarkastus	65
6.1.3 Ympäristöterveyspalvelut.....	67
6.1.4 Maaseutuhallinto	72
6.1.5 Konsernipalvelut.....	75
6.2 ELINVOIMA- JA YHTEISET PALVELUT	79
6.2.1 Elinvoimapalvelut	80
6.2.2 Yhteiset palvelut.....	94

6.2.3 Joukkoliikenne	112
6.3 SIVISTYSPALVELUT	116
6.4 TEKNISET PALVELUT	148
6.4.1 Tekniset palvelut	149
6.4.2 Rakennusvalvonta ja Ympäristönsuojelu	156
6.4.3 Yksityistiet	161
6.5 ERIYTETYT TASEYKSIKÖT.....	164
6.5.1 Toimitilojen ylläpito.....	164
7 INVESTOINTIOSA	167

Esipuhe

Kuntatalouden näkymä on kolmen vahvan vuoden jälkeen nopeasti heikkenevä. Kuntien menot ovat kasvaneet hintojen ja korkojen noustessa ja samaan aikaan investointipaineet ovat pysyneet mittavina. Lisäksi kunta-alan ansiokehitys on ollut nopeaa, joka osaltaan vaikuttaa kuntien toiminnan kustannuskehitykseen. Kunnille kertyy verotuloja vuonna 2023 osin edelleen sote-uudistusta edeltäneiden korkeampien kunnallisveroprosenttien ja jako-osuuksien mukaisesti. Käännös heikompaan on kuitenkin edessä talouskasvun vaimenemisen ja väliaikaisten korkeampien verotulokertymien loppuessa. Edellä kuvatun kuntatalouden kokonaiskuvan osalta Siilinjärvi ei tee poikkeusta.

Vuoden 2023 alussa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palvelut siirtyivät kunnilta hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle. Muutoksesta johtuen vuoden 2023 toimintakate on Siilinjärven kunnassa selvästi alle puolet vuoden 2022 tasosta ja henkilöstömäärä alle 2/3 osaa vuoden 2022 tasosta. Siilinjärven kunnan taseessa oli vuoden 2022 lopussa noin 3,7 M€ ylijäämää ja vuoden 2023 tilinpäätös tulee asettumaan hyvin lähelle 0-tulosta. Vuoden 2023 tulosta tukee voimakkaasti mm. vuoden 2022 ”verohännät”, joten kuluvan vuoden tulos ei anna oikeaa kuvaa hyvinvointialueuudistuksen jälkeisestä talouden tasapainosta Siilinjärven kunnassa.

Vetovoiman ylläpitoa ja talouden vahvistamista

Vuoden 2024 talousarvio suunnitelmavuosineen kertoo yksiselitteisesti sen, että Siilinjärven kunnan toimintakate (toiminnalliset menot-toiminnalliset tulot) on liian korkealla tasolla suhteessa kunnan verotuloihin ja valtionosuuksiin. Ilman merkittäviä talouden sopeuttamistoimia kunnan vuosikate ei riitä kattamaan investoinneista tehtäviä suunnitelmajoitoja ja käytöstä poistettavasta rakennuskannasta tehtäviä ylimääräisiä poistoja. Kunnan taseessa oleva ylijäämä ei puolestaan riitä kattamaan näkyvissä olevaa alijäämäisten tulosten painetta. Tästä syystä talouden vahvistamistoimet on käynnistettävä välittömästi. Sopeutuksen tarve on tuleville kolmelle vuodelle yhteensä noin 9,3 M€ ja jo talousarviovuodelle 2024 tulee löytää noin 1,5 M€:n edestä tulosta parantavia toimenpiteitä.

Siilinjärven kunnan omaan taseeseen toteutettava nettoinvestointitaso on 8,7 M€ vuonna 2024. Talousarviovuonna valmistuu mm. Siilinkosken päiväkotia, korjaamme katuverkostoa ja jatkamme liikuntapaikkarakentamista (Paloiluhallin pohja, Ahmon tekonurmen uusiminen). Vuonna 2024 käynnistyy myös Ahmon ja Siilinlahden koulujen rakentaminen, kyseisen kokonaisuuden arvo on noin 60 M€ ja se toteutetaan leasingrahoitteisena elinkaarihankkeena. Kaikkiaan voidaan sanoa, että kunta satsaa tulevina vuosina erittäin voimakkaasti peruspalvelujensa fyysiseen toimintaympäristöön.

Vaikka olemme talouden osalta haastavassa tilanteessa, on meidän hyvä muistaa, että moni suomalainen kunta ja kaupunki on vielä paljon hankalampien haasteiden edessä. Siilinjärvi on väestömäärältään ja yritysten liikevaihdolla mitattuna Pohjois-Savon toiseksi suurin kunta. Väestön kokonaismäärä on kasvanut hienoisesti viimeisen vuosikymmenen ajan ja olemme kuntalaisten keski-ikäällä mitattuna maakunnan nuorimpia. Myös siilinjärveläisten työllisyys on vuodesta toiseen maakunnan kärkitasoa ja kuntamme pärjää elinvoimaa kuvaavilla mittareilla varsin hyvin myös valtakunnallisessa vertailussa. Siilinjärvellä on siis olemassa hyvät perusedellytykset kuntatalouden vahvistamiselle.

Janne Airaksinen, kunnanjohtaja

1 YLEISET LÄHTÖKOHDAT

1.1 Väestö

Siilinjärvellä asui vuoden 2022 lopussa 21 232 henkilöä. Vuoden 2022 väestönkehitys oli -61 henkilöä, luonnollinen väestönlisäys -33 henkilöä, nettomuutto, siirtolaisuus ja korjausvaikutus olivat yhteensä -28 asukasta. Asuntoja valmistui 175, keskiarvoisesti on valmistunut reilut 100 uutta asuntoa.

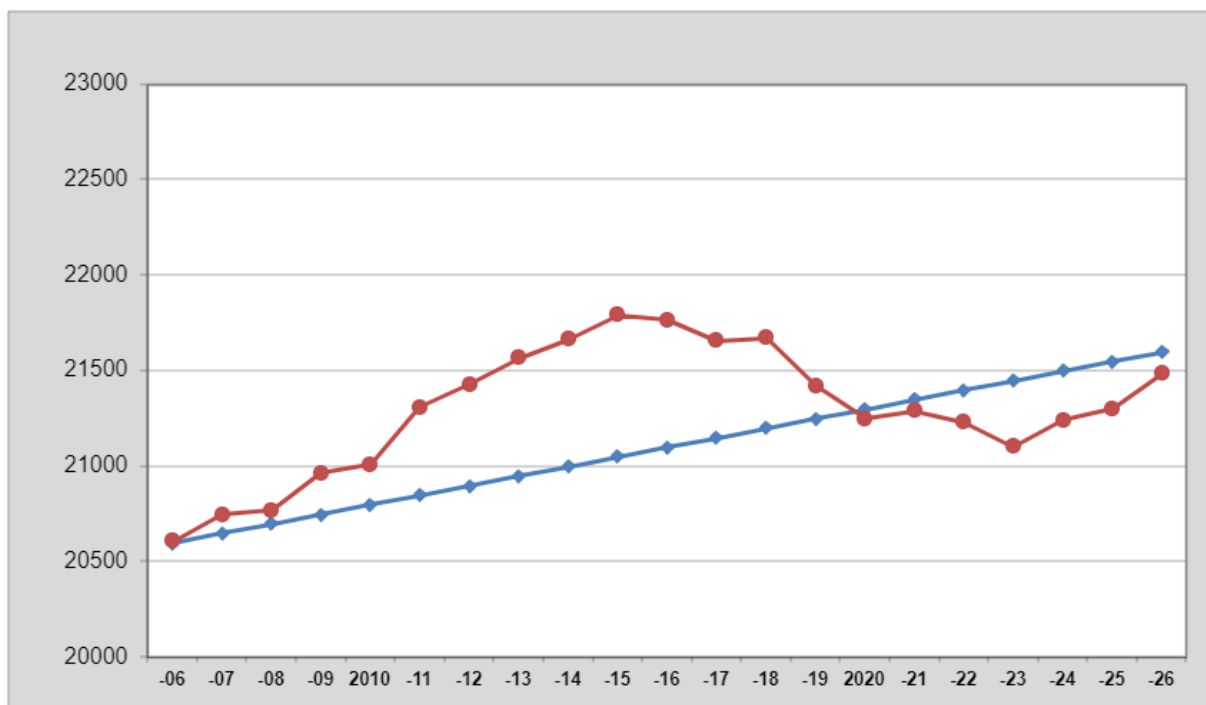
Siilinjärven väestö on ollut pitkään pysyvän kasvun linjalla. Viime vuosina kasvu on pysähtynyt. Tulevien vuosien ennuste on, että väestö tulisi lisääntymään hieman. Ennusteessa syntyneiden määrä vakiintuu nykytasoon, koska Siilinjärvellä on paljon synnytysikäistä väestöä ja uudet asuntoalueet tuovat lisää nuoria perheitä. Kuolleiden määrä nousee kuitenkin tasaisesti ikärakenteen vanhetessa. Kuolleisuuden kasvun seurauksena luonnollinen väestönkasvu pysähtyy ja kääntyy ennusteen lopussa negatiiviseksi.

Väestö 1960–2022 sekä ennuste 2023–2026

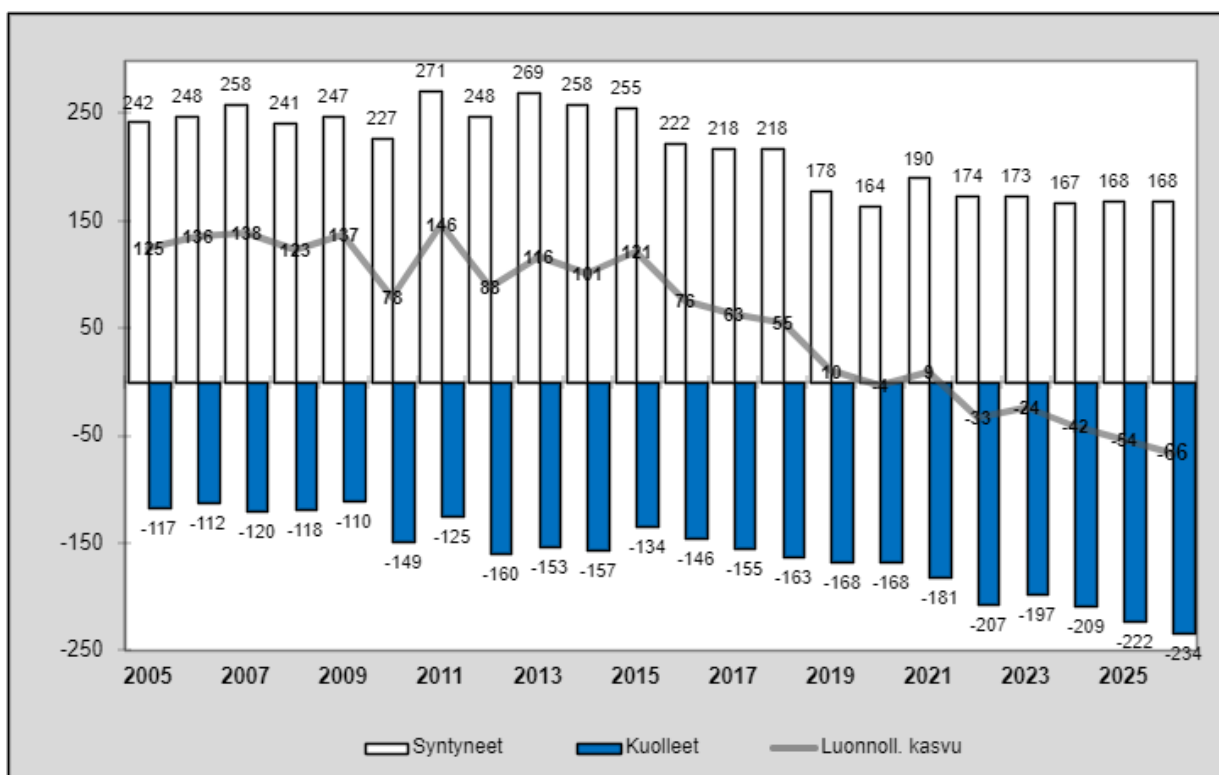
Vuosi	Väestö	Muutos	Muutos %
1960	8 023	833	11,6
1970 *	10 834	2 811	35,0
1980	15 168	4 334	40,0
1990	18 749	3 581	23,6
2000	19 723	974	5,2
2010	21 010	1 287	6,5
2011	21 311	301	1,4
2012	21 431	120	0,6
2013	21 567	136	0,6
2014	21 668	101	0,5
2015	21 794	126	<i>Muutos 2011–2015: 3,7 %</i>
2016	21 768	-26	-0,1
2017	21 657	-111	-0,5
2018	21 674	17	0,1
2019	21 423	-251	-1,2
2020	21 251	-172	<i>Muutos 2016–2020: -2,5 %</i>
2021	21 293	42	0,2
2022	21 232	-61	-0,3
2023	21 104	-128	-0,6
2024	21 243	+139	0,7
2025	21 303	+60	0,3
2026	21 488	+185	0,9

* 1.1.1969 liitettiin alue Kuopion maalaiskunnasta Siilinjärveen

Väestön kehitys 2006–2022 ja ennuste 2023–2026

Siilinjärven luonnollinen väestönlisäys 2005–2022 ja ennuste 2023–2026

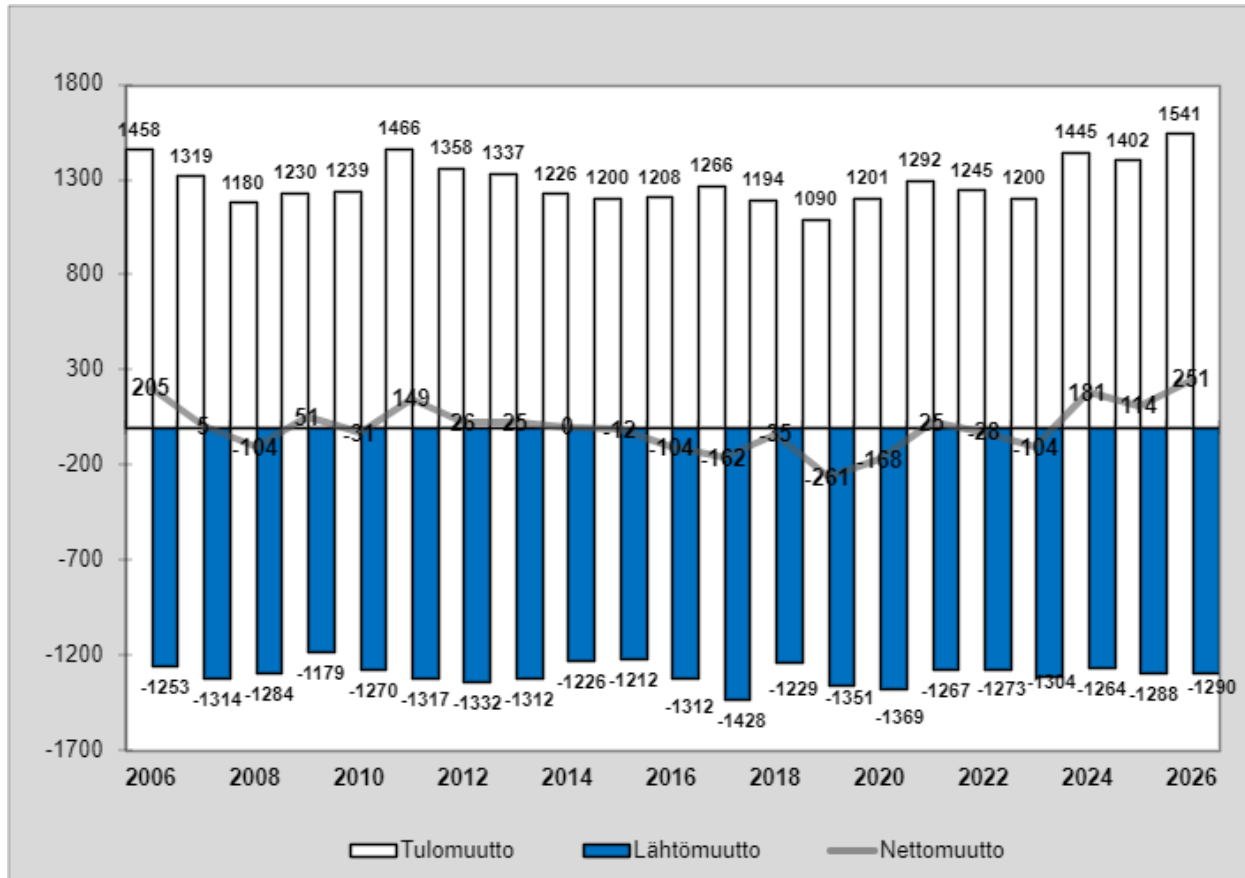
Siilinjärven muuttoliikkeen luonne on muuttunut selvästi. 1970- ja 1980-luvuilla muutti Siilinjärvelle ihmisiä valtaosin Pohjois-Savon eri kunnista ja enimmäkseen muuton syy oli muutto työpaikan lähelle. Nykyisinkin tulomuuttajat ovat valtaosin Kuopiosta ja muuton syy on useimmiten väljemmän ja paremman asunnon hankinta, samoin lähtömuutto suuntautuu pääosin Kuopioon. Muiden naapurikuntien suhteen muuttoliike on kääntynyt jopa Siilinjärvelle tappiolliseksi. Muuttoliikkeen luonteen muutos on yleinen maan muissakin suurten kaupunkien ympäryskunnissa.

Viime vuosina sekä tulo- että lähtömuutto ovat kasvaneet Siilinjärvellä suuriksi. Tulomuuton on pitänyt suurena monet yhtä aikaa rakennettavina olevat uudet asuntoalueet niin Kirkonkylässä kuin Etelä-Siilinjärvellä. Tätä on tukenut lisäksi vilkas vanhojen asuntojen kauppa sekä vahva rakentaminen kunnan maaseutualueilla. Toisaalta lähtömuuttokin on noussut suureksi. Kasvanut lähtömuutto johtuu vilkkaasta vanhojen asuntojen kaupasta ja poismuuttavista nuorista ikäluokista, jotka muuttavat suuriin kaupunkeihin Siilinjärveä parempien opiskelu- ja työnsaantimahdollisuuksien vuoksi.

Uuden ennusteen mukaan Siilinjärven sekä tulo- että lähtömuutto pysyvät lähivuosina edelleen korkeana. Lähivuosien osalta väestöennuste perustuu pientalotuotantoon Etelä-Siilinjärvellä ja Taivallahdessa sekä kerrostalotuotantoon Kirkonkylässä ja Vuorelassa. Myös taajamien nykyisten asuntoalueiden sekä maaseutualueiden uskotaan pystyvän pitämään nykyisen väestömääränsä.

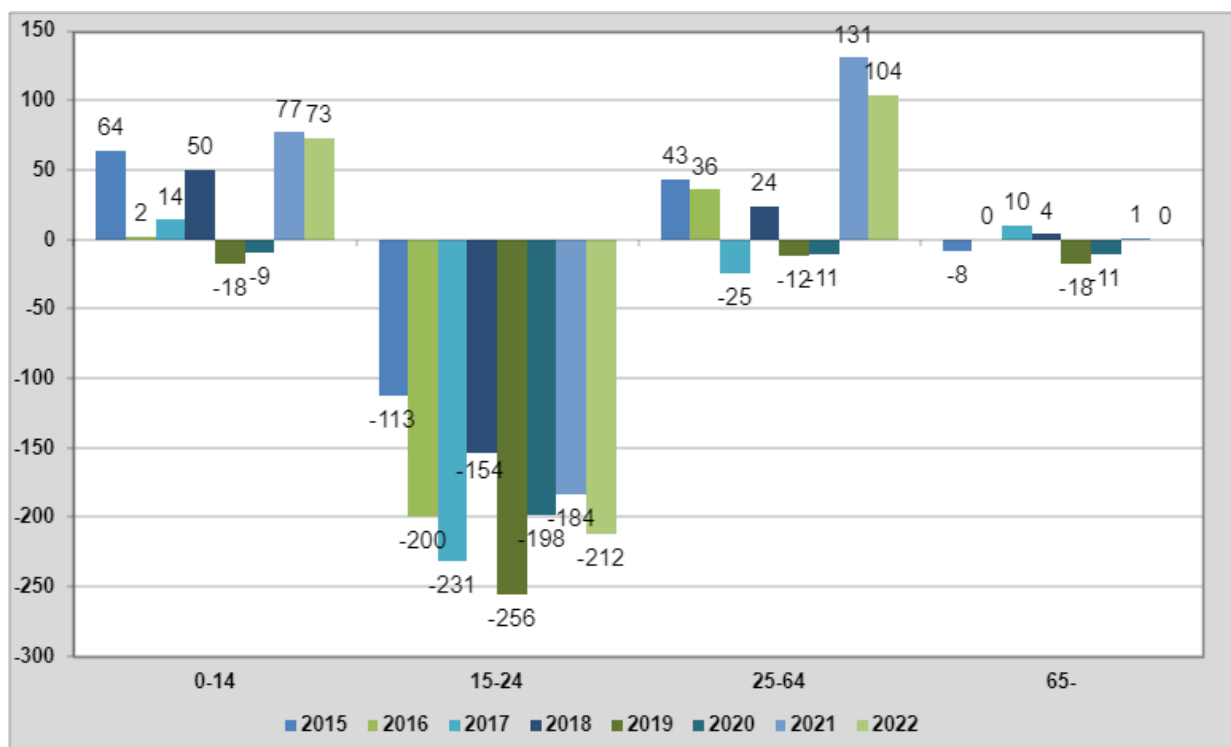
Uusi ennuste perustuu luottamukseen Siilinjärven vahvoihin vetovoimatekijöihin asuinkuntana. Muuttoliikkeen ikärakenteen ennustetaan säilyvän viime vuosien kehityksen mukaisena. Siilinjärven ennustetaan saavan jatkossakin muuttovoittoa nuorista lapsiperheistä ja muuttotappiota 16–24-vuotiaista nuorista.

Muuttoliike 2006–2022 ja ennuste 2023–2026

Nettomuuton ikärakenne 2015–2022

Kunta on päivittänyt strategiansa kesällä 2022. Visio ”Suomen sykkivin kasvukunta, ihmisen kokoiselle elämälle” sisältää kasvun mahdollistamisen. Syntyvyyden laskun vuoksi väestönkasvu edellyttää muuttovoittoa ja vilkasta uudisrakentamista, keskimäärin 180 asuntoa/vuosi.

Muita kunnan väkiluvunkasvun onnistumisen kannalta keskeisiä asioita on koko Kuopion seudun vetovoimaisuuden kasvattaminen. Siilinjärvi toimii yhdessä naapurikuntien kanssa pyrkien luomaan edellytyksiä saavuttaa Pohjois-Savon liiton Tavoite+ taso, jossa kaikki alat lisäävät työllisyyttä. Investoiminen ja innovaatiotoiminta ovat aktiivista, teollinen tuotanto kasvaa, rakentaminen vilkasta, raaka-aineiden, tavaroiden ja ihmisten kuljettaminen kasvaa, lisääntyvä väestö tarvitsee koulutus- ja kulttuuripalveluja, yksityisen ja julkisten palvelujen kysyntä lisääntyy.

Tällä hetkellä ennusteeseen sisältyy tavallista enemmän epävarmuustekijöitä.

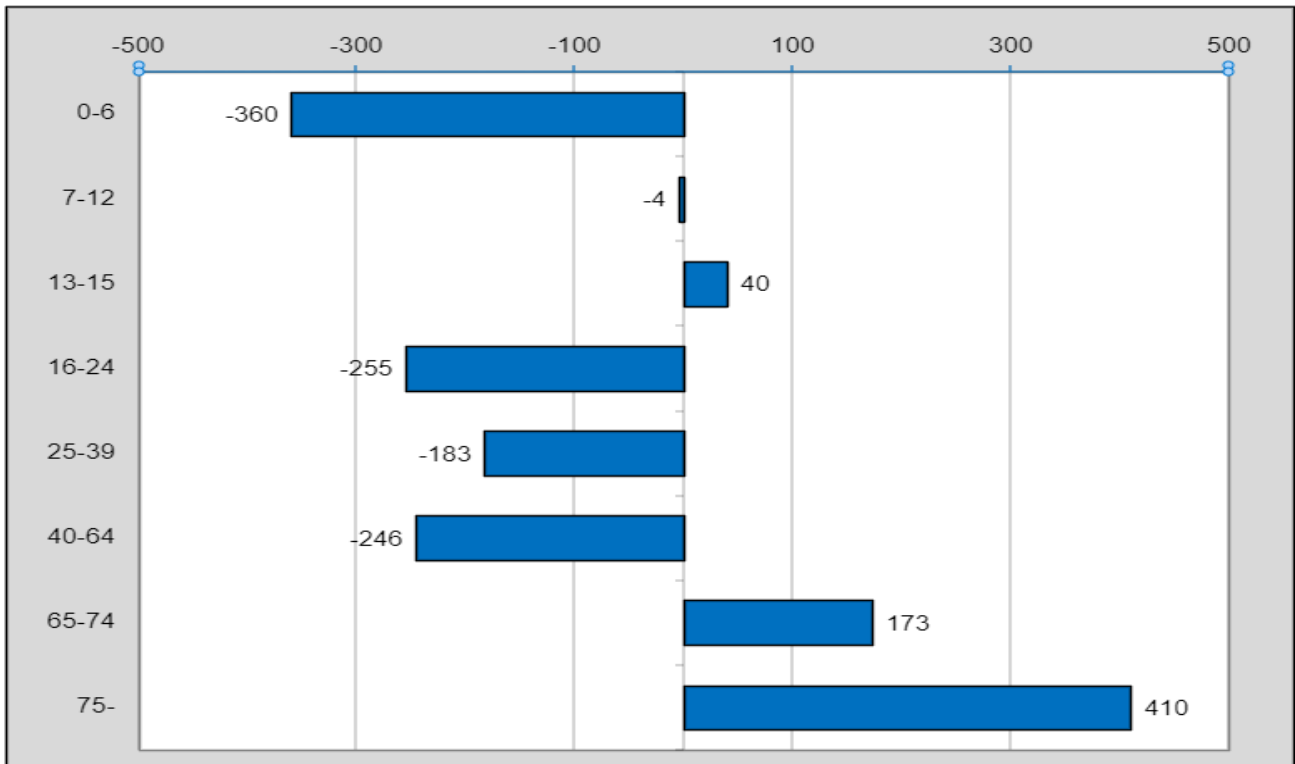
Väestön ikärakenne 2018–2022 ja ennuste 2023–2026

Ikä	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
0–6	1 884	1 778	1 666	1 635	1 577	1 506	1 493	1 465	1 486
7–15	2 745	2 740	2 738	2 748	2 756	2 706	2 669	2 616	2 577
16–24	1 881	1 762	1 713	1 679	1 624	1 648	1 714	1 762	1 793
25–64	10 881	10 728	10 604	10 570	10 534	10 338	10 296	10 239	10 267
65–	4 283	4 415	4 530	4 661	4 741	4 906	5 071	5 221	5 365
Yht.	21 674	21 423	21 251	21 293	21 232	21 104	21 243	21 303	21 488

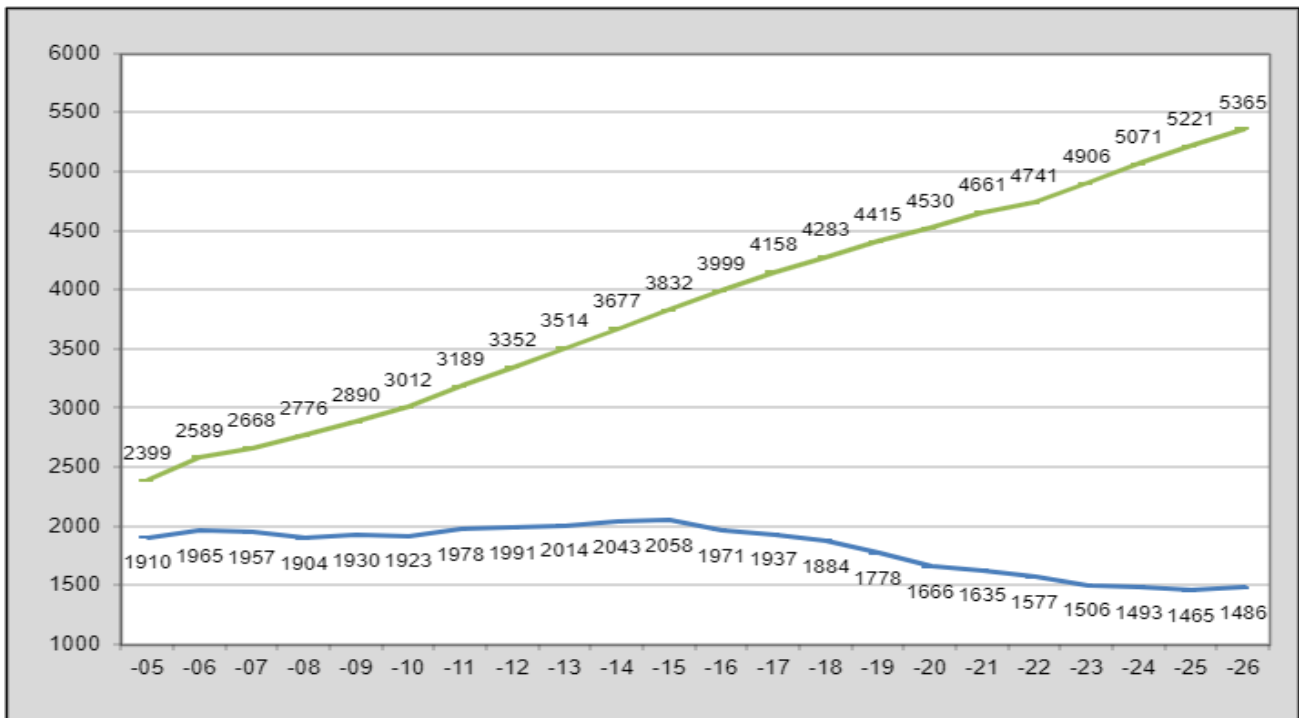
Alle kouluikäisten määrä vähentyy syntyvyyden alenemisen myötä. Ala- ja yläkouluikäisten määrän oletetaan myös vähenevän talousarviojaksolla. Alttiimmin poismuuttavan väestönosan eli 16–24-vuotiaiden määrän odotetaan tasaantuvan. Nuoremman työikäisen väestön määrä

pysynee tasaisena ja vanhemman vähenee. Väestön ikääntymisestä johtuen 65 vuotta täyttäneiden määrän kasvu jatkuu Siilinjärvellä suurena, vuosien 2017–2021 lisäys oli +17 %. Alla olevan taulukon luvut verrattuna tilanteeseen 31.12.2017.

Väkiluvun muutos eri ikäryhmissä vuosina 2018–2022

0–6 ja yli 64-vuotiaiden määrän kehitys 2005–2022 ja ennuste 2023–2026

1.2 Työttömyys

Siilinjärvellä työllisyystilanne on säännöllisesti ollut valtakunnan keskiarvotasoa parempi. Kunnan työttömyys oli 7,3 % vuonna 2021 ja 6,5 % vuonna 2022, kun koko valtakunnan työttömyys oli 11,4 % ja 9,5 %. Vuosi 2020 oli koronapandemian vuoksi työllisyyden suhteen vaikea, vaikka Siilinjärvi selvisi selvästi muuta maata helpommalla. Vuonna 2021 palattiin pandemiaa edeltävään tilanteeseen.

Kunnilla on lukuisia lakisääteisiä velvoitteita, mm. ikääntyvien työllistämismäärä, nuorten työpajatoiminta, yhteistoimintavelvoite ja TYP-johtajuus. Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP) on kuntavetoinen toimintamalli, jossa kunta, Kela ja TE-palvelut yhdessä arvioivat työttömien palvelutarpeet, suunnittelevat työllistymisen edistämiseksi tarkoituksenmukaisia palvelukokonaisuuksia sekä vastaavat työllistymisen edistämisestä ja seurannasta. Toimintamalli on todettu tehokkaaksi ja tarkoituksenmukaiseksi tavaksi edistää vaikeasti työllistyvien henkilöiden työllistymistä. Siilinjärvi onnistui erityisen hyvin pitkäaikaistyöttömyyden vähentämisessä, joka laski 35 % ajanjaksolla heinäkuu 2017 – heinäkuu 2019. Vuosi 2020 oli tässäkin suhteessa selvästi vaikeampi, ja toipuminen on ollut hitaampaa, kuin muussa työttömyydessä.

Työllisyysennusteen tekijät

Vuosi	Asukas- luku	Työ- voima	TYÖTTÖMÄT			
			%	Henkilöä (keskim./kk)	Yli vuoden työttömänä olleet	Alle 25-vuotiaat työttömät
2000	19 742	9 494	12,6	1 198	219	186
2005	20 271	9 723	9,8	955	161	135
2010	21 010	10 064	8,0	802	121	106
2015	21 794	10 247	9,6	998	202	150
2016	21 768	10 221	9,4	971	235	152
2017	21 657	10 154	8,4	858	258	138
2018	21 674	10 180	7,2	728	189	127
2019	21 423	10 039	7,2	721	184	104
2020	21 251	9 966	9,5	972	243	138
2021	21 293	9 914	7,3	731	263	88
2022	21 232	9 900	6,5	640	236	80
2023*	21 104	9 900	7,5	740	240	80
2024*	21 243	9 900	7,3	720	230	80
2025*	21 303	9 900	7,0	700	220	80
2026*	21 488	9 900	6,5	640	210	80

*Arviovuodet

1.3 Työpaikat

Siilinjärvellä oli vuoden 2021 lopussa 7 103 työpaikkaa, jossa kasvua edellisvuoteen nähden +119 työpaikkaa (Vuonna 2020 laskua 107 työpaikkaa).

Työpaikkojen määrässä on ollut nouseva trendi, mutta pandemiavuodet tuottivat selvästi takapakkia. Tulevia vuosia on hankala ennustaa lukuisten epävarmuustekijöiden vuoksi, työpaikkojen lisäys on todennäköisesti vähäisempää. Työpaikkaomavaraisuuden uskotaan nousevan tulevina vuosina 80 prosenttiin.

Yritysinvestointeja on tehty runsaasti EU-ohjelmia hyödyntäen. Vapaita tuotanto- tai muita yritystiloja on niukasti, ja työpaikkojen syntyminen edellyttää toimitilarakentamista jatkossakin. Kasvua ennakoidaan lähinnä hoivapalveluihin, metalliteollisuuteen sekä kaupan ja palveluiden eri aloille. Yritystonttivarauksia on tehty runsaasti, ja niiden vaikutus tulee näkymään seuraavien vuosien sisällä.

Työpaikat vuosina 2000, 2020–2026

Toimiala	2000	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Maa-, metsä- ja kalatalous	396	267	268	270	270	270	270	270
Kaivostoiminta, sähkö-, kaasua ja vesihuolto	260	160	206	200	200	200	200	200
Teollisuus	945	1 039	1 130	1 100	1 100	1 130	1 160	1 200
Rakennustoiminta	430	815	782	830	850	870	890	910
Kauppa, kuljetus, majoitus	1 098	1 137	1 179	1 180	1 180	1 200	1 220	1 240
Informaatio, rahoitus, kiinteistöala ja ammatillinen toiminta	340	663	722	700	700	700	700	700
Yhteisk. ja henkilökoht. palvel.	2 414	2 813	2 729	2 800	2 810	2 840	2 870	2 890
Tuntematon		90	87	90	90	90	90	90
Työpaikat yhteensä	5 997	6984	7103	7170	7200	7300	7400	7500
Asukasluku, 31.12.	19 742	21251	21293	21232	21104	21243	21303	21488
Työvoima, 31.12.	9 559	9966	9914	9900	9900	9900	9900	9900
Työttömät, 31.12.	1 221	962	681	759	800	700	700	700
Alueella asuva työll. työvoima	8 338	9004	9233	9141	9 100	9 200	9 200	9 200
Työpaikkaomavaraisuusaste	71,9	77,6	76,9	78,4	79,1	79,3	80,4	81,5
Pendelöinti ulos	4 112	5 383	5 635	5 500	5 500	5 500	5 500	5 500
Pendelöinti sisään	1 771	3 361	3 500	3 530	3 600	3 600	3 700	3 800
Ulkopuolinen työssäk. (netto)	2 341	2 022	2 135	1 970	1 900	1 900	1 800	1 700

Luvut Tilastokeskuksen mukaan vuoteen 2021 saakka, sen jälkeen kunnan ennuste

1.4 Kansantalouden kehitysnäkymät

Maailmantalouden elpyminen pandemiasta, Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan ja nopeasta inflaatiosta, etenee. Inflaatio on kokonaisuutena hidastunut, mutta pohjainflaatio on edelleen korkea monilla talousalueilla. Yhdysvalloissa koronnostot ovat ainakin toistaiseksi päättyneet, mutta Euroopassa niitä on jatkettu ainakin vielä syksyllä. Talous yskii Suomen tärkeissä vientimaissa kuten Ruotsissa ja Saksassa. Talous on sinnitellyt Suomessakin palvelujen varassa ja työmarkkinatilanne on säilynyt vakaana, mutta teollisuus ja rakentaminen ovat painuneet taantumaan.

Sodan jatkuminen ylläpitää kuitenkin yhä epävarmuustekijöitä. Viljan kuljetusvaikeudet nostavat ruuan hintaa ja lisäävät ruokapulaa heikommin kehittyvissä maissa. Venäjän sähköstä irtautuminen on Euroopassa edelleen kesken ja jännitteet Venäjän, ja länsimaiden kesken ovat edelleen kiristyneet. Talouteen orastavaa elpymistä ja maailmankaupan piristymistä povataan kuitenkin jo ensi vuodelle.

Suomeen on suunnitteilla merkittävä määrä tuulivoimainvestointeja ja sen tuottamaa halpaa ja puhdasta energiaa hyödyntäviä investointeja mm. vedyn ja teräksen tuotantoon. Tuotannollisten investointien näkymien odotetaan olevan poikkeuksellisen valoisia vihreään siirtymään liittyvien investointisuunnitelmien myötä. Toisaalla asuntorakentaminen on hyytynyt korkojen nopean nousun myötä. Rakentamista ylläpitää vaivoin korjausrakentaminen ja muu kuin asuntorakentaminen. Rakennusinvestointien aallonpohja leikkaa tänä ja ensi vuonna tuntuvasti bkt-kasvua. Mikäli hintojen ja korkojen nousu jatkuu ennakoitua pidempään, se voi aiheuttaa ongelmia rakennus- ja kiinteistöyhtiöille, joiden konkurssit ja lopettamiset ovat lisääntyneet. Rahapolitiikan historiallisen nopea kiristäminen alkaa toden teolla purra kysyntään vasta kuluvan vuoden aikana.

Valtiovarainministeriön ennuste talouden kehitymisestä on muita ennusteita optimistisempi. Se perustuu energian ja raaka-aineiden halpenemiseen, kansalaisten ostovoiman kasvuun ja sen myötä yksityisen kulutuksen ja kysynnän kasvuun, korkojen alenemiseen ja työllisyyden kasvuun. Nykyinen taantuma tulkitaan tilapäiseksi, talouden suhdannekiertoon liittyväksi notkahdukseksi. Muiden talousennustajien katsauksissa on huomioitu se, että geopolittinen vastakkainasettelu ja korkojen nousun välittyminen yritysten vientiponnistelujen lisäämiseen ja investointeihin saattavat kuitenkin aiheuttaa myös kielteisiä yllätyksiä.

Talouteen uskoa luovasta näkymästä huolimatta julkisyhteisöjen talouden todetaan sen sijaan myös valtiovarainministeriön mielestä olevan hyvin karu. Alijäämä jatkaa kasvuaan mikä vaikuttaa myös velan määrään läpi ennustejakson. Erityisesti valtionhallinnon ja hyvinvointialueiden talouden kääntäminen edellyttää menojen kasvun hidastamista ja tulojen kasvua. Uuteen hallitusohjelmaan on sisällytetty sopeutustoimia, jotka hyödyttävät valtion taloutta n. 2,6 mrd eurolla ja hyvinvointialueita n. 0,9 mrd eurolla. Siitä huolimatta valtion velkaantuminen ei taitu vaan käytännössä pysyy n. 9–10 mrd eurossa vuosittain. Työllisyyden, palkkasumman ja yksityisen kulutuksen kehittymiseen liittyvä epävarmuus tuottaa epävarmuutta julkisten tulojen ennakkointiin.

Seuraavassa taulukossa on esitetty Valtiovarainministeriön syksyn 2023 taloudellisen katsauksen kansantalouden keskeiset tunnusluvut 2020–2022 ja ennusteet vuosilta 2023–2025

Muuttuja	2020	2021	2022	2023	2024	2025
(% muutos)						
Tuotanto (määrä)	-2,4	3,2	1,6	0,0	1,2	1,8
Työn tuottavuus	0,2	1,4	0,7	-0,2	1,2	1,3
Ansiotaso	1,9	2,4	2,4	4,3	3,5	3,3
Inflaatio	0,3	2,2	7,1	6,2	2,2	1,7

Muuttuja	2020	2021	2022	2023	2024	2025
(%-yksikköä)						
Työttömyysaste	7,7	7,7	6,8	7,1	7,2	7,0
Vaihtotase/BKT	0,5	0,4	-3,6	-1,4	-1,2	-1,3
Julkisyhteisöjen alijäämä/BKT	-5,6	-2,9	-0,4	-2,2	-3,2	-3,4
Julkisyhteisöjen velka/BKT	74,8	72,5	72,9	74,2	76,8	78,9
10 vuoden korko, %	-0,2	-0,1	1,7	3,1	3,2	3,2
Euribor 3 kk, %	-0,4	-0,5	0,3	3,5	3,6	3,0

1.5 Kuntatalouden kehitysnäkymät

Valtionvarainministeriön syksyllä 2023 julkaisemissa Kuntatalousohjelmissa on luonnehdittu kuntatalouden kehitysnäkymiä kattavasti.

Vuodesta 2023 alkaen kuntatalous tulee olemaan hyvin poikkeuksellinen niin menojen kuin tulojenkin kehityksen osalta, sote-uudistuksen seurauksena kuntien toiminnan kustannukset vähenevät ja käyttötalousmenoista siirtyy pois noin puolet. Toimintamenojen arvioidaan laskevan 56 % ja toimintatulojen 41 %. Vastaavasti valtionosuuksia, verotuloja ja veromenetysten korvauksia vähennetään koko maan tasolla siirtyviä kustannuksia vastaavasti. Kunnallis- ja yhteisöverotuloissa verotuloja leikkaava vaikutus ei näy vielä täysimääräisesti 2023. Valtionosuuksien kautta täsmäytetään kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden tulojen määrä. Muilta osin valtionosuuksien muutokset jäänevät hyvin maltilliseksi. Koko tarkastelujaksolla menojen arvioidaan pysyvän hieman tuloja suurempina. Painelaskelmien mukaan vuosikatteen ennakoitaan riittävän poistoihin, mutta toiminnan ja investointien rahavirran ennakoitaan olevan negatiivinen. Epätasapaino merkitsee sopeutuspainetta.

Seuraava kuntataloutta ravisteleva muutos tapahtuu vuoden 2025 alusta, kun kunnille muodostuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä uusi valtionosuustehtävä. Pääosa TE-toimistojen henkilö-, työnantaja- ja yrityspalveluista sekä näiden palveluiden hankintatehtävät siirtyvät valtiolta kunnille. Kunnat puolestaan muodostavat uudet työllisyysalueet tehtävien hoitamiseksi.

Hallitusohjelmaan on sisällytetty valtion ja hyvinvointialueiden toimintaa hyödyttäviä sopeutustoimia, mutta vastaavanlaiset kuntia hyödyttävät toimet ovat vähäisiä. Toisaalta kuntiin ei ole kohdistumassa myöskään isoja leikkauksia, mutta valtionosuuksien indeksikorotuksiin tehdään 1 %-yksikön jarru vuosille 2024–2027. Perusopetusta on tarkoitus vahvistaa ja kohdistaa määrärahoja tasa-arvon edistämiseen esi- ja perusopetuksessa. Toimintaedellytysten vahvistamiseksi käynnistetään normituksen keventämishjelma ja kiinteistöverotuksen uudistamista on tarkoitus jatkaa. Kuntien kiinteistökantaan kohdistuu sote-uudistuksen jälkeen ”kiinteistöt sunami”, kun hyvinvointialueiden vuokrausvelvoite päättyy. Tämä kiristää etenkin pienten kuntien tilannetta.

Palvelutarpeen ennakoiva suunnittelu ja investointien tarveharkinta korostuu. Uusia alueellisia ratkaisuja sekä tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien uudistusten tarve säilyy edelleen. Mahdollisuudet tasapainottaa taloutta ovat kuitenkin kaventuneet; suurin osa palveluista kohdistuu varhaiskasvatukseen ja opetukseen.

Kunnallisveroprosenttiin kohdistuu nousupaineita kaikissa kuntakokoryhmissä. Kehyskauden lopulla negatiivisen vuosikatteen kuntia arvioidaan olevan 26. Rakennuskannan ikä, infrarakentaminen, muuttoliike ja vihreä siirtymä luovat edelleen investointipaineita, vaikka investointien nopeimman kasvuvaiheen ennakoitiinkin jo olevan kunnissa takanapäin. Lainakanta kasvaisi 5,2 mrd. eurolla vuodesta 2023 vuoteen 2027. Kohonneet hinnat ja varsinkin kasvava korkotaakka vaikuttavat kuitenkin investointihalukkuuteen myös kunnissa.

Vuosina 2024–2027 kuntatalouden toimintamenojen ennakoidaan kasvavan keskimäärin n. 3,1 % vuodessa. Kasvu aiheutuu pääasiassa hintojen noususta. Sote-uudistuksen jälkeen kuntatalouden kustannuksista suurin osa syntyy varhaiskasvatuksen ja opetuspalveluiden järjestämisestä. Toimintatulojen ennakoidaan kasvavan vastaavana aikana keskimäärin n. 1,4 % vuodessa. Verotulojen ennakoidaan laskevan -5,0 % vuonna 2024, koska sote-uudistuksen vaikutuksen uusi taso verokertymissä näkyy viiveellä. Verotulojen kasvuksi ennakoidaan keskimäärin noin 3,2 % vuosina 2025–2027.

Kunnat ja kuntayhtymät	2022	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*
Toimintakate, mrd	-33,7	-13,2	-13,5	-14,8	-15,4	-16,0
Verotulot	26,9	14,6	13,9	14,2	14,7	15,3
Valtionosuudet	10,8	3,7	3,4	4,3	4,5	4,6
Investoinnit (netto)	-3,7	-3,9	-4,1	-4,3	-4,5	-4,7
Rahoitusjäämä	-0,2	0,8	-0,9	-1,2	-1,3	-1,4
Lainakanta	24,7	19,0	19,9	21,2	22,6	24,2

Lähde: Kuntatalousohjelma ja Kuntaliitto, *ennakkotietoja

Kuntien verotulojen kehitys

Kuntien verotulojen arvioidaan olevan vuonna 2023 yhteensä 14,6 mrd. euroa ja ne alenisivat edelliseen vuoteen verrattuna n. 45 %. Kunnallisveroprosentteja alennettiin kaikissa kunnissa yhtä suurella 12,64 prosenttiyksiköllä. Yhteisöverossa muutos supisti verotuottoa vajaan kolmanneksen. Soten vaikutus näkyy kuitenkin täysimääräisenä sekä kunnallisverossa että yhteisöverossa vasta vuodesta 2024 alkaen kertymis- ja tilitysrytmin takia. Tällöin verotulojen kokonaismäärään ennakoidaan n. -5,0 %:n supistuminen. Hallitusohjelmaan sisältyvät veromuutokset ja tulo- ja työllisyyskehitys voivat muuttaa kunnallisveron tuoton ennusteita. Vastaavasti suhdanneherkässä yhteisöverossa voivat muutokset yritysten tuloksissa ja talouskasvussa aiheuttaa merkittäviä muutoksia kertymään. Kiinteistöveron arvostusmenetelmät maapohjien ja rakennusten osalta uudistetaan ja kiinteistöveroprosenttien alarajoja on tarkoitus nostaa. Nämä on jälleen palautettu hallitusohjelmassa uuteen valmisteluun ja ensimmäisessä vaiheessa maapohjan verotus eriytetään 2024 alkaen yleisestä kiinteistöverosta. Voimaan tulleen kaivosveron käyttöönotto lisää kuntien verotuloja vuodesta 2025 alkaen. Verotulojen kokonaiskehitystä on ennakoitu vuodesta 2025 alkaen n. 3,2 %:n vuosikasvuilla, mutta heikenneet talousennusteet voivat taittaa kasvuennustetta.

Vuodesta 2024 kunnallisveron korotuspaine alkaa kasvaa yli 20 000 asukkaan kunnissa n. 0,7 %-yksikköön ja vuoteen 2026 mennessä korotuspaine on kasvanut tässä kuntakokoluokassa jo 1,2 %-yksikköön. Vuonna 2026 suurin laskennallinen korotuspaine, 2,3–2,9 %-yksikköä, on pienissä alle 5000 asukkaan kunnissa. Näiden tilannetta vaikeuttaa se, että veroprosentit ovat jo lähtökohtaisesti korkeita. Suurimmassa yli 100 000 asukkaan kuntakoryhmissä korotuspaineen on arvioitu pysyttelevän 0,3–0,6 %-yksikössä.

Kuntien valtionapujen kehitys

Kuntien saamat valtionavut ovat edellisvuoden tasolla eli 2024 yht. n. 5,1 mrd. euroa, josta laskennalliset valtionosuudet on 3,4 mrd. euroa ja tästä peruspalvelujen valtionosuus n. 2,5 mrd. euroa. Valtionosuuksiin tehdään 2 %:n indeksikorotus, joka sisältää indeksileikkausta 1 %. Keskimääräinen valtionosuusprosentti laskee 22,09 prosentista 21,92 prosenttiin 2024. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet pysyvät koko kehyskauden n. 1,2 mrd. eurossa. Kustannustenjaon tarkistusta ei tehdä lainkaan vuosina 2023–2024. Sote-siirtolaskelmiin liittyvät tarkistukset vuoden 2022 lopullisista tilinpäätöksistä valtiovarainministeriön pyytämine tarkistustietoineen tehdään valtionosuuksien kautta. Lopullisiksi muutetaan sote-muutosrajoitin ja järjestelmämuutoksen tasaus vuodesta 2024 eteenpäin. Vuodesta 2025 alkaen valtionapuja nostaa TE-palvelujen järjestämisvastuun siirto kunnille ja siihen liittyvä kuntien

työttömyysturvan rahoitusosuuden kasvattaminen. Uudistukseen liittyvät siirrot tarkentuvat vuoden 2025 valtion talousarvioesityksen yhteydessä.
Valtionosuuksien on tämän jälkeen arvioitu n. 2 %:n kasvu.

1.6 Talousarvion hyväksyminen ja sitovuus

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä on hyväksyttävä kolme tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Kuntalaissa säädetään lisäksi, että

- taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen
- talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan
- talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet
- kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota
- talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Talousarvio esitetään sekä tuloksen laskennan että rahoituksen näkökulmasta.

Talousarvion käyttötalousossassa valtuustolle esitettävät määrärahat, tuloarviot ja toiminnalliset tavoitteet esitetään palvelualueiden mukaisessa järjestyksessä valtuuston hyväksymänä kokonaisuuksina. Käyttötalouden talousarvio on valtuustoon nähden sitova pääsääntöisesti lautakuntatasoisena tai tulosalueitasoisena (kv 8.6.2015 § 13). Organisaatiomuutos 1.1.2024 on käsitelty kunnanhallituksessa 15.8.2023 ja sen muutokset on toteutettu talousarviosta 2024 alkaen. Kunnanhallituksen alainen Elinvoima- ja Yhteiset palvelut palvelualue on tuolloin jaettu tarkoituksenmukaisiin, toiminnallisiin kokonaisuuksiin, joista sitovuustasot muodostuvat.

Tulosalueet jakautuvat edelleen tulosityksiköihin, joiden määrärahoista ja tuloarvioista (= käyttösuunnitelmat) ja tavoitteista päättävät asianomaiset toimielimet. Toimielimen on käyttösuunnitelman vahvistamisen yhteydessä määriteltävä toimielintä sitova taso käyttötaloudessa. Toimielin määrittelee myös omat sitovat tavoitteensa, jotka ovat valtuustoon nähden informatiivisia.

Maaseutuhallinnon 11 kunnan yhteistoiminta-alue ja 5 kunnan yhteinen Ympäristöterveyspalveluiden yhteistoiminta-alue on käsitelty Konsernipalveluihin kuuluvina erillisinä tulosalueina. Molempien toimintaa ohjaa oma lautakuntansa.

Päivitetyt käyttötalouden sitovuustasot ovat:

Konsernipalvelut

- Vaalit (brutto)
- Tilintarkastus (brutto)
- Ympäristöterveyspalvelut (netto)
- Maaseutuhallinto (netto)
- Konsernipalvelut (brutto)

Elinvoima- ja Yhteiset palvelut

- Elinvoimapalvelut (brutto)
- Yhteiset palvelut (brutto)
- Joukkoliikenne (brutto)

Sivistyspalvelut

- Koko palvelualue yhteensä (brutto)

Tekniset palvelut

Yksityistieasiat (brutto)

Viranomaislautakunnan alaiset yksiköt yhteensä (brutto)

Toimitilapalvelut, laskennallinen taseyksikkö (tilikauden tulos)

Teknisen lautakunnan alaiset, muut palvelualueen yksiköt yhteensä (brutto)

Valtuusto voi vahvistaa sitovuustason määrärahan ja tuloarvion joko brutto- tai nettomääräisenä. Nettomääräisesti sitovia ovat Maaseutuhallinnon tulosalue ja Ympäristöterveyspalveluiden tulosalue. Valtuustoon nähden sitova on näiden alueiden toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus eli **toimintakate**. Eriytetyssä Toimitilapalveluiden taseyksikössä sitovuustasona on **tilikauden tulos**. Kaikki muut sitovuustasot ovat valtuustoon nähden bruttomääräisesti sitovia eli sekä toimintatuotot että toimintakulut ovat sitovia. Sitovat erät on merkitty tuloslaskelmiin harmaalla. Sitovina erinä palveluiden ostoihin ja palveluiden myyntituloihin sisältyvät myös ns. sisäiset erät eli eri hallinnonalojen väliset palveluiden ostot.

Merkittävimpiä sisäisiä eriä ovat Ruoka- ja puhtauspalveluiden tuottamat ateria- ja puhtauspalvelut, Teknisten palveluiden Toimitilojen ylläpidon tulosalueen tuottamat tilapalvelut (kunnossapito-, lvi-, talonmies- ym. palvelut) sekä hallinnon palvelut (henkilöstöpalvelut, keskitetty asiakaspalvelu, talouspalvelut, ICT-palvelut ja viestintä). Myös työllistämistoiminta kohdennetaan niille yksiköille, jotka ovat työllistäneet (tilinpäätös). Tilavuokriin sisältyvät ylläpitovuokran lisäksi pääomavuokran osuus (poistot ja korot). Pääomavuokra perustuu vuonna 2008 määritettyihin rakennusten nykykäyttöarvoihin. Informatiivisina erinä kunkin tulosalueen lopussa näkyvät erikseen myös suunnitelmapoistot.

Talousarvion tuloslaskelmassa esitetään määrärahan luonteisia eriä, joista valtuustoon nähden sitovia ovat verotulot, valtionosuudet, ja nettona rahoitustulot ja -menot. Rahoituslaskelmassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat mm. antolainojen vähennys/lisäys ja pitkäaikaisten lainojen vähennys/lisäys.

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot. Sitovuustasot valtuustoon nähden ovat toimielinkohtaiset hankeryhmät: aineettomat hyödykkeet, maa- ja vesialueet, koneet ja kalusto, osakkeet ja osuudet, elinkeinoelämän kehittäminen, liikuntapaikat, toimitilat (rakennukset), kuntatekniikan maa- ja vesirakenteet. Eri lautakunnat/hallinnonalat jakavat määrärahat edelleen hienojakoisemmille tasoille kohteittain.

Investoinneissa valtuuston päätösvaltaan kuuluu toimitilainvestointien uudisrakentamisessa ja saneerauskohteissa 1 000 000 euroa suuremmat yksittäiset hankkeet. Kuntatekniikan maa- ja vesirakenteiden kohdalla valtuuston hyväksymä hankeraja on 500 000 euroa. Lisäksi valtuusto päättää uusien alueiden käyttöönotossa 500 000 euroa ylittävät hankkeet sekä yli 200 000 euron yksittäiset kone- ja kalustohankinnat.

Tavoitteet

Talousarvioasiakirjaan sisältyvät myös tavoitteet vuosille 2024–2026 sekä talousarviovuotta koskevat toimenpiteet ja niiden tavoitetaso. Valtuuston sitovat tavoitteet on selkeästi erotettu lautakunnan tavoitteista omaksi ryhmäkseen. *Valtuusto päättää vain omista sitovista tavoitteistaan.* Lautakuntien toimivaltaan kuuluvilla tavoitteilla saattaa olla merkittävää informaatioarvoa valtuuston tavoitteita asetettaessa, joten talousarvioasiakirjaan on koottu molemmat. Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Kuntastrategiaan määritellään koko kunnan tason strategiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Näistä johdetaan edelleen sitovuustasoille valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja niistä edelleen strategiaa tukevat lautakuntien toiminnalliset tavoitteet. Strategian ja tavoitteiden välinen yhteys eli mistä kuntastrategian tavoitteista talousarviotavoite on johdettu, esitetään talousarviossa numeroinnin avulla. Muut kuin tavoitteisiin sidotut tunnusluvut esitetään talousarvioasiakirjassa informatiivisina ja niiden toteutumista seurataan ainoastaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Raportointi

Valtioneuvosto on antanut asetukset 524–525/2020 jotka sääntelevät kunnan taloutta koskevien tietojen toimittamista Valtiokonttorille sekä tilinpäätöksen, puolivuosisikatsausten ja neljännesvuosisikatsausten sisältöä. Raportointirytmistä valtuustolle vastaa Valtiokonttorille tapahtuvaa valtakunnallisen raportoinnin rytmiä. Valtuustolle raportoidaan toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat, talousarvion toteutuminen (tavoitteiden/toimenpiteiden/mittareiden toteutuminen) sekä ennuste koko vuoden tuotoista ja kuluista talousarviovuoden aikana tammi-kesäkuulta laadittavan puolivuosisikatsauksen yhteydessä ja lopullinen toteutuma esitetään tilinpäätöksen yhteydessä. Valtakunnallisiin neljännesvuosisikatsauksiin liittyvät toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat, talousarvion toteutuminen sekä keskeiset tekijät, joiden ennakoitaan vaikuttavan tilikauden tuottojen ja kulujen määriin raportoidaan kunnanhallituksen erikseen antaman talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaisesti.

Talousarvion rakenne määräytyy voimassa olevien valtakunnallisten ohjeiden ja suositusten mukaisesti. Kunta päättää sitovuustason asettamisesta valtuustoon ja eri toimielimiin nähden. Toimielimet hyväksyvät tulosaluejaon ja -sisällön talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Kunnanhallitus antaa tarkemmat ohjeet talousarvion laadinnasta ja toimeenpanosta.

Muutokset talousarvioon on tehtävä talousarviovuoden kuluessa. Toiminnan ja talouden yhteen kytkenästä seuraa, että talousarviomuutosten yhteydessä on tarkistettava myös toiminnallisia tavoitteita.

Seuraavassa taulukossa yhdistelmä sitovuustasoittain talousarvion menoista ja tuloista.

Vuoden 2024 talousarvion sitovien erien yhdistelmä

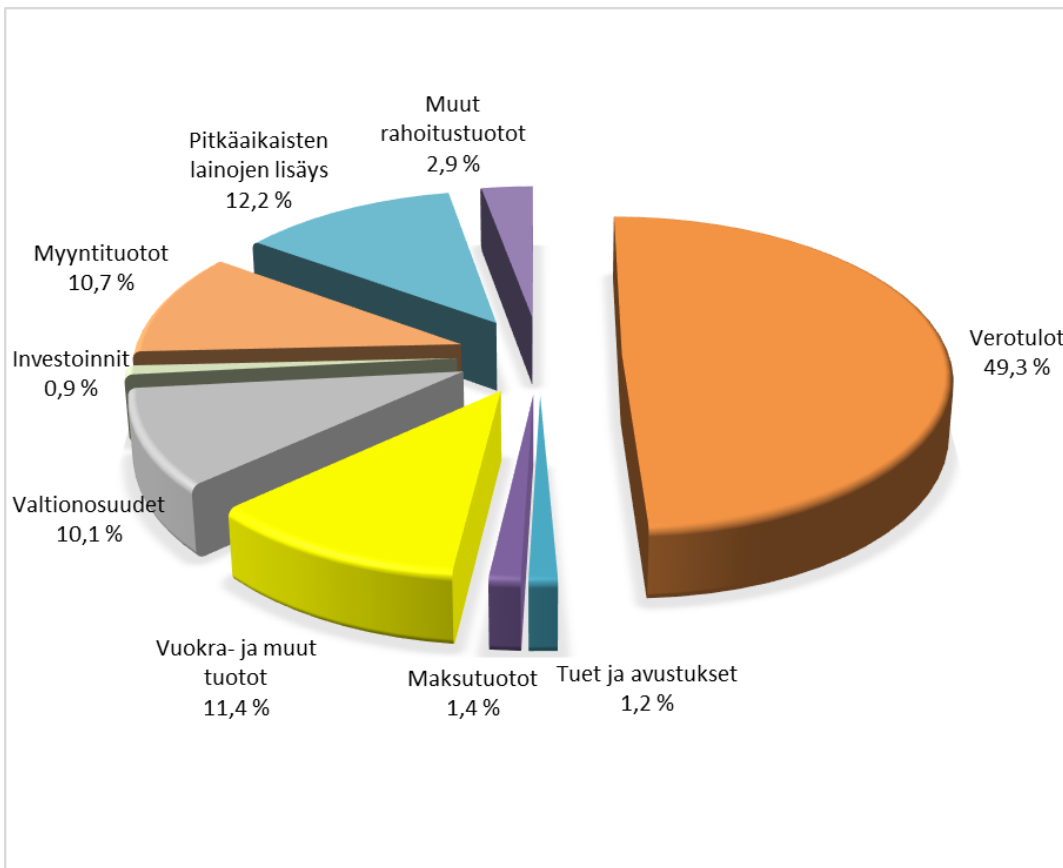
B = Sitovuus bruttomääräraha/-tuloarvio

N = Sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio

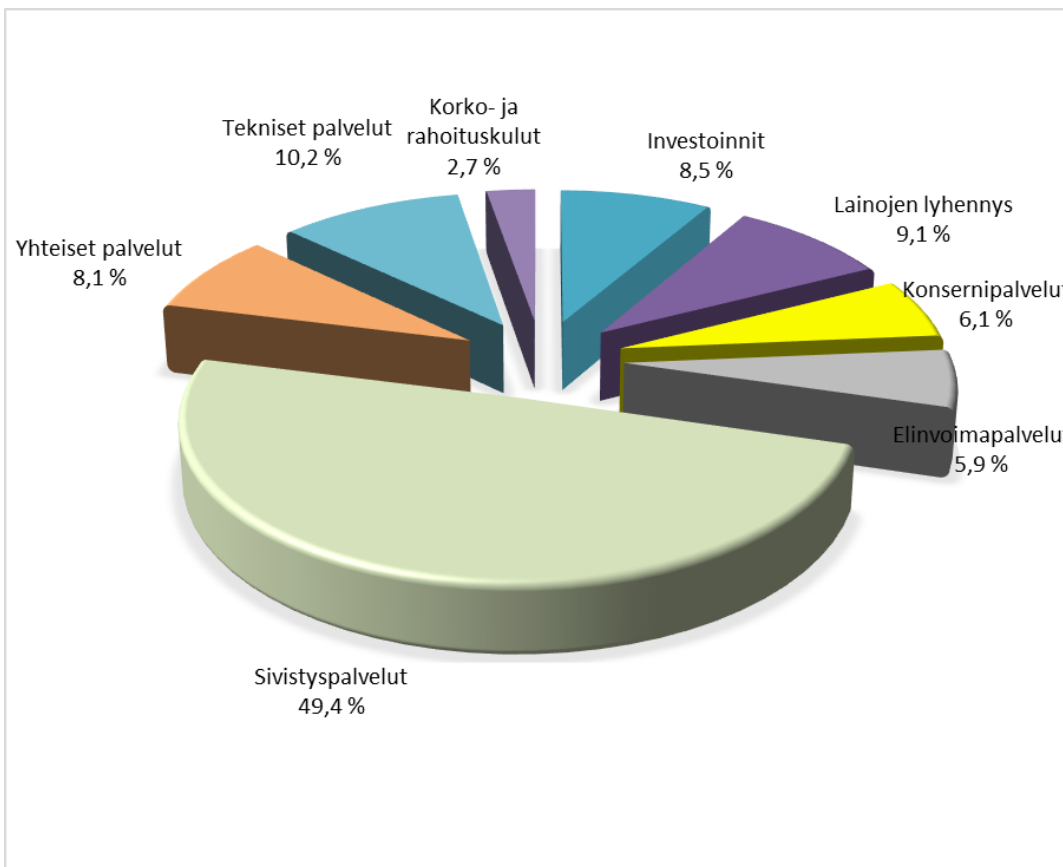
Sisältää sisäiset erät	Sitovuus	Menot Euroa	Tulot Euroa
Käyttötalousosa			
Keskusvaalilautakunta			
Vaalit	B	183 797	116 685
Kunnanhallitus			
Joukkoliikenne	B	2 935 531	1 497 000
Konsernipalvelut	B	3 261 158	112 100
Elinvoimapaalvelut	B	3 881 040	3 130 830
Yhteiset palvelut	B	9 419 970	9 196 311
Yhteensä		19 497 699	13 936 241
Tarkastuslautakunta			
Tilintarkastus	B	90 698	
Maaseutulautakunta			
Maaseutuhallinto	N	806 426	703 223
Ympäristöterveyslautakunta			
Ympäristöterveyspalvelut	N	2 722 063	2 045 658
Sivistyslautakunta			
Sivistyspalvelut	B	57 253 641	2 352 827
Tekninen lautakunta			
Tekniset palvelut	B	4 034 011	886 580
Toimitilapalvelut	Tulos	7 007 154	8 524 885
Yhteensä		11 041 165	9 411 465
Teknisen lautakunnan jaosto			
Yksityistieasiat	B	136 083	
Viranomaislautakunta			
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu	B	703 334	314 000
Käyttötalousosa yhteensä		92 434 906	28 880 099

Sisältää sisäiset erät	Sitovuus	Menot Euroa	Tulot Euroa
Investointiosa			
Kunnanhallitus			
Aineettomat hyödykkeet	B	1 250 000	
Maa- ja vesialueet	B	500 000	
Koneet ja kalusteet	B	155 000	
Muut aineelliset hyödykkeet	B		
Elinkeinoelämän kehittäminen	B	1 063 500	744 450
Yhteensä		2 968 500	744 450
Sivistyslautakunta			
Liikuntapaikat	B	1 035 000	156 000
Koneet ja kalusto	B	384 000	
Yhteensä		1 419 000	156 000
Tekninen lautakunta			
Toimitilat, rakennukset	B	2 775 000	
Kuntatekniikka	B	2 635 000	187 500
Yhteensä		5 410 000	187 500
Investointiosa yhteensä		9 797 500	1 087 950
Tuloslaskelmaosa			
Verotulot	B		57 613 000
Valtionosuudet	B		11 764 488
Rahoitustuotot ja -kulut	N	3 160 000	3 031 800
		3 160 000	72 409 288
Rahoitusosa			
Pitkäaikaisten saamisten muutos			
Antolainasaamisten vähennys	B		350 000
Antolainojen lisäys	B		
Muiden pitkäaikaisten saamisten muutos	N		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	10 518 000	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		13 875 000
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	B		
Oman pääoman muutos	B		
Kassavarojen muutos	B	691 931	
MENOT JA TULOT yhteensä		116 602 337	116 602 337

Rahan lähteet vuonna 2024, brutto (sisältää sisäiset)

Rahan käyttö vuonna 2024, brutto (sisältää sisäiset)

1.7 Kunnan henkilöstö ja organisaatio

Valtakunnalliset virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2022 - 30.4.2025. Kolmen vuoden sopimuskaudella työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,79 %.

Talousarviokirjassa palvelualueet ovat omissa kohdissaan arvioineet tulevien vuosien vakinaisen henkilöstön määrän ja muutokset. Vuoden 2024 astuu voimaan henkilöstöorganisaatiouudistus. Muutos koskee Elinvoima- ja konsernipalvelut sekä Yhteiset palvelut -palvelualueita. Maahanmuuttopalvelut ajetaan alas alkuvuoden 2024 aikana, koska tilapäisen suojelun mukainen kuntasopimusmalli lakkaa 31.12.2023.

Määräaikaisen henkilöstön määrä on saatu pidempiaikaisessa tarkastelussa laskemaan. Vuoden 2022 kasvua selittää sijaispulasta johtuen kasvaneet ostopalvelut. Määräaikaisten suurin ryhmä on erilaisten virka- ja työvapaiden sijaiset. Sairauspoissaoloja tulee edelleen vähentää ja kiinnittää huomiota erityisesti mielenterveyssyistä johtuviin poissaoloihin: tavoitteeksi vuodelle 2024 on asetettu alle 13 kalenteripäivää / työntekijä.

Työkyvyn tuki on tärkeä työväline sairauspoissaolojen vähentämisessä. Työkyvyn tuen keskusteluja käydään työntekijän ja esihenkilön välisinä. Mikäli työpaikan omat toimenpiteet eivät ole riittäviä, käynnistetään tehostetun tuen toimet, jossa työterveyshuollon kanssa tehtävä yhteistyö on avainasemassa. Työterveyshuollon vaikuttavuutta kehitetään mm. tehostamalla ehkäiseviä toimia. Työkyvyn tuen mallia uudistetaan ja toimintaa ohjataan työkykyriskien havaitsemiseen entistä varhaisemmassa vaiheessa. Haasteena ovat lisääntyvät psykososiaaliset ongelmat, joihin yhteistyössä työterveyshuollon kanssa etsitään ratkaisukeinoja. Siilinjärven kunta on mukana Työterveyslaitoksen Mielenterveyden tuki työpaikoilla -hankkeessa, jossa luodaan työterveyshuollon kanssa yhteisiä toimintatapoja psykososiaaliin haasteisiin. Työterveyshuollon toiminnan painopisteen siirtäminen ennaltaehkäisevään ja lakisääteiseen toimintaan vaatii pitkäjänteistä yhteistyön kehittämistä. Työterveyshuollon kustannusten Kela-korvauksen uudistus kannustaa ehkäiseviin toimiin, sillä työterveyshuollosta vähintään 60 % tulisi kohdistua ehkäisevään työhön. Kunnassa panostetaan ennaltaehkäisevään ja matalan kynnyksen mielenterveyden tuen palveluihin. Kunnassa on käytössä Auntie, verkkovälitteinen mielen hyvinvoinnin palvelu työntekijöille.

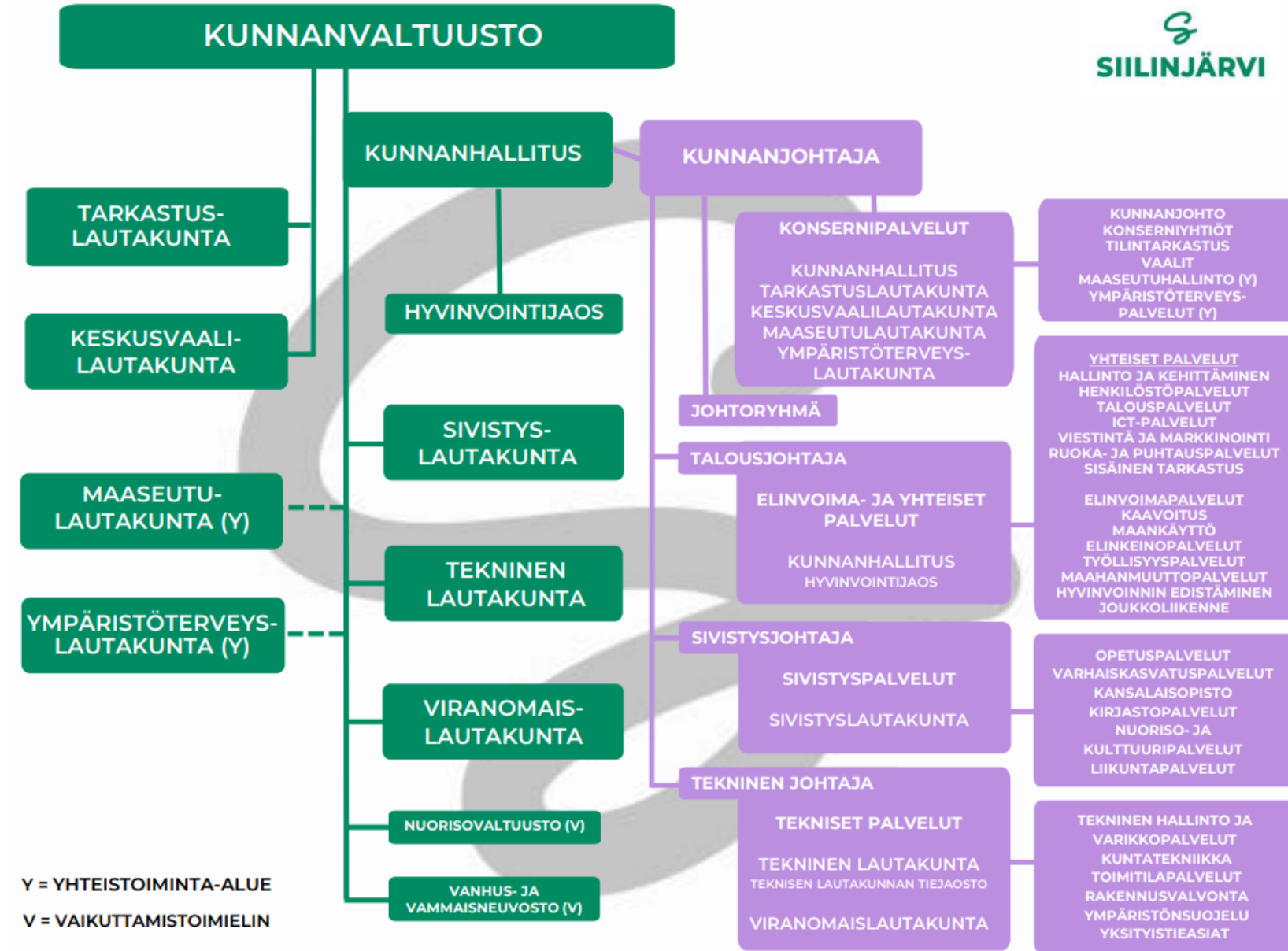
Työtaturmista johtuvia poissaoloja on saatu vähentymään joka toinen vuosi, mutta positiivinen kehitys ei ole jäänyt pysyväksi. Turvallisuuskulttuurin kehittäminen vaatii edelleen työtä. Jatkossa päätoiminen työsuojeluvaltuutettu toimii keskeisessä roolissa turvallisuuskulttuurin ja menettelytapojen kehittämisessä. Koko organisaation lähtökohtana tulee olla, että jokainen työtaturma on ehkäistävissä. Vuodelle 2023 tavoitteena on alle 400 työtaturmista johtuvaa poissaolopäivää.

Henkilöstön työhyvinvointikysely on toteutettu kolmen vuoden välein. Hyvinvointikysely toteutettiin alkuvuodesta 2023 ja kehittämistavoitteet hyväksyttiin syksyllä. Jatkossa henkilöstön työhyvinvointikysely toteutetaan puolentoista vuoden välein.

Talousarvioon budjetoidut henkilötyövuodet

	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%
KONSERNIPALVELUT	42,0	42,0	43,2	2,9 %
ELINVOIMA- JA YHTEISET PALVELUT	123,1	123,1	121,6	-1,2 %
SIVISTYSPALVELUT	589,4	589,4	581,8	-1,3 %
TEKNISET PALVELUT	48,7	48,7	52,4	7,6 %
Yhteensä	803,2	803,2	799,0	-0,5 %

Siilinjärven kunnan organisaatio 1.1.2024 alkaen

1.8 Riskien hallinta ja sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja menettelytavat

Kunnan riskit jakautuvat vahinkoriskeihin ja liiketoimintariskeihin. Vahinkoriskejä ovat henkilö-, omaisuus- ja toimintariskit. Liiketoiminnan riskit ovat luonteeltaan strategisia ja niiden vaikutus kunnan toimintaan on kokonaisvaltainen.

Kunta on varautunut vahinkoriskeihin vakuuttamalla ja vahinkorahastolla. Vakuutukset kattavat kunnan vahingolle alttiin omaisuuden, kunnan toiminnastaan ulkopuoliselle aiheuttaman vahingon sekä kunnan henkilöstölle työtehtäviä suorittaessaan mahdollisesti tapahtuvan vahingon. Vakuutusturvan kattavuutta seurataan säännöllisesti; se tarkistetaan vuosittain sisäisen tarkastuksen ja toiminnasta vastaavien yksiköiden yhteistyönä.

Liiketoiminnan riskejä ei pääsääntöisesti voi vakuuttaa. Niihin tulee varautua arvioimalla kehityssuuntia ja tekemällä johtopäätelmiä, joihin perustuen toimintaa voidaan riittävällä tarkkuudella ohjata. Pääasiallinen vastuu arvioinnista ja seurannasta on toiminnan järjestämisestä vastaavalla palvelualueella, joskin strategisten osa-alueiden osalta vastuu on arvioitava tapauskohtaisesti erikseen.

Riskien hallinnassa arviointi-, valvonta- ja tarkastustoimien järjestäminen on merkitsevää. Riskienarviointi suoritetaan vähintään vuosittain ja kontrolloidaan kehityskeskusteluissa. Kunta järjestää ulkoisen tarkastustoiminnan säädösten mukaisesti. Sisäinen valvonta perustuu voimassa oleviin kunnanvaltuuston ja -hallituksen vahvistamiin ohjeistuksiin, joita ovat Siilinjärven kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohje. Sisäisen valvonnan menettelyinä käytetään yleisohjeen mukaisia menettelyitä.

Kunnanhallitus vahvistaa vuosittain sisäisen valvonnan vuosisuunnitelman, johon perustuen suoritetaan eräitä valvonta- ja tarkastustoimia pääasiassa esimiesten ja kunnan oman sisäisen tarkastuksen mutta myös osin ulkoisen tarkastajan toimesta. Sisäisessä tarkastuksessa esiin tulleiden poikkeamahavaintojen perusteella suoritetaan tehostettua valvontaa sekä kohdennettuja tarkastuksia poikkeama-alueille. Vuosittaisten valvontatoimien säännönmukaisen toteutumisen varmistamiseksi kuntaan on valmisteltu sisäisen valvonnan pitkän tähtäimen suunnitelma, johon vuoden 2024 vuosisuunnitelma perustuu.

Toiminnan sääntöjenmukaisuuden toteutumisen valvonnan lisäksi sisäisen valvonnan painopiste on taloussuunnitelman toteutumisen seurannassa ja mahdollisten poikkeamisten hallinnassa. Talousarvion toteutuminen raportoidaan kunnanhallitukselle kuukausittain. Laajemmat raportoinnit toteutetaan, valtionkonttorin vaatiman aikataulun mukaan, neljännesvuosittain ja puolivuositteittain kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle. Raportointiin sisältyy vuosittaisen arviointi.

2 KUNTASTRATEGIA 2025

Siilinjärven kunnan strategia ulottuu vuoteen 2025. Strategia on käsitelty kunnanvaltuustossa 16.6.2022. Strategiassa on määritelty kunnan toiminta-ajatus, arvot, visio ja tavoitteet. Tavoitteet jakaantuvat kolmeen strategisesti merkittävään kokonaisuuteen; ketterä kehittäjä, hyvinvoiva arki ja elinvoimainen ympäristö.

Tässä luvussa on strategian pääkohdat sekä valtuustokauden tavoitteet, niille asetetut vuositavoitteet ja mittarit sekä arvioitu tavoitteisiin mahdollisesti liittyviä riskejä. Informatiivisten tunnuslukujen tarkoitus on taustoittaa asetettuja tavoitteita.

2.1 Toiminta-ajatus

Olemme olemassa kuntalaisia varten, hyvinvointia ja elinvoimaa kehittäen.

2.2 Arvot

Vastuullisuus, avoimuus ja yhteisöllisyys.

Siilinjärven kunta on perhe, jonne jokainen on tervetullut. Tarjoamme kodin ja kasvuympäristön, josta on helppo ponnistaa minne tahansa.

Olemme kasvava ja kehittyvä kirittäjä, aina katse eteenpäin etsien uusia innovatiivisia mahdollisuuksia perinteitä unohtamatta.

Meitä ohjaavat vahvat arvot, sisäänrakennettu luonnon arvostus ja ihmisestä välittäminen, joka näkyy arjessamme.

2.3 Visio 2025

Suomen sykkivin kasvukunta, ihmisen kokoiselle elämälle.

Vision perusta muodostuu seuraavista asioista:

Suomen sykkivin kasvukunta: kasvua, kehitystä, rohkeutta, eteenpäin menemistä, nuorekkuutta, digitalisaatiota, innovaatioita ja elinkeinoja. Siilinjärvi on Suomen 4. suurin kunta!

Kasvun mahdollistaminen: väestönkasvutavoite 50-150 henkeä/vuosi, työpaikkojen määrän kasvu 50/vuosi.

Ihmisen kokoista elämää: kunnan kattavat palvelut, asuminen, turvallisuus, elämisen laatu, vapaa-aika, yhteisöllisyys, hyvinvointi.

Tasapainoinen kuntatalous: investointikyvyn ylläpito ja kunnan taseen ylijäämäisyys.

2.4 Strategiset tavoitteet

2.4.1 Ketterä kehittäjä

Sujuvaa arkea, asiointia ja palveluja

Lähellä olevat, saavutettavat ja laadukkaat palvelut takaavat arjen sujuvuuden Siilinjärvellä. Vahvuksiimme kuuluu laaja peruspalveluiden verkosto, joka tuo palvelut kuntalaisille lähes kotiovelle. Kuntalaisille tarjotaan uusia tapoja osallistua aktiivisemmin oman elinympäristön

kehittämiseen ja parantamiseen. Kunta edesauttaa kuntalaisten turvallisuutta ylläpitämällä ja kehittämällä varautumista erilaisiin poikkeuksellisiin tilanteisiin.

Digitalisaation kehittäminen

Digitalisaation hyödyntäminen on Siilinjärvellä jatkuva prosessi. Se on pieniä ja vähän suurempia innovaatiota, jotka helpottavat kuntalaisten arkea, lisäävät yhteisöllisyyttä ja osallistumismahdollisuuksia sekä parantaa toiminnan avoimuutta. Kehitämme ajasta ja paikasta riippumattomien palveluiden tarjontaa. Tavoittelemme asiakaslähtöisiä palveluja ja sujuvaa asiointia digitalisaatiota hyödyntäen.

Suhtaudumme koko organisaatiossa myönteisesti digitalisaation edistämiseen ja viemme eteenpäin positiivista kokeilunhaluista kulttuuria. Parannamme myös tiedonhallintaa, käytettävyyttä sekä tiedolla johtamista.

Toimivat yhteydet – sujuvuus tuo sykkivyyttä

Toimivat liikenneyhteydet takaavat sujuvan liikkumisen niin kunnan sisällä, lähiseudulle kuin koko maailmaankin. Siilinjärveltä lähdetään lentoon, rautatieasemalta junalla etelään ja pohjoiseen sekä autolla kaikkialle! Siilinjärvi on harvoja paikkoja Suomessa, jossa ovat kaikki pääliikennemuodot saavutettavissa.

Edistämme aktiivisesti omalla toiminnallamme tietoliikenneverkkojen ja -yhteyksien kehittymistä alueellamme. Osallistumme ja vaikutamme aktiivisesti eri liikenneyhteyksien kehittämistyöhön.

Yritysten ja yhteisöjen toimintaedellytysten vahvistaminen

Haluamme, että Siilinjärvi on luonnollinen ympäristö kaiken kokoisille yrityksille ja yhteisöille. Vahvistamme kunnan houkuttelevuutta varmistamalla ja parantamalla nykyisten ja uusien yritysten ja yhteisöjen toimintaedellytyksiä. Yritysten, yhteisöjen, 3. ja 4. sektorin toimintaedellytykset rakentavat kunnan elinvoimaa. Tiivis yhteistyö ja yhteisen tavoitteen eteen työskenteleminen takaavat käytettävissä olevien resurssien täyden hyödyntämisen. Kunta vahvistaa yritysten toimintaympäristöä ja käy jatkuvaa vuoropuhelua yritys-kentän toimijoiden kanssa. Siilinjärvi kehittää aktiivisesti ja dynaamisesti kunta-alueen ja Etelä-Siilinjärven yritysalueiden maankäyttöä asiakaslähtöisesti. Huolehdimme siitä, että kaikenkokoisilla yrityksillä on mahdollisuus sijoittua Siilinjärvelle.

Kunta kehittää omaa tekemistä ketterästi

Ketterä löytää keinot, kun maailma myllertää – Siilinjärven ketterän toimintamallin ytimessä on muutos ja oppiminen. Tarkastelemme toimintaamme ja sen tuloksia jatkuvasti, jolloin on mahdollista oppia ja tarvittaessa muuttaa tekemistä ennen kuin on ehditty mennä pitkälle metsikköön.

Ketterään kehittämiseen kuuluu toimintaympäristön seuraaminen, avoin vuorovaikutus kuntalaisten ja sidosryhmien kanssa sekä oman toiminnan jatkuva ja kriittinen arvioiminen. Käytössämme on toimivat, modernit työvälineet ja yhteydet etätöiden mahdollistamiseksi. Hyödynnämme monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologioita ja panostamme tietojärjestelmien käytettävyyteen sekä toimivuuteen paikkariippumattomasti.

Ketterä kehittäjä - valtuustokauden tavoitteet

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat Mittarit	Vastuutaho
1.1 Sujuvaa arkea, asiointia ja palveluja	Kuntalaisilla on useita uusia osallistumisen tapoja	Uusien osallistumistapojen lkm / aktiivisten osallistujien lkm	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Asiakaskyselyt, palveluverkon kattavuus	Sivistyspalvelut
1.2 Digitalisaation kehittäminen	Ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut ovat kuntalaisten käytössä	Uudistusten tekeminen, hankkeiden määrä	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Tiedon läpinäkyvyyden edistäminen tiedolla johtamisessa sekä päätöksenteossa	Tiedon saatavuus ja ajantasaisuus	Elinvoima- ja yhteiset palvelut sekä Konsernipalvelut
1.3 Toimivat yhteydet – sujuvuus tuosykkivyyttä	Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	Vaikuttamisfoorumien määrä	Elinvoima- ja yleiset palvelut sekä Konsernipalvelut
1.4 Yritysten ja yhteisöjen toimintaedellytysten vahvistaminen	Koulutettua työvoimaa on riittävästi	Oppilaitosyhteistyö	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Kunta osallistuu yritysten toimintaedellytyksiä vahvistaviin kehityshankkeisiin	Vähintään 1 hanke / vuosi	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Yhdistysten toimintaedellytysten ja kuntayhteistyön vahvistaminen	Järjestöfoorumin toiminta ja kunta osallistuu 2 kehittämishankkeeseen/ vuosi	Elinvoima- ja yhteiset palvelut sekä Sivistyspalvelut
1.5 Kunta kehittää omaa tekemistä ketterästi	Kokeileva organisaatiokulttuuri ja uudet kokeilut	Uusien hankkeiden/kokeilujen lukumäärä ja vaikuttavuus	Elinvoima- ja yhteiset palvelut sekä Konsernipalvelut
	Tietotyöympäristö mahdollistaa hybridityöskentelyn	Henkilöstön tyytyväisyys, häiriötön käyttöympäristö	Elinvoima- ja yhteiset palvelut

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET

<i>Valtuustokauden tavoite 2022–2025</i>	<i>Tavoite ja –taso</i>	<i>Seurattavat Mittarit</i>	<i>Vastuutaho</i>
	Henkilöstön koulutustarjonta tukee kehittämistoimintaa	Henkilöstön koulutusmahdollisuudet ja –tarjonta ovat monipuolisia	Elinvoima- ja yhteiset palvelut

Ketterä kehittäjä - tavoitteiden riskiarviot

Organisaation ja/tai sidosryhmien muutosvastarinta estää pahimmillaan uudistusten ja kehittämisen eteenpäin viemisen.

Organisaatiokulttuuria ja asenteita ei saada muutettua strategian mukaiseen suuntaan. Resurssit eivät ole riittävät tavoitteiden saavuttamiseksi.

2.4.2 Hyvinvoiva arki

Hyvän arjen turvaaminen vauvasta vaariin

Kuntalaisille tarjotaan mahdollisuuksia hyvän arjen rakentamiseen ja omien voimavarojen kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Tarjoamme viihtyisän ympäristön, jossa on erilaisia mahdollisuuksia harrastaa ja nauttia luonnosta. Edistämme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Siilinjärven hyvinvoinnin edistämistä ohjaa valtuuston hyväksymä hyvinvointikertomus 2021–2025, jossa määritetään hyvinvoinnin edistämisen tarkemmat tavoitteet, toimenpiteet ja seurantamittarit.

Mielen hyvinvoinnin edistäminen

Mielen hyvinvoinnin edistäminen on kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden positiivisen mielenterveyden tukemista, jota toteutetaan kaikilla kunnan sektoreilla. Edistämme kuntalaisten osallisuutta, joka muodostaa perustan kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. Vahvistamme lasten ja nuorten mielen hyvinvointia kehittämällä tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusta. Edistämme mielen hyvinvointia myös tarjoamalla laadukkaita koulutus- ja harrastusmahdollisuuksia kaiken ikäisille, tukemalla työikäisten ja ikäihmisten työllistymistä ja toimeentuloa sekä varmistamalla ympäristön viihtyisyyden ja turvallisuuden. Edistämme varhaisessa vaiheessa tarjottavien tukipalveluiden saatavuutta yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Kunta työnantajana panostaa työntekijöiden mielenterveyden edistämiseen.

Terveyden ja turvallisuuden edistäminen

Terveyden ja turvallisuuden edistäminen kuuluu laaja-alaiseen hyvinvoinnin edistämiseen, jolla pyrimme turvaamaan kestävästi hyvinvoinnin kaikille väestö- ja ikäryhmille. Edistämme kuntalaisten terveyttä tukemalla hyvinvointia vahvistavia valintoja esimerkiksi ruoka- ja liikuntakasvatuksella. Tuotamme palvelumme laadukkaasti ja kustannustehokkaasti lähituotteita suosien. Tarjoamme mahdollisuuksia omaehtoisen toimintakyvyn ylläpitämiseen. Pyrimme tunnistamaan erityistä huomiota tarvitsevat ryhmät ja vastaamaan heidän tarpeisiinsa. Sosiaalista turvallisuutta viemme eteenpäin tukemalla yhteisöllisyyttä sekä edistämällä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista. Tuemme kuntalaisten toimintamahdollisuuksia ja kehitämme tilojen turvallisuutta, esteettömyyttä ja saavutettavuutta.

Ennalta ehkäisyyn panostaminen

Siilinjärvellä ehkäisevä työote tarkoittaa orientaatiota, jolla pyrimme tukemaan yksilön voimavaroja, ehkäisemään hyvinvointia uhkaavien riskitekijöiden vaikutusta sekä tukemaan

kuntalaisia haastavissa elämäntilanteissa matalan kynnyksen palveluilla. Kehitämme ehkäisevää päihdetyötä sekä tapoja tukea kuntalaisten voimavaroja esim. hyvinvointineuvonnalla.

Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa

Hyvinvoinnin edistäminen on jatkossa kunnan ja hyvinvointialueen jaettu tehtävä. Kehitämme kunnan sisäistä yhteistyötä tiedonkulun ja yhdessä tekemisen vahvistamiseksi. Määritämme yhdessä tekemisen rajapinnat yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja luomme rakenteet yhteistyölle. Kehitämme yhteistyötä myös seurakunnan sekä 3. ja 4. sektorin kanssa.

Hyvinvoiva arki - valtuustokauden tavoitteet

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
2.1 Hyvän arjen turvaaminen vauvasta vaariin	Kuntalaisten osallisuuden edistäminen	Kuntalaisten vaikuttamismahdollisuudet, TEAviisari*	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	Kouluterveyskysely (THL), sivistystoimen vapaa-aikapalveluiden käyttöä ja palveluntarjontaa kuvaavat mittarit, Liiteri: virkistys alueiden saavutettavuus	Sivistyspalvelut ja Tekniset palvelut
	Lasten ja nuorten terveen kasvun ja hyvän oppimisen mahdollistaminen	Kouluterveyskysely, oppimistulokset, oppimisympäristöjen uudistaminen	Sivistyspalvelut
2.2 Mielen hyvinvoinnin edistäminen	Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden positiivisen mielenterveyden edistäminen	Kouluterveyskysely, henkilöstökyselyt Kansallinen terveysindeksi / mielenterveysindeksi (THL) Mielenterveys- ja käyttäytymishäiriöiden vuoksi sairaus/työkyvyttömyy seläkettä saavat	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Yhteisöllisyyden vahvistaminen ja yksinäisyyden ehkäiseminen (kuntalaiset & kunnan työntekijät)	Kouluterveyskysely, henkilöstökyselyt	Elinvoima- ja yhteiset palvelut sekä Konsernipalvelut

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
	Kunnan työntekijöiden osaamisen vahvistaminen (mielenterveystaidot ja -johtaminen)	Koulutukset ja kehittämistoimet	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Lasten ja nuorten tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen	Kouluterveyskysely	Sivistyspalvelut
2.3 Terveiden ja turvallisuuden edistäminen	Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Henkilöstökyselyt, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus kysely kuntalaisille (joka 2. v.)	Elinvoima- ja yhteiset palvelut sekä Konsernipalvelut
	Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Rakentamishankkeiden edistyminen, sisäilmaltaan heikkojen toimitilojen määrä	Tekniset palvelut
	Koulukiusaamiseen puuttumisen tehostaminen ja kiusaamisen ennaltaehkäisy	Kouluterveyskysely	Sivistyspalvelut
2.4 Ennalta ehkäisyyn panostaminen	Yksilön ja perheiden voimavarojen tukeminen, hyvinvointia uhkaavien riskitekijöiden minimointi ja oikea-aikainen tukeminen	Kouluterveyskysely, tuen oppilaiden ja varhaiskasvatuksen tuen lasten määrä	Sivistyspalvelut sekä
		Finlapset-kysely (THL): vanhemmuus (joka 4. v.)	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
		Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24 v., pitkäaikaistyöttömät, toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64 v.	
	Ennalta ehkäisevän päihdetyön vahvistaminen	Kouluterveyskysely, päihdeavainindikaattorit	Sivistyspalvelut
2.5 Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa	Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen on pysyvät rakenteet	TEAvisari*, yhteistyön toteutuminen	Elinvoima- ja yhteiset palvelut

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
	Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnistetaan ja sovitaan tehtävistä	Yhteistyön toteutuminen, yhteistyö foorumeiden lukumäärä	Elinvoima- ja yhteiset palvelut sekä Sivistyspalvelut

* TEAviisari on Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen ylläpitämä työväline, jolla voidaan arvioida kunnan terveydenedistämisaktiivisuutta. Lähde. www.teaviisari.fi

Hyvinvoiva arki - tavoitteiden riskiarviot

- Hyvinvoinnin edistämiseen ei sitouduta.
- Käytössä olevien resurssien riittävyys suhteessa palvelutarpeeseen, erityisesti tilanteissa, joissa palvelutarve muuttuu.
- Kunnan sisäinen yhteistyö ei toimi ja tietoa ei vaihdeta.
- Kunnan ja hyvinvointialueen rajapinnoilla olevien toimintojen toteutuksesta ei sovita. Yhteistyön kanavia ei saada toimimaan ja tiedonvaihto kunnan ja hyvinvointialueen välillä ei toteudu.

2.4.3 Elinvoimainen ympäristö

Kehitetään elinvoimaa ympäristöä kunnioittaen

Elinvoima on paikkakunnan kykyä menestyä - nyt ja tulevaisuudessa. Parannamme koko ajan työn ja toimeentulon mahdollisuuksia, viihtyisää asumista ja sujuvaa arkea. Lisäksi edistämme aktiivista yhteisöllisyyttä, elämyksellisyyttä sekä hyvää kunnan ja palvelujen saavutettavuutta. Ympäristön kunnioittaminen on osa pitkän tähtäimen elinvoimaa. Siilinjärvellä emme hae lyhyen aikavälin "voittoja" ympäristön kustannuksella.

Laadukas kaavoitus ja ajankohtainen maankäyttöpolitiikka

Laadukas ja toimiva elinympäristö on kokonaisuus, jossa ihmiset asuvat, käyvät töissä, käyttävät palveluja ja viettävät vapaa-aikaansa. Hyvä elinympäristö antaa myös mahdollisuuden lepoon ja yksityisyyteen sekä on ekologisesti kestävä.

Kaavoituksella luomme parhaat edellytykset hyvälle elinympäristölle ja sen kehittämiseksi. Laadukkaalla kaavoituksella mahdollistamme mm. riittävän asuntotuotannon, sujuvan liikenteen järjestämisen, elinkeinoelämän kehittämisen, palvelujen järjestämisen ja saatavuuden sekä luonnonvarojen säästeliään käytön. Kaavoituksen laatu turvataan laatimalla kaavat pääosin kunnan omana työnä hyvässä vuorovaikutuksessa kaikkien osallisten kanssa.

Ajankohtaisella maankäyttöpolitiikalla tavoitellaan kunnan kasvua tarjoamalla monipuolisesti rakennuspaikkoja niin asuntotuotannon, kuin yritystoiminnan tarpeisiin. Kunnan tavoite on saada uusia asukkaita ja työpaikkoja.

Kestävä rakentaminen

Siilinjärven kunnan julkisessa rakentamisessa vaaditaan kestävän rakentamisen periaatteita, joissa on otettu huomioon niiden sijainnin (saavutettavuus) lisäksi ennen kaikkea niiden

terveellisyys ja tilojen esteettömyys. Julkinen rakentaminen tehdään aina sääsuojan alla, jolloin parhaiten saavutetaan rakenteiden ja työmaan kuivana pysyminen. Tavoitteenamme on rakentaa ja saneerata terveellisiä ja toimivia tilaratkaisuja kaikille käyttäjäryhmille. Työmaiden valvontaan kiinnitetään erityistä huomiota, jotta rakentamisen laatu paranisi edelleen.

Kunnan kadut sekä jalankulku- ja pyörätiet rakennetaan routimattomiksi. Materiaalit ja eristeet valitaan oikein jokaiseen kohteeseen. Rakenteiden kuivatus (hulevesien poisjohtaminen) ja muukin työmaateknikka suoritetaan kestävän rakentamisen periaatteiden mukaisesti.

Kiertotalouden edistäminen

Siilinjärven kunta on hyväksynyt ilmasto-ohjelman, jonka keskeisinä teemoina ovat ympäristöystävällinen liikkuminen, kestävä energiantuotanto ja -kulutus, kiertotalous ja materiaalitehokkuus, elinvoimainen maa- ja metsätalous sekä metsät hiilinieluinä ja hyvinvoinnin lähteenä. Kunta kehittää edelleen uusia tapoja edistää kiertotaloutta mm. tekemällä yhteistyötä teollisuuden sivuvirtojen hyödyntämiseksi.

Sujuva ja turvallinen liikkuminen

Kunta edistää julkisen liikenteen käyttöä mm. investoimalla bussi- ja pyöräkatoksiin. Parannamme kevyen liikenteen väylien kunnossapitoa ja rakennamme uusia väyliä tarpeen mukaan. Otamme vastaan kuntalaisten palautteet liikenneturvallisuuden parantamiseksi ja käsittelemme ne keskitetysti ja tasapuolisen kohtelun periaatteella kerran vuodessa. *Kunta pyrkii rakenteellisilla ratkaisuilla ehkäisemään ongelmatilanteita ja häiriökäyttäytymistä.*

Elinvoimainen ympäristö - valtuustokauden tavoitteet

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
3.1 Kehitetään elinvoimaa ympäristöä kunnioittaen	Ilmasto- ja ympäristöohjelmien eteenpäin vieminen ja kirjattujen toimenpiteiden toteutuminen	Osallistuminen ilmastotyön jatkohankkeeseen	Tekniset palvelut
3.2 Laadukas kaavoitus ja ajankohtainen maankäyttöpolitiikka	Väestönkasvu Työpaikkojen määrän kasvu Kaavapäätösten pitävyys Maankäyttö- poliittisen ohjelman ajankohtaisuus	Asukasmäärän kasvu 50–150 asukasta/vuosi Työpaikkamäärän kasvu 50 työpaikkaa/vuosi Valituksia / hyväksytyt kaava Tarkistettu valtuustokausittain	Elinvoima- ja yhteiset palvelut sekä Konsernipalvelut

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
3.3 Kestävä rakentaminen	Toimitilojen terveellisuuden edistäminen	Sisäilmaongelmien määrän vähentyminen	Tekniset palvelut
	Esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen	Kartoitusten ja toimenpiteiden määrä	Tekniset palvelut
3.4 Kiertotalouden edistäminen	Materiaalien kierrättäminen ja niiden hyötykäyttö	Kierrätysmateriaalien määrä (t/vuosi)	Tekniset palvelut
3.5 Sujuva ja turvallinen liikkuminen	Julkisen liikenteen käytön lisääminen	Julkisen liikenteen käytön määrä	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen	Kunnan ylläpitämä verkosto km palautteiden määrä	Tekniset palvelut
	Parannetaan liikenneväylien turvallisuutta	Liikennevahinkojen määrä/vuosi	

Elinvoimainen ympäristö - tavoitteiden riskiarviot

Kunnan houkutelavuus ei säily.

Raakamaata ei saada hankittua riittävästi kaavoituksen tarpeisiin.

Ylläpitoinvestointien resurssit.

3 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

3.1 Konserniohjaus

Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta (Kuntal 14 §). Siilinjärven kunnan konserniohjauksesta on päätetty kunnan hallintosäännössä (luku 4) ja valtuuston 2019 hyväksymässä konserniohjeessa. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja johtaa ja ohjaa Siilinjärven kuntakonsernia. Heidän tehtävänä on valvoa, että ne yhteisöt, joissa kunnalla on määräysvalta, toimivat valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti. Omistajaohjauksella huolehditaan siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Siilinjärven kunnan konserniin kuului vuoden 2022 lopussa 5 tytäryhteisöä, joista Asematie 11 jätettiin yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen sen vähäisen merkityksen vuoksi (osakekanta alas kirjattu, odottaa poistoa yritysrekisteristä). Kuntayhtymiä yhdisteltiin neljä. Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskuksen saneeraus päätettiin vuoden 2022 aikana lykätä viidellä vuodella. Konsernirakenteeseen liittyviä muutoksia ei ole tiedossa vuodelle 2024.

tilanne tp 2022	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %
Tytäryhteisöt:			
Siilinjärven Pysäköinti Oy	Siilinjärvi	100,00	100,00
Siilinjärven Uimala Oy alakonserni	Siilinjärvi		100,00
* Siilinjärven Uimala Oy		100,00	100,00
* Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus		41,00	100,00
Siilinjärven Kotipolku Oy alakonserni	Siilinjärvi		100,00
* Siilinjärven Kotipolku Oy		100,00	100,00
* Siilinjärven Asumisoikeus Oy			100,00
Kiinteistö Oy Isoharja	Siilinjärvi	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Asematie	Siilinjärvi	100,00	100,00

3.2 Konserniyhtiöiden toiminnan ja talouden tavoitteet

Valtuusto asettaa strategiset tavoitteet kuntakonsernissa samoin kuin se määrittelee ne kunnassa. Asetetut strategiset suunnat ja päämäärät samoin kuin kunnan toiminnassa noudatetut arvot välittyvät koko kuntakonsernin toimintaan. Tavoitteilla ohjataan konsernijohtoa, kuntaa eri yhteisöissä edustavia henkilöitä sekä tytäryhteisöjä. Vastuutahona konsernin tavoitteiden toteutumisesta on konsernijohto.

Omistajaohjauksella huolehditaan siitä, että kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa huomioidaan kuntakonsernin kokonaisuus. Kuntalain 118 §:n mukaan kuntien taloudellista tilannetta tarkastellaan kuntakonsernin talouden tunnuslukujen mukaisesti. Konsernista laaditaan tilinpäätös, mutta ei yhteistä numero-osan talousarviota eliminointeineen.

Vuoden 2020 tilinpäätöksestä alkaen koskevat uudet kuntalain 118 §:n 3 ja 4 momentin ns. kriisikuntakriteerit (Eriyisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely) joiden raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 (tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien).

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
<i>Valtuustokauden tavoite 2022–2025</i>	<i>Tavoite ja -taso</i>	<i>Seurattavat mittarit</i>	<i>Riskiarvio</i>
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
<i>Vetovoimainen ja elinvoimainen kunta</i>	Konserniyhtiöiden toiminta tukee ja edistää asukkaiden ja yritysten määrän kasvua sekä Siilinjärveä arvostettuna asuinpaikkana ja yritysten toimintaympäristönä.	Uusien asuntojen, väestön, yritysten ja työpaikkojen määrä.	Kunnan houkuttelevuus ei vastaa väestön / yritysten tarpeita.
<i>Tytäryhteisöjen raportointi toiminnasta konserniohjeistuksen mukaisesti</i>	Peruskunnan raportointirythmi.	Yhtiön talous, toiminta ja strategian toteutuminen	Henkilöriski yhtiöiden avainhenkilöiden osalta.
HYVINVOIVA ARKI			
<i>Kuntalaisten ja Siilinjärven kunnan työntekijöiden hyvinvoinnin ja arjen turvallisuuden huomioiminen toiminnassa (kuten tilat ja palvelut)</i>	Konserniyhtiöt huomioivat toiminnassaan ja sen kehittämisessä Siilinjärven kunnan hyvinvointikertomuksessa esitetyt hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja tavoitteet.	Konserniyhtiöiden toimintasuunnitelmat ja –kertomukset.	
ELIVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
<i>Yhtiöt noudattavat kunnan hyväksymiä ympäristönsuojelun ohjelmia ja suunnitelmia</i>	Yhtiöt noudattavat ohjeita.	Konserniyhtiöiden toimintasuunnitelmat ja –kertomukset.	Ohjeita ei noudateta

Kriisikuntakriteerit ja niiden täyttyminen

Kriteeri	Tavoitetaso	Seurattavat mittarit	Riskiario
Kriisikuntaa kuvaava tunnusluku (käänteinen): Vuosikatteen ja poistojen suhde on yli 80 %	toteutuu	Vuosikate/poistot	Vuosikatetason nostaminen ei onnistu ja velkaantuminen kasvaa investointien omarahoitusosuuden alentumisen myötä merkittävästi.
Tuloveroprosentti ei ylitä 2,0 % -yksiköllä kaikkien kuntien keskimääräistä painotettua tuloveroprosenttia.	toteutuu	Tuloveroprosentti	Investointeja rajoittava vaikutus.
Asukasta kohden laskettu lainojen ja vuokravastuiden määrä ei ylitä kaikkien kuntien vastaavaa yli 50 prosentilla.	toteutuu	Laina- ja vuokravastuut / asukas.	Leasingrahoituksen ja vuokravastuiden määrä yhdessä lainakannan kanssa ylittää kunnan kantokyvyn.
Laskennallinen lainanhoitokate on yli 0,8.	toteutuu	Lainanhoitokate	Tulorahoitus ei riitä lainojen hoitoon.

Kunta maksaa konserniyhtiöille toiminta-avustuksena tai vuokravastikkeina mm. osakaslainojen korkokuluihin, rahoitusvastikemenoihin ja ylläpitomenoihin seuraavasti (netto):

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos %
Siilinjärven Pysäköinti Oy	40 000	40 000	36 000	-10,0
Siilinjärven Uimala Oy	856 048	694 000	779 000	+12,2
Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus	321 241	298 400	413 400	+38,5
Siilinjärven Kotipolku Oy	-	-	-	
Kiinteistö Oy Isoharja	-	-	-	
Yhteensä	1 217 288	1 032 400	1 228 400	+19,0

Tytäryhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2022–2025

Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus Oy

Toiminta-ajatus

Omistaa ja hallita Siilinjärven kunnan Siilinpää nimisestä tilasta RN:o 18:379 vuokrattavaa maa-alaa sekä huolehtia maa-alalla olevasta kiinteistön kunnosta, että kiinteistön yritykset voivat harjoittaa omaa liiketoimintaa turvallisesti.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopiste on huolehtia kiinteistön kunnosta suunnitelmallisesti, ennakoivasti ja minimoiden riskit, että kiinteistössä toimivien yritysten liiketoiminta on sujuvaa eikä kiinteistöstä johtuvia toimintakatkoja esiinny. Kiinteistön peruskorjaus siirtyi vuoteen 2027. Kiinteistössä on tehty PTS, jonka pohjalta arvioidaan tulevien vuosien akuutit korjaustarpeet ja kustannukset ennen laajempaa peruskorjausta.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Riskikohdista on tehty selvitykset, kuntokartoitukset ja/tai ulkopuoliset tarkastukset. Omistajan hyväksymät akuutit isommat korjaukset tehdään ennen peruskorjauksen alkua PTS:n pohjalta.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kiinteistön kunnosta huolehtiminen ja tilojen toimivuuden kehittäminen auttaa kiinteistössä toimivia yrityksiä liiketoiminnassa. Kiinteistö on rakennettu palvelemaan erityisesti vapaa-aikaan ja terveydenhoitoon liittyviä liiketoimintoja.

Siilinjärven Uimala Oy

Toiminta-ajatus

Edistää uimataitoa sekä tarjoaa aktiivista tekemistä ja virikkeellistä toimintaa vaivattomasti.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopiste on tarjota kuntalaisille ja muille käyttäjille monipuoliset kylpylä- ja liikuntapalvelut tukien terveyttä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. Palveluja kehitetään siten, että palvelujen käyttäminen on sujuvaa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Riski on vanhan allastekniikan ja laitteiston toimintavarmuus. Ulkopuoliset tarkastukset ja tarvittavat kuntokartoitukset tehdään vuosittain ja sen pohjalta huolto- ja korjaustoimilla varmistetaan turvallinen toiminta. Talouden ja toiminnan riskejä seurataan ja arvioidaan jatkuvasti.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Yhtiön toiminta tarjoaa mahdollisuuden asiakkaiden/kuntalaisten fyysisen, henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen sekä tarjoaa toimintaympäristöllään kasvumahdollisuuksia oman toiminnan lisäksi myös muille toimijoille.

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
1.1 Sujuvaa arkea, asiointia ja palveluja	Vakiinnuttaa kävijämäärä, budjetin mukainen tulos. Palvelujen käyttäminen sujuvaa ja vaivatonta, toiminnan kehittäminen asiakkaita kiinnostavaksi.	Kävijämäärä, tilikauden tulos	Resurssit eivät ole riittävät tavoitteiden saavuttamiseksi. Rekrytoinnin vaikeus.
1.5 Yritys kehittää omaa tekemistä ketterästi	Yhteistyö kunnan, sen konserniyhtiöiden ja kumppaneiden kanssa. Rakennuksen ja laitteiston käyttökuntoisuus edesauttavat kiinteistön käyttötarkoituksen ja emoyhtiölle asetettujen tavoitteiden toteutumista.	Markkinointiyhteis-työ, säännölliset tapaamiset. Budjetissa pysyminen, toteutetaan suunnitelman mukaiset korjaukset/uudistukset	Toimintaympäristön tai toimintaan vaikuttavien tekijöiden yllättävä muutos. Rakennuksen tai tekniikan kunnossa tapahtuu yllättäviä muutoksia ja toiminta joudutaan osittain tai kokonaan keskeyttämään.
2.3 Terveiden ja turvallisuuden edistäminen	Parannetaan kiinteistön energiatehokkuutta ja esteettömyyttä. Toiminta tarjoaa mahdollisuuden asiakkaiden fyysisen, henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen.	Energiakustannusten ja riskien hallinta. Asiakaspalaute, yhteisöllisyyden vahvistaminen mahdollistamalla erilaisten ryhmien ja järjestöjen toiminta.	Kustannusten hallinta. Ei pystytä vastaamaan asiakaspalautteeseen
2.4 Ennalta ehkäisyyn panostaminen	Yhtiö tarjoaa kylpylä- ja liikuntapalveluja asiakkaiden fyysisen, henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen.	Toiminnan järjestämisen puitteet kunnossa. Huomioidaan toiminnassa turvallisuus, puhtaus, esteettömyys ja viihtyvyys. Suositteluhaluus, turvallisuuteen liittyvät palautteet.	Käytössä olevien resurssien riittävyys suhteessa palvelutarpeeseen, erityisesti tilanteissa, joissa palvelutarve muuttuu äkillisesti.

Informatiiviset tunnusluvut

Siilinjärven Uimala konserni yhteensä

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Vuosikate t€	-468	-50	-10	0	0
Poistot t€	-506	-466	-469	-468	-439
Tilikauden tulos t€	-28	-516	-479	-468	-439
Kumulat. ali-/ylijäämä	-8630	-10417	-10896	-11364	-11803
Nettoinvestoinnit t€			0		
Lainakanta t€	1616	1478	1162	818	508
Kunnan takaamat lainat t€	1616	1478	1162	818	508
Vuokravastuut t€	0	0	0	0	0
Omavaraisuusaste	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Siilinjärven Pysäköinti Oy

Toiminta-ajatus

Yhtiön perustehtävänä on huolehtia asemakaavan mukaisesta velvoitepysäköinnistä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopisteinä ovat maanalaisen pysäköintihallin ylläpito, ja sen edelleen kehittäminen sekä Siilinjärven keskustan alueella maanpäällisten pysäköintialueiden ylläpito yhteistyössä Siilinjärven kunnan kanssa. Tulevaisuuden keskeisenä tavoitteena ovat mm. pysäköintihallin käyttöasteen (n. 75 % v. 2023) edelleen kasvattaminen ja pysäköintihallin houkuttelevuuden parantaminen esim. sähköautojen latauspisteillä.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Yhtiön taloudellinen liikkumavara on pieni. Pienet ja yllättävät menot saattavat heilauttaa taloudellista tilannetta merkittävästi, ja sen vuoksi talouden jatkuva seuranta on välttämätöntä.

Yhtiön henkilökunta koostuu vain kahdesta osa-aikaisesta työntekijästä. Varahenkilöitä ei ole.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Yhtiö tukee toiminnallaan Siilinjärven kunnan elinkeinopoliittisia tavoitteita tarjoamalla pysäköintiä Siilinjärven keskustan alueella. Yhtiö omalta osaltaan vie sähköisten palveluiden lisäämistä eteenpäin.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Toimenpiteet 2024	Seurattavat mittarit	Tavoitetaso
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.2. sähköisten palveluiden lisääminen	selvitetään sähköisten pysäköintilupien käyttöönotto selvitetään sähköautojen latausmahdollisuus pysäköintihalliin	sähköisten palveluiden lukumäärä selvitystyön valmiusaste (sis. kustannukset)	sähköiset pysäköintiluvat on otettu käyttöön selvitystyö valmiina odottamassa toimeenpanoa (riippuu kysynnästä)

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Vuosikate (liikevoitto/-tappio) €	-26 433	25 000	25 000	25 000	25 000
Poistot € *	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Tilikauden tulos (voitto/tappio) €	-26 263	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Kumulatiivinen ali-/ylijäämä	-458 812	-483 812	-508 812	-533 812	-558 812
Nettoinvestoinnit €	-	-	-	-	-
Lainakanta (pääomalaina) €	1 510 768	1 510 768	1 510 768	1 510 768	1 510 768
Omavaraisuusaste-%	-32,9	-32,9	-32,9	-32,9	-32,9

* Yhtiön hallituksen hyväksymä suunnitelma liikehuoneistojen kirjanpitoarvoarvon alentamiseksi (300.000 €) vuosina 2022–26.

Siilinjärven Kotipolku Oy

Toiminta-ajatus

Yhtiö tarjoaa monipuolisia asumisratkaisuja kuntalaisille ja kuntaan muuttaville uusille asukkaille. Yhtiö harjoittaa vuokra-asuntotuotantoa Siilinjärven kunnan alueella ja hallitsee sekä ylläpitää omistamiaan kiinteistöjä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopisteinä ovat uusien vuokra-asuntojen rakennuttaminen ja vanhan asuntokannan ylläpito sekä kehittäminen.

Yhtiö on myynyt kuusi kerrostaloa vuonna 2023 sijoitusyhtiölle, myyntituotoilla on maksettu pois myytyjen kiinteistöjen lainat sekä lisäksi tehty ylimääräisiä lainojen poismaksuja.

Yhtiössä tehdään poistosuunnitelman mukaisesti hyllypoistoja vuosina 2021–2024 purettavien kiinteistöjen poistamiseksi taseesta siten, ettei yhtiölle tule maksettavaa tuloveroa.

Yhtiö on vuokrannut Siilinjärven kunnalle asuntoja poikkeusluvalla käytettäväksi ukrainan pakolaisten asuttamiseen.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Yhtiössä noudatetaan Siilinjärven kunnan riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan ohjeistusta.

Hallitus seuraa hallituksen kokouksissa yhtiön taloudellista tilannetta sekä rakennushankkeiden hankintahinnan toteutumista.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Siilinjärven Kotipolku Oy tukee omalla toiminnallaan Siilinjärven kuntastrategian toteutumista.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2024</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
<p><u>Hyvinvoiva arki</u></p> <p>Yhtiö tarjoaa kuntalaisille ja kuntaan muuttaville kohtuuhintaisia ja laadukkaita vuokra-asuntoja</p>	<p>Yhtiö huolehtii vanhasta vuokra-asuntokannasta ja rakennuttaa uusia vuokra-asuntoja.</p>	<p>Kilpailukykyinen vuokrataso (€/m²/kk)</p> <p>Asukastyytyväisyysmittaus, jossa kysytään mm. laatuasioita</p>	<p>Vuokran määrän (€/m²/kk) jää alle alueen markkinavuokran.</p> <p>Asukastyytyväisyys mahd. korkealla tasolla 80–90 %</p>
<p>Kiinteistönpidossa toteutuu omakustannusperiaate ARA- ja korkotukikiinteistöissä (sisältää erityisavustuskohteet)</p>	<p>Vuokranmäärityksessä varaudutaan tuleviin peruskorjauksiin ja korkotukilainojen viiden vuoden välein kohoaviin lainanlyhennyksiin.</p>	<p>Jälkilaskelmat, seuranta että kustannukset ja tuotot ovat tasapainossa</p>	<p>Omakustannusperiaatteen toteutuminen</p>
<p>Vaparahoitteisten kiinteistöjen kiinteistönpidossa toteutuu pitkäjänteinen talouden ja kiinteistöhallinnan suunnittelu</p>	<p>Pitkän tähtäimen taloussuunnittelua (PTS) ja vuokranmäärityksessä huomioidaan korjausvaraukset.</p>	<p>Jälkilaskelmat seuranta että kustannukset ja tuotot ovat tasapainossa</p>	<p>Omakustannusperiaatteen toteutuminen</p> <p>Vaparahoitteisen kannan kuluja ei kateta ARA-kannan vuokratuotoilla.</p>
<p><u>Hyvän arjen turvaaminen vauvasta vaariin</u></p> <p>Vuokra-asuntojen käyttöaste</p>	<p>Suunnitelmallinen kiinteistönpito ja aktiivinen markkinointi.</p> <p>Rakennuttamisessa huomioidaan esteettömyys ja eri käyttäjäryhmät.</p>	<p>Käyttöaste</p>	<p>Käyttöaste säilyy erinomaisella tasolla, käyttöasteen nostaminen yli 96 %:n.</p>

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2024	Mittari	Tavoitetaso
Uustuotanto / vuokra-asunnot	Taivallahti/ Silkkiuikuntie 5-7 rivitalot käynnistäminen	Valmistumisaste	Valmistuminen vuonna 2025
	Vuorelantie 7 AB rakentaminen	Valmistumisaste	Valmistuminen vuonna 2024
	Siilinpää, 6- kerroksinen kerrostalo, Valkamantie 2 C valmistelu	----	Hankkeen käynnistäminen v. 2025
	Seuraavien kerros- ja rivitalokohteiden valmistelu.	Valmisteltavien kohteiden lukumäärä.	Rakennuttamisen ja peruskorjauksen 5- vuotissuunnitelman toteutuminen
Vuokra-asunnot (vanha rakennuskanta)	Vuokra-asuntojen kunnon ylläpito siten, että ne ovat markkinoitavissa. Huoneistojen tyhjäkäytön minimointi.	Käyttöaste	Käyttöaste 100 %
Tytäryhtiö Siilinjärven Asumisoikeus Oy tarjoaa asumisoikeusasuntoja	Kiinteistöjen laatutason ylläpitäminen.	Käyttöaste.	Käyttöaste 100 %

Yhtiö on asettanut kuntastrategiaa tukevia tavoitteita, mutta ei varsinaisia valtuustoon nähden sitovia tavoitteita

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Vuosikate t€	1992	2268	2447	2486	2537
Poistot t€	2331	2016	1835	1748	1670
Tilikauden tulos t€		-195	0	0	0
Kumulat. ali-/ ylijäämä		-195	0	0	0
Nettoinvestoinnit t€		8021	6650	0	0
Lainakanta t€	43954	50189	54822	52756	50689
Vuokravastuut t€	29	31	31	32	33

Kiinteistö Oy Isoharja

Toiminta-ajatus

Yhtiön päätehtävänä on tuottaa arvoa asiakkaille vuokraamalla tarpeenmukaiset toimitilat sekä kehittää omistamiaan kiinteistöjä ja koko aluetta yrityskeskuksena.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminta jakautunut kahteen painopistealueeseen:

1. Tilojen vuokraus sekä muiden yrityskeskuksessa kysytyjen asiakaspalvelujen tuottaminen.
2. Tilojen kunnostukset ja muutokset rakennusten muoto- ja tekniset ominaisuudet huomioiden vastaamaan asiakkaittemme tarpeita sekä tekninen kunnossapito ja peruskorjaus

Tulevaisuudessa toimistotiloilta vaaditaan enemmän joustavuutta mukautumaan asiakkaan tilatarpeisiin etätyön lisääntyessä ja ns. hybridimallin yleistyessä työpaikoilla. Joulukuussa 2023 uusi rakennus I1 täydentää alueen monipuolista tilatarjontaa ja vastaa tulevaisuuden tilatarpeisiin niin toimitilojen kuin kokous- ja neuvottelutilojen osalta.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Toimintaa suunniteltaessa ja eri tehtäviä toteutettaessa on riskienhallintaan kiinnitetty erityistä huomiota. Taloudellisten riskien hallitsemiseksi vuokraustoiminnassa on määritelty vuokravakuudet sekä hallituksen hyväksymä perintäohjeistus. Rakennusten korkean iän tuomat taloudelliset riskit pyritään hallitsemaan tarkkailemalla rakennusten kuntoa, tekemällä niissä tarvittavia kuntotutkimuksia sekä suunnitelmallisella pitkäjänteisellä korjaus- ja kunnostustyöllä. Turvallisuusriskien osalta tietotekniset suojausratkaisut ovat jatkuvassa päivityksessä ja alueelle on asennettu kameravalvontajärjestelmä, ennalta ehkäisemään niin henkilöille kuin omaisuudelle tapahtuvaa vahingontekoa. Kiinteistöjen turvallisuuteen liittyvien riskien kartoitus on päivittäiseen toimintaan liittyviä ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä korkean turvallisuustason säilyttämiseksi. Myös asianmukaiset rakennusten turvallisuuteen liittyvät viranomaistarkastukset suoritetaan ajallaan. Niukat henkilöstöresurssit muodostavat toiminnalle riskin, jota on pyritty hallitsemaan työhyvinvointia edistämällä. Lisäksi yhtiöön on palkattu ostopalveluna kiinteistövastaavan tehtäviä hoitava henkilö, jonka tehtävänä on suunnitella vuosittaisia korjaustöitä ja ohjata kiinteistöhuollon toimintaa. Niin taloudellista kuin muutakin toimintaa valvoo yhtiön hallitus sekä valittu tilintarkastusyhteisö.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kiinteistö Oy Isoharja; INNOCUM yrityskeskuksena tukee Siilinjärven kuntastrategiaa luomalla merkittävänä työssäkäynnin keskittymänä elinvoimaa ja hyvinvointia niin kunnan kuin koko Pohjois-Savon alueelle yhteistyössä paikallisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Syksyllä 2023 Kiinteistöyhtiön strategia on päivitetty yhä paremmin vastaamaan kuntastrategian tavoitteisiin.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2024	Mittari	Tavoitetaso
<u>1.4 ja 2.5 Kuntastrategia</u> Kiinteistöjen käyttöasteen pitäminen taloudellisesti kannattavalla tasolla	Vastata niin uusien kuin nykyisten asiakkaiden tilatarpeisiin ylläpitämällä sekä parantamalla vuokrattavien tilojen tasoa.	Tilavuokrauksen taloudellinen käyttöaste -%. Sijoitetun pääoman tuotto -%.	Yli 92 %. Yli 4 %.

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2024	Mittari	Tavoitetaso
<u>1.4 Kuntastrategia</u> Markkinointinimen INNOCUM tunnettavuuden lisääminen	Verkostoitumalla ja järjestämällä yritystapahtumia; Viestinnän lisääminen some kanavissa asiantuntija organisaation avustamana	Pääverkostokump- panin tapahtumiin osallistuminen Some kanavien vaikuttavuuden mittaaminen	Yksi maakunnallisesti merkittävä kumppani (KaIPa 2023-24), Vähintään yksi merkittävä tapahtuma /vuosi, Viikoittain tapahtuvat some päivitykset ja esillä olo kanavilla.
<u>3.3 Kuntastrategia</u> Nykyisen rakennuskannan vuosittaisten suunniteltujen korjausten ja investointien toteuttaminen siten, ettei velkapääoma kasva nykyisestään	Korjaussuunnitelman jatkuva päivittäminen kiinteistöjen korjaustarpeet huomioiden.	Korjaus- ja investointi- suunnitelman toteutuminen	Budjetoitu tavoite
<u>3.3 Kuntastrategia</u> Uuden monitoimitalon rakentaminen yhtiön resurssit ja vuonna 2020 laaditun asemakaavan mahdollisuudet huomioiden	Uuden joulukuussa 2023 valmistuvan toimitalon vapaana olevien tilojen vuokraus. Alueen infran suunnittelu	Uuden valmistuvan toimitalon tilojen käyttöaste Toteuttamisvalmis suunnitelma v. 2025	Tilojen käyttöaste yli 92 % Valmis toteutettavaksi v. 2025

Yhtiö on asettanut kuntastrategiaa tukevia tavoitteita, mutta ei varsinaisia valtuustoon nähden sitovia tavoitteita

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Vuosikate t€	884	802	1153	1238	1363
Poistot t€	515	520	816	810	800
Tilikauden tulos t€	235	121	92	143	171
Kumulatiivinen ylijäämä	3398	3519	3611	3754	3925
Nettoinvestoinnit t€	1650	6300	50	50	100
Lainakanta t€	7318	13450	12617	11744	10871
Leasing vuokravastuut t€	3	2	0	0	0
käyttö-m2	19500	19500	23000	23000	23000

4 TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulo-rahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Vakaan talouden lähtökohtana on, että toiminnan menokehitys sopeutetaan keskeisten tuloerien kehitykseen. Sopeutuksen onnistuminen on nähtävissä tuloslaskelmaosassa tulo-rahoituksen riittävytenä eri suunnitelmavuosina. Talousarvion tuloslaskelmaosasta on kaksi laskelmaa, talousarvion sitovuutta osoittava tuloslaskelmaosa ja toiminnan kokonaisuutta osoittava tuloslaskelmaosa (osa 6).

Vuoden 2024 toimintakatteeseen esitettiin palvelualueiden puolelta toiminnallisia muutoksia n. 1,5 milj. (2,5 %) edestä. Näitä varauduttiin huomioimaan raamissa yht. 0,7 milj. euroa. Pelastuslaitoksen eri oikeusasteissa oleviin varallaolokorvausten vaatimuksiin huomioitiin osittainen kuluvaraus 0,6 milj. eurolla ja palkkoihin tulevia sopimuskorotuksia varattiin myös yht. 1,5 milj. euroa. Lisäksi vähentävänä eränä huomioitiin voimassa olevan talouden tasapainottamisohjelman (PTS) vuosiosuus -0,5 milj. euroa. Kunnanhallituksen asettama toimintakate tavoite oli -62,264 milj. ja toteutettu talousarvio päättyi -63,555 milj. euroon, kasvu 6,0 % vuoden 2023 talousarviosta. Tavoite ylittyi toimintakatteen osalta n. 1,3 milj. eurolla. Tavoitteen ylittymiseen vaikuttivat arviot maanmyynti/maankäyttökorvausten vähentymisestä, konserniyhtiöille annettavien avustusten kasvu, joukkoliikenteeseen tehdyt satsaukset, kiinteistöverokulut leasing-kohteista ja PTS erien puuttuminen. Tulos talousarviovuodelta muodostui tämän vuoksi n. -1,6 milj. euroa alijäämäiseksi ja kumulatiivinen ylijäämä kutistuisi 1,7 milj. euroon, mikäli vuoden 2023 tulos kehittyy syyskuun arvion mukaisesti.

4.1 Tulot ja menot

Menojen ja tulojen muutokset voimassa olevaan talousarvioon nähden on kommentoitu alla olevassa tekstissä kunnan **ulkoisen** tuloslaskelman mukaisesti. Tuloslaskelmaosan luvuissa ovat mukana myös kunnan taseyksiköistä toimitilojen ylläpito. Palvelu- ja tulosalueiden omissa tuloslaskelmissa ovat mukana kunnan eri toimintojen väliset sisäiset erät.

Toimintatulot pysyvät vuoden 2023 talousarvion tasolla, tuloja kertyy kuntaan yhteensä 14,230 milj. euroa. Euromääräisesti suurin muutos 0,503 milj. eurolla kohdistuu myyntitulojen ryhmään, jossa eniten kasvavat teknisten palveluiden toimitiloissa työpalvelujen ja tarvikkeiden myynnit 0,282 milj. eurolla. Tämä liittyy Ahmon ja Siilinlahden koulujen investointipääomiin liitettäviin valvontakuluihin. Kasvua ennakoidaan myös järjestettävistä vaaleista ja ympäristöterveyden palveluista valtiolta saataviin korvauksiin, yhteistoiminta-alueiden kuntaosuksiin, joukkoliikenteen myyntituloihin ja päivähoidon muilta kunnilta saataviin myyntituloihin. Myyntitulojen osuus kaikista toimintatuloista on n. 35,6 %.

Maksutuotoissa päivähoitomaksut jatkavat vähenemistään. Vielä 2022 niitä kertyi n. 0,990 milj. euroa, mutta nyt talousarviovuodelle ennakoidaan enää n. 0,684 milj. euron kertymää. Asiakasmäärien vähentymisen ohella siihen vaikuttaa erityisesti keväällä 2023 tehty asiakasmaksujen uudistus, jossa tulo-rajat pienenivät huomattavasti. Kurssimaksuissa, terveysvalvontamaksuissa ja muissa palvelumaksuissa odotetaan hivenen kasvua. Vajaan sadantuhannen euron kokonaisalenema maksutuotoissa muodostaa n. -5,8 %. Maksutuottoja kertyy kaikista toimintatuotoista n. 11,2 %.

Tuet ja avustukset ryhmässä valtiolta saatavat avustukset vähenevät, koska hallituskauden vaihteessa sivistyspalveluihin haettavien avustusten määrä on pudonnut. Koulumatkatuen ennakoidaan kuitenkin kasvavan ja kattavan tällä kertaa em. pudotuksen.

Muiden tuottojen osuus kaikista toimintatuotoista on suurin, ne muodostavat yht. n. 43,0 % kaikista toimintatuotoista. Tämä johtuu vuokratuottojen (rakennukset, tontit, asunnot) ja tonttien/maa-alueiden myyntitulojen osuuden painottumisesta sotien jälkeisessä kuntakokonaisuudessa. Vuokratuottojen kokonaisuus pysyy ennallaan, mutta asuntojen vuokratuotot alenevat ja rakennusten vastaavasti kasvavat. Tämä johtuu asuntojen osalta siitä,

että vuoden 2023 talousarviossa näkyy vielä virheellisesti budjetoituja tuloja hyvinvointialueelle siirtyneistä välivuokrasopimuksista. Rakennusten vuokratuottoihin puolestaan vaikuttaa jatkossa valmistuva pelastuslaitoksen rakennus, mikä sekin vuokrataan hyvinvointialueelle. Vähennys muissa toimintatuotoissa kohdistuu käytännössä käyttöomaisuuden luovutusvoittoihin (maan/tonttien myynti) ja maankäytösopimuksiin, joista ennakoidaan kertyvän rakentamisen heikon suhdannetilanteen takia tuottoja vähemmän kuin aiemmin.

Toimintamenot ovat tuloslaskelmassa -77,921 milj. euroa, kasvua yht. 4,8 %:n edestä eli euroina n. 3,586 milj.

Henkilöstömenojen osuus tästä on 54,4 % eli euroina -42,420 milj. Kasvua on 1,3 milj. eli 3,2 %. Käytännössä kasvu muodostuu pelkkien palkkojen osuudesta, jossa on sopimuskorotuksiin varattu 2,5 %:n kasvu (0,8 milj.) sekä muista palkkoihin kirjatuista muutoksista (0,5 milj.). Henkilösivukulujen kokonaisuuteen ei muodostu kasvua. Eläkemenojen keskimääräisessä maksuprosentissa on kyllä pientä kasvua, joten sen ja palkkamuutosten myötä eläkemenot kasvavat n. 0,3 milj. euroa. Sen sijaan työttömyysvakuutusmaksu alenee 0,97 %-yksikköä, ja kattaa eläkemenojen kasvun.

Budjetoituja henkilötyövuosia on yhteensä 799. Määrä vähenee palvelualueiden raportoinnin perusteella yhteensä -4,2 henkilötyövuodella. Vähennys kohdistuu pääosin sivistyspalveluihin. Siellä on ilmoitettu varhaiskasvatuksesta vähenevän vuoden aikana 10 työntekijää ja opetuspalveluista kaksi opettajaa. Toisaalta varhaiskasvatukseen rekrytoidaan 2 uutta sosionomia. Organisaatiomuutoksen alaisiin konserni-, elinvoima- ja yhteisiin palveluihin kohdistuisi yht. -0,3 henkilötyövuoden vuotuinen vähennys. Tekniset palvelut ovat raportoinnissaan huomioineet 3,7 henkilötyövuodella investointeihin kohdistuvia henkilöitä. Henkilötyövuotta vastaava henkilöstömeno muodostuu em. luvuilla 53 091 euroon.

Henkilöstömenojen kasvu on euromääräisesti suurinta Sivistyspalveluissa yht. n. 0,9 milj. euroa. Konsernipalvelut kasvavat n. 0,3 milj. ja Tekniset palvelut n. 0,2 milj. euroa. Elinvoima- ja yhteisten palveluiden henkilöstömenot säilyvät ennallaan.

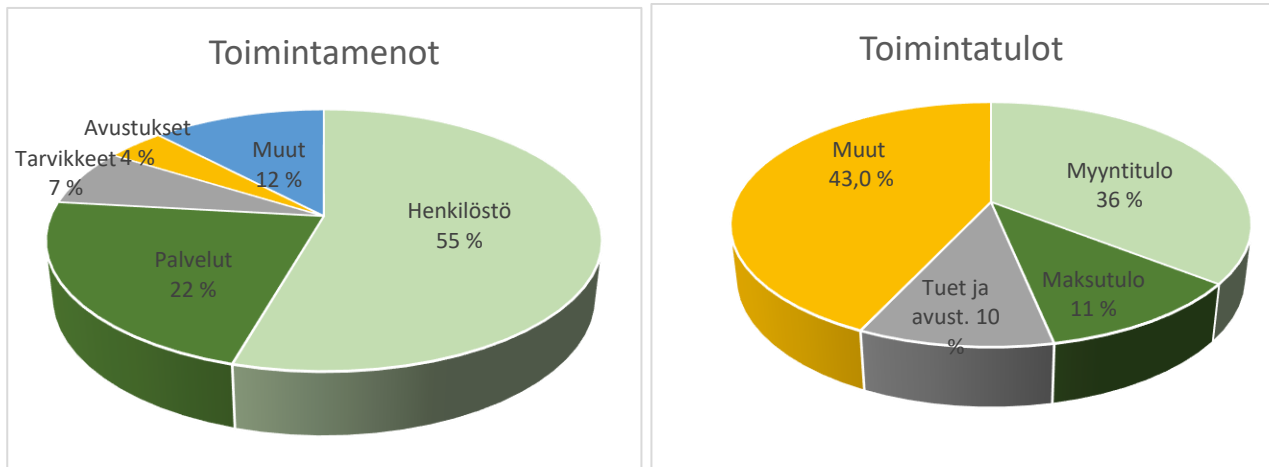
Palvelujen ostot kasvavat -17,424 milj. euroon eli kasvua kertyy merkittävästi n. 1,7 milj. euron edestä, 10,5 %. Asiakaspalvelujen ostoissa tämä näkyy n. 0,4 milj. lisäyksenä varhaiskasvatuksen palveluseteliostoihin. Korotuksen myötä ne nousevat yht. jo 3,7 milj. euroon. Toinen olennainen muutos liittyy pelastuslaitoksen eri oikeusasteissa oleviin varallaolokorvausten vaateisiin, joiden korvaussummiin mm. työtuomioistuin ei ole vielä ottanut kantaa. Näihin on päätetty varautua tekemällä osittaiset jaksotukset vuosille 2023–2025. Vuoden 2024 osuutena on kirjattu 0,6 milj. euroa. Muita olennaisempia muutoksia ovat mm. joukkoliikenteen-, koulu- ja ateriakuljetuspalveluihin tehty 0,4 milj. euron lisäys, rakennusten kunnossapitomenojen lisäys 0,1 ja asiantuntijapalveluiden lisäys 0,1 milj. eurolla. Palveluiden ostojen osuus kaikista toimintamenoista on yht. 22,4 %.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat ryhmään käytetään yht. -5,528 milj. euroa ja se vastaa 7,1 % toimintamenojen kokonaisuudesta. Ryhmän menot supistuvat n. -0,250 milj. euroa. Tähän vaikuttaa energiakulujen vähentyminen -0,363 milj. eurolla mm. käytöstä poistuvien kohteiden myötä. Kustannusnousuja kohdistuu mm. elintarvikkeisiin ja kirjallisuuteen. Lisäksi määrärahoja on lisätty kalustomenoihin.

Avustusten osuus kaikista toimintamenoista on n. 4,0 % eli -3,153 milj. euroa. Kasvua tähän on huomioitu määrärahoissa 0,232 milj. euroa. Muutos kohdistuu pääasiassa työllisyyspalveluihin lisättyihin avustuksiin 0,118 milj. eurolla ja konserniyhtiöille myönnettäviin avustuksiin, joita on lisätty 0,107 milj. euroa.

Muut toimintamenot ryhmä muodostaa peräti 12,1 % kaikista toimintakuluista, ollen jo 9,396 milj. euroa. Käytännössä valtaosan tästä muodostavat ulkopuolisilta vuokratut toimitilat ja leasinglaitteina vuokratut ict-laitteet ja kalustot. Uutena vuokrakohteena on Harjamäelle valmistuvan monitoimitalon vuokrakustannukset, n. 0,227 milj. euroa, entisen kunnantalon toimintojen keskittyessä erillisten vuokratilojen ja viipaleen sijaan sinne. Myös kalusteet tiloihin vuokrataan. Viipaleista pois jäävät paloaseman viipale ja Harjamäen toimiston viipale.

Suininlahden koulun viipale on ensimmäistä kertaa kokovuotisenä. Viipaleratkaisuja on sisätilaongelmien vuoksi ennestään talousarviossa yht. viidellä eri koululla ja kahdella eri päiväkodilla. Viipaleiden kokonaiskustannukset ovat toimitilapalveluiden ilmoittamana edelleen n. 2,0 milj. euroa vuodessa. Kasvua vuokrissa on yht. 0,425 milj. euroa. Toimitiloihin siitä kohdistuu 0,155 milj. ja ict-laitteisiin ja kalusteisiin 0,252 milj. euroa, josta valtaosa (0,140 milj.) kohdistuu sivistyspalveluihin ja teknisiin palveluihin (0,080 milj.).

Toimintakate heikkenee -3,619 milj. eurolla -63,555 milj. euroon. Kasvua vuoden 2023 talousarvioon on 6,0 %. Toimintatulojen ennakoitaan pysyvän ennallaan, mutta menojen kasvu on henkilöstömenojen ja palvelujen ostojen vuoksi voimakasta.

Palvelualueiden toimintakatteiden kasvut talousarvioon 2023 nähden on merkitty alla olevaan taulukkoon.

Palvelualue / ulkoiset	TA 2023	muutokset	TA 2024	muutos %
Konsernipalvelut	2 850	1 065	3 914	37,4
Elinvoima- ja Yhteiset palvelut	10 096	637	10 733	6,3
Sivistyspalvelut	40 304	1 844	42 149	4,6
Tekniset palvelut	6 685	73	6 758	1,1
Yhteensä	59 935	3 619	63 555	6,0

Konsernipalveluiden palvelualueen toimintakatteen kokonaisuutukseen vaikuttavat eniten pelastuslaitoksen eri oikeusasteissa oleviin varallaolokorvauksiin tehty osittainen varaus (0,600 milj.), konserniyhtiöille maksettavien avustusten ja muiden kulujen lisäys (0,200 milj.) sekä joukkoliikenteen (0,106 milj.) kasvu. Loput kasvusta muodostuu kunnanjohton ja ympäristöterveyspalveluiden kasvusta.

Elinvoima- ja Yhteisten palveluiden toimintakate kasvaa elinvoimapalveluiden puolella maankäytön myyntituottoarvion supistuessa (-0,450 milj.) ja hyvinvoinnin edistämisen ja työllisyyspalvelujen kulujen kasvaessa (0,120 milj.). Yhteisissä palveluissa kulut kasvavat henkilöstö- ja viestintäpalveluissa.

Sivistyspalveluiden toimintakatteen kasvusta merkittävän osan muodostaa opetuspalveluiden (0,889 milj.) ja varhaiskasvatuksen (0,815 milj.) lisäykset. Näistä henkilökulujen osuus on n. 0,7 milj. ja palvelujen ostot 0,5 milj. euroa jossa suurimpana eränä päivähoiton palvelusteihin tehtävä n. 0,4 milj. lisäys. Vapaa-aikapalveluiden (kirjasto, kansalaisopisto, liikunta ja nuoriso- ja kulttuuri) lisäykset ovat yht. 0,140 milj., josta puolet vie liikuntapalveluiden lisäys.

Teknisten palvelujen toimintakatteen kasvu muodostuu teknisen hallinnon ja varikkopalveluiden sekä kuntatekniikan puolelle (yht. 0,316 milj.). Kuntatekniikassa tuloarvioita on pienennetty ja

varikkopalveluiden kustannukset kasvaneet. Toimitilapalveluissa energiakustannusten määrärahoja on supistettu mm. käytöstä poistuvien toimitilojen vuoksi, joten toimintakate on pienentynyt yht. -0,263 milj. eurolla.

Palvelualueiden ja tulosalueiden muutoksista löytyy lisätietoja käyttötalousosan tulosaluekohtaisista teksteistä. Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjetta suunnitelman mukaisista poistoista on noudatettu vuoden 2013 tilinpäätöksestä lukien. Poistojen kokonaismäärä sisältää talousarviovuonna lisäpoistoja n. 1,7 milj. euroa kohdistuen Ahmon koulukiinteistöön 0,8 milj., kunnantaloon n. 0,3 milj., entiseen paloasemaan n. 0,3 milj. ja Päivärinnten päiväkotiin n. 0,3 milj. Näistä paloasema ja päiväkoti poistetaan loppuun, mutta muista kohteista jää tasearvoa vielä tulevinakin vuosina poistettavaksi. Muita käytöstä poistuvia toimitiloja ei ole tässä vaiheessa huomioitu. Osa poistuvista kohteista pyritään joko myymään tai osoittamaan niihin kustannukset kattavaa toimintaa. Tasearvoja pyritään poistamaan jaksottamalla niitä ylijäämän salliessa.

4.2 Verotulot

Siilinjärven kunta on korottanut tuloveroprosenttiaan 0,75 prosenttiyksikköä vuodelle 2010, 2012 ja 2020. Vuodelle 2014 korotus oli 1,00 prosenttiyksikkö. Vuoden 2023 tuloveroprosentti muuttui lakisääteisesti, kun kunnan tuloveroprosenttia leikattiin 12,64 prosenttiyksikköä sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämistä vastuun siirtyessä kunnalta Pohjois-Savon Hyvinvointialueelle. Tuloveroprosentti tulee määrätä vuodesta 2024 alkaen kymmenyksen tarkkuudella, lähimpään kymmenykseen. Kunnan tuloveroon ei esitetä muuta muutosta.

Kiinteistöveroä korotettiin viimeksi 2014. Yleisen kiinteistöveroprosentin määrääminen eriytetään rakennusten ja maa-alueiden osalta lainsäädäntömuutoksella vuodesta 2024 alkaen. Alaraja maa-alueiden osalta on määriteltävä 1,30 prosenttiin ja yläraja on 2,00. Alarajan korotus on kunnan osalta tällöin 0,05 %-yksikköä. Rakennusten osalta raja-arvot säilyvät ennallaan ollen 0,93–2,00. Kunnan yleinen kiinteistöveroprosentti esitetään rakennusten osalta jätettäväksi ennalleen, ollen 1,25 %.

Voimassa olevat tuloveroprosentit Pohjois-Savon kunnissa vuonna 2023 vaihtelivat 7,86–9,86 prosentin välillä. Koko maan painotettu veroprosentti vuonna 2023 oli 7,37 % ja vuoden 2024 prosenttiin odotetaan lievää nousua. Kiinteistöverossa rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti ja muiden asuinrakennusten veroprosentin vaihteluväli on yhdenmukaistettu välille 0,93–2,00 prosenttia. Vakituiseen asumiseen käytettävien rakennusten veroprosentti vaihtelee 0,41–1,00 prosentin välillä. Pohjois-Savon kunnissa voimassa olevat prosentit yleisessä kiinteistöverossa vuonna 2023 olivat 0,93–1,50 prosenttia, muiden asuinrakennusten 0,93–1,80 prosenttia ja vakituisten asuinrakennusten 0,45–0,80 prosenttia.

Kunnan veroprosentit ja verotettava tulo:

*ennuste	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tuloveroprosentti	21,25	22,00	22,00	22,00	9,36	9,40
Verotettava tulo, milj. euroa	367,9	373,1	381,7	396,3*	438,4*	462,2*
Verotettava tulo, euroa/asukas,	17 173	17 558	17 924	18 665*	20 753*	21 985*
Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	
-maa-alueet						1,30
-rakennukset						1,25
Vakituinen asuinrakennus	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65
Muut asuinrakennukset	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Rakentamaton tontti	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00

Vuoden 2023 verotulojen kokonaisarvio on n. 58,5 milj. euroa, mikä poikkeaa talousarviosta noin +2,4 milj. euroa. Vuodelta 2022 tulleet ”verohännät” toivat vielä kunnan tuloveroon leikkaamattomia tuloja alkuvuodesta, ja palkkasumman kehitys oli ennakoitua parempaa. Yhteisöverotilitykset ovat pysyneet hyvällä tasolla Siilinjärvelle veroja maksavien yritysten ansiosta. Kiinteistöverotuottoon vaikuttaa arvioitua enemmän verotusarvoihin tehdyt indeksitarkistukset. Mikäli veroennuste toteutuu, kunnallisveroa kertyisi n. 1,3 milj. euroa arvioitua enemmän. Yhteisöverossa talousarvio ylittyisi n. 0,5 milj. eurolla ja kiinteistöverossa ylitys olisi n. 0,6 milj. euroa.

Verohallinnon tilitysjärjestelmä kunnille perustuu jako-osuusarvioihin, joita verohallinto tarkistaa vuosittain verotustietojen valmistuttua kuntakohtaisesti ja veronsaajaryhmittäin (valtio, kunnat, seurakunnat). Lopulliset verotustiedot valmistuvat noin kahden vuoden viiveellä, jonka jälkeen kunnat saavat oikaisutilitykset. Maksuunpantavat oikaisutilitykset vaikeuttavat tilitysjärjestelmän ennustettavuutta. Vuodesta 2018 alkaen tuloverotuksen valmistuminen on muuttunut verovelvolliskohtaiseksi.

Kunnan verotuloennuste vuosille 2023–2026 perustuu Kuntaliiton elokuun kehysarvioihin ja kunnan omiin ennusteisiin. Verokehityksen toteutumista haastaa yleinen talous- ja työllisyyskehitys. Veroperustemuutokset matkakuluvähennykseen ja työtulovähennykseen alentavat kunnallisveron tuottoa. Palkkasumman kehitystä on alennettu heikentyneen taloustilanteen vuoksi ja työttömyysturvaetuuksiin tulevat leikkaukset vähentävät myös verotuottoa. Ansiotuloissa arvioidaan koko maan tasolla kasvua n. 3,6 % ja tilitettävä kunnallisvero supistuu n. -6,6 %. Kunnan omassa verokehityksessä supistuminen on lähes yhtä suuri. Väestöennuste poikkeaa Kuntaliiton ja kunnan omien ennusteiden osalta. Vaikutus on huomioitu laskelmissa, koska poikkeamalla on vaikutusta kunnan jako-osuuden määräytymiseen.

Tilitettävässä yhteisöverossa tapahtuu arviolta n. -10 %:n pudotus koko maan osalta. Kunnan oma ennuste pohjautuu kuitenkin kehityksen ohella myös ilmoitettuihin tilinpäätös-/verotietoihin kuntaan veroja maksavista yrityksistä sekä verohallinnon ennakkotietoon kunnan jako-osuudesta. Niiden perusteella yhteisöveron tuotto olisi vuoden 2024 aikana hyvin vahvaa.

Kiinteistöverossa on huomioitu yleisen kiinteistöveroprosentin eriytyminen rakennusten ja maapohjan osalta. Lisäksi siinä on huomioitu lisäys kunnan oman kiinteistöveropohjan tarkastelusta (rakennusvalvonnan tiedot).

Verotuloennuste on seuraava:

Milj. euroa	TP 2022	TA 2023	TA 2023 ennuste	TA 2024	Muutos % 2023–24	Koko maan muutos %
Kunnan tulovero	86,4	44,6	45,9	43,1	-6,1	-6,6
Yhteisövero	7,6	5,4	5,9	7,5	27,1	-10,0
Kiinteistövero	6,1	6,1	6,7	7,0	4,5	6,8
Yhteensä	100,1	56,1	58,2	57,6	-1,0	-5,0

4.3 Valtionosuudet

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta tuli voimaan 1.1.2015 alkaen. Kriteereistä Siilinjärven kuntaan vaikuttavina jäi painoarvoltaan ja sisällöltään muuttunut sairastavuus sekä työttömyysaste, vieraskielisyys, asukastiheys ja koulutustausta. Lisäosana valtionosuutta tuo työpaikkaomavaraisuus. Laskennalliset kustannukset muodostuvat asukasluvun, vuosittain vahvistettavien perushintojen ja kriteerien kertoimien avulla. Soten poistuttua valtionosuus supistui merkittävästi. Sairastavuus kriteeri poistui sekä ikäryhmistä kaikki yli 16-vuotiaat. Muutos vaikutti myös verotulotasaukseen sekä veroperustemuutoksista johtuviin kompensatioihin, myös hinnat muuttuivat. Valtionosuudesta tuli ”menneisyyteen perustuva

soten jakojäännös”. Tämän vuoksi kuntien rahoitusjärjestelmän uudistustyö on aloitettu ja sen voimaantulon tavoitteeksi on asetettu vuosi 2026.

Valtionosuusjärjestelmää käytetään valtion ja kuntien välisen rahoituksen järjestelyihin. Tämä näkyy erityisesti veromenetysten kompensatio ja verotulotasauksen erissä. Em. seikat hankaloittavat kuntien välistä tarkastelua. Lisäksi sote-uudistuksen jälkeen tasuseriä on tullut lisää: muutosrajoitin tasaa siirtyvien menojen ja niihin kohdistuvien tulojen välistä epäsuhtaa 40 %:in omavastuuosuuteen saakka. Tämä muutos jää pysyväksi. Siirtymätasaus puolestaan tasaa kunnan kokonaisuutosta (kunta – valtio muutos neutraaliksi), jonka kunnittaiset vaikutukset rajoitetaan +/- 60 euroon per asukas. Vuoden 2023 laskelmiin huomioitua arvio-osuutta tasataan vuosilla 2024–2025. Lisäksi hyvinvointialueille tulee tarkennettujen laskelmien mukaan siirtää kunnista aiempaa enemmän rahoitusta, mikä on päätetty siirtää kaikilta kunnilta yhtä suurena n. 56 euroa/asukas osuutena. Siirtymätasaukset jäävät pysyväksi siirtymäajan jälkeen 2027.

Kuntaliitto laski aiemmin 2012–2022 vuosille kohdistuvien peruspalvelujen valtionosuuteen vaikuttavien leikkausten vaikutusta. Varsinaisten valtionosuusleikkausten lisäksi huomioitiin myös asiakasmaksukorotusten vähentämä valtionosuus, indeksijäädytykset sekä kilpailukykyopimukseen liittynyt työajanpidennyksen vaikutus (jäi pysyväksi). Kuntaliitto päätyi 421 euroa/ asukas suuruiseen kuntien valtionosuutta leikkaavaan summaan. Rahamääräisesti tämä merkitsisi Siilinjärven kunnassa n. 9,0 milj. euroa saamatonta valtionosuutta em. ajanjaksolla.

Yhteenlasketusta laskennallisten kustannusten summasta kuntien rahoitusosuus vuonna 2024 on ennakkotiedon mukaisesti n. 1 388,75 euroa/asukas. Luku pitää sisällään 2,2 %:n indeksikorotuksen. Kustannustenjaon tarkistusta ei ole tehty. Valtionosuuden kokonaismäärää (pl. opetus- ja kulttuuriministeriön osuus) tarkastellessa voidaan todeta sen muodostuvan keskimäärin 600 euroon asukasta kohden koko kuntakentässä. Siilinjärven osuus on vastaavasti 651 euroa.

Vuoden 2024 verotulotasauslaskelma perustuu Kuntaliiton verokehykseen. Kokonaismäärä vuoteen 2023 nähden kasvaa lähinnä juuri verotulotasauksen myötä. Ikärakennetekijät eivät enää kasvata valtionosuutta, mikäli väestön määrä laskee ja erityisesti ikäluokat 0–15-vuotiaissa. Soten poistumisesta johtuvien tasuserien; muutosrajoittimen ja siirtymätasauksen laskelma perustuu Valtiovarainministeriön julkaisemaan tietoon. Kunnan maksuosuus soten siirtymisestä on n. 5,1 milj. euroa. Valtionosuuksien ennakkotiedot on julkaistu 10.10.2023. Tiedot täsmentyvät joulukuussa julkaistavissa valtionosuuspäätöksissä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön osuuteen vaikuttaa mm. lukion pienentyneet oppilasmäärät sekä kasvaneet omarahoitusosuudet. Laskeneet oppilasmäärät lukiossa vähentävät oppilasmäärästä saatavan korvauksen alle maksettavan omarahoitusosuuden. Valtionosuustiedot valmistuvat tämän osalta vasta joulukuussa.

Arvio valtionosuuksista on seuraava:

1 000 euroa	TP 2022	TA 2023	TA 2023 ennuste	TA 2024	Muutos %
Peruspalvelujen laskennalliset kustannukset	122 797	40 426	40 418	41 048	1,6
Kunnan omarahoitusosuus	-91 190	-28 958	-28 957	-29 486	1,8
Valtionosuus laskennallisiin kustannuksiin	31 607	11 468	11 461	11 562	0,9
Valtionosuus % kunnassa	25,74	28,37	28,36	28,17	
Valtionosuus % keskimäärin	23,59	22,09	22,09	21,92	
Lisäosat	540	617	625	638	2,0
Lisäykset ja vähennykset	-1 731	-1 519	-1 489	-1 433	-3,8
Veromenetysten kompensatiot	10 063	3 159	3 085	3 085	-

1 000 euroa	TP 2022	TA 2023	TA 2023 ennuste	TA 2024	Muutos %
Verotulotasaus	5 394	4 645	4 633	5 021	8,4
Sote muutosrajoitin ja siirtymätasaus	-	-5 122	-5 049	-5 089	0,8
Opetus- ja kulttuuriministeriön osuus	-2 043	-2 105	-2 056	-2 056	-
Valtionosuus yhteensä	43 830	11 145	11 211	11 764	4,9

4.4 Rahoitustulot ja -menot

Korkotulot 0,651 milj. euroa sisältävät mm. antolainojen korkotulot sekä Kuopion Veden pääomalainalle ja perustamislainalle laskettavan koron. Muut rahoitustulot koostuvat osinkotuloista ja niitä on arvioitu saatavan noin 0,820 milj. euroa. Kassavarojen sijoituksia ei ole ennakoitu (ts. ei ole oletettu olevan) eikä niistä mahdollisesti kertyviä tuottoja. Eriytetyn taseyksikön jäännöspääoman korko on 1,560 milj. euroa (sisäinen erä).

Euroopan keskuspankki on jatkanut koronnostoja vielä syksyllä 2023. Nyt arvioidaan, että koronnostoja ei enää tule, vaan korot jäävät joksikin aikaa nykyiselle tasolle ja niiden alentaminen alkaa syksyllä 2024. Tämän vuoksi lainojen korkomenoihin 1,600 milj. euroon on arvioitu merkittävän suuri kasvu. Se perustuu vaihtuvakorkoisten lainojen korkokasvuun ja uusien lainojen nostoon, jotka on oletettu otettavan vaihtuvakorkoisina, odottaen korkojen kääntyvän laskuun vuoden 2024 aikana. Riski on edelleen se, ettei arvioidut korotukset korkomenoissa ole riittäviä.

Muut rahoitusmenot koostuvat viivästyskoroista ja eriytetyn taseyksikön sisäisestä jäännöspääoman korosta (sisäinen erä).

4.5 Vuosikate

Vuosikate ilmoittaa kuinka paljon kunnan tulorahoituksesta jää juoksevan toiminnan kulujen jälkeen käytettäväksi investointeihin. Mikäli vuosikate riittää kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuneet kulut eli poistot, on kunnan talous tuloslaskelman valossa tasapainossa. Tästä huolimatta kunta voi velkaantua, koska nettoinvestoinnit ovat useimmiten poistoja suuremmat. Rahoituksellisesti tasapainoisessa tilanteessa vuosikatteen tulisi riittää nettoinvestointeihin.

Vuoden 2024 talousarvioehdotuksessa vuosikatetta muodostui vain 5,694 milj. euroa ja tilikauden tulos on -1,561 milj. euroa alijäämäinen. Kunnan talous on sekä tuloksen että rahoituksen suhteen epätasapainossa.

Kunnan poistonalaisten uusinvestointien määrä (8,210 miljoonaa euroa) on talousarviovuonna n. 2,628 milj. euroa suunnitelmanmukaisia poistoja suurempi. Poistoihin on suunniteltu kirjattavaksi suunnitelmanmukaisten poistojen lisäksi talousarviovuodelle tasearvojen alaskirjauksia n. 0,800 milj. Ahmon koulukeskuksesta, n. 0,350 milj. kunnantalosta, 0,273 milj. paloasemasta ja 0,251 milj. Päivärinteen päiväkodista. Kaksi viimeksi mainittua tulisi näillä alas kirjauksilla loppuun poistetuksi. Muista kohteista jää vielä runsaasti alas kirjattavaa. Tuloksen näkökulmasta vuosikate ei mahdollistaisi näiden alaskirjauksia.

4.6 Tilikauden tulos ja ali- ja ylijäämä

Suunnitelmanmukaiset poistot ovat talousarvion tuloslaskelmaosassa kunnan tilikauden tuloksen laskemiseksi tarvittava erä. Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan varauksia tai vapaata omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden

tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen.

Vuoden 2023 talousarvion tuloksen ennakoidaan syyskuun estimaatin perusteella jäävän n. - 0,400 milj. euroa alijäämäiseksi. Estimaatin mukainen kehitys tarkoittaisi kumulatiivisen tuloksen säilymistä n. 3,285 milj. eurossa. Vuodelle 2024 tuloskehitys muodostuisi talousarvioesityksen mukaisesti n. -1,561 milj. euroa alijäämäiseksi. Tämä pudottaa kertyneen ylijäämän 1,724 milj. euroon vuoden lopussa. Taloussuunnitelmavuosien alijäämät ovat niin suuria, että tase kääntyy negatiiviseksi jo 2025 ja vuoden 2026 tilanne on jo erittäin vaikea.

Ali- ja ylijäämän määrä vuosina 2022–2026

1 000 euroa	Tilinpäätös 2022	TA 2023 ennuste	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
Edellisten kausien ali-/ylijäämä	6 054	3 685	3 285	1 724	-1 237
Tilinpäätös	-2 369				
Talousarvio		-400	-1 561		
Taloussuunnitelma				-2 961	-4 708
Ali-/ylijäämä vuoden lopussa	3 685	3 285	1 724	-1 237	-5 945

4.7 Taloussuunnitelma

Taloussuunnitelmavuodet päättyvät myös vahvasti alijäämäisiksi. Tämä johtuu osaltaan siitä, että suunnitelmavuodet eivät sisällä valtuuston 14.12.2020 hyväksymän talouden tasapainottamisohjelman (PTS) eriä. Näitä olisi ollut 2024–2026 yhteensä 2,351 milj. euroa. Se laadittiin tilanteessa, jolloin monet muutokset olivat vielä valmistelussa, mm. sote, tilanne Euroopassa oli vakaa ja sen myötä monista kriiseistä ei ollut tietoaakaan. Tasapainottamissuunnitelmaan kirjatut toimenpiteet ovat osoittautuneet osittain mahdottomaksi toteuttaa, joten suunnitelma palautuu nyt uudelleen valmisteltavaksi.

Suunnitelmavuosilla toimintatuottojen on oletettu pysyvän vähintään nykyisellä tasolla ja toimintakuluihin on oletettu vuodelle 2025 yht. 3,7 %:n kasvu ja vuodelle 2026 yht. 1,6 %:n kasvu. Käytännössä kasvuluvut sisältävät vain varauman palkankorotuksiin sekä hyvin maltillisen varauman muihin lisäyksiin. Toimintakatteessa tämä tarkoittaa molemmilla vuosilla n. 2 %:n kasvuna. Tuloslaskelmassa vuoden 2025 kohdalla on lisäksi huomioitu TE-uudistus, jonka myötä kunnan omat työllisyyspalvelut lakkaavat ja yhdistyvät Kuopion järjestämävastuulla olevaan työllisyysalueeseen. Talousarviovalmistelun aikana ei saatu uusia laskelmia Työ- ja elinkeinoministeriöltä, joten arviot uudistuksen vaikutuksesta pohjautuvat vuonna 2022 julkaistuihin puutteellisiin tietoihin.

Kustannuksia suunnitelmavuosilla haastaa palkkojen sopimuskorotusten ohella hintojen ja korkojen nousu sekä alati lisääntyvät tarpeet. Verotulot on huomioitu myös suunnitelmavuosilla Kuntaliiton kehityksen pohjalta. Ansiotulojen kehitys, työllisyystilanne ja yleisen taloustilanteen elpymisen vaikuttavat verotulojen toteutumiseen. Vuonna 2025 kuntaan tilitetään ensimmäistä kertaa kaivosveron tuottoa. TE-uudistus vaikuttaa myös valtionosuuksiin. Niitä on huomioitu Valtiovarainministeriön painelaskelman perusteella ja em. kustannukset on huomioitu saatavaa rahoitusta vastaavaksi.

Poistoissa on huomioitu Ahmon koulukeskuksesta tehtävää lisäpoistoa 2025 n. 0,8 milj. euroa, jotta tasearvo tältä osin poistuisi hallitusti mittavan investoinnin ensimmäisen osan valmistuessa. Rakentaminen jatkuu vielä vuosina 2026–2027. Lisäksi vuodelle 2025 on suunniteltu poistettavaksi kunnantalon arvosta n. 0,3 milj. euroa ja mahdollisuuksien mukaan varautua myös ensimmäistä kertaa alaskirjauksiin Uimala ja Vapaa-aikakeskuksen osakearvoista n. 0,5 milj. eurolla. Vuoden 2026 osakearvojen alaskirjaukset jatkuisivat n. 1,0

milj. eurolla ja terveystalouden rakennuksen loppupoistoon varaudutaan vuosilla 2026–2027 yht. n. 1,0 milj. eurolla (riippuen kunnantalon / terveystalouden purkuajankohdista). Riittävän vuosikatetason merkitystä kunnan talouden tasapainossa ei näin ollen voi liikaa korostaa. Kumulatiivinen ylijäämä olisi tämän suunnitelmakauden lopussa vaihtunut tukevasti vajaan -6 milj. euron alijäämään.

Kunnanhallituksen asettamassa suunnitelmakauden 2025–2026 raamissa vuosikatetta olisi kertynyt yht. n. 11,1 milj. euroa ja tilikaudelta olisi kertynyt alijäämää n. -2,9 milj. euroa. Nyt esitettävän talousarvion suunnitelmavuosilta kertyisi vuosikatetta 7,2 milj. euroa ja alijäämää kertyisi yht. peräti -7,7 milj. euroa. Käytännössä heikkeneminen vuosikatteeseen tulee suoraan toimintakatteen puolelta. Tulosta heikentää sen ohella myös raamia n. 0,9 milj. suuremmat poistot. Tehty taloussuunnitelma ei täytä kuntalain 110 §:ssä olevaa veloitetta laatia taloussuunnitelma tasapainoon tai ylijäämäiseksi. Myöskään kunnan strategian visiossa mainittua investointikyvyn ylläpitoa ja kunnan taseen ylijäämäisyyttä tämä ei tue.

Koko kuntakentälle muodostetun laskennallisen painelaskelman mukaisesti tuloveroprosenttien korotuspaine on suurinta alle 5 000 asukkaan kunnissa. Asukasluvultaan 20 000–40 000 asukkaan kunnissa se vaihtelee 0,7–1,2 prosenttiyksikön välillä vuosina 2024–2027, painottuen vuodesta 2025 lähtien. Siilinjärven kunnanvaltuusto korotti tuloveroprosenttia viimeksi 0,75 prosenttiyksiköllä vuodelle 2020.

4.8 Talouden tasapainottamisohjelma

Kuntalain 110 §:ssä säädetään talouden tasapainotilasta seuraavasti: *”Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä katetaan”*. Eli mikäli kunnan taseeseen muodostunut ylijäämä ei riitä kattamaan kuluvalle vuodelle mahdollisesti muodostuvaa alijäämäistä tulosta ja tämän lisäksi laadittava talousarvio muodostuu alijäämäiseksi, on taloussuunnitelmavuosille esitettävä toimenpiteet, joilla talous saadaan tasapainoon.

Siilinjärven kunnan valtuusto (14.12.2020) on hyväksynyt talouden pitkän tähtäimen suunnitelmassa (PTS) vuosille 2021–2026 toimenpiteitä, joilla oli tarkoitus tasapainottaa taloutta. Ohjelman keinovalikoima ja tavoitteet tavoittelivat kustannussäästöjen, investointien rahoitusmallien ja tulojen lisäysten kuntataloutta parantavaa vaikutusta yhteensä noin 4,4 milj. euroa.

Se laadittiin tilanteessa, jolloin sote-uudistuksen toteutumisesta ei ollut päätöksiä, koronapandemia oli alkanut, Venäjän hyökkäyssodasta ei ollut tietoa eikä sen mukana tulleista energiakriisistä, inflaatiosta ja korkojen noususta. Näillä on ollut oma vaikutuksensa mm. kunnan investointeihin. Etätyö on lisääntynyt. Päätöksiä ei ollut myöskään TE-uudistuksesta ja sen toteutuksesta. Haasteena PTS suunnitelmassa on ollut myös se, että esitetyt toimet tervehdyttävät kunnan taloutta täysimääräisesti vasta vuodesta 2026 lukien. Vuoden 2025 loppuun mennessä eri kokonaisuuksista pitäisi olla kertynyt n. 3,2 milj. euroa.

Vuoden 2022 loppuun mennessä tavoiteltiin n. 1,2 milj. euron säästöjä, mutta toteuma oli kuitenkin päinvastainen eli säästöjen sijaan nimetyistä eristä oli koitunut hivenen kustannuksia. Vuoden 2023 lopussa säästöjä pitäisi kertyä jo 2,0 milj. euroa, mutta tavoitteesta jäädään kauas.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kunnan tulee valmistella uusi tasapainottamisohjelma. Sen tulee vastata sekä toimintakatteessa piileviin kustannus- ja tarvehaasteisiin että veroluonteisen tulopohjan kehittymisvauhtiin ja kaiken tämän lisäksi myös alas kirjattavista tasearvoista tuleviin vaikutuksiin (alijäämään). Ellei vuosikatetasoa saada nostettua, myös investointitasoa joudutaan leikkaamaan. Asiaa on käsitelty valtuustoseminaarissa marraskuussa ja etenee päätöksentekoon vuoden 2024 aikana.

Tuloslaskelma vuosille 2024–2026

Ulkoinen 1000 euroa	TP 2022	TA 2023	Muutos TA 2023	TA 2024	Muutos %	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATULOT	23 581	14 269	14 269	14 230	-0,3	14 150	14 150
Myyntitulot	7 881	4 560	4 560	5 063	11,0	5 063	5 063
Maksutulot	6 425	1 690	1 690	1 592	-5,8	1 592	1 592
Tuet ja avustukset	4 731	1 435	1 435	1 450	1,1	1 370	1 370
Muut toimintatulot	4 543	6 584	6 584	6 125	-7,0	6 125	6 125
Valmistus omaan käyttöön	151	132	132	137	4,2	137	137
TOIMINTAMENOT	-164 432	-74 336	-74 336	-77 921	4,8	-81 442	-82 718
Henkilöstömenot	-67 314	-41 094	-41 094	-42 420	3,2	-42 957	-43 918
Palvelujen ostot	-71 721	-15 768	-15 768	-17 424	10,5	-19 888	-19 888
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 023	-5 778	-5 778	-5 528	-4,3	-5 583	-5 564
Avustukset	-6 640	-2 921	-2 921	-3 153	7,9	-3 545	-3 547
Muut toimintamenot	-10 735	-8 775	-8 775	-9 396	7,1	-9 470	-9 800
TOIMINTAKATE	-140 701	-59 935	-59 935	-63 555	6,0	-67 155	-68 431
S Verotulot	100 115	56 115	56 115	57 613	2,7	58 953	60 123
S Valtionsuudet	43 830	11 145	11 145	11 765	5,6	12 551	11 270
S Rahoitustulot ja -menot	1 111	631	631	-128		-58	-18
Korkotulot	650	633	633	652	3,0	642	632
Muut rahoitustulot	926	789	789	820	3,9	770	770
Korkomenot	-364	-792	-792	-1 600	102,1	-1 470	-1 420
Muut rahoitusmenot	-101	0	0	0			
VUOSIKATE	4 355	7 955	7 955	5 695	-28,4	4 290	2 944
Poistot ja arvonalentumiset	-6 740	-7 392	-7 392	-7 256	-1,8	-7 252	-7 652
Suunnitelmanmukaiset poistot	-6 740	-5 506	-5 506	-5 582	1,4	-5 602	-5 781
Arvonalentumiset / lisäpoistot		-1 886	-1 886	-1 674	-11,2	-1 650	-1 871
TILIKAUDEN TULOS	-2 385	563	563	-1 561	-377,2	-2 961	-4 708
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)	16	0	0	0		0	0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-2 369	563	563	-1 561	-377,2	-2 961	-4 708

Tuloslaskelman tunnusluvut							
Toimintatulot / Toimintamenot	14,3 %	19,2 %	19,2 %	18,3 %		17,4 %	17,1 %
Vuosikate / Poistot	64,6 %	107,6 %	107,6 %	78,5 %		59,2 %	38,5 %
Vuosikate, euroa/asukas	205	371	371	268		201	137
Kertynyt yli-/alijäämä, t€ *	3 685	-3 466	-3 466	2 687		-274	-4 982
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/as	173	-162	-162	127		-13	-232
Asukasmäärä vuoden lopussa	21 243	21 413	21 413	21 242		21 303	21 488

S = sitova erä

* Kertynyt ali-/ ylijäämä on vahvistetun talousarvion 2023 pohjalta

5 RAHOITUSOSA

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä sekä rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella.

Investointimenot, rahoitusosuudet ja myyntitulot

Vuodesta 2015 lähtien investointien vuotuinen toteutunut keskiarvo on ollut noin 7,0 milj. euroa. Keskimääräiseen vuosisummaan on vuodesta 2019 alkaen alkanut vaikuttaa toimitilakohteiden toteuttaminen vuokra / leasingkohteina. Tämä vähentää kunnan taseeseen kohdistuvien investointien määrää. Paineita investointien lisäämiseen ovat luoneet osittain tekemättä jääneet korjausinvestoinnit ja toisaalta tarpeet rakentaa uusia tiloja koulu- ja päiväkotipalveluille. Viimeisimpien vuosien aikana investointipaineet ovat kohdistuneet selkeästi sisäilmaongelmaisten kohteiden korvaamiseen kokonaan uusilla toimitiloilla.

Investointien nettosummat ovat olleet lähimpien vuosien aikana: tilinpäätöksessä 2020 toteutui n. 1,6 milj. euroa (isot myynnit), vuonna 2021 toteutui n. 4,2 milj. euroa ja viime vuonna yhteensä 4,5 milj. euroa. Kuluvana vuonna investointeja olisi toteutumassa peräti n. 8,6 milj. eurolla, mikä olisi kuitenkin n. 1,0 milj. talousarviossa arvioitua vähemmän.

Talousarviovuoden 2024 bruttoinvestoinneiksi muodostuisi peräti n. 9,8 milj. euroa. Summa on merkittävän suuri johtuen päiväkotikiinteistön ajoittumisesta samaan aikaan kun kunta satsaa merkittävän summan liikuntapaikkoihin, varautuu maanhankintaan, rakentaa yritysalueita ja osallistuu kuntaosuudella ELY:n väylähankkeisiin (Kumpusen kevyenliikenteen väylä ja Lotteinen-Jännevirta tieosuus). Vuosikate ei riitä investointien 80 % omarahoitusosuuteen vaan osuus jää vain 60 %:iin.

Talousarviovuoden kokonaissumma (netto) sisältää taseeseen toteutettavia toimitilainvestointeja 2,8 milj. euroa, josta 2,2 milj. euroa kohdistuu uuteen Siilinkosken päiväkotiin. Tällöin käytöstä poistuvat (sisäilmaongelma) Leppäkaarten ja Päivärinteen päiväkodit. Rakennus toteutetaan poikkeuksellisesti kunnanhallituksen päättämänä kunnan omana investointina (lainarahoitus) jonka on tarkoitus nyt lopulta valmistua v. 2024 aikana. Vielä suunnitteluvaiheessa kokonaissumma oli 3,7 milj. euroa ja nyt se on kohonnut 4,9 milj. euroon. Toimitilainvestoinneista suurin potti kohdistuu leasing-rahoitteisiin kohteisiin, joita oltaisiin toteuttamassa 21,0 milj. euron edestä. Jatkavina kohteina ovat Ahmon ja Siilinlahden koulut (14,0 milj., kokonaisarvot yht. 55,0 milj.).

Kuntatekniikan maa- ja vesirakentamiseen käytetään talousarviovuonna 2,4 milj. euroa. Suurimpana kohteena Pyyllammen alueen saneeraus ja Taivallahti 4 viimeistelytyöt. Lisäksi yksittäisinä kohteina nousevat esille Vuorelan sataman peruskorjaus ja uuden kevyenliikenneyhteyden mahdollistaminen siltasaneerauksella Siilinlahden koulun ja päiväkodin välille. Sivistyslautakunta jatkaa satsauksia liikuntapaikkoihin (palloiluhalli ja Ahmon tekonurmi) 0,9 milj. eurolla ja toimitilojen kalustamiseen yht. n. 0,4 milj. eurolla. Kunnanhallituksen alaisen elinkeinoelämän kehittämiseen sekä maa-alueiden hankintaan satsataan 0,8 milj. euroa. Valtion väylähankkeeseen Kumpusen kevyenliikenteen väylällä osallistutaan kuntaosuudella 0,8 milj. ja Lotteinen-Jännevirta tieosuuden rahoitukseen 0,2 milj. eurolla. Loppuosa kunnanhallituksen alaisten toimintojen investoinneista kohdentuu tietokoneohjelmistoihin ja kalustoihin. Rahoitusosuuksia avustuksista sisältyy investointeihin yht. n. 1,1 milj. euroa. Investoinneista löytyy lisätietoa kappaleesta 7.

Taloussuunnitelmavuosien nettoinvestointien määrä olisi esityksen mukaisesti vuonna 2025 yhteensä 3,0 milj. euroa. Bruttona summa on kuitenkin 6,7 milj. euroa ja sisältää mm. kuntatekniikan maa- ja vesirakentamista 3,5 milj. euroa ja toimitilojen korjauksiin 0,4 milj. euroa. Sivistyslautakunnan alaisiin liikuntapaikka- ja kalustoinvestointeihin käytettäisiin

edelleen 1,5 milj., josta suurin potti kohdistuu valmistuvien kouluinvestointien kalusteisiin. Kunnanhallituksen alaisten toimintojen kohteisiin osoitettaisiin 1,7 milj. euroa, josta suurimman osan veisi kunnantalon/terveyskeskuksen rakennuksen purkamiskustannuksiin osoitettava summa (0,8 milj.) ja loppuosa käytettäisiin Lotteinen-Jännevirta tieosuuteen (0,2 milj.) ja elinkeinoelämän kehittämiseen sekä maanhankintaan.

Viimeisellä taloussuunnitelmavuodella 2026 nettoinvestoinnit olisivat yhteensä n. 5,8 milj. euroa. Tuolloin toimitilainvestoinneissa olisi lähinnä pieniä korjauskohteita ja kuntatekniikan maa- ja vesirakentaminen olisi edellisvuoden tasolla. Tuolloin myös jatkuisivat kunnantalon/terveyskeskuksen purku-urakat.

Kuntastrategiassa ei ole asetettu velkamäärään liittyviä tavoitteita, mutta lainanhoitokatteen pysyminen yli 80 %:ssa ja vuosikatteen yli 80 %:ssa poistoista tulisi täytyä kuntatasolla. Tämä tukisi myös konsernitason laskettavien kriisikuntakriteerien säilymistä tavoitetason paremmalla puolella. Valitettavasti laadittu talousarvio ja sen suunnitelmavuodet eivät mahdollista investointien rahoitusta tulorahoituksella. Suunnitelmavuosilla molemmat em. tunnusluvut jäävät selkeästi alle sallittujen arvojen, koska tulopohja ei riitä rahoitukseen.

Toimitilainvestointien uudisrakennuskohteet ja merkittävät korjausinvestoinnit on tarkoitus toteuttaa pääasiassa leasing-rahoituksella. Suunnitelmakaudelle on merkitty yht. 28,0 milj. euron arvosta jatkuvia kohteita (Ahmo ja Siilinlahden koulut). Suunnitelmakauden ulkopuolelle jatkuu Ahmon koulukeskus vielä 5,0 milj. euron edestä.

Rahoitus

Kunnan lainakanta oli vuoden 2022 lopussa noin 67,3 milj. euroa ja asukaskohtaiseksi lainamääräksi muodostui 3 170 euroa. Kuntien vastaava keskimääräinen luku oli tuolloin 3 377 euroa. Kuluvan vuoden 2023 lainakannasta muodostuu hivenen edellisvuotta pienempi, koska nostettava lainamäärä pienentää investointisiirrot ja tehdyt lyhennysvapaa. Kokonaislainamääräksi muodostuu n. 66,7 milj. euroa eli 3 161 €/asukas, edellyttäen että asukasmääräarvio toteutuu.

Pitkäaikaisten lainojen vähennykset eli lainojen lyhennykset arvioidaan vuonna 2024 yhteensä n. 10,5 milj. euroksi. Uutta lainaa otetaan tulevana talousarviovuonna noin 13,9 milj. euroa, joten lainakanta kasvaa n. 3,4 milj. euroa eli ylittää niukasti seitsemänkymmenen miljoonan rajan päätyen yht. n. 70,1 milj. euroon. Investoinneista n. 35 % rahoitetaan lainarahalla. Asukaskohtaiseksi lainamääräksi muodostuu 3 298 euroa, mikäli asukasluennuste 21 242 asukkaasta toteutuu. Lainanhoitokate jää alle 80 %:n tunnuslukutasoon.

Taloussuunnitelmavuosilla lainamäärä suhteessa vuosikatetason on niin korkea, että tarvittava vuosikatetaso tulisi olla kumpanakin vuonna yli 6,0 milj. euroa, jotta lainanhoitokate yltäisi kunnan puolella kriisikuntakriteerinä vaadittuun (vähintään) tunnuslukutasoon 0,8. Kunnan osuus konsernitason tunnusluvun muodostumisessa on merkittävin, mutta esim. Kotipolku Oy:n suunnitelmat uusien asuinrakennusten lainoittamisesta on myös huomioitava.

Lainanottovaltuus

Hyväksyessään talousarvioesityksen valtuusto myöntää vuodelle 2024 enintään 13,875 milj. euron lainanottovaltuuden. Ko. summasta käytetään n. 10,518 milj. euroa vanhojen lainojen lyhennyksiin ja uutta lainkanta kertyy n. 3,357 milj. euroa. Mikäli valtuuston käsittelyssä talousarvioesitys muuttuu siten, että määrärahoja lisätessä lisäyksille ei osoiteta katetta talousarvion sisältä, tulee valtuuston korottaa myös lainanottovaltuutta.

Kunnan lainamäärän kehitys vuosina 2022–2026

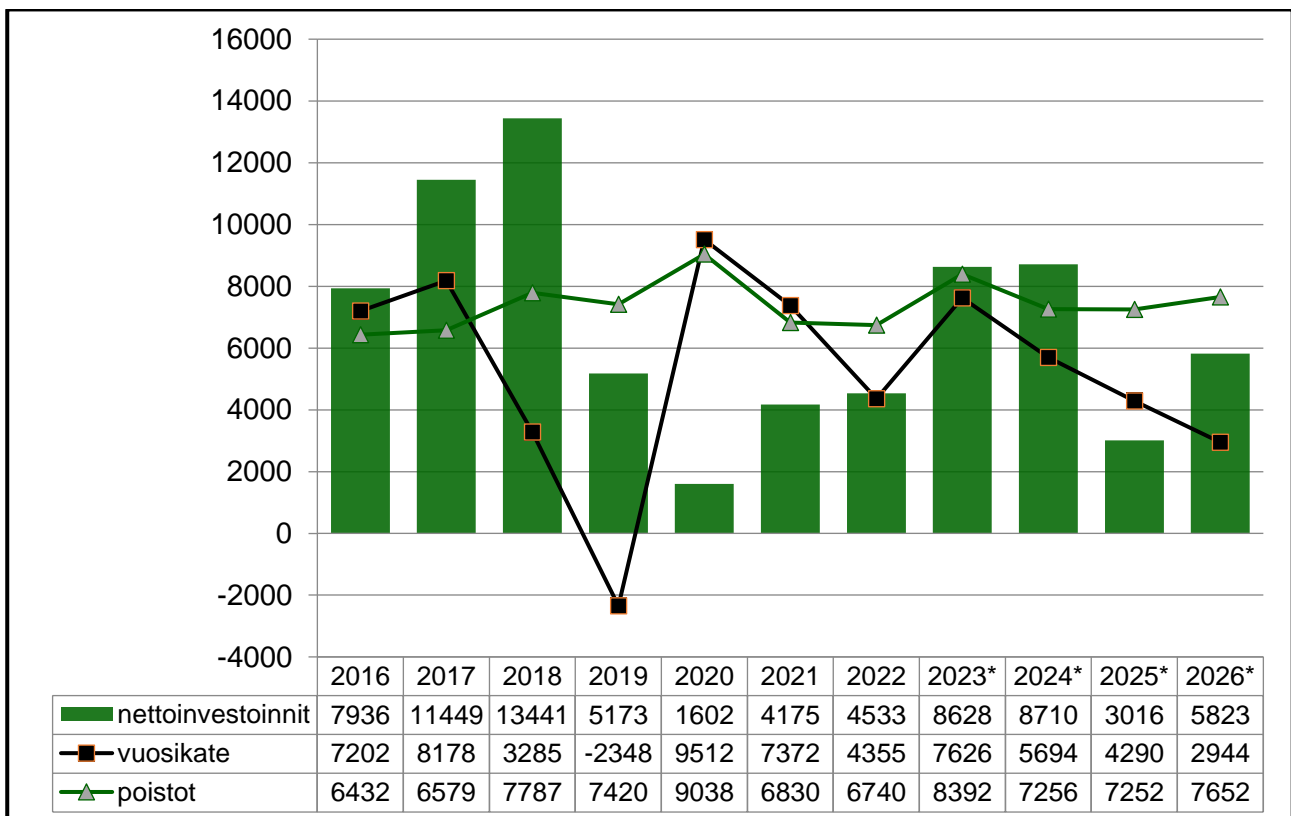
1 000 euroa	2022	2023	2024	2025	2026
Lainanotto	6 500	10 600	13 875	9 655	14 873
Lyhennykset	-13 269	-11 247	-10 518	-12 270	-12 345
Nettolainanotto	-6 769	-647	3 357	-2 615	2 528
Lainakanta	67 350	66 703	70 060	67 445	69 973
Lainat euroa/asukas	3 170	3 161	3 298	3 166	3 256
Asukasmäärä	21 243	21 104	21 242	21 303	21 488

Vuokravastuut

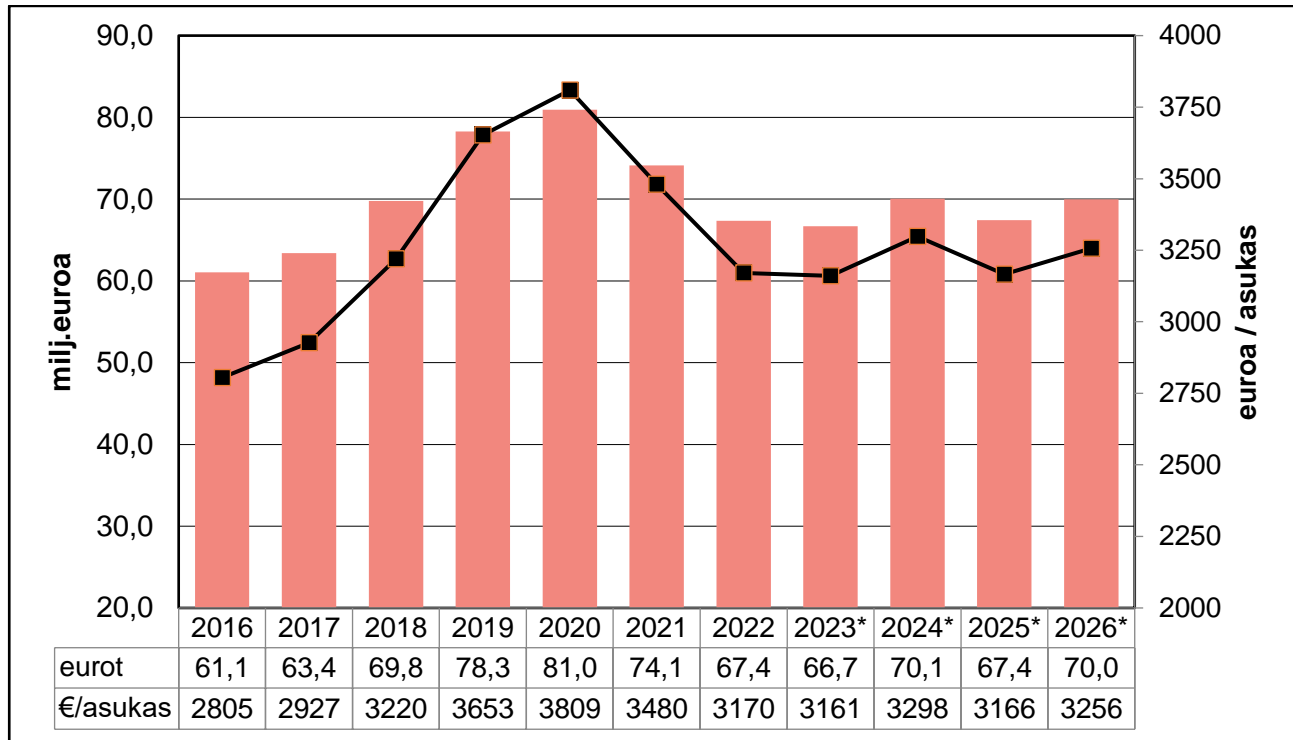
Lainamäärän ohella vuokravastuiden määrä on noussut merkittävään asemaan sen jälkeen, kun ne liitettiin osaksi konsernitason kriisikuntakriteerien määräytymistä. Valtaosa vuokravastuista syntyy jatkossa kunnan puolelle tulevien leasing-rahoitteisten investointien myötä. Erityisesti vuokravastuut kasvavat vuodesta 2025 lähtien mikäli investointiohjelma toteutuu suunnitellussa aikataulussa. Siilinlahden koulun ja Ahmon koulukeskuksen ensimmäisen vaiheen valmistuttua 2025 vastuiden määrä olisi kasvanut n. 100 % (pohjana tilinpäätösarvio 2023). Terveyskeskuksen ja pelastusaseman leasingvastuut ovat edelleen kunnalla. On mahdotonta arvioida, kuinka kunnan tilanne muuttuu suhteessa kriisikuntakriteeristöön, koska soten poistuminen vaikuttaa valtakunnalliseen tilanteeseen olennaisesti. Tämä selviää, kun tilinpäätökset vuodelta 2023 on valmistuneet.

Kunnan konsernin lainakannan ja vuokravastuiden yhteismäärä tilinpäätöksessä oli 10 999 euroa/asukas ja valtakunnallinen keskiarvo 9 367 euroa/asukas.

Vuosikate, poistot ja nettoinvestoinnit 2016–2026

Lainakanta ja lainamäärä euroa asukasta kohden 2016–2026

Rahoituslaskelma vuosille 2024–2026

1 000 euroa	TP 2022	TA 2023	Muutos TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	4 355	7 955	7 955	5 694	4 290	2 944
Satunnaiset erät	0					
Tulorahoituksen korjauserät	-795					
Tulorahoitus	3 560	7 955	7 955	5 694	4 290	2 944
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-4 917	-9 628	-9 628	-9 798	-6 885	-5 855
Rahoitusosuudet investointimenoihin	87	0	0	1 088	0	32
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot	1 091			0	3 800	0
Investoinnit	-3 738	-9 628	-9 628	-8 710	-3 085	-5 823
Toiminnan ja investointien rahavirta	-178	-1 673	-1 673	-3 016	1 205	-2 879
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
s Antolainasaamisten lisäys	0					
s Antolainasaamisten vähennys	342	350	350	350	343	353
Antolainauksen muutos	342	350	350	350	343	353
s Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 500	13 408	13 408	13 875	9 655	14 873
s Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 269	-13 085	-13 085	-10 518	-12 270	-12 345
Lainakannan muutokset	-6 769	323	323	3 357	-2 615	2 528
Oman pääoman muutokset	0		0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	4 500	0	0	0	67	-2
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1 927	673	673	3 707	-2 205	2 879
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-2 105	-1 000	-1 000	691	-1 000	0
Rahavarat 31.12.	9 742	5 000	5 000	5 000	4 000	4 000
Rahavarat 1.1.	11 848	6 000	6 000	4 309	5 000	4 000

Rahoituslaskelman tunnusluvut						
Lainanhoitokate	0,5	0,9	0,9	0,7	0,6	0,4
Kassan riittävyys, pv	19	19	19	18	15	15

S =sitova erä

6 KÄYTTÖTALOUSOSA

Tuloslaskelma vuosille 2024–2026

Käyttötalouden taulukoihin sisältyy sisäiset erät

	TP 2022	TA 2023	Muutos TA 2023	TA 2024	Muutos	Muutos %	TS 2025	TS 2026
1000 euroa								
TOIMINTATULOT	41 059	29 262	29 262	28 743	-519	-1,8	28 721	28 829
Myyntitulot	17 172	12 202	12 202	12 488	287	2,4	12 546	12 655
Maksutulot	6 425	1 690	1 690	1 592	-98	-5,8	1 592	1 592
Tuet ja avustukset	4 731	1 435	1 435	1 450	15	1,1	1 370	1 370
Muut toimintatulot	12 731	13 936	13 936	13 213	-723	-5,2	13 213	13 213
Valmistus omaan käyttöön	151	132	132	137	6	4,2	137	137
TOIMINTAMENOT	-181 911	-89 329	-89 329	-92 435	-3 106	3,5	-96 013	-97 397
Henkilöstömenot	-67 314	-41 094	-41 094	-42 420	-1 326	3,2	-42 957	-43 918
Palvelujen ostot	-81 011	-23 410	-23 410	-24 849	-1 440	6,1	-27 371	-27 480
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 023	-5 778	-5 778	-5 528	250	-4,3	-5 583	-5 564
Avustukset	-6 640	-2 921	-2 921	-3 153	-232	7,9	-3 545	-3 547
Muut toimintamenot	-18 923	-16 127	-16 127	-16 484	-358	2,2	-16 558	-16 888
TOIMINTAKATE	-140 701	-59 935	-59 935	-63 555	-3 619	6,0	-67 155	-68 431
S Verotulot	100 115	56 115	56 115	57 613	1 498	2,7	58 953	60 123
S Valtionosuudet	43 830	11 145	11 145	11 764	620	5,6	12 551	11 270
S Rahoitustulot ja -menot	1 111	631	631	-128	-759	-120,3	-58	-18
Korkotulot	650	633	633	652	19	3,0	642	632
Muut rahoitustulot	2 677	2 433	2 433	2 380	-53	-2,2	2 330	2 330
Korkomenot	-364	-792	-792	-1 600	-808	102,1	-1 470	-1 420
Muut rahoitusmenot	-1 852	-1 644	-1 644	-1 560	84	-5,1	-1 560	-1 560
VUOSIKATE	4 355	7 955	7 955	5 694	-2 260	-28,4	4 290	2 944
Poistot ja arvonalennukset	-6 740	-7 392	-7 392	-7 256	136	-1,8	-7 252	-7 652
Suunnit. mukaiset poistot	-6 740	-5 506	-5 506	-5 582	-76	1,4	-5 602	-5 781
Arvonalentumiset	0	-1 886	-1 886	-1 674	212	-11,2	-1 650	-1 871
TILIKAUDEN TULOS	-2 385	563	563	-1 561	-2 124	-377,3	-2 961	-4 708
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)	16	0	0	0	0		0	0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-2 369	563	563	-1 561	-2 124	-377,3	-2 961	-4 708
Tuloslaskelman tunnusluvut								
Toimintatulot / Toimintamenot	22,6 %	32,8 %	32,8 %	31,1 %			29,9 %	29,6 %
Vuosikate / Poistot	64,6 %	107,6 %	107,6 %	78,5 %			59,2 %	38,5 %
Vuosikate, euroa/asukas	205	371	371	268			201	137
Kertynyt yli-/alijäämä, t€ *	3 685	-3 466	-3 466	2 687			-274	-4 982
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asu	173	-162	-162	126			-13	-232
Asukasmäärä vuoden lopussa	21 243	21 413	21 413	21 242			21 303	21 488

S =sitova erä

* Kertynyt ali- /ylijäämä on vahvistetun talousarvion 2023 pohjalta

Toimintatulot palvelu- ja tulosalueittain 2022–2024

Euroa / Sisältää sisäiset	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Muutos TA 2023	Talousarvio 2024	Muutos euroa	Muutos %
KONSERNIPALVELUT						
Vaalit	44 180	36 000	36 000	116 685	-80 685	224,1
Ympäristöterveyspalvelut	1 751 009	1 838 043	1 838 043	2 045 658	-207 615	11,3
Maaseutuhallinto	634 365	686 040	686 040	703 223	-17 183	2,5
Konsernipalvelut						
Kunnanjohto	28 280	0	0	0	0	
Konserniyhtiöt	112 096	112 100	112 100	112 100	0	0,0
Yhteensä	2 569 930	2 672 183	2 672 183	2 977 666	-305 483	11,4
ELINVOIMA- JA YHTEISETPALVELUT						
Elinvoimapaalvelut						
Elinkeinopalvelut	647 891	576 475	576 475	0	576 475	-100,0
Työllisyyspalvelut	373 281	374 025	374 025	80 000	294 025	-78,6
Maahanmuuttopalvelut	7 891	85 598	85 598	0	85 598	-100,0
Maankäyttö	2 581 423	3 161 120	3 161 120	3 040 830	120 290	-3,8
Kaavoitus	6 368	12 000	12 000	10 000	2 000	-16,7
Joukkoliikenne	1 724 406	1 256 995	1 256 995	1 497 000	-240 005	19,1
Yhteiset palvelut						
Sisäinen tarkastus	76 871	112 311	112 311	135 384	-23 073	20,5
Hallinto ja kehittäminen	345 625	272 032	272 032	260 875	11 157	-4,1
Viestintä ja markkinointi	134 171	166 931	166 931	199 381	-32 450	19,4
Talouspalvelut	572 558	433 555	433 555	385 494	48 061	-11,1
ICT-palvelut	1 757 591	1 340 375	1 340 375	1 221 040	119 335	-8,9
Henkilöstöpalvelut	1 827 606	1 255 546	1 255 546	1 348 035	-92 489	7,4
Ruoka- ja puhtauspalvelut	7 333 719	5 499 423	5 499 423	5 646 102	-146 679	2,7
Yhteensä	17 389 401	14 546 386	14 546 386	13 824 141	722 245	-5,0
SIVISTYSPALVELUT						
Opetuspalvelut	1 251 396	966 033	966 033	961 724	4 309	-0,4
Varhaiskasvatuspalvelut	1 253 266	1 154 778	1 154 778	876 133	278 645	-24,1
Kansalaisopisto	193 024	192 000	192 000	226 900	-34 900	18,2
Kirjastopalvelut	34 723	28 010	28 010	25 810	2 200	-7,9
Liikuntapalvelut	70 871	82 900	82 900	88 900	-6 000	7,2
Nuoris- ja kulttuuripalvelut	89 100	131 300	131 300	173 360	-42 060	32,0
Yhteensä	2 892 380	2 555 021	2 555 021	2 352 827	202 194	-7,9
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT						
Soten hallintopalvelut	989 165	0	0	0	0	0,0
Sosiaali- ja perhepalvelut	1 079 641	0	0	0	0	0,0
Hoiva- ja vanhuspalvelut	4 171 224	0	0	0	0	0,0
Terveyspalvelut	3 952 125	0	0	0	0	0,0
Erikoissairaanhoido	0	0	0	0	0	0,0
Yhteensä	10 192 155	0	0	0	0	0,0
TEKNISET PALVELUT						
Tekniset palvelut						
Tekninen hallinto ja varikkopalv.	432 544	384 680	384 680	381 180	3 500	-0,9
Kuntatekniikka	731 567	588 600	588 600	505 400	83 200	-14,1
Rakennusvalvonta ja ymp.suojelu						
Rakennusvalvonta	268 175	257 000	257 000	257 000	0	0,0
Ympäristönsuojelu	69 886	53 000	53 000	57 000	-4 000	7,5
Toimitilapalvelut	6 664 564	8 336 930	8 336 930	8 524 885	-187 955	2,3
Yhteensä	8 166 736	9 620 210	9 620 210	9 725 465	-105 255	1,1
KUNTA yhteensä	41 210 602	29 393 800	29 393 800	28 880 099	513 701	-1,7

Toimintamenot palvelu- ja tulosalueittain 2022–2024

Euroa / Sisältää sisäiset	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Muutos TA 2023	Talousarvio 2024	Muutos euroa	Muutos %
KONSERNIPALVELUT						
Vaalit	65 251	69 637	69 637	183 797	-114 160	163,9
Tilintarkastus	69 770	85 168	85 168	90 698	-5 530	6,5
Ympäristöterveyspalvelut	2 301 858	2 478 504	2 478 504	2 722 063	-243 559	9,8
Maaseutuhallinto	726 240	785 213	785 213	806 426	-21 213	2,7
Konsemipalvelut						
Pelastustoimi	1 999 260			600 164	-600 164	
Kunnanjohto	1 642 540	1 187 704	1 187 704	1 320 494	-132 790	11,2
Konserniyhtiöt	1 329 384	1 144 500	1 144 500	1 340 500	-196 000	17,1
Yhteensä	8 134 303	5 750 726	5 750 726	7 064 142	-1 313 416	22,8
ELINVOIMA- JA YHTEISETPALVELUT						
Elinvoimapaalvelut						
Elinkeinopalvelut	1 004 477	883 174	883 174	275 590	607 584	-68,8
Työllisyyspalvelut	1 798 870	1 780 210	1 780 210	1 790 420	-10 210	0,6
Maahanmuuttopalvelut	104 047	93 717	93 717	17 933	75 784	-80,9
Hyvinvoinnin edistäminen	67 576	92 228	92 228	143 704	-51 476	55,8
Maankäyttö	971 270	952 144	952 144	1 219 508	-267 364	28,1
Kaavoitus	471 384	454 804	454 804	433 885	20 919	-4,6
Joukkoliikenne	2 745 497	2 607 437	2 607 437	2 935 531	-328 094	12,6
Yhteiset palvelut						
Sisäinen tarkastus	104 693	130 822	130 822	153 772	-22 950	17,5
Hallinto ja kehittäminen	550 085	544 288	544 288	460 485	83 803	-15,4
Viestintä ja markkinointi	131 254	210 931	210 931	228 798	-17 867	8,5
Talouspalvelut	552 494	420 178	420 178	385 494	34 684	-8,3
ICT-palvelut	1 628 873	1 235 103	1 235 103	1 186 510	48 593	-3,9
Henkilöstöpalvelut	1 827 608	1 256 234	1 256 234	1 319 702	-63 468	5,1
Ruoka- ja puhtauspalvelut	7 290 241	5 699 020	5 699 020	5 685 208	13 812	-0,2
Yhteensä	19 248 369	16 360 290	16 360 290	16 236 540	123 750	-0,8
SIVISTYSPALVELUT						
Opetuspalvelut	29 596 294	30 923 686	30 923 686	31 764 598	-840 912	2,7
Varhaiskasvatuspalvelut	18 831 909	19 571 239	19 571 239	20 105 111	-533 872	2,7
Kansalaisopisto	1 053 047	1 132 776	1 132 776	1 183 221	-50 445	4,5
Kirjastopalvelut	1 132 610	1 185 817	1 185 817	1 197 761	-11 944	1,0
Liikuntapalvelut	1 649 841	1 746 110	1 746 110	1 716 379	29 731	-1,7
Nuoriso- ja kulttuuripalvelut	1 165 420	1 281 678	1 281 678	1 286 571	-4 893	0,4
Yhteensä	53 429 121	55 841 306	55 841 306	57 253 641	-1 412 335	2,5
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT						
Soten hallintopalvelut	5 957 286				0	0,0
Sosiaali- ja perhepalvelut	17 284 655				0	0,0
Hoiva- ja vanhuspalvelut	22 145 677				0	0,0
Terveyspalvelut	15 003 070				0	0,0
Erikoissairaanhoido	31 612 289				0	0,0
Yhteensä	92 002 977	0	0	0	0	0,0
TEKNISET PALVELUT						
Tekniset palvelut						
Tekninen hallinto ja varikkopalv.	881 956	782 651	782 651	930 628	-147 977	18,9
Kuntatekniikka	2 694 858	3 033 026	3 033 026	3 103 383	-70 357	2,3
Rakennusvalvonta ja ymp.suojelu						
Rakennusvalvonta	356 225	364 233	364 233	362 388	1 845	-0,5
Ympäristönsuojelu	305 671	332 278	332 278	340 946	-8 668	2,6
Yksityistieasiat	102 847	129 904	129 904	136 083	-6 179	4,8
Toimitilapalvelut	4 755 137	6 734 883	6 734 883	7 007 154	-272 271	4,0
Yhteensä	9 096 694	11 376 975	11 376 975	11 880 582	-503 607	4,4
KUNTA yhteensä	181 911 464	89 329 297	89 329 297	92 434 905	-3 105 608	3,5

6.1 KONSERNIPALVELUT

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Janne Airaksinen

Konsernipalvelut on yksi kunnan neljästä palvelualueesta. Palvelualue tuottaa koko kunnan konsernijohtamisen ja johdon. Lisäksi palvelualue vastaa Maaseutu- ja Ympäristöterveyspalveluiden tuottamisesta yhteistoiminta-alueilla, joiden isäntäkuntana Siilinjärvi toimii. Palvelualueelle sijoittuvat myös keskusvaalilautakunnan alaisten vaalien järjestäminen sekä tarkastuslautakunnan alainen tilintarkastus.

Palvelualue sisältää seuraavat valtuustoon nähden sitovat kokonaisuudet:

SITOVUUSTASOT	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
<i>Keskusvaalilautakunta</i>			
Vaalit	-183 797	116 685	-67 112
<i>Tarkastuslautakunta</i>			
Tilintarkastus (brutto)	-90 698		-90 698
<i>Ympäristöterveyslautakunta</i>			
Ympäristöterveyspalvelut (netto)	-2 722 063	2 045 658	-676 405
<i>Maaseutulautakunta</i>			
Maaseutuhallinto (netto)	-806 426	703 223	-103 203
<i>Kunnanhallitus</i>			
Konsernipalvelut	-3 261 158	112 100	-3 149 058
Sitovuustasot yhteensä	-7 064 143	2 977 666	-4 086 477

Palvelualueen informatiivinen tuloslaskelma

KONSERNIPALVELUT							
	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk)	2 258 588	2 373 803	2 373 803	2 654 846	12 %	2 654 846	2 654 846
Myyntituotot (sis)	12 480	11 880	11 880	12 720	7 %	12 720	12 720
Maksutuotot	152 081	168 000	168 000	198 000	18 %	198 000	198 000
Vuokratuotot (ulk.)	118 501	118 500	118 500	112 100	-5 %	112 100	112 100
Muut toimintatuotot	28 280	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	2 569 930	2 672 183	2 672 183	2 977 666	11 %	2 977 666	2 977 666
Henkilöstökulut	-3 037 712	-3 144 502	-3 144 502	-3 430 530	9 %	-3 511 519	-3 587 892
Palvelujen ostot	-3 188 718	-986 251	-986 251	-1 774 425	80 %	-1 792 169	-1 227 685
Sisäiset palvelujen ostot	-139 922	-186 083	-186 083	-184 409	-1 %	-187 574	-193 336
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-52 740	-57 885	-57 885	-59 851	3 %	-60 450	-60 250
Avustukset	-724 012	-598 300	-598 300	-705 300	18 %	-712 353	-712 955
Muut toimintakulut (ulk.)	-937 914	-722 890	-722 890	-909 298	26 %	-918 381	-950 489
Muut toimintakulut (sis.)	-53 286	-54 815	-54 815	-330	-99 %	-330	-330
Toimintakulut	-8 134 304	-5 750 726	-5 750 726	-7 064 143	23 %	-7 182 776	-6 732 937
Toimintakate	-5 564 374	-3 078 543	-3 078 543	-4 086 477	33 %	-4 205 110	-3 755 271

6.1.1 Vaalit

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: hallintopäällikkö Ella Kauppinen

Toiminta-ajatus

Valtuuston on vaalilain mukaan asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta. Keskusvaalilautakunta kokoontuu vaalilaissa säädettyinä aikoina sekä muulloin lautakunnan puheenjohtajan kutsusta tarvittaessa. Keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Keskusvaalilautakunnan esittelijänä ja sihteerinä toimii hallintopäällikkö. Keskusvaalilautakunnan tehtävä on ylläpitää valmiutta vaalien ja kansanäänestysten järjestämiseen, vastata vaalien ja kansanäänestysten järjestämisestä sekä suorittaa vaalien alustava tuloksen laskenta valtakunnallisten ohjeaikojen puitteissa. Kuntavaaleissa keskusvaalilautakunta huolehtii lisäksi ehdokasasettelusta ja tuloksen laskennasta.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kuntastrategialla ei ole vaikutuksia kunnan vaaliviranomaisten toimintaan. Keskusvaalilautakunnan toiminta perustuu vaalilainsäädännön sekä vaalien toimittamisesta annettujen ohjeiden noudattamiseen. Keskusvaalilautakunta käyttää samoja asianhallinta- ja tiedonvälitysjärjestelmiä kuin muutkin toimielimet ja noudattaa samoja kokous- ja muita käytäntöjä.

Tuloslaskelma

Keskusvaalilautakunta							
	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk)	44 180	36 000	36 000	116 685	224 %	116 685	116 685
Toimintatuotot	44 180	36 000	36 000	116 685	224 %	116 685	116 685
Henkilöstökulut	-59 098	-63 537	-63 537	-160 047	152 %	-164 049	-167 822
Palvelujen ostot	-3 888	-4 000	-4 000	-20 700	418 %	-20 907	-21 639
Sisäiset palvelujen ostot	-255	0	0	0	0 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 010	-2 100	-2 100	-3 050	45 %	-3 080	-3 070
Toimintakulut	-65 251	-69 637	-69 637	-183 797	164 %	-188 036	-192 531
Toimintakate	-21 071	-33 637	-33 637	-67 112	100 %	-71 351	-75 846

6.1.2 Tilintarkastus

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Tarja Laatikainen

Toiminta-ajatus

Siilinjärven kunnan hallintosäännön mukaan lautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kolme muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Kuntalain mukaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunta seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista ja tehtävien suorittamista. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta on jakanut keskuudessaan seurantavastuut hallinto-organisaation päävastuualueiden mukaisesti.

Tarkastuslautakunta esittelee tilintarkastajan antaman tilintarkastuskertomuksen ja oman arviointikertomuksensa suoraan valtuustolle. Valtuusto päättää vastuuvapauden myöntämisestä hyväksyessään tilinpäätöksen.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Arviointi- ja tarkastustoimintaa pyritään vahvasti ohjaamaan strategian mukaisiin kohteisiin ja siten tukemaan toimintojen tehostamista. Tarkastuslautakunnalla on arviointityössään käytettävissä eri organisaation tasoilla tapahtuvan arvioinnin tulokset.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Tilintarkastuksen toiminnallisena riskinä on resurssien riittävyys tarkastustoimintaan. Riskejä hallitaan tilintarkastuksen työohjelman ja -suunnitelman sekä tarkastuslautakunnan vuosittaisen toimintasuunnitelman kautta kohdentamalla. Tarkastuslautakunta yhdessä tehtäväalueen viranhaltijan kanssa seuraavat ja arvioivat systemaattisesti taloudelle ja toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Poikkeamien ilmetessä ryhdytään välittömästi korjaaviin toimenpiteisiin.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Tarkastuslautakunta toimii kuntastrategian 2025 arvojen mukaisesti ja on sitoutunut Siilinjärven kunnan strategiaan tavoitteisiin. Kuntalain 121 § säätelee tarkastuslautakunnan toimintaa, minkä mukaisesti tarkastuslautakunnan tavoitteet on asetettu.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	0,30	0,30	0,3	0,3	0,3

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1 Sujuvaa arkea, asiointia ja palvelua	Palvelun laatu ja määrä vastaavat Kuntalain ja kuntakonsernin asettamia vaatimuksia	Suoritetut tarkastukset, käytetty työpanos ja palvelun laatu	Raha- ja henkilöstöressurit rajoittavat toteutumista
HYVINVOIVA ARKI			
2.1 Digitalisaation hyödyntäminen ja kehittäminen	Operatiivisessa toiminnassa hyödynnetään digiteknologiaa tarkastustoiminnassa Tiedon läpinäkyvyyden edistäminen ja hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Käytettävät sovellukset ja palvelut Tietojen ajantasaisuus ja saatavuus	Resurssien riittävyys, osaamistaso ja taloudelliset raamit.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Tarkastuslautakunnan kokoukset	13	12	12	12	12

Tuloslaskelma

Tarkastuslautakunta

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Henkilöstökulut	-36 041	-41 978	-41 978	-41 768	0 %	-42 796	-43 765
Palvelujen ostot	-32 355	-43 130	-43 130	-48 830	13 %	-49 318	-51 044
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-198	0	0	-100	0 %	-101	-101
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 122	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut (sis.)	-55	-60	-60	0	-100 %	0	0
Toimintakulut	-69 770	-85 168	-85 168	-90 698	6 %	-92 216	-94 911
Toimintakate	-69 770	-85 168	-85 168	-90 698	6 %	-92 216	-94 911

6.1.3 Ympäristöterveyspalvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: ympäristöterveysjohtaja Kaisa Hartikainen

Toiminta-ajatus

Tulosalue vastaa kunnan viranomaiselle määrättyjen ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoitamisesta ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen kunnissa (Kaavi, Lapinlahti, Rautavaara, Siilinjärvi ja Tuusniemi). Lisäksi hoidetaan Kuopion kaupungin eläinlääkintähuollon tehtäviä Kuopion ja Siilinjärven välisen ostopalvelusopimuksen mukaisesti.

Ympäristöterveyspalveluiden tarkoituksena on turvata lainsäädännön vaatimusten mukainen suunnitelmallinen, säännöllinen, laadukas, terveyshaittoja ja -vaaroja sekä kuluttajien taloudellisia tappioita ehkäisevä paikalliseen riskinarvioon ja valtakunnalliseen valvontaohjelmaan perustuva ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoito. Tähän sisältyy myös laadukas ja tarkoituksenmukainen kunnallinen eläinlääkintähuolto sekä eläinlääkäripäivystys. Yhteistoiminta-alueella turvataan koko ympäristöterveydenhuollon riittävien palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista sekä avointa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnassa keskitytään hyödyntämään tehokkaasti olemassa olevia resursseja ja kehittämään toimintaa työjärjestelyiden sekä priorisoinnin kautta. Erityisesti työnjakoa halutaan edelleen kehittää.

Eläinlääkäreiden sijaisia pyritään saamaan tarpeen mukaan, mutta niiden saaminen on ollut ajoittain haasteellista.

Nykyisen hallitusohjelman mukaan kuntien tehtäviin ei ole tulossa muutoksia kuluvalle hallituskaudella. Tämän linjauksen mukaan ympäristöterveyspalvelut ovat edelleen säilymässä osana kuntien lakisääteisiä tehtäviä, eikä niitä aikaisemman näkemyksen mukaan olla ainakaan toistaiseksi siirtämässä hyvinvointialueen tehtäviin.

Talous

Vuoden 2024 talousarvion kustannustenjako perustuu tuotteistukseen eläinlääkintähuollon osalta (kustannuspaikka 5610). Terveysvalvonnan osalta kustannukset jaetaan kuntien kesken asukasluvun ja valvontakohteiden edellyttämän työpanoksen perusteella.

Talouden hoitaminen on ollut tulosalueella tiukahkoa ja sama suuntaus pidetään myös vuosina 2024–2026.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Toiminnan sisäisessä valvonnassa noudatetaan Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjetta. Ympäristöterveysjohtaja vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta. Tulosvastuullisia ja oikeudellisesti vastuullisia ovat ympäristöterveysjohtaja ja vastaava eläinlääkäri.

Talousarvion toteutuminen raportoidaan kuukausittain kunnanhallitukselle ja kolmesti vuodessa kunnanvaltuustolle. Ympäristöterveyslautakunta raportoi toiminnasta sopimuskunnille kolmesti vuodessa. Lisäksi ympäristöterveydenhuollon toiminnan toteutumisesta raportoidaan vuosittain Ruokavirastolle sekä lupa- ja valvontavirasto Valviralle.

Toiminnan laillisuutta valvotaan päivittäisessä työssä mm. laskujen hyväksymisen yhteydessä sekä saattamalla ympäristöterveydenhuollon toimialalta tehdyt viranhaltijapäätökset ympäristöterveyslautakunnan tietoon.

Ympäristöterveyspalvelujen riskien kartoitus ja riskienhallinta on päivitetty terveystalvovnonnan ja eläinlääkintähuollon osalta 2022 ja ne päivitetään jatkossa vuosittain. Mikäli ympäristöterveysjohtaja ja vastaava eläinlääkäri havaitsevat seikkoja, jotka vaarantavat toiminnan tuloksellisuuden, laillisuuden tai kunnan omaisuuden tai voimavarojen käytön, niihin puututaan välittömästi.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Ympäristöterveyspalvelut-tulosalueen toiminta perustuu kuntastrategian arvoihin ja tavoitteisiin, jotka ovat mm. viihtyisä elinympäristö, terveyden edistäminen ja osaava ja innostunut henkilöstö.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	29	29	30	30	30
Vanhuuseläketapahtumat	1	1	0	1	0
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	1	0	0	1	0

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOAVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riski-arvio
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	<p>Helposti tavoitettavat eläinlääkintäpalvelut</p> <p>Tarkastukset, ilmoitusten vastaanottaminen, hyväksymispäätökset</p> <p>Eläinsuojelu- ja eläintautivalvontatyö</p>	<p>Asiakaspalaute</p> <p>Asiakasmäärät</p> <p>Käyntimäärät</p> <p>Tarkastusmäärät</p>	Suurin riski tavoitteiden toteutumatta jäämiseen on henkilökunnan riittävyys ja mahdollisten sijaisten saatavuus.
HYVINVOIVA ARKI			
2.5. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen on pysyvät rakenteet	<p>Elintarvikkeisiin, talous- ja uimaveden sekä sisäilmaan liittyvien terveyshaittojen ennaltaehkäisy ja selvittäminen ympäristöterveydenhuollon valvonnan ja neuvonnan keinoin</p> <p>Tupakka- ja nikotiinituotteiden myynnin valvonta, tupakointikiellot</p>	<p>Mahdollisten häiriötilanteiden nopea selvittäminen</p> <p>Valvontaa ja neuvontaa pystytään toteuttamaan suunnitellusti</p>	Suurin riski tavoitteiden toteutumatta jäämiseen on henkilökunnan riittävyys ja mahdollisten sijaisten saatavuus.

2.5. Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnistetaan ja sovitaan tehtävistä	Rakennetaan toimiva yhteistyö Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa	Ruokamyrkytystyöryhmien toiminnan turvaaminen ja tietojen päivittäminen hyvinvointialueen kanssa	Saumatonta yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa ei saada toimimaan
--	--	--	--

Informatiiviset tunnusluvut

Valtuuston hyväksymät tavoitteet	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Tuotantotavoitteet					
Terveysvalvonta -tulosyksikön menot €/asukas (Siilinjärvi)*	8,34	11,90	12,84	12,84	12,84
Eläinlääkintähuolto-tulosyksikön menot(Siilinjärvi)**					
€/asukas	16,99	20,32	21,78	21,78	21,78
€/eläinyksikkö	87,64	104,79	112,29	112,29	112,29
Ympäristöterveyspalveluiden eläinlääkintähuolto -tulosyksikön bruttokustannus***					
€/yhteistoiminta-alueen asukas	19,62	21,47	23,42	23,42	23,42
€/eläinyksikkö	44,72	48,95	53,39	53,39	53,39
Ympäristöterveyspalveluiden terveysvalvonta -tulosyksikön bruttokustannus ****					
€/yhteistoiminta-alueen asukas	13,36	14,44	15,40	15,40	15,40

* Siilinjärven osuus ulkoisista bruttokustannuksista (kustannuspaikka 5630)

** TA 2024: Siilinjärven osuus yhteistoiminnan ulkoisista bruttokustannuksista + muut eläinlääkintähuollon ulkoiset brutto- kustannukset eli kustannuspaikat 5610, 5611, 5612 ja 5621

***Ainoastaan kustannuspaikka 5610 eli ei sisällä eläinsuojaa, pieneläinpäivystystä eikä toimitilakuluja, mutta sisältää yleiskustannukset (Siilinjärven sisäiset jaettavat kustannukset). Vain yhteistoiminta-alue; ei Kuopio

**** Kustannuspaikka 5630, sisältää myös yleiskustannukset (=Siilinjärven sisäiset jaettavat kustannukset)

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Eläinlääkärikäyntien määrä kunnittain			
Kaavi , suureläimet	166	219	196
pieneläimet	554	534	563
AVIn viranomais-/2024 alk. kunnantarkastukset	15	18	2
terveydenhuoltokäynnit	13	17	14
nautaeläintilat	28	28	26
Lapinlahti , suureläimet	969	992	958
pieneläimet	1078	944	985
AVIn viranomais-/2024 alk. kunnantarkastukset	68	46	33
terveydenhuoltokäynnit	67	40	45
nautaeläintilat*	112	112	101
Rautavaara , suureläimet	92	151	134

pieneläimet	232	221	220
AVIn viranomais-/ 2024 alk. kunnantarkastukset	9	2	3
terveydenhuoltokäynnit	13	11	12
nautaeläintilat*	18	18	18
Siilinjärvi , suurelaimet	1001	1179	1121
pieneläimet	1603	1739	1631
AVIn viranomais-/2024 alk. kunnantarkastukset	62	69	12
terveydenhuoltokäynnit	18	25	25
nautaeläintilat*	53	53	49
Tuusniemi , suurelaimet	114	146	136
pieneläimet	336	282	299
AVIn viranomais-/2024 alk. kunnantarkastukset	11	5	2
terveydenhuoltokäynnit	4	7	4
nautaeläintilat*	22	22	18
Kuopio , suurelaimet	3308	3640	3460
pieneläimet	2708	2361	2528
AVIn viranomais-/2024 alk. kunnantarkastukset	159	138	36
terveydenhuoltokäynnit	197	189	198
nautaeläintilat*	259	259	242

*TA 2024: Luke tilasto syyskuu 2023

Keskeiset talouden muutokset

Tulot €

Eläinlääkintähuolto:

Korvaukset valtiolta.....+ 110 000

YT korvaukset.....+ 45 000

Klinikkamaksut.....+ 10 000

Yhteisvastaanotto:

YT korvaukset.....+ 9 000

Eläinsuoja:

YT korvaukset.....+ 4 000

Terveysvalvonta:

YT korvaukset.....+ 8 000

Terveysvalvontamaksut.....+ 20 000

Menot €

Eläinlääkintähuolto:

Henkilöstökulut.....- 165 000

Yhteisvastaanotto:

Vuokrakulut.....- 10 000

Henkilöstökulut.....- 4 000

Vartiointikulut.....- 3 000

Eläinsuoja.....- 10 000

Pieneläinpäivystys.....- 8 000

Terveysvalvonta:

Henkilöstökulut .....- 35 000

Tuloslaskelma

Ympäristöterveyslautakunta

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk.)	1 586 448	1 658 163	1 658 163	1 834 938	11 %	1 834 938	1 834 938
Myyntituotot (sis.)	12 480	11 880	11 880	12 720	7 %	12 720	12 720
Maksutuotot	152 081	168 000	168 000	198 000	18 %	198 000	198 000
Toimintatuotot	1 751 009	1 838 043	1 838 043	2 045 658	11 %	2 045 658	2 045 658
Henkilöstökulut	-1 835 754	-1 968 683	-1 968 683	-2 174 189	10 %	-2 224 380	-2 271 710
Palvelujen ostot	-148 561	-167 820	-167 820	-194 000	16 %	-195 940	-202 798
Sisäiset palvelujen ostot	-100 705	-136 017	-136 017	-124 989	-8 %	-127 178	-131 121
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-38 132	-36 900	-36 900	-41 885	14 %	-42 304	-42 164
Avustukset	-50 054	-53 000	-53 000	-53 000	0 %	-53 530	-53 575
Muut toimintakulut (ulk.)	-127 439	-114 750	-114 750	-134 000	17 %	-135 330	-140 032
Muut toimintakulut (sis.)	-1 213	-1 334	-1 334	0	-100 %	0	0
Toimintakulut	-2 301 858	-2 478 504	-2 478 504	-2 722 063	10 %	-2 778 662	-2 841 400
Toimintakate	-550 849	-640 461	-640 461	-676 405	6 %	-733 004	-795 742

6.1.4 Maaseutuhallinto

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: maaseutujohtaja Juha Nykänen

Toiminta-ajatus

Kuopion, Suonenjoen ja Varkauden kaupunkien sekä Kaavin, Leppävirran, Rautalammin, Rautavaaran, Siilinjärven, Tervon, Tuusniemen ja Vesannon kuntien alueella toimivan Sydän-Savon maaseutupalvelujen tehtävänä on huolehtia maaseudun elinkeinojen, elinolosuhteiden ja palvelujen kehittämisestä sekä maaseutuelinkeinoja koskevien viranomaistehtävien hoitamisesta.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toimielimiä ovat maaseutulautakunta, sen mahdollisesti asettamat jaostot sekä sen alainen palveluorganisaatio, Sydän-Savon maaseutupalvelu.

Yhteistoiminta-alueella turvataan maaseutuhallinnon palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista ja avointa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Maaseutuhallinnon lakisääteisiä tehtäviä ovat viljelijätukihallinto, riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen valtion varoista, eläintenpitäjän ja eläinten pitopaikkojen rekisteröinti sekä hukkakauran torjuntaan liittyvät tehtävät. Yhteistoiminta-alueen isäntäkunta Siilinjärvi on tehnyt Ruokaviraston kanssa maksajavirastosopimuksen, missä on määritelty palvelutavoitteet viljelijätukihallinnon osalta.

Viljelijätukihaussa on siirrytty täysin sähköiseen hakuun. EU:n uuden rahoituskauden toimeenpanon myötä on maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueiden tehtäväksi tullut lisää asiantuntijatyötä. Hallinnolliset tarkastukset ovat lisääntyneet ja uutena tehtävänä on tullut maataloustoiminnan satelliittiseurannan kuvatulkittehtävät.

Maaseudun kehittäminen tähtää siihen, että maaseudulla on hyvät edellytykset monenlaiselle yritystoiminnalle ja eri-ikäisten ihmisten asumiselle. Kehittämistyössä pyritään näkemään erilaisten alueiden mahdollisuudet ja edistämään niitä.

Maatilataustaiseen yritystoimintaan liittyviä asiantuntijapalveluja sekä kehittämistoimiin liittyvää kokonaisvaltaista neuvontaa ja ohjausta annetaan maaseutuhallinnon yhteispalveluyksiköllä käytössä olevien resurssien puitteissa. Erilaisia kehittämistoimenpiteitä tehdään tiiviillä yhteistyöllä muiden maaseudun kehittämistoimijoiden kanssa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Talousarvion toteutumista valvotaan kuukausittaisilla raportoinnilla sekä kolmannesvuosittain toteutettavalla valtuustoraportoinnilla. Toiminnasta raportoidaan myös sopimuskuntia ja toteumaraportit käsitellään maaseutulautakunnassa. Maaseutupalvelun toiminnan toteutumisesta valvotaan myös ruokaviraston toimesta. Tietoturvan osalta maaseutuhallinnossa on toimeenpantu maksajaviraston tietoturvapoliittikan tietoturvallisuuden hallintamallin ISO/IEC 27001:2013-pohjaiset vaatimukset ja soveltamistapa.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Maaseutuhallinnon toiminta perustuu kuntastrategian arvoihin ja tavoitteisiin, jotka ovat mm. elinvoimainen elinympäristö, yritysten toimintaedellytysten vahvistaminen, sujuvaa asiointia ja palvelua digitalisaatiota hyödyntäen sekä osaava ja innostunut henkilöstö.

Henkilöstö

Isäntäkunnan palveluksessa on 11 maaseutuhallinnon tai maaseudun kehittämistehtävää hoitavaa vakituista viranhaltijaa ja vuodelle 2022 on budjetoitu 0,5 htv määräaikaista henkilöstöä.

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	11,5	11	11	11	10,5
Vanhuuseläketapahtumat		1			
Eläköityvien korvausrekrytoinnit		1			

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.4. Kunta osallistuu yritysten toimintaedellytyksiä vahvistaviin kehityshankkeisiin	Osallistutaan maatilayritysten kilpailukykyä investointeja, omistajanvaihdoksia ja yrittäjien hyvinvointia edistäviin kehittämishankkeisiin ja -toimenpiteisiin sekä maaseudun elinkeinojen toimintaympäristön ja työvoiman saantia edistäviin kehittämistoimenpiteisiin	Kehittämistoimenpiteet	Valtion säästötoimet maaseudun kehittämisrahoitukseen
1.5. Henkilöstön koulutustarjonta tukee kehittämistoimintaa.	Riittävä, asiakkaiden tarpeisiin vastaava osaaminen uuden ohjelmakauden toimeenpanoon	Koulutukset Asiakaspalautteet	Äkillisiä muutoksia lainsäädännössä ja ohjeissa ei ehditä omaksua toimeenpanon kannalta riittävällä laajuudella
1.1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Sydän-Savon maaseutupalvelu toimii entistä tiiviimmin osana täydentyvää verkostoa, missä maatalouden eri viranomais- ja kehittämistahot sekä sidosryhmät tekevät yhteistyötä asiakaslähtöisesti, valmentajamaisella otteella	Toimintakulut Verkostoyhteistyö	Yhteistyö ei toimi riittävällä tavalla

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan asettamat tavoitteet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Yhteistoiminta-alueen aktiivimaatilat	1610	1600	1505	1450	1400
Maksetut maataloustuet, M€	62	60	60	60	60
Maaseutuviranomaistehtävät					
- Maatilaa / htv	171	178	167	161	161
- €/aktiivimaatila	358	390	425	450	460
- €/peruslohko	15,15	16,38	16,84	17,17	16,98
Maaseutuyritysten kehittäminen*					
- €/aktiivimaatila	87,01	93,70	107,50	114	114
- €/maaseutualueen asukas	2,10	2,15	2,43	2,48	2,48

*ei sisällä erillisten kehittämishankkeiden kuntavastinrahaa

Keskeiset talouden muutokset

Henkilöstökulut kasvavat sopimuskorotusten myötä 3 % ja sisäisten palvelujen ostot 9 %.

Tuloslaskelma

Maaseutulautakunta

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk.)	627 960	679 640	679 640	703 223	3 %	703 223	703 223
Vuokratuotot (ulk.)	6 405	6 400	6 400	0	-100 %	0	0
Toimintatuotot	634 365	686 040	686 040	703 223	3 %	703 223	703 223
Henkilöstökulut	-583 874	-602 559	-602 559	-621 204	3 %	-636 274	-650 484
Palvelujen ostot	-21 597	-41 005	-41 005	-41 000	0 %	-41 410	-42 859
Sisäiset palvelujen ostot	-38 962	-47 534	-47 534	-51 722	9 %	-52 609	-54 219
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-4 802	-9 485	-9 485	-9 400	-1 %	-9 494	-9 463
Avustukset	-14 397	-15 000	-15 000	-15 000	0 %	-15 150	-15 163
Muut toimintakulut (ulk.)	-62 608	-69 630	-69 630	-68 100	-2 %	-68 781	-71 188
Toimintakulut	-726 240	-785 213	-785 213	-806 426	3 %	-823 718	-843 377
Toimintakate	-91 874	-99 173	-99 173	-103 203	4 %	-120 495	-140 154

6.1.5 Konsernipalvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Janne Airaksinen

Toiminta-ajatus

Kunnanjohton sitovuustason tehtävänä on tuottaa keskitetysti kunnanjohto ja konserniohjaus. Pelastustoimi sisältyy edelleen siltä osin kuin kuntaan kohdistuu vaateita oikeusasteiden käsittelyssä olevista riita-asioista.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Konsernipalveluiden tavoitteena on luoda hyvät edellytykset kunnan ylimpien toimielinten työskentelylle sekä strategisten tavoitteiden saavuttamiselle palvelualueille ja toimivan konserniohjauksen kautta kunnan tytäryhtiöille. Lisäksi kunnanjohton tehtävänä on huolehtia asioiden valmistelu- ja täytäntönnäpotehtävistä moitteettomasti.

Kunnan kokonaiskehityksen, kunnan sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden sekä alueellisen kehityksen seuraaminen ja reagoiminen oikea-aikaisesti tarvittaviin muutostarpeisiin on olennainen tulosalueen toiminnan painopistealueista. Toiminnan tehostaminen nykyisessä kiristyvässä kuntataloustilanteessa on myös merkittävä painopiste.

Kunnan kokonaiskehitys pohjautuu strategisten tavoitteiden ketterä kehittäjä, hyvinvoiva arki ja elinvoimaisen ympäristön myönteiseen kehittymiseen. Kehittämistoiminnan painopiste rakennetaan kuntastrategian näkökulmasta.

Omistajaohjauksen vahvistamisen tavoitteena on kunnan tytäryhteisöjen entistä parempi palvelukyky ja kustannustehokkuus. Konserniyhtiöt, joille kunta maksaa toiminta-avustuksena tai vuokravastikkeina mm. osakaslainojen korkokuluihin, rahoitusvastikemenoihin ja muihin ylläpitokuluihin. Varsinaiset konserniyhtiöiden tavoitteet ym. tekstit löytyvät kohdasta 3.2.

Pelastustoimi siirtyi 1.1.2023 Pohjois-Savon hyvinvointialueelle. Tulosalueelle kirjataan arvio kustannuksista, jotka kohdistuvat eri oikeusasteissa oleviin varallaolokorvausten vaateisiin. Arvio jaksotetaan vuosille 2023–2025, ellei sitä ennen työtuomioistuin ota kantaa korvausmääriin ja asia etene maksuunpanoon.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt toteutetaan kunnassa voimassa olevien ohjeiden mukaisesti. Konserniohjeistus päivitetään, jonka avulla kehitetään tytäryhtiöiden omistajaohjausta.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Siilinjärven kuntastrategian vision mukaisesti tavoitteena on tasapainoinen kuntatalous ja väestönkasvu. Talouden pitäminen tasapainoisena on haasteellista. Tämä edellyttää talouden pitkän tähtäimen suunnitelman uudistamista suunnitelmakaudella 2024–2026. Tiedolla johtamista vahvistetaan kuntakonsernissa.

Keskeiset talouden muutokset

Konserniyhtiöiden avustukset nousevat 196 000 euroa johtuen Fontanellan ylläpitokorjauksista.

Leasingkohteiden (Vuorelan koulu, paloasema, terveyskeskus) kiinteistöveron tulo sisältyy kiinteistöverotuottoihin. Kuntarahoitus laskuttaa kiinteistöverotuoton osuuden kunnalta takaisin, joka näkyy kunnanjohton menona (200 000 euroa).

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOAVAT TAVOITTEET			
<i>Valtuustokauden tavoite 2022–2025</i>	<i>Tavoite ja -taso</i>	<i>Seurattavat mittarit</i>	<i>Vastuutaho</i>
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
Tiedon läpinäkyvyyden edistäminen tiedolla johtamisessa sekä päätöksenteossa.	Sähköisen kokoushallinnan käytön vakiinnuttaminen	Sähköisen kokoushallinnan ominaisuuksien hyödyntäminen kaikissa sitä käyttävissä toimielimissä.	Kunnanjohto
	Luottamushenkilöiden asiointikanavan käyttöönotto.	Asiointikanava on saatu käyttöön.	Kunnanjohto
	Konserniohjeen päivittäminen	Kunnan konserniohje on päivitetty syksyyn 2024 mennessä.	Kunnanjohto
Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	Kunta on aktiivinen toimija alueellisessa kehittämisessä.	Vaikuttamisfoorumien määrä.	Kunnanjohto
Kokeileva organisaatiokulttuuri	Organisaation sisäisten prosessien läpikäynti ja tehostaminen.	Taseen pitäminen ylijäämäisenä vuonna 2026.	Kunnanjohto
HYVINVOIVA ARKI			
Kunnan työntekijöiden yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma on ajan tasalla.	Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa mainitut mittarit (5. kohta)	Kunnanjohto ja konserniyhtiöt
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
Väestönkasvu	Asukasmäärän kasvu vähintään 50 asukasta vuodessa	Väestönkasvun muutos	Kunnanjohto ja konserniyhtiöt

Tavoitteiden riskiarviot

Henkilöstön ja luottamushenkilöiden sitouttaminen tavoitteisiin.
Rohkeus toimenpiteiden tekemiseen.

Tuloslaskelma 2024

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavat tulosalueet

Tulosalueet	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Kunnanjohto	-1 320 494	-	-1 320 494
Konserniyhtiöt	-1 340 500	112 100	-1 228 400
Pelastustoimi	-600 164	-	-600 164
Sitovuustaso yhteensä	-3 261 158	112 100	-3 149 058

Tuloslaskelma

Kunnanhallitus/Konsernipalvelut

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Vuokratuotot (ulk.)	112 096	112 100	112 100	112 100	0 %	112 100	112 100
Muut toimintatuotot	28 280	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	140 376	112 100	112 100	112 100	0 %	112 100	112 100
Henkilöstökulut	-522 946	-467 745	-467 745	-433 321	-7 %	-444 020	-454 110
Palvelujen ostot	-2 982 317	-730 296	-730 296	-1 469 895	101 %	-1 484 594	-909 345
Sisäiset palvelujen ostot	0	-2 532	-2 532	-7 698	204 %	-7 787	-7 996
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-7 598	-9 400	-9 400	-5 416	-42 %	-5 470	-5 452
Avustukset	-659 561	-530 300	-530 300	-637 300	20 %	-643 673	-644 217
Muut toimintakulut (ulk.)	-746 745	-538 510	-538 510	-707 198	31 %	-714 270	-739 269
Muut toimintakulut (sis.)	-52 018	-53 421	-53 421	-330	-99 %	-330	-330
Toimintakulut	-4 971 185	-2 332 204	-2 332 204	-3 261 158	40 %	-3 300 145	-2 760 719
Toimintakate	-4 830 809	-2 220 104	-2 220 104	-3 149 058	42 %	-3 188 045	-2 648 619

Kunnanjohto

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Janne Airaksinen

Tuloslaskelma

Kunnanjohto

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Muut toimintatuotot	28 280	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	28 280	0	0	0	0 %	0	0
Henkilöstökulut	-497 281	-467 745	-467 745	-433 157	-7 %	-443 856	-453 946
Palvelujen ostot	-888 722	-610 296	-610 296	-629 895	3 %	-636 194	-658 461
Sisäiset palvelujen ostot	0	-2 532	-2 532	-7 698	204 %	-7 787	-7 996
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-7 598	-9 400	-9 400	-5 416	-42 %	-5 470	-5 452
Avustukset	-10 300	-300	-300	-300	0 %	-303	-303
Muut toimintakulut (ulk.)	-186 622	-44 010	-44 010	-243 698	454 %	-246 135	-254 750
Muut toimintakulut (sis.)	-52 018	-53 421	-53 421	-330	-99 %	-330	-330
Toimintakulut	-1 642 540	-1 187 704	-1 187 704	-1 320 494	11 %	-1 340 076	-1 381 238
Toimintakate	-1 614 261	-1 187 704	-1 187 704	-1 320 494	11 %	-1 340 076	-1 381 238

Konserniyhtiöt

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Janne Airaksinen

Tuloslaskelma

Konserniyhtiöt							
	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Vuokratuotot (ulk.)	112 096	112 100	112 100	112 100	0 %	112 100	112 100
Toimintatuotot	112 096	112 100	112 100	112 100	0 %	112 100	112 100
Palvelujen ostot	-120 000	-120 000	-120 000	-240 000	100 %	-242 400	-250 884
Avustukset	-649 261	-530 000	-530 000	-637 000	20 %	-643 370	-643 914
Muut toimintakulut (ulk.)	-560 123	-494 500	-494 500	-463 500	-6 %	-468 135	-484 520
Toimintakulut	-1 329 384	-1 144 500	-1 144 500	-1 340 500	17 %	-1 353 905	-1 379 317
Toimintakate	-1 217 288	-1 032 400	-1 032 400	-1 228 400	19 %	-1 241 805	-1 267 217

Pelastustoimi

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Janne Airaksinen

Tuloslaskelma

Pelastustoimi							
	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Henkilöstökulut	-25 665	0	0	-164	0 %	-164	-164
Palvelujen ostot	-1 973 595	0	0	-600 000	0 %	-606 000	0
Toimintakulut	-1 999 260	0	0	-600 164	0 %	-606 164	-164
Toimintakate	-1 999 260	0	0	-600 164	0 %	-606 164	-164

6.2 ELINVOIMA- JA YHTEISET PALVELUT

Vastuuhenkilö: talousjohtaja Petteri Ristikangas

Elinvoima- ja Yhteiset palvelut palvelualue on yksi neljästä palvelualueesta. Palvelualue tuottaa Elinvoimapalvelut ja koko kunnan Yhteiset palvelut. Elinvoimapalveluita ovat elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut, maahanmuuttopalvelut, hyvinvoinnin edistäminen, maankäyttö, kaavoitus ja joukkoliikenne. Yhtisiä palveluita ovat hallinto- ja kehittämispalvelut, viestintä ja markkinointi, sisäinen tarkastus, talouspalvelut, henkilöstöpalvelut sekä ruoka- ja puhtauspalvelut.

Palvelualue sisältää seuraavat valtuustoon nähden sitovat kokonaisuudet:

SITOVUUSTASOT	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
<i>Kunnanhallitus</i>			
Elinvoimapalvelut	-3 881 040	3 130 830	-750 210
<i>Kunnanhallitus</i>			
Yhteiset palvelut	-9 419 970	9 196 311	-223 659
<i>Kunnanhallitus</i>			
Joukkoliikenne	-2 935 531	1 497 000	-1 438 531
Sitovuustasot yhteensä	-16 236 542	13 824 141	-2 412 401

Palvelualueen informatiivinen tuloslaskelma

ELINVOIMA- JA YHTEISET PALVELUT

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk)	1 525 657	799 583	799 583	832 898	4 %	832 898	832 898
Myyntituotot (sis)	8 989 798	7 416 077	7 416 077	7 199 524	-3 %	7 257 372	7 365 670
Maksutuotot	49 011	64 000	64 000	50 000	-22 %	50 000	50 000
Tuet ja avustukset	1 447 198	853 098	853 098	945 500	11 %	865 500	865 500
Vuokratuotot (ulk.)	2 396 429	2 070 575	2 070 575	1 865 000	-10 %	1 865 000	1 865 000
Vuokratuotot (sis.)	2 195 056	1 760 252	1 760 252	1 819 719	3 %	1 819 719	1 819 719
Muut toimintatuotot	783 707	1 582 800	1 582 800	1 111 500	-30 %	1 111 500	1 111 500
Toimintatuotot	17 386 854	14 546 385	14 546 385	13 824 141	-5 %	13 801 989	13 910 287
Valmistus omaan käyttöön	2 548	0	0	0	0 %	0	0
Henkilöstökulut	-6 369 340	-5 752 392	-5 752 392	-5 757 156	0 %	-5 402 253	-5 522 432
Palvelujen ostot	-7 465 501	-6 038 568	-6 038 568	-6 213 693	3 %	-8 565 653	-8 797 093
Sisäiset palvelujen ostot	-527 028	-681 597	-681 597	-511 053	-25 %	-518 763	-537 307
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 790 359	-1 347 878	-1 347 878	-1 388 480	3 %	-1 401 456	-1 396 838
Avustukset	-1 222 155	-1 038 540	-1 038 540	-1 165 200	12 %	-1 537 172	-1 538 108
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 643 131	-1 288 938	-1 288 938	-1 013 823	-21 %	-1 003 761	-1 038 892
Muut toimintakulut (sis.)	-230 856	-212 376	-212 376	-187 137	-12 %	-187 137	-187 137
Toimintakulut	-19 248 369	-16 360 289	-16 360 289	-16 236 542	-1 %	-18 616 196	-19 017 806
Toimintakate	-1 858 967	-1 813 904	-1 813 904	-2 412 401	33 %	-4 814 207	-5 107 519
Poistot ja arvonalentumiset	-385 571	-338 029	-338 029	-234 246	-31 %	-269 214	-212 885

6.2.1 Elinvoimapaalvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: talousjohtaja Petteri Ristikangas

Toiminta-ajatus

Elinvoimapaalveluiden sitovuustason tehtävänä on tuottaa keskitetysti kunnan elinkeinopaalvelut, työllisyyspalvelut, maahanmuuttopalvelut, hyvinvoinnin edistäminen, maankäyttö ja kaavoitus.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Elinvoimapaalveluiden toimintaedellytysten vahvistaminen tulee olemaan entistä vahvemmin toiminnan keskiössä. Yritysten toimintaedellytyksiä kunnassa voidaan entisestään vahvistaa nopeasti käyttöönotettavilla yritys- ja liikerakennusalueilla. Kuntastrategian mukaista työtä kunnan väkiluvun ja työpaikkamäärän kasvattamiseen pitää jatkaa.

Vuosi 2023 on kuntataloudessa poikkeusvuosi, jonka perusteella ei voi tehdä ennusteita tuleville vuosille. Ennustettavissa on, että kustannukset nousevat ja talouskasvu kehittyy maltillisesti. Myös asuntomarkkinoiden taantuminen luon kerrannaisvaikutuksia vuodelle 2024 muun muassa investointien osalta.

Kunnan kasvutavoitteen kannalta keskeisintä on riittävä asemakaavavaranto monipuoliseen asuntotuotantoon ja työpaikkarakentamiseen. Vuonna 2024 on mm. tavoitteena jakaa pientaloasumiseen rakennuspaikkoja Haapamäen alueelta ja Taivallahden kaava-alueelta. On oletettavaa, että taantuma tulee heijastumaan rakennuspaikkojen huonona menekkinä ja valmistuneiden asuntojen määränä. Positiivisesti kunnan rakennuskantaan vaikuttavat kuitenkin mm. linja-autoaseman, Vuorelan ja koulukeskusten rakennushankkeet, jotka osaltaan luovat uskoa rakentamisen suhdanteen virkistymiselle.

Työllisyystoiminnan kannalta merkittävä muutos tapahtuu, kun järjestämisvastuu työvoima- ja elinkeinopaalveluista siirtyy TE-hallinnolta kunnille vuodesta 2025 alkaen. Muutoksen vaikutusta kuntiin ja niiden talouteen on edelleen vaikea ennustaa. Kunnan TE-uudistuksen valmistelun päämääränä on turvata Siilinjärven hyvät työllisyyspalvelut myös tulevaisuudessa.

Kunnan elinkeinopaalveluiden tavoitteena on uusien yritysrakennuspaikkojen rakentaminen niin Radantauksen kuin Etelä-Siilinjärven alueella. Yritysrakennuspaikkojen kehittämiseen on haettu myös ulkopuolista rahoitusta Pohjois-Savon liiton hankerahoituksesta.

Kunnan hyvinvoinnin edistämisen tavoitteena on vakiinnuttaa kunnan oma poikkihallinnollinen hyte-toiminta sekä osallistuminen kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspintatyöhön aktiivisesti.

Maahanmuuton kotikuntamalli päättyy 31.12.2023. Kunta turvaa kuitenkin asiakkaiden siirtymävaiheen maahanmuuttopalveluissa noin kahden kuukauden ajan vuonna 2024.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Ylikunnallisena haasteena on taantumien aiheuttama laskusuhdanne rakentamisessa ja sen vaikutus pientalotonttien kysyntään.

Riskinä on myös ennustetta heikommin kehittyvä työllisten määrä ja lomautusten kasvu. Työttömyys on noussut kuitenkin maltillisesti vuonna 2023, Siilinjärvellä työttömyysaste on ollut noin 7 %.

Sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt toteutetaan kunnassa voimassa olevien ohjeiden mukaan.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Suunnittelukauden tavoitteilla on tarkoitus vastata kuntastrategian tavoitteisiin.

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	TE-palvelu 2024 – uudistus: Toimivat TE-palvelut vuodesta 2025 alkaen.	Aktiivinen osallistuminen valmistelutyöhön.	Työllisyyspalvelut
1.3. Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	Suunnitelmatyöllä luodaan perusta kehittämiselle.	Jäsenyydet yhteistyöelimissä/hankkeiden määrä	Kaavoitus
1.4. Kunta osallistuu yritysten toimintaedellytyksiä vahvistaviin kehityshankkeisiin	Kehitämme aktiivisesti ja tehokkaasti Etelä-Siilinjärven ja koko kunnan yritysalueiden maankäyttöä.	Vähintään 1 hanke/vuosi	Elinkeinopalvelut
	Huolehdimme siitä, että kaikenkokoisilla yrityksillä on mahdollisuus sijoittua Siilinjärvelle.	Rakennushankkeiden määrä/vuosi	Elinkeinopalvelut
1.5. Kokeileva organisaatiokulttuuri ja uudet kokeilut	Palkkatukityöllistämisen kehittäminen kunnassa	Palkkatukityöllisten määrä	Työllisyyspalvelut
HYVINVOIVA ARKI			
2.1. Kuntalaisten osallisuuden edistäminen	Kuntalaisten osallistumista tukevan toimintakulttuurin edistäminen, ml. matalan osallistumismahdollisuudet	Kuntalaisten vaikuttamismahdollisuudet, TEA-viisari	Hallinto ja kehittäminen, hyvinvoinnin edistäminen
2.2. Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden positiivisen mielenterveyden edistäminen	Alueellisen Mieliteko-ohjelman toteuttamiseen osallistuminen (kuntalaiset)	Kouluterveyskysely, henkilöstökyselyt Kansallinen terveysindeksi / mielenterveysindeksi (THL) Mielenterveys- ja käyttäytymishäiriöiden vuoksi sairaus/työkyvyttö myyseläkettä saavat	Hyvinvoinnin edistäminen

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
2.3. Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Kuntalaisten yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely kuntalaisille (joka 2. vuosi, seuraava kysely kevät -24)	Hallinto ja kehittäminen, hyvinvoinnin edistäminen
2.5. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen on pysyvät rakenteet	Hyvinvointijaoksen toiminnan vakiinnuttaminen ja sitominen osaksi muita hyte-rakenteita (mm. johtoryhmä, hyte-ryhmä ja yhdistykset ja järjestöt)	TEA-viisari, yhteistyön toteutuminen	Hyvinvoinnin edistäminen
Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnistetaan ja sovitaan tehtävistä	Kunnan ja hyvinvointialueen hyvinvoinnin edistämiseen liittyvien yhteistyöryhmien toiminnan jatkuvuuden varmistaminen	Yhteistyön toteutuminen, yhteistyöfoorumien lukumäärä	Hyvinvoinnin edistäminen
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2. Väestönkasvu	Riittävä asemakaavavaranto palvelu- ja yritysraentamiselle Riittävä asemakaavavaranto asuntorakentamiselle Yleiskaava ohjaavat asemakaavoitusta taajamissa sekä rakentamista kylä- ja ranta-alueilla	Valmiusaste ja kaavallinen valmius asuntorakentamiseen	Kaavoitus
Työpaikkojen määrän kasvu	Uusien työpaikkojen määrä 50 työpaikkaa/vuosi	Työpaikkamäärän kasvu	Elinkeinopalvelut
Kaavapäätösten pitävyyys	Kaavoista ei tule valituksia	Valituksia/hyväksytyt kaava	Kaavoitus
Maankäyttöpoliittisen ohjelman ajantasaisuus	Ohjelma antaa tarvittavat työkalut maapolitiikan hoitamiseen	Tarkistettu valtuustokausittain	Maankäyttö ja kaavoitus

Tavoitteiden riskiarviot

Maata ei saada hankittua kaavoituksen tarpeisiin.
Taloussuhdanteet ja korkotason kehitys.

Tuloslaskelma 2024

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavat tulosalueet

Tulosalueet	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Elinkeinopalvelut	-275 590	-	-275 590
Työllisyyspalvelut	-1 790 420	80 000	-1 710 420
Maahanmuuttopalvelut	-17 933	-	-17 933
Hyvinvoinnin edistäminen	-143 704	-	-143 704
Maankäyttö	-1 219 508	3 040 830	1 821 322
Kaavoitus	-433 885	10 000	-423 885
Sitovuustaso yhteensä	-3 881 040	3 130 830	-750 210

Tuloslaskelma

Elinvoimapalveluiden sitovuustaso

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk.)	12 428	14 220	14 220	5 330	-63 %	5 330	5 330
Myyntituotot (sis.)	139 666	304 025	304 025	0	-100 %	0	0
Maksutuotot	49 011	64 000	64 000	50 000	-22 %	50 000	50 000
Tuet ja avustukset	261 246	175 598	175 598	100 000	-43 %	20 000	20 000
Vuokratuotot (ulk.)	2 396 429	2 070 575	2 070 575	1 865 000	-10 %	1 865 000	1 865 000
Muut toimintatuotot	755 528	1 580 800	1 580 800	1 110 500	-30 %	1 110 500	1 110 500
Toimintatuotot	3 614 306	4 209 218	4 209 218	3 130 830	-26 %	3 050 830	3 050 830
Valmistus omaan käyttöön	2 548	0	0	0	0 %	0	0
Henkilöstökulut	-1 308 558	-1 481 100	-1 481 100	-1 451 461	-2 %	-992 688	-1 014 916
Palvelujen ostot	-688 456	-665 230	-665 230	-563 038	-15 %	-2 858 492	-2 890 181
Sisäiset palvelujen ostot	-128 221	-178 381	-178 381	-121 036	-32 %	-123 101	-126 915
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-53 494	-27 880	-27 880	-59 886	115 %	-59 576	-59 380
Avustukset	-1 178 870	-1 000 000	-1 000 000	-1 143 000	14 %	-1 514 750	-1 515 667
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 047 596	-890 640	-890 640	-531 877	-40 %	-516 995	-535 089
Muut toimintakulut (sis.)	-12 429	-13 045	-13 045	-10 742	-18 %	-10 742	-10 742
Toimintakulut	-4 417 624	-4 256 276	-4 256 276	-3 881 040	-9 %	-6 076 344	-6 152 890
Toimintakate	-800 769	-47 058	-47 058	-750 210	1 494 %	-3 025 514	-3 102 060
Poistot ja arvonalentumiset	-204 307	-154 840	-154 840	-58 008	-63 %	-34 513	-20 615

Elinkeinopalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: elinkeinopäällikkö Pekka Turunen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Siilinjärven kunnan elinkeinopalvelujen tavoitteena on vahvistaa kunnan asemaa korkean työllisyyden kuntana. Tavoitteen saavuttamiseksi kunnalla tulee olla hyvä tarjonta yritysraennuspaikoista sekä Etelä-Siilinjärvellä että Siilinjärven taajamassa. Elinkeinopalvelut mahdollistaa muiden toimijoiden kanssa yrittäjien tarvitsemien palveluiden saatavuuden. Siilinjärven kunnan strategisena tavoitteena on myös kiertotalouden edistäminen.

Luovutettavilta rakennuspaikoilta edellytetään hyvää rakennettavuutta yritysten osalta. Radantauksen esirakentamista jatketaan ja alueesta on jätetty Pohjois-Savon liitolle JTF-hankehakemus, joka käsittää 7 ha alueen esirakentamisen. Radantauksen aluekokonaisuutta kehitetään merkittäväksi kiertotalousalueeksi. Rissalan Yrityskylässä on vapaana noin 4 ha kortteleita/rakennuspaikkoja. Rissalan yrityspuistoalue kehittyy uuden eritasoliittymän kautta vetovoimaiseksi alueeksi.

Siilinjärvellä tarvitaan edelleen mm. erikoistavarakaupan, maataloussektorin ja palveluyritysten toimitilarakentamista. Myös kiertotalous- ja logistiikka-alan liiketoimintaan on kiinnostusta koko Kuopion seudun alueella.

Etelä-Siilinjärvi tarvitsee uusia yritysraennuspaikkoja. Aikaisemmat kohteet on pääosin vuokrattu tai varattu yritysraennamiseen.

Työpaikkamäärän kasvu perustuu edelleen paljolti teollisuusyritysten toimintaan, toisaalta myös hoivapalvelut ovat myös kasvussa koko Pohjois-Savossa.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2024	Mittari	Tavoitetaso
Huolehdimme siitä, että kaikenkokoisilla (sivutoimi/ pääelinkeino) yrityksillä on mahdollisuus sijoittua Siilinjärvelle harjoittamaan liiketoimintaa.	Rakennuspaikkojen vuokraaminen/ myyminen yrityksille. Uusien ja olemassa olevien yritysten toimintaedellytysten parantaminen	Uudet rakennushankkeet kunnassa. Uudet perustetut yritykset kunnassa.	Minimissään 3 hanketta vuodessa. Uusia yrityksiä 100 kpl:tta/ vuosi, toimivien yritysten investoinnit.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Työpaikkamäärän muutos		+50	+50	+50	+50
Teollisten työpaikkojen määrä		+15	+15	+15	+15
Luovutetut tontit ja toimitilat	+5	+4	+4	+4	+4

Keskeiset talouden muutokset

Attendon hoivakiinteistöjen läpilaskutettavat vuokratuotot ja -menot (+/- 570 575 €) ovat siirtyneet hyvinvointialueelle – ei vaikutusta toimintakatteeseen. Palvelujen ostoissa kuntamarkkinoinnin ja -yhteistoimintaosuuksien kulut budjetoitu viestinnän ja markkinoinnin tulosalueelle (- 29 360 €). EU-hankkeissa -17 400 euron vähennys kunnan rahoitusosuuksissa.

Tuloslaskelma

Elinkeinopalvelut							
	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk.)	11 059	5 900	5 900	0	-100 %	0	0
Vuokratuotot (ulk.)	636 832	570 575	570 575	0	-100 %	0	0
Toimintatuotot	647 891	576 475	576 475	0	-100 %	0	0
Henkilöstökulut	-77 753	-80 104	-80 104	-81 906	2 %	-83 909	-85 797
Palvelujen ostot	-265 917	-225 880	-225 880	-179 150	-21 %	-180 941	-187 274
Sisäiset palvelujen ostot	-290	0	0	-8 177	0 %	-8 308	-8 567
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-7 680	-2 800	-2 800	-2 118	-24 %	-2 139	-2 132
Avustukset	-20 000	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut (ulk.)	-632 655	-574 190	-574 190	-4 074	-99 %	-4 115	-4 259
Muut toimintakulut (sis.)	-182	-200	-200	-165	-18 %	-165	-165
Toimintakulut	-1 004 477	-883 174	-883 174	-275 590	-69 %	-279 577	-288 194
Toimintakate	-356 586	-306 699	-306 699	-275 590	-10 %	-279 577	-288 194
Poistot ja arvonalentumiset	-40 898	-40 898	-40 898	-36 322	-11 %	-13 438	-13 438

Työllisyyspalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: henkilöstöjohtaja Tiina Veijola

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Työttömien työnhakijoiden määrä Siilinjärvellä on maakunnan alhaisin. Siilinjärven kunta on mukana 1.3.2021 alkaneessa työllisyyden kuntakoelussa, joka jatkuu nykyisellään vuoden 2024 saakka. Siilinjärven kunta liittyy Kuopion työllisyydenhoidon alueeseen 1.1.2025 alkaen.

Työllisyyspalvelut on mukana hyvinvointialueen yhteistahokumppanina IPS-hankehaussa (Individual Placement and Support), jossa haetaan hanketta Siilinjärvelle kahdeksi vuodeksi (2023 ja 2024) mielenterveyspalveluiden kehittämiseksi ja juurruttamiseksi moniammatillisessa yhteistyöverkostossa. Hankkeen tavoitteena on tukea mielenterveyden häiriöihin sairastuneiden henkilöiden ja mielenterveyskuntoutujien työmarkkinoille pääsyä, paluuta ja siellä pysymistä.

Työllisyyspalveluissa kokeillaan vuoden 2024 aikana kuntalisää. Kuntalisä myönnetään yrityksille, jotka palkkaavat siilinjärveläisen työttömän henkilön, joka on osatyökykyinen tai hänen työttömyytensä on pitkittynyt.

Kunnan omaa palkkatukityöllistämistä kehitetään asiakaslähtöisesti siten, että asiakkaan jatkotyöllistyminen paranee.

Kuntouttava työtoiminnan järjestäminen siirtyi hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023 lähtien. Kuntouttavaa työtoimintaa on mahdollista toteuttaa kunnan eri yksiköissä ja yhdistyksissä. Kunta tarjoaa aktiivisesti kuntouttavan työtoiminnan mahdollisuuksia asiakkaille ja tekee tiivistä yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien työnhakijoiden kanssa.

Työllisyyspalveluiden kautta jaettavat kesätyösetelit kohdennetaan yhdeksännen luokan päättäneille. Kesätyöseteleiden määrää kasvatetaan tuntuvasti edellisistä vuosista, koska nuorten peruskoulun päättäneille on tärkeää mahdollistaa ensimmäinen työkokemus.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö		7	4	0	0

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2024</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
TE-palvelu2024-uudistus	Työllisyysalueiden muodostaminen Uudistuksen ja muutoksen läpiviemisen suunnittelu.	Työllisyysalue muodostettu v 2023 aikana, ja uudistuksen tiekartta ym. Isot linjaukset ovat valmiina.	Toimivat ja kuntalähtöiset TE-palvelut integroituna kunnan elinkeinopalveluiden kanssa.
Palkkatukityöllistämisen kehittäminen kunnassa	Kunnan palkkatukityöllistämisen kehittäminen ja ohjauksen tuki	Palkkatukityöllistettävien määrä lisääntyy kunnassa vrt. edelliseen vuoteen ja heidän jatkotyöllistymisensä paranee	Palkkatukityöllistämisen ja asiakaspolkujen rakentaminen jää kunnan pysyväksi toiminnaksi.

Keskeiset talouden muutokset

Talouden näkökulmasta ei tapahdu suuria muutoksia. Toiminnassa kehitetään osatyökykyisten ja pitkään työttömänä olleiden siilinjärveläisten työllistämisen edellytyksiä mm. kuntalaisä yriyksille osatyökykyisen palkkaamiseksi ja kunnan palkkatukityöllistämisen kehittäminen. Lisäksi panostetaan Kuopin työllisyysalueen valmisteluun.

Tuloslaskelma

Työllisyyspalvelut

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (sis)	139 666	304 025	304 025	0	-100 %	0	0
Tuet ja avustukset	233 615	70 000	70 000	80 000	14 %	0	0
Toimintatuotot	373 281	374 025	374 025	80 000	-79 %	0	0
Henkilöstökulut	-358 095	-475 988	-475 988	-482 345	1 %	0	0
Palvelujen ostot	-209 058	-177 810	-177 810	-129 350	-27 %	-2 420 467	-2 436 825
Sisäiset palvelujen ostot	-55 974	-105 158	-105 158	-39 825	-62 %	-40 521	-41 773
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 258	-3 750	-3 750	-900	-76 %	0	0
Avustukset	-1 158 870	-1 000 000	-1 000 000	-1 118 000	12 %	-1 489 500	-1 490 396
Muut toimintakulut (ulk.)	-14 174	-17 020	-17 020	-20 000	18 %	0	0
Muut toimintakulut (sis.)	-440	-484	-484	0	-100 %	0	0
Toimintakulut	-1 798 870	-1 780 210	-1 780 210	-1 790 420	1 %	-3 950 488	-3 968 994
Toimintakate	-1 425 589	-1 406 185	-1 406 185	-1 710 420	22 %	-3 950 488	-3 968 994

Maahanmuuttopalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: henkilöstöjohtaja Tiina Veijola

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kunta järjestää tilapäisen suojelun tarpeessa oleville asuntoja ja palveluohjausta. Maahanmuuton kotikuntamalli päättyy 31.12.2023. Kunta turvaa kuitenkin asiakkaiden siirtymävaiheen maahanmuuttopalveluissa noin kahden kuukauden ajan vuonna 2024.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö		3	0,5	0	0

Tuloslaskelma

Maahanmuuttopalvelut

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Tuet ja avustukset	7 891	85 598	85 598	0	-100 %	0	0
Toimintatuotot	7 891	85 598	85 598	0	-100 %	0	0
Henkilöstökulut	-91 470	-79 554	-79 554	-17 933	-77 %	-18 381	-18 804
Palvelujen ostot	-1 358	-4 600	-4 600	0	-100 %	0	0
Sisäiset palvelujen ostot	-11 079	-5 663	-5 663	0	-100 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-140	-900	-900	0	-100 %	0	0
Muut toimintakulut (ulk.)	0	-3 000	-3 000	0	-100 %	0	0
Toimintakulut	-104 047	-93 717	-93 717	-17 933	-81 %	-18 381	-18 804
Toimintakate	-96 156	-8 119	-8 119	-17 933	121 %	-18 381	-18 804

Hyvinvoinnin edistäminen

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: hyvinvointikoordinaattori avoin

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Hyvinvoinnin edistäminen laaja-alaista ja poikkihallinnollista toimintaa. Painopisteenä on kuntalaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen. Hyvinvoinnin edistämisen johtamisen ja koordinoinnin tueksi on perustettu kunnanhallituksen alainen hyvinvointijaosto, joka aloitti toimintansa 1.1.2023.

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	1	1	1	1	1

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2024	Mittari	Tavoitetaso
Hyvinvointijaoksen toiminnan käynnistäminen ja sitominen osaksi muita hyte-rakenteita (mm. johtoryhmä, hyte-ryhmä ja yhdistykset ja järjestöt)	Hyvinvointijaoston työn vakiinnuttaminen ja kehittäminen	Pysyvät toimintatavat ja yhteydet jaoston ja keskeisten sidosryhmien välillä	Yhteistyö ja tiedonkulku vahvistuvat

Keskeiset talouden muutokset

Jaoston jakamiin avustuksiin on tehty korotusta 15 000 euroa.

Tuloslaskelma

Hyvinvoinnin edistäminen

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Henkilöstökulut	-59 545	-60 933	-60 933	-83 791	38 %	-85 845	-87 781
Palvelujen ostot	-3 962	-28 825	-28 825	-29 803	3 %	-30 101	-31 155
Sisäiset palvelujen ostot	0	0	0	-394	0 %	-399	-410
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-456	-570	-570	-278	-51 %	-281	-280
Avustukset	0	0	0	-25 000	0 %	-25 250	-25 271
Muut toimintakulut (ulk.)	-3 614	-1 900	-1 900	-4 273	125 %	-4 316	-4 467
Muut toimintakulut (sis.)	0	0	0	-165	0 %	-165	-165
Toimintakulut	-67 576	-92 228	-92 228	-143 704	56 %	-146 356	-149 529
Toimintakate	-67 576	-92 228	-92 228	-143 704	56 %	-146 356	-149 529

Maankäyttö

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: maankäyttöpäällikkö Heikki Pietikäinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Maapolitiikka

Maankäyttöpoliittisessa ohjelmassa on asetettu tavoitteet maankäyttöpolitiikan hoidolle, maanhankinnalle ja luovutukselle. Tavoitteeksi maankäyttöpoliittisessa ohjelmassa on asetettu kymmenen vuoden kaavoitustarvetta vastaava määrä. Maanhankintaa kohdennetaan Siilinjärvimallin 2040 mukaisille alueille. Raakamaan hankinta on edellytys kasvun mahdollistamiselle, joka kaavoituksen jälkeen on mahdollista jakaa uusien rakennuksien rakennuspaikoiksi. Maanhankinta edellyttää resursseja, panostusta, suunnitelmallisuutta, pitkäjänteisyyttä ja työkaluja, jotta luodaan edellytykset vetovoimaiselle taloudellisesti kestäväälle kaavoittamiselle ja tonttituotannolle.

Asuinrakennuspaikkojen luovutuksessa jatketaan mallia, missä rakennuspaikkoja jaetaan monipuolisesti vuokra-, asumisoikeus- ja omistusasuntotuotantoon tukemaan kunnan kasvutavoitetta. Vuoden 2024 keväällä jaetaan pientaloasumiseen rakennuspaikkoja Haapamäen alueelta ja Taivallahden kaava-alueelta. Pyöreälahden asemakaava-alueella on jaossa yksittäisiä omakotirakennuspaikkoja. Rakennuspaikkojen menekki on heikkoa yleisen maailmantilanteen, korkojen ja inflaation seurauksena. Tämä rakennuspaikkojen huono menekki tulee näkymään valmistuneiden asuntojen määränä vuonna 2024. Kuitenkin rakentamisessa näkyy suuremmat kokonaisuudet, kuten linja-autoaseman, Vuorelan ja koulukeskusten rakentamishankkeet, jotka vaikuttavat positiivisesti kunnan rakennuskantaan ja luovat uskoa rakentamisen suhdanteen virkistymiselle.

Paikkatietopalvelut

Dronekaluston käyttöönotolla saatiin oma ilmakuvatuotanto käyntiin ja pohjakarttojen ajantasaistus hoidetaan ilmakuvien perusteella. Paikkatiedon hyödyntäminen kunnan toimintojen tukemisessa ja tiedon tuottamisessa lisääntyy koko ajan ja siksi paikkatietopalvelut tarjoavat kunnan organisaation sisällä merkittävää tukipalvelua paikkatiedon hyödyntämisessä, palvelujen ja teknisten ratkaisuiden kehittämisessä, ohjelmistojen käytön ja kouluttamisen muodossa.

Asuntotoimi

Kunnalla on vastuu alueensa asunto-olojen yleisestä kehittämisestä. Asunto-olojen kehittämisessä merkittäviä asuntopoliittisia välineitä ovat maapolitiikka, kaavoitus, yhdyskuntarakenteen ja palvelujen kehittäminen sekä kunnan omistamien tonttien luovutus asuntorakentamiseen.

Asuntotoimessa on vuonna 2022 alkaneen Ukrainan sota näkynyt asuntojen tarpeen organisoinnissa ja sotaa pakenevien henkilöiden majoittamisessa. Tämä tilanne on vakiintunut ja osa ukrainalaisista on palannut kotimaahansa tai hakee kotikuntaa Suomesta, jolloin heidän palvelutarpeensa pienenee tai poistuu alkuvuoden 2024 aikana.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	10	10	10	10	10

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2024	Mittari	Tavoitetaso
Maankäyttöpolitiikka, maanhankinta ja -luovutus on suunnitelmallista ja tukee kunnan kokonaiskehitystä ja kasvutavoitetta	Raakamaan hankinta reservin ylläpitämiseksi tavoitetasolla.	Raakamaareservi	10 vuoden tarvetta vaativa taso
Riittävä ja monipuolinen rakennuskelpoinen rakennuspaikkavaranto asuntorakentamiselle	Pyöreälahden, Taivallahden rakennuspaikkojen jako ja Haapamäen uuden asuntoalueen rakennuspaikkojen luovutus	40 kpl	90 % (36 kpl)
	Rivitalorakennuspaikkojen jakaminen	2-4 rakennuspaikkaa	90 % (3 paikkaa)
	Kerrostalarakennuspaikkojen jakaminen	3 rakennuspaikkaa	90 % (2-3 paikkaa)

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Hankittu raakamaata (ha)	0	50	50	50	50
Jaettavissa olevat asuinrakennuspaikat (kpl)	47	50	50	50	50
Luovutetut asuinrakennuspaikat (kpl)	23	40	40	40	40
Ajantasaistettua kaavan pohjakarttaa hyväksymisvalmiudessa (ha)	40	50	50	50	50

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

Vuokratuottojen lisäystä kirjattu 365 000 euroa. Muissa toimintatuotoissa maan myynnistä saatavat korvaukset vähenevät arviolta 450 000 euroa.

Menot

Vuokrakulujen kasvu 220 000 euroa.

Tuloslaskelma

Maankäyttö

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk)	1 368	8 320	8 320	5 330	-36 %	5 330	5 330
Maksutuotot	43 251	52 000	52 000	40 000	-23 %	40 000	40 000
Tuet ja avustukset	19 739	20 000	20 000	20 000	0 %	20 000	20 000
Vuokratuotot (ulk.)	1 759 597	1 500 000	1 500 000	1 865 000	24 %	1 865 000	1 865 000
Muut toimintatuotot	755 528	1 580 800	1 580 800	1 110 500	-30 %	1 110 500	1 110 500
Toimintatuotot	2 579 483	3 161 120	3 161 120	3 040 830	-4 %	3 040 830	3 040 830
Valmistus omaan käyttöön	1 940	0	0	0	0 %	0	0
Henkilöstökulut	-390 933	-484 457	-484 457	-480 114	-1 %	-491 711	-502 648
Palvelujen ostot	-112 681	-116 945	-116 945	-119 535	2 %	-120 730	-124 956
Sisäiset palvelujen ostot	-45 096	-46 291	-46 291	-55 452	20 %	-56 380	-58 124
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-42 289	-18 060	-18 060	-54 790	203 %	-55 338	-55 156
Muut toimintakulut (ulk.)	-368 465	-274 030	-274 030	-500 030	82 %	-505 030	-522 705
Muut toimintakulut (sis.)	-11 807	-12 361	-12 361	-9 587	-22 %	-9 587	-9 587
Toimintakulut	-971 270	-952 144	-952 144	-1 219 508	28 %	-1 238 777	-1 273 175
Toimintakate	1 610 153	2 208 976	2 208 976	1 821 322	-18 %	1 802 053	1 767 655
Poistot ja arvonalentumiset	-163 409	-113 942	-113 942	-21 686	-81 %	-21 075	-7 177

Kaavoitus

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kaavoituspäällikkö Timo Nenonen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kaavoituksella luodaan mahdollisuudet väestön ja työpaikkojen suunnitelmalliselle kasvulle. Kestävän kehityksen mukainen maankäytön suunnittelu edellyttää yhdyskuntarakenteen eheyttämistä ja täydennysrakentamista nykyistä infrastruktuuria hyödyntäen. Liikkumistarpeiden vähentäminen ja mahdollisuus joukkoliikenteen käyttämiseen on ilmastonmuutoksen hillinnän kannalta tärkeää uusien alueiden ja palveluiden sijoittamisessa.

Tekeillä olevassa Pohjois-Savon maakuntakaavan 2.vaiheessa ja hyväksytyssä kaupunkiseutusuunnitelmassa annetaan suuntaviivat Kuopion seudun kestäväälle yhdyskuntakehitykselle ja elinvoiman lisäämiselle. Ydinkaupunkialueen yhteistä suunnittelua jatketaan Kuopion kanssa kaupunkirakennesuunnitelman laatimisella, johon kuuluvat Siilinjärveltä Vuorelan, Toivalan ja Jännevirran alueet.

VT5:n Siilinjärvi-Alapitkä linjausratkaisu mahdollistaa Pöljän pohjoisten osien kyläyleiskaavoittamisen ja rantojen yleiskaavoittamisen. Yara tutkii vuoden 2035 jälkeisiä laajentumisvaihtoehtoja YVA-prosessissa, jonka aikana aletaan valmistella myös yleiskaavaa kaivos- ja tehdastoiminnalle.

Kunnan kasvutavoitteen kannalta keskeisintä on riittävä asemakaavavaranto monipuoliseen asuntotuotantoon ja työpaikkarakentamiseen. Kerrostalorakentamisessa keskitytään uudis- ja täydennysrakennuskohteisiin taajamissa kaavoittaen riittävästi rakennuspaikkoja myös kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon. Uutta pientalorakentamista osoitetaan pääosin vahvan joukkoliikenneverkon alueelle Viitosen varteen nykyiset palveluresurssit huomioiden. Lisäksi

mahdollistetaan maaseutualueilla suunnittelutarveratkaisut lisärakentamisessa. Työpaikka-alueita laajennetaan kunnan hankkimia maita asemakaavoittamalla. Tulevaisuuden haasteena on saada osoitettua kaavoihin myös kiertotalouden tarpeisiin soveltuvia rakennuspaikkoja.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	5	5	5	5	5

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2024	Mittari	Tavoitetaso
Yleiskaava ohjaavat asemakaavoitusta taajamissa sekä rakentamista kylä- ja ranta-alueilla	Pohjois-Pöljän ranta- ja kyläyleiskaava	Valmiusaste	Yleiskaavaluonnos
	Yaran yleiskaava		Yleiskaava vireillä
Riittävä asemakaavavaranto asuntorakentamiselle	Kirkonkylän uusi asuinpientaloalue (Harjamäki)	Valmiusaste	Asemakaava valmisteilla
	Etelä-Siilinjärven uusi asuinpientaloalue (Mustikkamäki)		Asemakaavaluonnos
			Kaavallinen valmius asuntorakentamiseen
Riittävä asemakaavavaranto palvelu- ja yritysraakentamiselle	Radantauksen yritysalueen laajentaminen	Valmiusaste	Asemakaava hyväksytty
	Etelä-Siilinjärven uusi yritysalue (Konttihovi)		Asemakaavaehdotus
			Kaavallinen valmius palvelu- ja yritysraakentamiseen

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kaavapäätösten pitävyys (valituksia / hyväksytty kaava)	-/3	-	-	-	-
<i>Tuotantotavoitteet</i>					
Hyväksytyjen kaavojen mitoitus (asukkaita)	500	400	50	400	400
Hyväksytyjen yleiskaavojen määrä	1	-	-	1	-
Hyväksytyjä asemakaavoja (ha)	107,17	60	50	50	50
Asemakaavoitettu pinta-ala (ha)	1815	1 900	1900	1950	2000
Hyväksytyjen yleiskaavojen määrä (kpl)	1	-	-	1	-

Keskeiset talouden muutokset

-

Tuloslaskelma

Kaavoitus

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Maksutuotot	5 760	12 000	12 000	10 000	-17 %	10 000	10 000
Toimintatuotot	5 760	12 000	12 000	10 000	-17 %	10 000	10 000
Valmistus omaan käyttöön	608	0	0	0	0 %	0	0
Henkilöstökulut	-330 763	-300 065	-300 065	-305 372	2 %	-312 842	-319 886
Palvelujen ostot	-95 480	-111 170	-111 170	-105 200	-5 %	-106 252	-109 971
Sisäiset palvelujen ostot	-15 782	-21 269	-21 269	-17 188	-19 %	-17 493	-18 041
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-671	-1 800	-1 800	-1 800	0 %	-1 818	-1 812
Muut toimintakulut (ulk.)	-28 688	-20 500	-20 500	-3 500	-83 %	-3 535	-3 659
Muut toimintakulut (sis.)	0	0	0	-825	0 %	-825	-825
Toimintakulut	-471 384	-454 804	-454 804	-433 885	-5 %	-442 765	-454 194
Toimintakate	-465 016	-442 804	-442 804	-423 885	-4 %	-432 765	-444 194

6.2.2 Yhteiset palvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: talousjohtaja Petteri Ristikangas

Toiminta-ajatus

Yhteiset palvelut sitovuustaso muodostuu kunnan sisäisiä tukipalveluita tuottavista tulosalueista: sisäinen tarkastus, hallinto ja kehittäminen, viestintä ja markkinointi, talouspalvelut, ICT-palvelut, henkilöstöpalvelut sekä ruoka- ja puhtauspalvelut.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Organisaatiouudistuksen myötä yhteisiin palveluihin on tullut uutena hallinnon ja kehittämisen tulosalue, jonka vastuulle kuuluvat hallinto, kehittäminen, muut tukipalvelut (keskitetty asiakaspalvelu ja arkistotoimi) sekä hankinnat. Tulosalueen tehtävänä on tukea palvelualueita niiden työskentelyssä ja tavoitteiden saavuttamisessa sekä käynnistää ja tukea kuntastrategiaa tukevia hankkeita ja projekteja.

Toimintaympäristössä on tapahtunut ja tulee tapahtumaan paljon muutoksia. Tuleva TE-uudistus vaatii tiivistä osallistumista valmisteluun, että pystymme reagoimaan uudistuksen mahdollista vaikutuksista kuntatalouteen. Kuntatalous on kiristynyt, mutta Siilinjärvellä tilanne on kuitenkin kohtuullinen. Kunnan talouden tasapainottamisohjelma uudistetaan ja se jatkuu vuonna 2024 sekä suunnitelmavuosina 2025–2026. Kunnan taloudessa erityisinä haasteina tulevat olemaan investointien määrä ja vanhojen rakennusten poistot. Uusien kouluinvestointien myötä kunnan leasingvuokravastuut kasvavat merkittävästi lähivuosina. Samalla kasvavat myös kunnan käyttötaloutta rasittavat leasingkulut. Huomioitavaa on, että merkittävä osa tulevista leasingkuluista (uusi terveyskeskus, paloasema) katetaan hyvinvointialueen maksamilla vuokratuotoilla.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on aiheuttanut epävarmuutta koko maailman talouteen, mistä on aiheutunut korkojen merkittävää nousua. Kunnan lainasalkusta on suojausten piirissä noin 66 %, mutta korkojen nousu tulee kasvattamaan kunnan korkokuluja uusien – ja uusittavien lainojen osalta. Luottosalkun korkorakenteen kehittymistä keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä arvioidaan ja korkorakenteen muutoksilla pyritään hillitsemään korkokulujen kasvua.

Siilinjärven kunta on joustavan ja nykyaikaisen hybridityöskentelyn mahdollistava työnantaja. Otamme käyttöön vuoden 2024 alusta uudet monitoimitilat, modernit työvälineet ja nopeat yhteydet monipaikkaisen työn mahdollistamiseksi. Uusien toimitilojen myötä panostamme erityisesti paperittomuuteen kaikilla toiminnan tasoilla. Uutta käyttöönotettavaa sähköistä arkistojärjestelmää tullaan hyödyntämään mahdollisimman monipuolisesti läpi organisaation. Panostamme myös tiedolla johtamiseen ja kunnan kyberturvallisuustason nostamiseen.

Työntekijöiden hyvinvointiin ja työssä jaksamiseen panostetaan erityisesti ennalta ehkäisevästi mm. tarjoamalla työntekijöille ennalta ehkäiseviä ja sairaanhoidollisia työterveyshuollon palveluita. Työtapaturmien vähenevää positiivista kehitystä tuetaan jatkossakin aktiivisin toimin. Henkilöstöä kannustetaan työn vaarojen tunnistamiseen, riskien systemaattiseen arvioimiseen ja tekemään turvallisuushavaintoja arkipäivän työssään.

Kunnan ruokatuotantoa keskitetään keittiöverkostosuunnitelman mukaisesti Vanhan Pappilan keittiölle portaittain. Aikaisemmin toteutettu Suininlahden tuotannon siirto ja keittiöverkostosuunnitelman mukainen Ahmon tuotannon siirto vuonna 2024 Vanhan Pappilan keittiölle vähentää kuljetuskustannuksia, vanhojen tilojen korjaustarpeita, laitteiden isoja

huoltokustannuksia ja korvausinvestointeja. Lisäksi tilat lisäävät henkilöstön työhyvinvointia ja mahdollistavat resurssien tehokkaamman käytön.

Siilinjärven kunnan uuden brändin jalkauttaminen on aloitettu vuonna 2023. Brändiuudistuksella pyritään kasvattamaan kunnan veto-, elin- ja pitovoimaa ja sitä hyödynnetään keskeisesti kuntaviestinnässä ja -markkinoinnissa. Viestinnän tavoitteena on vuorovaikutteisen ja monikanavaisen viestinnän vahvistaminen. Siilinjärven kunta seuraa aktiivisesti viestien tavoitavuutta ja viestintäkanavien käyttäjämäärien kehittymistä erilaisten analyytiikkatyökalujen avulla.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Riskienhallintaa toteutetaan kunnan ohjeiden ja strategian mukaisesti. Riskit sijaitsevat kustannustehokkaan, mutta eettisen toiminnan takaamisessa. Toiminnan eettisyyttä tullaan painottamaan ja kehittämään.

Tavoitteena on kehittää sisäisen valvonnan vaikuttavuutta ja toteuttamisen tehokkuutta.

Näiden kehittämiseksi organisaatiolle suunnattuja ohjeita tullaan päivittämään.

Uudistamisen myötä sisäisen valvonnan yleisohje, periaatteet ja konsernivalvontapohja tulevat palvelemaan organisaation toimintaa tehokkaammin.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kuntastrategian vision perustan mukaisesti, tavoitteena on talouden osalta kunnan investointikyvyn ylläpitäminen ja velkamäärän kasvun rajoittaminen. Talouden tulevan kehityksen arviointi vähintäänkin keskipitkällä aikavälillä on keskeinen toimintojen järjestämistä ohjaava tekijä. Etenkin toimitiloihin kohdistuvien investointien taloudelliset vaikutukset toimintaedellytyksiin tulevat olemaan merkittävät. Em. tekijät vaikuttavat kunnan muiden investointien toteutumismahdollisuuksiin ja niillä on vaikutusta strategisten kasvuedellytysten arvioimiseen ja luomiseen.

Kuntastrategiassa digitalisaation hyödyntämisellä on keskeinen asema kunnan palvelutuotannon palveluprosessien tuloksellisuuden kehittämisessä. Digitalisaation hyödyntäminen lisää tietoteknologian osaamisen tarvetta. Tietojärjestelmien ja tietojärjestelmälaitteiden toimintavarmuus, tehokkuus ja ajantasaisuus ovat keskeisiä tekijöitä palvelutuotannon ja palveluprosessien onnistumisen näkökulmasta. Yhteisten palveluiden käyttöön otettavia uusia digitaalisia järjestelmiä ja sovelluksia ovat työajanseuranta järjestelmä Nepton, henkilöstöjärjestelmä Personec sekä sähköinen Dynasty 10-arkistoratkaisu.

Kunnan suorittamien tavara- ja palveluhankintojen määrä on rahallisesti merkittävä. Tavarahankintojen suorittaminen on jo vakiintunut pääasiassa seudullisesti kilpailutetuista hankintapaikoista toteutuvaksi, mutta palveluhankintojen kohdalla keskitetty kilpailuttaminen ei ole samassa määrin vakiintunutta, vaan palveluita kilpailutetaan erillisinä hankkeina seudullisen hankintayhtiön avustamana. Palveluhankintojen oikea kohdentaminen ja niiden volyymin suhde omaan palvelutuotantoon on merkittävä palvelujen tuloksellisuuden kannalta.

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Kuntalaisille tarjotaan uusia osallistumisen tapoja	Jatketaan osallisuusalustan käyttöä, kartoitetaan ja otetaan käyttöön uusia osallistumisen prosesseja alustalla.	Kokeilujen määrä.	ICT-palvelut. Hallinto ja kehittäminen sekä viestintä ja markkinointi

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Aktiivinen ja ennakoiva viestintä monikanavaisesti. Palveluprosessien uudistaminen ruoka- ja puhtauspalveluissa. Kunnan asiakaspalvelun kehittäminen.	Somejulkaisujen määrä ja tavoitavuus sekä käyttäjien määrän lisääntyminen eri viestintäkanavissa. Uudistukset toteutettu Asiointimahdollisuudet (käynti/sähköinen)	Viestintä ja markkinointi Ruoka- ja puhtauspalvelut Hallinto ja kehittäminen
1.2. Ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut ovat kuntalaisten käytössä Tiedon läpinäkyvyyden edistäminen tiedolla johtamisessa sekä päätöksenteossa	Kehitetään ja otetaan käyttöön uusia digitaalisia palveluita, digitalisoidaan vanhoja prosesseja. Kartoitamme raportoinnin tarpeita ja kehitämme raportointia tuomalla tarjolle uusia porautuvia raportteja eri tietolähteistä.	Uusien digitaalisten palveluiden määrä. Digitalisoitujen prosessien määrä. Uusien raporttien ja tietolähteiden määrä.	ICT-palvelut ICT-palvelut
1.3. Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	Osallistumme aktiivisesti alueellisiin digitaalista kehittämistä edistäviin vaikuttamisfoorumeihin	Vaikuttamisfoorumeiden määrä, jäsenyydet	ICT-palvelut
1.4. Koulutettua työvoimaa on riittävästi Yhdistysten toimintaedellytysten ja kuntayhteistyön vahvistaminen	Avoimet työpaikat saadaan täytettyä asetettujen pätevyysvaatimusten mukaisesti Henkilöstön osaamisen ylläpitäminen ja vahvistaminen Kunta tukee ja tekee yhteistyötä rekisteröityjen (Ry) yhdistysten kanssa.	Seurataan kunnan työpaikkojen hakeneiden määrää ja pätevyyttä Koulutuksiin osallistuneiden henkilöiden määrä Järjestöfoorumin toiminta ja kunta osallistuu vähintään 2 kehittämishankkeeseen/vuosi	Henkilöstöpalvelut Henkilöstöpalvelut Hallinto ja kehittäminen

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
1.5. Kokeileva organisaatiokulttuuri ja uudet kokeilut	Kokeillaan rohkeasti uudenlaisia digitaalisia työskentelytapoja sekä ratkaisuja	Työkulttuurimuutoskyselyt (hybridityö, uudet toimi- ja työskentelytavat)	Henkilöstöpalvelut
		Otetaan käyttöön aloitekanava työntekijöille	ICT-palvelut
		Henkilöstön tyytyväisyysmittari palveluihin.	ICT-palvelut
Tietotyöympäristö mahdollistaa hybridityöskentelyn	Paperittomien toimintamallien käyttöönotto kaikilla toiminnantasoilla	Arkistojärjestelmä otettu käyttöön kaikilla palvelualueilla.	ICT-palvelut Henkilöstöpalvelut
	Tietosuojan ja -turvan kehittäminen kaikilla toiminnan tasoilla.	Harjoitukseen osallistuminen. Kehittämistoimien määrä. Dokumentaation ajantasaisuus.	ICT-palvelut
Henkilöstön koulutustarjonta tukee kehittämistoimintaa	Jokainen suorittaa tietoturvakoulutuksen	Suorittaneiden määrä 100 %	Henkilöstöpalvelut
	Jatkokoulutus päivittäisen tietoturvaosaamiseen suunniteltu ja julkaistu.	Jatkokoulutus tarjolla, suoritusvaatimukset asetettu.	Henkilöstöpalvelut
	Verkkokoulutusalue palvelee koko henkilöstöä ja sen tarjonta on kattava	Muut koulutussuoritukset	Henkilöstöpalvelut
	Uusien esihenkilöiden koulutukseen osallistuminen mahdollistetaan	Koulutukseen osallistumisen määrä	
HYVINVOIVA ARKI			
2.2. Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden positiivisen mielenterveyden edistäminen Yhteisöllisyyden vahvistaminen ja yksinäisyyden ehkäiseminen (kuntalaiset & kunnan työntekijät)	Matalan kynnyksen palveluihin ja ennaltaehkäisyyn panostetaan.	Auntien-palveluun osallistuneiden määrä ja palvelun tyytyväisyyden seuranta (työntekijät)	Henkilöstöpalvelut (työntekijöiden osalta)
	Työntekijöiden työhyvinvointi säilyy nykyisellä tasolla tai paranee	Työntekijöille suunnatun työhyvinvointikyselyn tulokset	Henkilöstöpalvelut

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
Kunnan työntekijöiden osaamisen vahvistaminen (mielenterveystaidot ja -johtaminen)	Koulutuksen järjestäminen	Osallistuneiden määrä	Henkilöstöpalvelut
	Sairauspoissaolojen vähentyminen	Mielenterveysyistä johtuvien sairauspoissaolojen määrä	Henkilöstöpalvelut
2.3. Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen ja käyttöönotto (työnantaja)	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman arviointi ja mittarit	Henkilöstöpalvelut
Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Sisäilmaongelmat tuodaan ajoissa sisäilmatyöryhmän ja teknisten palveluiden tietoon.	Sisäilmaongelma-ilmoitusten ja ratkaisujen määrä	Sisäilmatyöryhmä

Tavoitteiden riskiarviot

Esihenkilöiden ja henkilöstön sitoutuminen tavoitteiden saavuttamiseen.
 Henkilöstön ja luottamushenkilöiden sitouttaminen uudistuksiin.
 Työnantajakuvassa epäonnistuminen.
 Tiedotuksen epäonnistuminen (emme tavoita kuntalaisia uusilla palveluilla/ vaikuttamiskanavilla).

Tuloslaskelma 2024

Valtuustoon sitova palvelualue käsittää seuraavat tulosalueet:

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Sisäinen tarkastus	-153 772	135 384	-18 388
Hallinto- ja kehittäminen	-460 485	260 875	-199 610
Viestintä ja markkinointi	-228 798	199 381	-29 417
Talouspalvelut	-385 494	385 494	0
ICT-palvelut	-1 186 510	1 221 040	34 530
Henkilöstöpalvelut	-1 319 702	1 348 035	28 333
Ruoka- ja puhtauspalvelut	-5 685 208	5 646 102	-39 106
Sitovuustaso yhteensä	-9 419 970	9 196 311	-223 659

Tuloslaskelma

Kunnanhallitus/Yhteiset palvelut

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk)	741 199	194 263	194 263	172 568	-11 %	172 568	172 568
Myyntituotot (sis)	8 627 596	6 939 657	6 939 657	7 009 524	1 %	7 067 372	7 175 670
Tuet ja avustukset	456 111	184 000	184 000	193 500	5 %	193 500	193 500
Vuokratuotot (sis.)	2 195 056	1 760 252	1 760 252	1 819 719	3 %	1 819 719	1 819 719
Muut toimintatuotot	28 179	2 000	2 000	1 000	-50 %	1 000	1 000
Toimintatuotot	12 048 141	9 080 172	9 080 172	9 196 311	1 %	9 254 159	9 362 457
Henkilöstökulut	-5 055 634	-4 266 144	-4 266 144	-4 300 673	1 %	-4 404 421	-4 502 255
Palvelujen ostot	-4 056 063	-2 773 338	-2 773 338	-2 721 035	-2 %	-2 748 245	-2 844 434
Sisäiset palvelujen ostot	-398 807	-502 967	-502 967	-389 827	-22 %	-395 469	-410 192
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 736 864	-1 319 998	-1 319 998	-1 328 594	1 %	-1 341 880	-1 337 458
Avustukset	-41 245	-36 500	-36 500	-21 500	-41 %	-21 715	-21 733
Muut toimintakulut (ulk.)	-578 206	-398 298	-398 298	-481 946	21 %	-486 765	-503 802
Muut toimintakulut (sis.)	-218 427	-199 331	-199 331	-176 395	-12 %	-176 395	-176 395
Toimintakulut	-12 085 248	-9 496 576	-9 496 576	-9 419 970	-1 %	-9 574 891	-9 796 270
Toimintakate	-37 107	-416 404	-416 404	-223 659	-46 %	-320 732	-433 813
Poistot ja arvonalentumiset	-181 264	-183 189	-183 189	-176 238	-4 %	-234 701	-192 270

Sisäinen tarkastus

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: hallintoasiantuntija Anni Savolainen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on omalla riippumattomalla ja objektiivisella arviointi- ja varmistus- sekä konsultointitoiminnallaan arvioida kuntakonsernin riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien riittävyyttä ja tehokkuutta. Sisäinen tarkastus tukee toiminnallaan kuntaorganisaation tavoitteiden saavuttamista ja tuottaa organisaatiolle lisäarvoa.

Organisaation riskienhallintaprosessien tuottamaa tietoa hyödynnetään sisäisen tarkastuksen toiminnan suunnittelussa ja tarkastustoimenpiteiden kohdistamisessa. Sisäinen tarkastus huolehtii myös kunnan konsernivalvonnasta kunnanjohtajan kanssa.

Siilinjärven kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohje ohjaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamista koko kuntakonsernissa. Kunnanhallitus vahvistaa vuosittain sisäisen valvonnan vuosisuunnitelman, jonka perusteella sisäisen tarkastuksen käytännön toimenpiteet toteutetaan.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2024</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Sisäisen valvonnan vuosisuunnitelma	Vuosisuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen	Suoritettu sisäinen valvonta ja sisäiset tarkastukset	Vuosisuunnitelman toteutuminen

Keskeiset talouden muutokset

-

Tuloslaskelma

Sisäinen tarkastus

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk.)	18 054	21 000	21 000	19 000	-10 %	19 000	19 000
Myyntituotot (sis.)	30 642	89 311	89 311	115 384	29 %	115 384	123 635
Muut toimintatuotot	28 175	2 000	2 000	1 000	-50 %	1 000	1 000
Toimintatuotot	76 871	112 311	112 311	135 384	21 %	135 384	143 635
Henkilöstökulut	-21 731	-36 742	-36 742	-36 777	0 %	-37 659	-38 491
Palvelujen ostot	-77 204	-92 050	-92 050	-110 050	20 %	-111 150	-115 041
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-393	-650	-650	-650	0 %	-656	-654
Muut toimintakulut (ulk.)	-5 238	-1 240	-1 240	-6 130	394 %	-6 191	-6 408
Muut toimintakulut (sis.)	-127	-140	-140	-165	18 %	-165	-165
Toimintakulut	-104 693	-130 822	-130 822	-153 772	18 %	-155 822	-160 759
Toimintakate	-27 822	-18 511	-18 511	-18 388	-1 %	-20 438	-17 124

Hallinto ja kehittäminen

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: talousjohtaja Petteri Ristikangas

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Hallinto ja kehittäminen tulosalueen vastuulle kuuluvat hallinto, kehittäminen, muut tukipalvelut (keskitetty asiakaspalvelu ja arkistotoimi) sekä hankinnat. Tulosalueen tehtävänä on tukea palvelualueita niiden työskentelyssä ja tavoitteiden saavuttamisessa, tuottaa laadukasta informaatiota päätöksenteon ja johtamisen pohjaksi sekä tuottaa muita koko organisaatiota palvelevia tukipalveluita. Hallinnon ja kehittämisen toimintakenttään vaikuttavat muutokset huomioidaan reaaliajassa.

Tulosalueen vastuulla on sisäisten tukipalvelujen toimivuus, palvelukyky ja resurssien allokointi sekä palvelualueen yleisjohtaminen. Kuntalain kuntatalouden arviointia koskevat säädökset painottuvat entistä enemmän konsernitasolle ja sisältävät lisäksi aikaisempaa sitovampaa säätelyä, jotka vaikuttavat talouden suunnittelu- ja arviointimenettelyihin.

Kunnan kehittämistoiminnan tavoite on, että kehityshankkeita suunnitellaan, kartoitetaan, analysoidaan ja raportoidaan saaden kokonaisarvio ja tieto, kuinka eri projektit ja hankkeet tukevat kuntastrategiaa. Kunnan oman kehittämistoiminnan lisäksi painopisteenä on tukea ja

edistää kolmannen sektorin projekteja ja rahoituksen saamista osallistumalla projektien suunnitteluun ja tukemalla projektien onnistumista.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	5,2	5,2	4,7	3,2	3,2

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2024	Mittari	Tavoitetaso
Kunnan asiakaspalvelun kehittäminen	Kunnan asiakaspalvelua kehitetään monimuotoisesti lisäämällä verkkopalveluita. Toiminta siirretään pääkirjaston yhteyteen.	Asiakasmäärät, käynti- ja verkkoasioinnit	Sujuva asiakaspalvelu monimuotoisesti toteutettuna.
Otetaan käyttöön koko kuntaa palvelevia digitaalisia järjestelmiä, sovelluksia ja ratkaisuja	Sähköisen arkistoinnin käyttöönotto.	Sähköinen arkistoratkaisu on otettu käyttöön vuoden 2024 aikana.	Sähköinen arkistointi lisää ketteryyttä ja toimintavarmuutta.

Keskeiset talouden muutokset

Keskeinen talouden muutos on, että tukipalvelut ovat yhdistetty yhdeksi tulosalueeksi. Muutoksella haetaan hallinnon toiminnan tehostamista. Menoihin vaikuttavat sähköisen arkistoinnin käyttöönotto, asiakaspalvelun siirtyminen pääkirjaston yhteyteen sekä yhden työntekijän vähennys.

Tuloslaskelma

Hallinto ja kehittäminen

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk)	561	0	0	400	0 %	400	400
Myyntituotot (sis)	279 333	272 032	272 032	260 475	-4 %	263 902	271 351
Tuet ja avustukset	65 727	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	4	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	345 625	272 032	272 032	260 875	-4 %	264 302	271 751
Henkilöstökulut	-291 582	-292 902	-292 902	-244 699	-16 %	-250 629	-256 221
Palvelujen ostot	-158 663	-139 250	-139 250	-111 495	-20 %	-112 610	-116 551
Sisäiset palvelujen ostot	-20 654	-48 677	-48 677	-415	-99 %	-420	-431
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	69	1 147	1 147	-8 784	-866 %	-8 872	-8 843
Avustukset	-41 245	-36 500	-36 500	-21 500	-41 %	-21 715	-21 733
Muut toimintakulut (ulk.)	-14 135	-3 593	-3 593	-73 262	1 939 %	-73 995	-76 584
Muut toimintakulut (sis.)	-23 874	-24 513	-24 513	-330	-99 %	-330	-330
Toimintakulut	-550 085	-544 288	-544 288	-460 485	-15 %	-468 570	-480 694
Toimintakate	-204 460	-272 256	-272 256	-199 610	-27 %	-204 268	-208 943
Poistot ja arvonalentumiset	0	-13 333	-13 333	-33 334	150 %	-66 666	-66 666

Viestintä ja markkinointi

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: viestintä- ja markkinointipäällikkö Milla Kahelin

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kuntaviestinnän tavoitteena on omalta osaltaan edistää kuntastrategian toteutumista ja toimia kunnan ja sen asukkaiden hyväksi. Viestinnän ja vuorovaikutuksen avulla palveluita ja toimintaa voidaan kehittää enemmän asiakastarpeita vastaaviksi. Monikanavaisen viestintäosaamisen vahvistaminen on keskeinen toiminnan painopistealue samoin kuin ihmisten rohkaisu ja ohjaaminen uusien asiointi- ja palvelutapojen käyttöönottoon viestinnän keinoin. Siilinjärven kunnan uusi brändi on otettu käyttöön vuoden 2023 alussa ja sen jalkauttaminen on alkanut. Siilinjärven kunta seuraa aktiivisesti viestien tavoitavuutta ja viestintäkanavien käyttäjämäärien kehittymistä erilaisten analytiikkatyökalujen avulla.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	1	1	1	1	1

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2024	Mittari	Tavoitetaso
Jatketaan osallisuusalustan käyttöä, kartoitetaan ja otetaan käyttöön uusia osallistumisen prosesseja alustalla.	Osallisuusalustan tunnettuuden nosto kuntalaisten keskuudessa.	Osallisuusalustan käyttäjämäärät.	Osallistumisen digitaalinen alusta tunnetaan niin kunnan sisällä kuin kuntalaisten keskuudessa.
Aktiivinen ja ennakoiva viestintä monikanavaisesti	Kuntabrändin tunnettuuden lisääminen. Viestintäkanavien tavoitavuuden parantaminen.	Brändikampanjoilla tavoitetut henkilöt. Viestintäkanavien käyttäjä- ja tavoitavuusmäärät.	Brändi näkyy kaikessa kunnan tekemisessä. Viestintäkanavia käytetään aktiivisesti.

Keskeiset talouden muutokset

-

Tuloslaskelma

Viestintä ja markkinointi

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk)	0	0	0	6 000	0 %	6 000	6 000
Myyntituotot (sis)	134 171	166 931	166 931	193 381	16 %	181 712	187 179
Toimintatuotot	134 171	166 931	166 931	199 381	19 %	187 712	193 179
Henkilöstökulut	-66 887	-64 381	-64 381	-74 412	16 %	-76 224	-77 932
Palvelujen ostot	-63 173	-140 550	-140 550	-141 300	1 %	-142 713	-147 708
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 194	-6 000	-6 000	-3 568	-41 %	-3 604	-3 592
Muut toimintakulut (ulk.)	0	0	0	-9 353	0 %	-9 447	-9 777
Muut toimintakulut (sis.)	0	0	0	-165	0 %	-165	-165
Toimintakulut	-131 254	-210 931	-210 931	-228 798	8 %	-232 152	-239 174
Toimintakate	2 917	-44 000	-44 000	-29 417	-33 %	-44 440	-45 995
Poistot ja arvonalentumiset	-2 917	0	0	-14 583	0 %	0	0

Talouspalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: taluspäällikkö Eeva Miettinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Keskeisiä tehtäväalueita ovat kunnan talousarvion sekä tilinpäätöksen laadinta, rahoituksen hoito, toimialojen tuki talousasioissa, talousarvion seuranta ja erilaiset talouteen liittyvät ennusteet ja laskelmat.

Kunnan taloushallinnon tehtävät: kirjanpito, reskontrat, konsernitilinpäätös ja maksuliikenne ovat siirtyneet porrastetusti vuodesta 2007 alkaen seudulliselle palvelukeskukselle Monetra Pohjois-Savo Oy:lle (entinen Kuhilas Oy). Palvelut tuotetaan toimeksiantosopimuksen perusteella. Yhtiön suurin myyntivolyymi tulee hyvinvointialueelta. Loppuosa myynnistä muodostuu Kuopion kaupungin ja sen tytäryhtiöiden sekä muutaman ympäristökunnan asiakkuudesta.

Monetra etenee kohti konsernitason yhtenäisiä tietojärjestelmiä. Monetran osalta merkittävimmät kehityskohteet liittyvät juuri tietojärjestelmiin ja niiden käytettävyyteen. Näistä esitetyn etenemissuunnitelman mukaisesti Monetra Pohjois-Savon ensimmäiset käyttöönottoprojektit käynnistyvät 2024. Unit4 ohjelmisto tulee sisältämään kirjanpidon ja reskontrien osuuden. Tämä etenee Siilinjärven kuntaan arviolta vuosina 2025–2026. Monetran perustyön toiminta on ollut vakiintunutta ja toiminut hyvin.

Henkilöstö

Resursointi ja osaaminen ovat vastanneet tehtäväalueen vaatimuksia.

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8

Keskeiset talouden muutokset

Tuloissa sisäiset myyntitulot kunnan eri yksiköiltä vähenevät kustannuksia vastaavasti. Menoissa palvelujen ostoja on vähennetty Monetra Pohjois-Savo Oy:lle maksettavaa osuutta heidän hinnoitteluunsa ja suoritteisiin perustuen. Muissa toimintakuluissa on huomioitu vuokrat uudesta toimitilasta.

Tuloslaskelma

Talouspalvelut

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (sis)	572 558	433 555	433 555	385 494	-11 %	391 209	403 209
Toimintatuotot	572 558	433 555	433 555	385 494	-11 %	391 209	403 209
Henkilöstökulut	-145 097	-124 378	-124 378	-129 154	4 %	-132 309	-135 284
Palvelujen ostot	-395 586	-287 000	-287 000	-246 620	-14 %	-249 086	-257 804
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-55	-1 500	-1 500	-650	-57 %	-656	-654
Muut toimintakulut (ulk.)	-11 756	-7 300	-7 300	-8 740	20 %	-8 827	-9 136
Muut toimintakulut (sis.)	0	0	0	-330	0 %	-330	-330
Toimintakulut	-552 494	-420 178	-420 178	-385 494	-8 %	-391 209	-403 209
Toimintakate	20 064	13 377	13 377	0	-100 %	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-20 065	-13 377	-13 377	0	-100 %	0	0

ICT-palvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: digijohtaja Tiia Häsä

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kunta on joustavan ja nykyaikaisen hybridityöskentelyn mahdollistava työnantaja. Se on vaatinut ja tulee jatkossakin vaatimaan muutoksia johtamiseen, seurantaan ja työhyvinvoinnin ylläpitämiseen. Käytössämme on vuoden 2024 alusta uudet monitoimitilat, modernit työvälineet ja nopeat yhteydet monipaikkaisen työn mahdollistamiseksi. Hyödynnämme monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologioita ja panostamme tietojärjestelmien käytettävyyteen sekä toimivuuteen paikkariippumattomasti. Uusien toimitilojen myötä panostamme erityisesti paperittomuuteen kaikilla toiminnan tasoilla. Uutta käyttöön otettavaa sähköistä arkistojärjestelmää tullaan hyödyntämään mahdollisimman monipuolisesti läpi organisaation.

Vuonna 2024 digitaalisten palveluiden kehittäminen ja prosessien digitalisointi tulee jatkumaan, toteutamme toimenpiteitä määrätietoisesti mm. Digipalvelulakia noudattaen. Osallisuusalustan käyttöä laajennetaan ja mallinnetaan mm. kaavoituksen osallistumisen prosessi alustalle. Tiedolla johtamiseen ja tiedon läpinäkyvyyden edistämiseen keskitytään, meillä on ensimmäistä kertaa mahdollisuus toteuttaa omana työnä porautuvia PowerBI-raportteja eri tietolähteistä sekä operatiivisen johtamisen tarpeeseen että esim. valtuustolle jaettavaksi.

Maailmanlaajuisesti tietoturvan ja laajemmin kyberturvallisuuden tärkeyttä ei voida tällä hetkellä liikaa korostaa. Kunnassa tullaan ottamaan vuoden 2024 aikana vaiheittain käyttöön kyberturvallisuuden päivittäisen johtamisen työkalu: *Cyber-canvas*. Henkilöstön tietoturvallisuuden perustason nostamiseksi tullaan tekemään ja julkaisemaan jatkokoulutus suunnitelma. Lisäksi ICT-palveluiden jatkuvuussuunnitelma päivitetään vastaamaan nykytilaa.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	1	1,7	2	2	2

ICT-palveluissa on vuonna 2024 yksi virka (digijohtaja) ja yksi vakituinen työntekijä (ICT-asiantuntija).

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2024</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
1.1. Kuntalaisilla tarjotaan uusia osallistumisen tapoja	Jatketaan osallisuusalustan käyttöä, kartoitetaan ja otetaan käyttöön uusia osallistumisen prosesseja alustalla.	Kokeilujen määrä	Osallisuusalustaa on käytetty vähintään 2–4 uudessa osallistumisen prosessissa, esim. kaavoitus.
1.2. Ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut ovat kuntalaisten käytössä Tiedon läpinäkyvyyden edistäminen tiedolla johtamisessa sekä päätöksenteossa	Kehitetään ja otetaan käyttöön uusia digitaalisia palveluita, digitalisoidaan vanhoja prosesseja. Kartoitamme raportoinnin tarpeita ja kehitämme raportointia tuomalla tarjolle uusia porautuvia raportteja eri tietolähteistä.	Uusien digitaalisten palveluiden määrä. Digitalisoitujen prosessien määrä. Uusien raporttien ja tietolähteiden määrä.	1–2 uutta kuntalaispalvelua. 1–2 digitalisoitua uutta prosessia. Tarpeiden kartoitusta tehty. 5–10 uutta PowerBI-raporttia julkaistu.
1.3. Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	Osallistumme aktiivisesti alueellisiin digitaalista kehittämistä edistäviin vaikuttamis-foorumeihin	Vaikuttamis-foorumeiden määrä, jäsenyydet	Pysymme alueellisesti tärkeissä keskusteluissa osallisena, valvomme Siilinjärven etuja.
1.5. Kokeileva organisaatiokulttuuri ja uudet kokeilut Tietotyöympäristö mahdollistaa hybridityöskentelyn Varmistamme tietotyöympäristön teknisen toimivuuden kaikin tarvittavin keinoin Henkilöstön koulustarjonta tukee kehittämistoimintaa	Kokeillaan rohkeasti uudenlaisia digitaalisia työskentelytapoja sekä ratkaisuja. Paperittomien toimintamallien käyttöönotto kaikilla toiminnan tasoilla. Tietosuojan ja -turvan kehittäminen kaikilla toiminnan tasoilla.	Otetaan käyttöön aloitekanava työntekijöille. Arkistojärjestelmä otettu käyttöön kaikilla palvelualueilla. Harjoitukseen osallistuminen. Kehittämistoimien määrä. Dokumentaation ajantasaisuus.	Aloitekanava julkaistu käyttöön. Aloitteiden käsittelyprosessi mallinnettu. Sähköinen arkisto käytössä myös muulle materiaalille kuin pysyvästi säilytettävät. Jatkuvuussuunnitelma päivitetty. Tietoturva osana päivittäistä johtamista <i>Cyber-canvas</i> työkalun avulla.
	Jokainen suorittaa tietoturva-koulutuksen.	Suorittaneiden määrä 100 %.	Perustasolla tietoturvaosaaminen

	Jatkokoulutus päivittäisen tietoturvaosaamiseen suunniteltu ja julkaistu.	Jatkokoulutus tarjolla, suoritusvaatimukset asetettu.	kattaa koko organisaation. Tietoturvaosaamisen taso nostettu esihenkilöiden ja pääkäyttäjien osalta.
--	---	---	---

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- ..... +/- 0 €

Menot

- ICT-asiantuntijan palkkakustannukset..... 30 000 €
- Vanhan konesalivuokran Tiera tukipalvelut poistuvat..... -55 000 €
- Tiera uusi konesalikapasiteetti..... 40 000 €
- Vanhaan konesaliin liittyvien lisenssien poistuminen..... -60 000 €

Tuloslaskelma

ICT-palvelut

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk)	6 821	0	0	0	0 %	0	0
Myyntituotot (sis)	1 750 769	1 340 374	1 340 374	1 221 040	-9 %	1 233 526	1 268 244
Toimintatuotot	1 757 591	1 340 374	1 340 374	1 221 040	-9 %	1 233 526	1 268 244
Henkilöstökulut	-87 905	-144 578	-144 578	-155 605	8 %	-159 431	-163 039
Palvelujen ostot	-1 256 083	-964 370	-964 370	-912 065	-5 %	-921 186	-953 427
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 868	-11 155	-11 155	-8 265	-26 %	-8 348	-8 320
Muut toimintakulut (ulk.)	-282 017	-115 000	-115 000	-110 245	-4 %	-111 347	-115 245
Muut toimintakulut (sis.)	0	0	0	-330	0 %	-330	-330
Toimintakulut	-1 628 873	-1 235 103	-1 235 103	-1 186 510	-4 %	-1 200 642	-1 240 360
Toimintakate	128 718	105 271	105 271	34 530	-67 %	32 884	27 884
Poistot ja arvonalentumiset	-128 501	-105 268	-105 268	-34 530	-67 %	-32 884	-27 884

Henkilöstöpalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: henkilöstöjohtaja Tiina Veijola

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Henkilöstöpalveluiden tehtävänä on tuottaa keskitetysti työnantaja- ja työhyvinvointipalveluita koko kunnan henkilöstölle. Kunnan kokonaishenkilöresurssi on vuonna 2023 noin 900 henkilötyövuotta. Siilinjärven kunnan henkilöstön toimintakulttuuria kehitetään ratkaisukeskeiseen suuntaan, jossa jokainen työntekijä osallistuu oman työnsä kehittämiseen. Tällä vahvistetaan olemassa olevien vahvuuksien huomaamista ja hyödyntämistä sekä innostuksen ilmapiiriä työyhteisöissä. Kunnassa on tehty kolmen vuoden välein koko organisaation työhyvinvointikysely, kyselyn pohjalta työyhteisöt laativat omat

kehittämissuunnitelmansa. Viimeisin kysely on tehty vuonna 2023. Jatkossa työhyvinvointikysely toteutetaan puolentoista vuoden välein.

Etätyössä pyritään olemaan edelläkävijä. Erityisesti hybridityötä ja työyhteisöllisyyttä kehitetään. Vuoden 2024 aikana etätyöhön otetaan käyttöön työajanseuranta. Etätyön lisäksi kehitetään työntekemisen muotoja ottamalla käyttöön ensimmäinen monityötila, joka on kehitetty kunnan ja henkilöstön näkökulmasta.

Vuoden 2024 otetaan käyttöön uusi henkilöstöjärjestelmä Perconec, jota täydennetään Perconec OSS:lla ja matkanhallintaohjelma M2:lla. Lisäksi työajanseuranta ohjelma vaihtuu Neptoniin, joka mahdollistaa kattavan työajan seurannan ja mahdollisuuden työajan kohdentamiseen.

Työntekijöiden hyvinvointiin ja työssä jaksamiseen panostetaan erityisesti ennalta ehkäisevästi. Suurin rahallinen satsaus henkilöstön työhyvinvointiin tapahtuu tarjoamalla työntekijöille ennalta ehkäiseviä ja sairaanhoidollisia työterveyshuollon palveluita, jotka ostetaan Järviseudun työterveydestä. Työterveyshuollon kanssa tehtävää yhteistyötä tiivistetään edelleen ja kehitetään ehkäisevän työn muotoja vastaamaan työelämän uusiin haasteisiin mm. lisääntyviin psykososiaalisiin ongelmiin. Työsuhde-etuihin ja henkilöstön hyvinvointiin panostetaan.

Henkilöstön ja esihenkilöiden koulutukseen etsitään uusia monimuotoisia toteuttamistapoja, jotta koulutuksiin osallistuminen on kaikille mahdollista. Esihenkilöinfoja ja omaa kunnan sisäistä esihenkilöille tarjottavaa tukea kehitetään.

Työtapaturmat ovat olleet korkealla 2021–2022. Positiivinen kehitys on saatu palautettua vuoden 2023 aikana. Jatkossakin panostetaan organisaation vahvaan turvallisuuskulttuuriin ja jokaisen työntekijän turvallisuusasenteeseen. Työtapaturmien ehkäisyä pidetään jatkossakin vahvasti esillä koko organisaatiossa ja henkilöstöä kannustetaan työn vaarojen tunnistamiseen, riskien systemaattiseen arvioimiseen ja tekemään turvallisuushavaintoja arkipäivän työssään.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	4	4	4,5	4	4

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2024	Mittari	Tavoitetaso
1.2. Otetaan käyttöön koko kuntaa palvelevia digitaalisia järjestelmiä, sovelluksia ja ratkaisuja	Hankitaan uusi työajan seuranta ja HR-järjestelmä	Käyttöön otetaan uusi työajan seuranta 1.1.2024 alkaen ja HR-järjestelmä vuoden 2024 aikana.	Uudet ohjelmat lisäävät ketteryyttä ja toimintavarmuutta. Ja tuottavat tietoa tiedolla johtamiseen.
1.5. Kirjataan tavoite koko yhteisiä palveluja koskien Henkilöstön osaamisen varmistaminen palvelualueella	Kehityskeskustelut ja osaamiskartoitus: ohjeistaminen ja osaamistarpeen tunnistaminen	Keskustelujen ja kartoitusten määrä/työntekijä määrä Osaamisen lisääminen, seuraamalla koulutukseen osallistuneiden määrää.	Jokaisen työntekijän kanssa käydään kehityskeskustelu, jossa kartoitetaan osaamistarpeet. Osaava ja sitoutunut henkilöstö.

2.2. Työhyvinvointi, sairauspoissaolojen vähentäminen	Sairauslomapäivien vähentyminen	Terveysindeksi (% henkilöstöstä, joka ei ole ollut sairauslomalla)	Sairauspoissaolot vähentyvät vuoden 2018 tasolle.
	Panostetaan ennaltaehkäiseviin toimintoihin.	Auntien käytön lisääminen.	Autien käyttö lisääntyy.
	Korvaava työ	Lisätään korvaavan työn käyttöä.	Korvaava työn ohjeistus päivitetään ja sen tarjoaminen tehdään helpommaksi. Tavoite nostaa korvaavan työn määrää edellisestä vuodesta.

Keskeiset talouden muutokset

Kunnassa otetaan vuoden 2024 aikana käyttöön useita uusia henkilöstöjärjestelmiä. Niiden käyttöönottoon panostetaan, että järjestelmät saadaan kokonaisvaltaisesti käyttöön ja tukemaan esihenkilötyötä. Tästä aiheutuu henkilöstöhallintoon henkilöstökustannuksia vuodelle 2024.

Tuloslaskelma

Henkilöstöpalvelut

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk)	14 597	0	0	0	0 %	0	0
Myyntituotot (sis)	1 425 117	1 071 546	1 071 546	1 164 035	9 %	1 211 924	1 252 337
Tuet ja avustukset	387 893	184 000	184 000	184 000	0 %	184 000	184 000
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	1 827 606	1 255 546	1 255 546	1 348 035	7 %	1 395 924	1 436 337
Henkilöstökulut	-541 448	-442 537	-442 537	-456 947	3 %	-467 884	-478 198
Palvelujen ostot	-1 260 347	-772 210	-772 210	-828 215	7 %	-836 497	-865 775
Sisäiset palvelujen ostot	-733	-685	-685	0	-100 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-6 072	-19 670	-19 670	-9 434	-52 %	-9 528	-9 497
Muut toimintakulut (ulk.)	-15 032	-17 000	-17 000	-24 116	42 %	-24 357	-25 210
Muut toimintakulut (sis.)	-3 975	-4 132	-4 132	-990	-76 %	-990	-990
Toimintakulut	-1 827 608	-1 256 234	-1 256 234	-1 319 702	5 %	-1 339 257	-1 379 670
Toimintakate	-2	-688	-688	28 333	-4 218 %	56 667	56 667
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	-28 333	0 %	-56 667	-56 667

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: ruoka- ja puhtauspalvelujohtaja Sirpa Kurki

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Ruokapalveluissa tuotetaan noin miljoona ateriala vuodessa. Ruoka tuotetaan kolmessa valmistuskeittiössä, jotka ovat Vuorelan koulun keittiö, Ahmon koulun keittiö ja Vanhan Pappilan keittiö. Kaikista keittiöistä tuotetaan aterioita kouluruokailuun ja päiväkoteihin.

Puhtauspalvelua tuotetaan Siilinjärven kunnan tiloissa, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on yhteensä noin 65 000m². Kunnan omana palveluna siivotaan koulujen- ja varhaiskasvatuksen tiloja, kunnan käyttämiä toimistotiloja ja joitakin pieniä ulkopuolisia kohteita.

Toimintaa on hajautettu useisiin väistötiloihin. Väistötiloissa työolosuhteet ovat kuormittavia ja henkilöstön työaika pirstaloituu useampaan työpisteeseen päivän aikana. Toimivien työaikojen yhteensovittaminen ja optimaalinen resurssointi kaikkiin pisteisiin on haasteellista. Palvelun laadullisena riskinä on henkilöstön sairastavuus ja tilapäisen ammattitaitoisen työvoiman heikko saatavuus.

Keskeiset toiminnan muutokset

Hyvinvointialueen toiminnan käynnistyessä v. 2023 alussa kunnan tuottamista ruoka- ja puhtauspalveluista jäivät pois kaikki sosiaali- ja terveyspalvelujen kohteet.

Kunnan tarvitsemaa ruokatuotantoa keskitetään keittiöverkosto suunnitelman mukaisesti Vanhan Pappilan keittiölle portaittain. Ensimmäisessä vaiheessa v. 2023 alussa Suininlahden koulun keittiön tuotanto siirrettiin Vanhaan Pappilaan ja Suininlahden koulun keittiö muuttui palvelukeittiöksi. Vanhan Pappilan keittiön tuotantotapa muuttui kylmätuotannoksi. Ruoka kuljetetaan pääasiassa kylmänä muutaman kerran viikossa palvelukeittiöihin, joissa se kypsennetään ennen tarjoilua. Joihinkin kohteisiin esim. väistötiloissa toimiviin kouluihin ruoka toimitetaan jatkossakin kuumana päivittäin. Tuotannon keskittäminen vähentää kuljetuskustannuksia, vanhojen tilojen korjaustarpeita, laitteiden isoja huoltokustannuksia ja korvausinvestointeja. Toimivat tilat lisäävät henkilöstön työhyvinvointia ja mahdollistavat resurssien tehokkaamman käytön. Keittiöverkostosuunnitelman toisessa vaiheessa v.2024 Ahmon tuotantoa aletaan siirtämään Vanhan Pappilan keittiölle. Ahmolla tehdään vanhassa keittiössä uuden valmistumiseen saakka paikan päällä tarjottavat ateriat. Vuorelan koulun keittiö toimii toistaiseksi perinteisellä tuotantotavalla ja palvelee oman koulun lisäksi alueen päiväkotia. Ahmon-, ja Siilinlahden koulujen sekä Siilinkosken päiväkodin rakennushankkeet etenevät ja niihin suunnitellaan nykyaikaiset palvelukeittiöt.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	114	86	86	86	83
Vanhuus-, sairauseläketapahtumat	3	3	4	3	2
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	2	3	4	3	2

Ruokapalveluissa on 48 htv ja puhtauspalveluissa 38 htv. Ruoka- ja puhtauspalveluista vähenee henkilöstö hyvinvointialueen toiminnan aloituksen myötä.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2024	Mittari	Tavoitetaso
1.1 Palveluprosessien uudistaminen ruoka- ja puhtauspalveluissa	Keittiöverkostosuunnitelma etenee. Ahmon tuotantoa keskitetään Pappilan keittiölle lähtevien aterioiden osalta. Puhtauspalvelujen resurssointi muuttuvassa toimintaympäristössä	Uudet menetelmät käytössä kyllä / ei Asiakas-tyytyväisyys laatukierrokset	Uudet menetelmät toimivat laadukkaasti ja kustannustehokkaasti
1.2 Otetaan käyttöön koko kuntaa palvelevia tiedon läpinäkyvyyttä ja raportointia edistäviä järjestelmiä, sovelluksia tai ratkaisuja	Aromi14 / asiakkaan tilausjärjestelmä varhaiskasvatukseen Puhtauspalveluissa ATOP-järjestelmä mitoitukseen ja digitaaliseen laadun seurantaan. Nepton työaika suunnittelun järjestelmä käyttöön Personec henkilöstöhallinnon järjestelmä käyttöön INTRO-perehdytys järjestelmä käyttöön	Uudet järjestelmät käytössä kyllä / ei	Järjestelmät helpottavat työn suunnittelua, laadun kehittämistä ja resurssien kohdentamista.
1.5 Henkilöstön osaamisen varmistaminen palvelualueella	Henkilöstön koulutukset ja hyvinvointivalmennus	Koulutusten toteuma	Ajanmukaiset, kustannustehokkaat ja laadukkaat toimintamallit ja ammattitaitoinen henkilöstö.

Informatiiviset tunnusluvut

Kunnanhallituksen hyväksymät tavoitteet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Ruokapalvelut					
Aterioiden lukumäärä	1 453 888	1 131 341	1 052 500	1 048 200	1 046 200
Aterioiden myyntitulot	5 100 373	3 717 087	3 675 60	3 665 60	3 655 60
Aterioiden raaka-ainekustannukset	1 434 576	1 061 626	1 119 000	1 124 500	1 128 600
Suoritekustannus / ateria	3,91	3,89	3,91	3,91	3,91

Puhtauspalvelut					
Siivottavat neliöt/h (koulut ja muut toimitilat)	266,5	266,5	266,5	266,5	266,5
Siivottavat neliöt/h (varhaiskasvatus)	244	244	244	244	244

Keskeiset talouden muutokset

Ei merkittäviä muutoksia verrattuna kuluvaan vuoteen 2023

Tuloslaskelma

Ruoka- ja puhtauspalvelut

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk)	701 166	173 263	173 263	147 168	-15 %	147 168	147 168
Myyntituotot (sis)	4 435 006	3 565 908	3 565 908	3 669 715	3 %	3 669 715	3 669 715
Tuet ja avustukset	2 491	0	0	9 500	0 %	9 500	9 500
Vuokratuotot (sis.)	2 195 056	1 760 252	1 760 252	1 819 719	3 %	1 819 719	1 819 719
Toimintatuotot	7 333 719	5 499 423	5 499 423	5 646 102	3 %	5 646 102	5 646 102
Henkilöstökulut	-3 900 984	-3 160 626	-3 160 626	-3 203 078	1 %	-3 280 284	-3 353 090
Palvelujen ostot	-845 007	-377 908	-377 908	-371 290	-2 %	-375 003	-388 128
Sisäiset palvelujen ostot	-377 420	-453 605	-453 605	-389 412	-14 %	-395 049	-409 761
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 726 352	-1 282 170	-1 282 170	-1 297 243	1 %	-1 310 215	-1 305 898
Muut toimintakulut (ulk.)	-250 028	-254 165	-254 165	-250 100	-2 %	-252 601	-261 442
Muut toimintakulut (sis.)	-190 451	-170 546	-170 546	-174 085	2 %	-174 085	-174 085
Toimintakulut	-7 290 241	-5 699 020	-5 699 020	-5 685 208	0 %	-5 787 237	-5 892 404
Toimintakate	43 478	-199 597	-199 597	-39 106	-80 %	-141 135	-246 302
Poistot ja arvonalentumiset	-29 781	-51 211	-51 211	-65 458	28 %	-78 484	-41 053

6.2.3 Joukkoliikenne

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: kehitysjohtaja Pekka Kauhanen

Toiminta-ajatus

Kuopion kaupunki ja Siilinjärven kunta muodostavat yhteisen joukkoliikennealueen ja toimivaltaisena joukkoliikenneviranomaisena toimii kuntien yhteinen joukkoliikennelautakunta. Joukkoliikenteen tulosalueen tehtävänä on edistää ja ylläpitää joukkoliikennettä yhteistyössä toimivaltaisen joukkoliikenneviranomaisen, liikennöitsijöiden, naapurikuntien ja ELY-keskuksen kanssa niin, että se tarjoaa hyvät ja riittävät yhteydet niin työssäkäyntiin kuin erilaisten palveluiden hyväksikäyttöön. Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennealueelle on hyväksytty Joukkoliikenne 2030 -ohjelma tavoitteellisena ohjelmana joukkoliikenteen kehittämistyölle.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Runkolinjaselvitys valmistui helmikuussa 2023. Runkolinjoihin perustuvaan joukkoliikennejärjestelmään siirtymisellä tavoitellaan korkealaatuista, tiheästi liikennöityä ja sujuvaa joukkoliikennepalvelua, joka houkuttelee joukkoliikenteen käyttöön ja vahvistavaa myös maankäytön kehittämisen edellytyksiä linjaston varrella. Siilinjärven linjojen 30, 31, 35 ja 40 vuorotarjonta keskitetään linjoille 31 ja 35. Lentoaseman yhteyksien kehittämisen Kuopio -lentoasema -välillä toteutetaan linjaston jatkosuunnittelussa. Linjastomuutokset on suunniteltu toteutettavaksi aloitettavaksi kesäkuussa 2024. Linjastouudistus toteutetaan kustannusneutraalisti.

Paikallisliikenteen matkustajamäärät ovat kasvaneet vuonna 2023 +18,6 % vuoteen 2019 verrattuna ja ovat +27,1 % suurempia kuin vuonna 2022. Hyvään matkustuskehitykseen joukkoliikenteen houkuttelevuuteen ovat vaikuttaneet inflaation nouseminen ja yleisten kustannusten nousu, polttoaineen hinnan vaikutukset sekä yleisesti joukkoliikenteen positiivinen imago. Joukkoliikenteen matkustajamäärät ovat kasvusuuntaisia kesäkuussa 2023 tehdyn lipun hintojen nostamisen jälkeenkin. Joukkoliikenteen hyvä houkuttelevuus näkyy myös vuonna 2023 tehdyissä asiakastytyväisyys- ja matkustuskäyttämiskyselyissä.

Liikennöintikustannusten nousu näkyy talousarvioesityksessä kohonneina menoina, mutta toisaalta lipputulokertymä näyttää hyvältä lippujen hinnoittelu-uudistuksen sekä lähimaksun käyttöönoton jälkeen lyhyellä aikavälillä tarkasteltuna.

Vuoden 2024 joukkoliikenteen talousarvion kokonaistoimintakuluiksi on arvioitu 2,94 milj. euroa (+13 %) ja toimintatuotoiksi 1,5 milj. euroa (+19 %). Toimintakatteeksi muodostuisi 1,44 milj. euroa eli 88 090 euroa (+7 %) enemmän kuin talousarvio on kuluvalle vuodelle 2023.

Lipputulaja arvioidaan kertyvän noin +11 % kuluvan vuoden arviota enemmän matkustajamäärän kasvun myötä. Tuet ja avustukset arvioidaan kasvavan +32 % kuluvasta vuodesta KELA-koulumatkatuen merkittävän kasvun takia (+57 %). Vuorotarjonta paranee linjastouudistuksen myötä ja Siilinjärvi-Kuopio yhteysvälin arvioidaan houkuttelevan uusia joukkoliikenteen käyttäjiä ja siten näkyvän lipputulojen kasvuna edelleen.

Liikennöintikustannusten arvioidaan kasvavan 12 %. Kustannukset pitävät sisällään epävarmuuden polttonesteiden hinnan kehittymisestä, joiden noustessa myös liikennöintikorvaukset tulisivat nousemaan indeksitarkistusten takia.

Traficom on myöntänyt kahtena edellisenä vuonna julkisen henkilöliikenteen perusvaltionavun lisäksi avustusta koronan aiheuttamiin lipputulomenetyksiin. Valtionavut vuodelle 2024 tulevat MAL-sopimuksen perusteella, jossa on sovittu vain perusrahoituksen valtionavusta.

Joukkoliikennelautakunnan sekä Kuopion kaupungin organisaatioon perustetun henkilökuljetusyksikön toimintakustannukset jaetaan sopijakuntien asukaslukujen suhteessa. Vuonna 2024 Siilinjärven kunnan osuus toimintakustannuksista on 225 000 € (+20 %). Kustannusten nousua selittää lippu- ja maksujärjestelmien ICT-kustannusten nousu.

Yleistä joukkoliikennetarjontaa täydentää kunnan oma asiointi- ja palveluliikennejärjestelmä PaLi-bussi. Se on osa julkista liikennettä ja palvelee kaikkia kuntalaisia, mutta sen ominaisuuksissa ja kalustossa on otettu huomioon mahdollisimman hyvin vanhusten ja liikuntarajoitteisten tarpeet. Asiointi- ja palveluliikenne kilpailutetaan vuoden 2024 alkupuolella. Liikennöinti on voimakkaasti kunnan subventoimaa palvelua lipputulosten jäädessä vähäiseksi. Palveluliikenteen kilpailutuksen yhteydessä tarkastellaan palvelun laajuus ja tehokkuus osana talouden sopeuttamistoimia. Palveluliikenteen liikennöintikustannusten arvioidaan olevan vuonna 2024 n. 212 000 euroa (-6 %).

ELY-keskuksen hankkiman liikenteen tulot ja kustannukset katetaan viranomaisten kesken rahoitusosuuksilla ja nousukorvauksilla. Siilinjärven kunta osallistuu kunnan kautta kulkevien ELY-liikenteen kustannuksiin vuonna 2024 yhteensä 64 620 eurolla (+27 %). Kustannusten nousua selittää valtion joukkoliikennemäärärahojen vähentäminen ja sitä kautta kustannusten siirto kunnille.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Joukkoliikennelautakunnan toimintaa ohjaavat kuntalaki ja Kuopion kaupunginvaltuuston hyväksymät johtosäännöt ja joukkoliikennelautakunnan hyväksymä toimintasääntö. Talousarvion toteutumista valvotaan kuukausittaisilla raportoinnilla sekä kolmannesvuosittain toteutettavalla valtuustoraportoinnilla. Toiminnasta raportoidaan myös joukkoliikennelautakuntaa kolmesti vuodessa. Joukkoliikenteen toiminnan toteutumista ja kustannuksia seurataan myös ELY-keskuksen toimesta.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Siilinjärven kuntastrategia ja toiminnan tavoitteet maankäytön sekä palvelurakenteen osalta on huomioitu Kuopion seudun joukkoliikenne 2030-ohjelmassa. Joukkoliikenteen keskeisenä kehittämistavoitteena on asumisen, työpaikkojen ja palveluiden suunnittelemista siten, että ne ovat saavutettavissa joukkoliikenteellä. Joukkoliikennelautakunta on päättänyt käynnistää Joukkoliikenneohjelma-2035 päivitystyön.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarviot
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1 1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Joukkoliikenteen palvelutason / vuorotarjonnan säilyttäminen	Asiakastytyväisyys / runkolinjaston aikataulusuunnittelu ja käyttöönotto	Nykyinen palvelutaso / vuorotarjonta ei pysty houkuttelemaan lisää joukkoliikenteen käyttäjiä työssäkäyntiliikenteessä.

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarviot
1.3. Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	Toimivat joukkoliikenneyhteydet	Asiakastyytyväisyys / runkolinjaston aikataulusuunnittelu ja käyttöönotto	
HYVINVOIVA ARKI			
2.1. Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	Asumisen, työpaikkojen ja palveluiden suunnittelemista siten, että ne ovat saavutettavissa joukkoliikenteellä	Asiakastyytyväisyys / runkolinjaston aikataulusuunnittelu ja käyttöönotto	
2.5. Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnustetaan ja sovitaan tehtävistä	Kuntalaisten yhteiset kuljetustarpeet tunnustetaan ja sovitaan hyvinvointialueen kanssa.	Asioimis- ja palveluliikenteen kilpailutus ja uudelleenjärjestäminen	
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2 Väestönkasvu	Uudet asuinalueet kaavoitetaan joukkoliikenneväylien yhteyteen.	Uusien asuinalueiden etäisyydet joukkoliikenneväylistä	
3.5. Julkisen liikenteen käytön lisääminen	<p>Julkisen liikenteen käytön edistäminen liityntäpysäköintipaikkoja ja bussikatoksia kehittämällä</p> <p>Linjastosuunnittelulla ja vuorotarjonnalla varmistetaan joukkoliikenteen houkuttelevuus</p> <p>Painotetaan julkisen liikenteen ympäristöystävällisyyttä</p>	<p>Julkisen liikenteen käytön määrä</p> <p>Matkustajamäärien kasvu ja palvelutaso</p>	<p>Joukkoliikenteen käytön väheneminen riittämättömien linjastojen seurauksena.</p> <p>Linjastojen karsiminen heikentää joukkoliikenteen saavutettavuutta</p>
Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen	Edistämishojelman laadinta ja toimenpiteiden käyttöönotto	Edistämishojelman toimenpiteiden seuranta	

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Myydyt Waltti-kausiliput (kpl)*	-	3 250	-	-	-
Joukkoliikenteen nettokustannukset (subventio, €/asukas)	48,07	63,43	67,70	69,1	74,0
Matkustajamäärä / vuosi (pysäkkinousut Siilinjärvi)	352 225**	470 746	490 000	509 600	530 000
Joukkoliikennematkustaminen (nousut/as./v.)	17**	22	23	24	25
Asiakastyytyväisyys ka. (1-5)	4,32	4,3	4,3	4,3	4,3

*= tunnuslukutietoa ei ole enää saatavissa

**= matkustajamäärän järjestelmän muutosvuosi – ei täysin vertailukelpoinen

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Lipunmyyntitulojen lisäys..... + 63 900 €
- Lisäys KELA-koulumatkatuen avustuksissa..... + 182 000 €

Menot

- Lisäys yhteisissä viranomaiskustannuksissa..... + 37 000 €
- Lisäys liikennöintikorvauksissa..... + 279 000 €

Tuloslaskelma

Joukkoliikenne

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk)	772 029	591 100	591 100	655 000	11 %	655 000	655 000
Myyntituotot (sis)	222 536	172 395	172 395	190 000	10 %	190 000	190 000
Tuet ja avustukset	729 841	493 500	493 500	652 000	32 %	652 000	652 000
Toimintatuotot	1 724 406	1 256 995	1 256 995	1 497 000	19 %	1 497 000	1 497 000
Henkilöstökulut	-5 147	-5 148	-5 148	-5 021	-2 %	-5 144	-5 261
Palvelujen ostot	-2 720 981	-2 600 000	-2 600 000	-2 929 620	13 %	-2 958 916	-3 062 478
Sisäiset palvelujen ostot	0	-249	-249	-190	-24 %	-193	-200
Avustukset	-2 040	-2 040	-2 040	-700	-66 %	-707	-708
Muut toimintakulut (ulk.)	-17 329	0	0	0	0 %	0	0
Toimintakulut	-2 745 497	-2 607 437	-2 607 437	-2 935 531	13 %	-2 964 961	-3 068 647
Toimintakate	-1 021 091	-1 350 442	-1 350 442	-1 438 531	7 %	-1 467 961	-1 571 647

6.3 SIVISTYSPALVELUT

Sitovuus: valtuusto, koko palvelualue, brutto

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja Antti Jokikokko

Toiminta-ajatus

Sivistyspalvelut tuottaa kunnan kasvatus, opetus sekä vapaa-ajanpalvelut ja se sisältää seuraavat tulosalueet; *opetuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut, kansalaisopisto, kirjasto, liikuntapalvelut sekä nuoriso- ja kulttuuripalvelut.*

Sivistyspalvelujen tehtävänä on tukea lasten ja nuorten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista. Sivistyspalvelut tarjoavat kuntalaisille mahdollisuuden itsensä kehittämiseen ja virikkeelliseen vapaa-aikaan.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Sivistyspalveluiden toiminnan painopisteet on johdettu kuntastrategiasta. Sivistyspalvelut ovat keskeisessä roolissa kuntastrategian hyvinvoiva arki -tavoitteen toteuttamisessa. Palvelualueen ydintoiminta on sivistyksen edistäminen sekä viihtyisän elinympäristön ja monipuolisten harrastusmahdollisuuksien luominen sekä osallisuuden lisääminen.

Lasten ja nuorten määrä

Syntyvyys on ollut Siilinjärvellä laskeva vuodesta 2014 lähtien (v. 2013 syntyi 269 lasta, v. 2016 syntyi 222 lasta, v. 2022 syntyi 174 lasta). Talousarvion laadintahetken arvion mukaan vuonna 2023 syntyy 150 lasta. Syntyvyyden lisäksi lasten määrään vaikuttaa muuttoliike, joka on osittain kompensoinut syntyvyyden laskua. Lasten määrän väheneminen on näkynyt tähän asti varhaiskasvatuspalveluissa. Nyt lasten määrän vähenemisen arvioidaan heijastuvan myös perusopetuksen oppilasmääriin syksyllä 2024.

Lasten määrän vähentyessä varhaiskasvatuksen asiakaspaikkojen määrää on vähennetty ja tullaan jatkossakin tarkastelemaan palvelutarvetta vastaavasti. Syksyllä 2024 on tarkoitus sulkea Kunnanpaikassa sijaitseva päiväkotiyksikkö, joka toimii vuokratiloissa. Perusopetuksen osalta talousarvio on laadittu oletukselle, että perusopetuksen kouluissa on 130 yleisopetuksen ryhmää lukuvuonna 2024–25. Lukuvuonna 2023–24 ryhmiä on 132.

Lakimuutosten vaikutus toimintaan ja talouteen

Sivistyspalveluiden osalta on tullut tai tulee voimaan useita lakimuutoksia, joilla on vaikutusta sivistyspalveluiden toimintaan ja talouteen. Keskeisimmät muutokset ovat seuraavat: oppivelvollisuuden asteittainen laajeneminen ja toisen asteen opintojen maksuttomuus, muutokset varhaiskasvatuksen asiakasmaksuissa ja lisäykset perusopetuksen tuntijakoon.

Oppivelvollisuuden laajeneminen ja toisen asteen maksuttomuus ovat tulleet asteittain voimaan syksystä 2021 lähtien. Vuoden 2024 aikana saatetaan loppuun portaittainen siirtymä.

Perusopetuksessa annettavan opetuksen vähimmäistuntimäärästä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Asetusta on muutettu elokuusta 2024 lähtien niin, että yläkoulun ruotsin kielen vähimmäistuntimäärää on kasvatettu. Koska Siilinjärvellä opetusta annetaan kaikissa aineissa asetuksen mukainen minimiintuntimäärä, tulee yläkoulun oppilaan opetustuntimäärää korottaa lukuvuodesta 2024–25 lähtien.

Varhaiskasvatuksessa perittävistä asiakasmaksuista säädetään varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa. Asiakasmaksulaki muuttui 1.3.2023. Lakimuutoksella alennettiin varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja. Lakimuutos on hyväksytty eduskunnassa niin myöhään, että sitä ei ole voitu huomioida vuoden 2023 talousarviossa. Asiakasmaksujen muutoksella on vaikutusta myös yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvoon.

Perusopetuksen opetussuunnitelmaa ja erityisen tuen lainsäädäntöä on uudistettu. Ne edellyttävät kouluun kiinnittymisen ja erityisen tuen kokonaisuuden tarkastelua vuonna 2024.

Vapaa-aikapalveluiden keskeiset muutokset

Vuonna 2023 käynnistynyt työikäisten liikunta- ja hyvinvointineuvonnan kehittäminen jatkuu ja toiminnan painopistettä muokataan saatujen kokemusten pohjalta. Vuoden 2024 aikana on tavoitteena kehittää yhteistyötä hyvinvointialueen toimijoiden suuntaan. Neuvonnan tarjoaminen ja matalankynnyksen liikuntapalveluiden kehittäminen tukevat kuntalaisten hyvinvoivaa arkea.

Nuorisopalveluissa koulu- ja oppilaitosnuorisotyön kehittäminen sekä ehkäisevän päihdetyön ja nuorten osallisuuden vahvistaminen ovat avainasemassa. Laajennettuun talotyöhön ja etsivään nuorisotyöhön suunnataan myös resursseja ja tarkoituksena on kehittää moniammatillista yhteistyötä II-asteen oppilaitosten ja hyvinvointialueen toimijoiden kanssa vuonna 2024. Kohtaavan nuorisotyön painopiste on nuorten loma-aikoina. Nuorten omaehtoista liikkumista tuetaan ja mm. skeittihalli mahdollistaa matalankynnyksen lajiharrastuksen talvikaudellakin.

Vapaa-aikapalveluiden osalta korostuu yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Yhteistyössä toteutettavien tapahtumien ja palveluiden ohella säännöllisesti kokoontuvilla järjestö- ja toimijafoorumeilla pyritään mahdollistamaan yhteistyön edelleen kehittyminen. Vapaa-aikapalveluissa kehitetään kuntalaisia osallistavia työmuotoja ja palveluiden saavutettavuutta lisätään mm. sähköisten palveluiden avulla.

Vapaa-aikapalveluiden talousarvio sisältää vuoden 2023 suuruisen määrärahan liikunta-, nuoriso- ja kulttuurijärjestöjen tukemiseen. Yleishyödyllisille yhdistyksille myönnettäviin kiinteistöveroavustuksiin varataan erillinen määräraha. Avustusten jakamisesta päättää hyvinvointijaos.

Kansalaisopiston suunnitelmissa on laajentaa osaamisperusteisten kurssien määrää, jolloin entistä useamman kurssin opiskelijan opinnot voitaisiin kirjata Koski-tietovarantoon. Ainekohtaisten opetussuunnitelmien laatiminen, taitotasojen määrittely ja kurssien muuntaminen osaamisperusteisiksi on suuritöinen prosessi ja sitä varten on tarkoitus hakea vuoden 2024 alussa Opetushallituksen laatu- ja kehittämisrahaa kuuden muun pohjoissavolaisen kansalaisopiston yhteishankkeena.

Sisäilmaongelmien ratkaiseminen

Sisäilmaongelmat ovat yksi keskeinen haaste sivistyspalveluiden palvelualueella. Useat päiväkodit, koulut, pääkirjasto ja kansalaisopisto toimivat sisäilmaltaan ongelmallisissa tiloissa. Osa päiväkodeista ja kouluista toimii väistötiloissa. Talousarviovuoden aikana valmistuu uusi Siilinkosken päiväkotit. Talousarvion investointiosassa on varauduttu uuden päiväkodin kalustamiseen. Talousarviovuoden aikana jatketaan Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulujen rakennushankkeita. Talousarvio sisältää määrärahat nykyisiin väistötiloihin (pl. Leppäkaarten päiväkodin väistötila, joka jää tarpeettomaksi uuden päiväkodin aloittaessa toiminnan). Talousarviovuoden aikana tulee käynnistää selvitystyö Kasurilan koulun ja Suininlahden koulun rakentamishankkeiden osalta.

Keskeiset talouden muutokset

Ulkoisen tulokertymän arvioidaan pienentyvän noin 202 000 euroa verrattuna vuoden 2023 talousarvioon. Tulokertymän pienentyminen johtuu mm. seuraavista syistä: perusopetuksen vieraspaikkakuntalaisten oppilaiden lukumäärä on laskenut, varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen pieneminen sekä varhaiskasvatuksessa vuotta 2023 vähemmän ulkopuolisella rahoituksella toimivia hankkeita. Tulokertymän laskua pienentää kansalaisopiston kurssimaksujen korotukset, liikuntapaikkojen vuokrien korotukset, luopuminen varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen loma-ajan hyvityksestä, IP-maksujen korotukset sekä perusopetuksen hankkeet. Lisäksi varhaiskasvatuspalveluiden myyntituottojen muille kunnille arvioidaan kasvavan. Hanketulot on budjetoitu myönnettyjen hankkeiden pohjalta.

Sivistyspalveluiden ulkoiset toimintamenot kasvavat 1,64 milj.€. Henkilöstökulut kasvavat noin 862 000 euroa. Henkilöstökuluja kasvattaa kesken vuotta 2023 tulleet palkankorotukset, vuodelle 2024 sovitut palkankorotukset sekä vuoden 2023 talousarvion sisältämät uudet tehtävät, joihin ei ollut varattu rahoitusta kokonaisuudelle. Henkilöstökulujen nousua kompensoi mm. perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstövähennykset ja työttömyysvakuutusmaksun sekä tapaturmavakuutusmaksujen alentuminen. Perusopetuksen oppilasmäärän ennustettu pieneneminen mahdollistaa kahden perusopetusryhmän vähentämisen syksyllä 2024. Varhaiskasvatuksessa asiakaspaikkojen määrää vähennetään lasten määrän pienentyessä. Lisäksi esitetään avoimen varhaiskasvatuksen lakkauttamista.

Ulkoiset palveluostot kasvavat noin 593 000 euroa. Merkittävin määrärahalisäys kohdistuu varhaiskasvatuksen palvelusetelikustannuksiin, muilta hankittaviin opetuspalveluihin, koulukuljetuksiin sekä alueiden kunnossapitopalveluihin. Palvelusetelikustannukset kohoavat mm. asiakasmaksujen alentumisen ja indeksikorotusten takia. Koulukuljetusten ja alueiden kunnossapitopalveluiden kustannukset kohoavat yleisen hintatason kehityksen takia.

Ostoihin käytettävä rahasumman on arvioitu muuten säilyvän vuoden 2023 tasolla, mutta sähkön hankintaan on varattu 44 000 € edellisvuotta vähemmän.

Ulkoiset vuokrat kasvavat 243 000 €. Tämä johtuu pääosin vuokrien indeksitarkistuksista, laitteiden kohonneista vuokrista, siirtymästä vuokrakalusteisiin uudessa kunnantalon toimipisteessä sekä Suininlahden koulun viipaletilasta, johon oli varattu vuoden 2023 talousarviossa rahoitus vain osaksi vuotta. Vuokrien kohoamista kompensoi luopuminen Leppäkaarten päiväkodin viipaleesta ja Kunnonpaikan päiväkotiyksiköstä. Muutoin viipale-, vuokra- ja leasingkohteiden vuokrat on muodostettu nykyisen rakennuskannan mukaisesti.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Sivistyspalveluissa sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt toteutetaan kunnassa voimassa olevien ohjeiden mukaan. Talousarvion toteutumista valvotaan kunnanhallituksen talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden mukaisesti (mm. kuukausittainen raportointi ja valtuustoseuranta).

Riskien hallinnan näkökulmasta on oleellista arvioida toimintaa ja tunnistaa siinä esiintyviä riskejä sekä asettaa niille hallintatoimenpiteitä. Hallintatoimenpiteiden tarkoituksena on ehkäistä riskin realisoituminen.

Tunnistetut riskit

Sisäilmaongelmat

Palvelualueen useissa toimitiloissa on sisäilmaongelmia. Näistä tiloista toiminta on siirretty pääsääntöisesti muihin tiloihin. Osassa ongelmallisia tiloja toiminta kuitenkin vielä jatkuu. Sisäilmaongelmat aiheuttavat seuraavat riskit:

- Ilmenee uusia sisäilmaongelmia tai entiset pahenevat, jolloin joudutaan hankkimaan uusia väistötiloja tai supistamaan toimintaa.
- Tehtyjen sisäilmakorjauksien onnistuminen.
- Henkilöstön ja asiakkaiden terveydelliset ongelmat, lisääntyvät sairauspoissaolot.

Sisäilmaongelmien aiheuttamaa riskiä voidaan pienentää asianmukaisilla väistötiloilla sekä korjausten ja uuden rakentamisen asianmukaisella suunnittelulla, joka huomioi korjaamisen turvallisuuden sekä on mahdollisimman kustannustehokas.

Varhaiskasvatuspalvelujen tarve, asiakasmaksujen muutokset ja yksityisten palveluntuottajien tarjonta

Varhaiskasvatuspalvelujen tarpeen muuttuminen ennustettujen lapsimäärien, lainsäädännön tai työllisyystilanteen muuttuessa luo riskin palvelutarpeen kysyntään. Palveluiden tarjontaan vaikuttaa kunnallisen tarjonnan lisäksi yksityisten palveluntuottajien tarjonta. Mahdollisina seurauksina on, että erilaisia varhaiskasvatuksen palveluvaihtoehtoja ei ole riittävästi vastaamaan perheiden palvelutarpeisiin tai syntyy ylikapasiteettiä. Varhaiskasvatuspalveluissa valmistaudutaan reagoimaan lapsimäärän muuttumiseen nopeallakin aikataululla.

Lasten ja nuorten tuen tarpeen lisääntyminen

Erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten määrä on ollut jo pitkään kasvava. Perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa jokaisella lapsella on oikeus saada tarvitsemaansa tukea oppimiseensa. Riskin hallinta edellyttää toimivia käytänteitä, joilla tuetaan haastavassa tilanteessa olevaa lasta ja nuorta.

Pätevän henkilöstön saatavuus

Rekrytointivaikeudet koskevat ennen kaikkea varhaiskasvatuksen opettajia ja tiettyjä opettajaryhmiä (esim. erityisopettajat). Pula pätevistä henkilöstöstä voi näkyä palveluntuotannon laadun heikkenemisenä. Lisäksi henkilökunnan lyhyisiin poissaoloihin on vaikea saada sijaisia. Tämä voi heijastua yksittäisinä päivinä varhaiskasvatusyksiköiden aukioloaikoihin. Riskinhallinnan näkökulmasta on tärkeä huolehtia siitä, että palkkaus ja työn tekemisen olosuhteet (esim. työympäristön turvallisuus, esimiestyö) ovat alueellisesti kilpailukykyiset.

Yhteistyön hyvinvointialueen kanssa

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023. Sivistyspalveluiden eri yksiköiden tulee tehdä tiivistä yhteistyötä HVA:n kanssa esimerkiksi opiskeluhuollossa, nuorisopalveluissa ja varhaiskasvatuksessa. Hyvinvointialueen toiminnan käynnistämiseen on liittynyt useita haasteita, jotka ovat näkyneet yhteistyössä. Erityisen huolestuttavaa on ollut se, että HVA ei ole pystynyt toteuttamaan lakisääteistä koulupsykologipalvelua kaikissa Siilinjärven kouluissa ja oppilaitoksissa, koska HVA ei ole saanut rekrytoitua psykologeja mitoitusvastaavasti. Mikäli hyvinvointialueen toiminnan järjestäytymiseen ja rekrytointiin liittyvät haasteet jatkuvat, vaarantaa tämä yhteistyön edellytyksiä ja lasten ja nuorten oikeutta lakisääteisiin palveluihin. Kaikki tämä heijastuu negatiivisesti esimerkiksi varhaiskasvatukseen, koulunkäyntiin ja laajemmin perheiden elinolosuhteisiin.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Sivistyspalveluiden toiminta tukee kuntastrategian vision toteutumista tuottamalla kuntalaisten tarpeita vastaavia palveluita. Kuntastrategian vision mukainen ”sykkivin kasvukunta” tarkoittaa sivistyspalveluissa toisaalta sitä, että palvelualue on varautunut pitkällä tähtäimellä asukasmäärän ja siten asiakasmäärän kasvuun. Toisaalta korkeatasoiset sivistyspalvelut toimivat vetovoimatekijänä ja siten edistävät kunnan kasvua. Lyhyellä tähtäimellä lasten ja nuorten määrä Siilinjärvellä vähenee. Näin ollen palveluverkon laajuutta on seurattava säännöllisesti. Palvelualueen ydintoiminta on sivistyksen edistäminen sekä viihtyisän elinympäristön ja monipuolisten harrastusmallisuuksien luominen. Tämä tukee vision tavoitetta dynaamisesta sykkivyydestä. Tällä hetkellä haastetta aiheuttavat toimitilaverkon sisäilmaongelmat, joiden korjaaminen on keskeistä talousarviovuoden ja suunnitteluvuosien aikana. Fyysiset tilat ovat yksi osa palvelun laatua.

Sivistyspalveluissa keskeisenä painopisteenä on lasten ja perheiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, mitä toteutetaan palvelualueella talousarvion toimintasuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden kautta. Tällöin painotetaan ennalta ehkäisyä sekä varhaista riskitekijöiden tunnistamista ja tukea huomioiden eri ikäryhmät ja hyvinvoinnin osa-alueet. Hyvinvoinnin edistämistyötä ohjaa hyvinvointikertomus sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. Suunnitelmassa keskeisessä osassa on mm. mielenterveyden edistäminen ja ehkäisevä päihdetyö sekä hyvinvointia edistävien elintapojen tukeminen.

Monet sivistyspalveluiden kehittämistavoitteet sitoutuvat useaan eri kohtaan kuntastrategiassa. Kun esimerkiksi kehitetään opiskeluhuollon käytänteitä, kyseessä on kuntastrategian näkökulmasta kokeileva organisaatiokulttuuri ja uudet kokeilut, lasten ja nuorten terveen kasvun ja hyvän oppimisen mahdollistaminen sekä yhteisöllisyyden ja tunnetaitojen vahvistaminen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä yhteistyö kunnan muiden toimialojen ja paikallisten järjestöjen kanssa on keskeisessä roolissa. Yhteistyötä tehdään myös hyvinvointialueen tasolla. Siilinjärvelle on perustettu laajasti järjestökenttää ja eri toimijoita yhteen kokoava järjestö- ja

toimijafoorumi, joka kokoontuu säännöllisesti. Eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja toimijoiden osallistamista tulee kuitenkin vielä edelleen vahvistaa ja verkostoa laajentaa.

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1 Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	<p>Palveluverkon ajantasaisuuden seuranta ja vastaavuus tulevaisuuden tarpeisiin</p> <p>Palveluverkon saavutettavuus vähintään sama kuin Pohjois-Savossa keskimäärin.</p> <p>Asiakkaiden arviointikyselyissä keskiarvo vähintään 3, jos käytössä on 4 portainen asteikko. Vastaava taso, mikäli käytössä jokin muu asteikko</p>	Asiakaskyselyt, palveluverkon kattavuus ja saavutettavuus, ennusteet asiakasmääristä	Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut Kansalaisopisto
1.2 Ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut ovat kuntalaisten käytössä	Kehitetään vapaa-aikapalveluiden sähköisiä tilavarauksia, verkkomaksamista, avustusjärjestelmää	Tehdyt uudistukset, hankkeiden määrä	Vapaa-aikapalvelut
1.4 Yhdistysten toimintaedellytysten ja kuntayhteistyön vahvistaminen	Yhteistyön kehittäminen ja olemassa olevan toiminnan arviointi	Järjestö- ja toimijafoorumin toiminta Jaettavat toiminta-avustukset (osallistamisalusta)	Vapaa-aikapalvelut
1.5 Kokeileva organisaatiokulttuuri ja uudet kokeilut	<p>Opiskeluhuollon ja tuen kehittäminen, niin, että poissaolot vähenevät</p> <p>Lukiokoulutuksen vetovoimaisuus, opiskelijamäärää kääntyy pitkällä tähtäimellä kasvuun</p> <p>Kirjastotoimen palvelutarjonnan ja valikoiman kokeilut</p>	<p>Poissaolot</p> <p>Lukion opiskelijamäärän kehitys</p>	Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut Kirjasto

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
	Kansalaisopiston uudet toimintatavat/ Osaamisperusteisiä/ opintopisteytettyjä kursseja uusille ainealueille	Opintopisteytettyjen kurssien määrä suurempi kuin v. 2023	Kansalaisopisto
HYVINVOIVA ARKI			
2.1 Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	Tarvetta vastaava liikuntapaikkaverkosto ja lähiliikuntapaikkojen kehittäminen Monipuoliset ja kuntalaisten tarpeita vastaavat kirjastopalvelut Koulunuorisotyön ja oppilaitosyhteistyön kehittäminen	Vapaa-aikapalveluiden käyttöä ja palveluntarjontaa kuvaavat mittarit, Liiteri: virkistys alueiden saavutettavuus	Vapaa-aikapalvelut
2.1 Lasten ja nuorten terveen kasvun ja hyvän oppimisen mahdollistaminen	Uudet toimintatavat vastata lasten/nuorten/perheiden kasvaneeseen tuen tarpeeseen (esim. vaka-sosionomit) Nykyisen oppimiskäsityksen mukaiset oppimisympäristöt kaikissa kouluissa ja varhaiskasvatuksessa Lasten ja nuorten oppimisvalmiuden ja oppimisen tulokset parantuvat suunnitelmallisten toimenpiteiden avulla. Oppilaat saavat varhaista ja riittävää tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.	Kouluterveyskysely, oppimistulokset Uudistettujen oppimisympäristöjen lkm Ryhmäkoko, oppimistulokset, erityisen tuen resurssit	Opetuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut
2.2 Yhteisöllisyyden vahvistaminen ja yksinäisyyden ehkäiseminen (kuntalaiset & kunnan työntekijät)	Vahvistetaan yhteisöllisyyttä kokonaisvaltaisesti ryhmätasolta kaikkien kuntalaisten tasolle	Kouluterveyskysely, kuntalaiskyselyt	Opetuspalvelut, vapaa-aikapalvelut

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
Lasten ja nuorten tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen	Uusien toimintatapojen pilotointi tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistamisessa		
2.3 Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Kaikki yksiköt toimivat sisäilmaltaan turvallisissa toimitiloissa viimeistään vuonna 2028	Rakentamishankkeiden edistyminen, sisäilmaltaan heikkojen toimitilojen määrä	Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut, kansalaisopisto, kirjasto
2.3 Koulukiusaamiseen puuttumisen tehostaminen ja kiusaamisen ennaltaehkäisy	Uusien menetelmien käyttöönotto ja vakiintuneiden menetelmien vaikuttavuuden seuranta Kiusaamisen määrä vähenee	Kouluterveyskysely, oma arviointikysely	Opetuspalvelut
2.4 Yksilön ja perheiden voimavarojen tukeminen, hyvinvointia uhkaavien riskitekijöiden minimointi ja oikea-aikainen tukeminen	Varmistetaan oppivelvollisuuden täysimääräinen toteutuminen Vahvistetaan liikunta- ja hyvinvointineuvontaa	Oppivelvollisuuden suorittamisen mittarit Toimintatilastot	Opetuspalvelut Liikuntapalvelut
2.4 Ennalta ehkäisevän päihdetyön vahvistaminen	Ehkäisevän päihdetyön näkyvyys, henkilöstön koulutukset, yhteistyörakenne hyvinvointialueen kanssa	Kouluterveyskysely, päihdeavainindikaattorit	Ehkäisevä päihdetyö yhteistyössä kunnan palvelualueiden kanssa
2.5 Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnistetaan ja sovitaan tehtävistä	Toimivat käytänteet opiskeluholloissa muuttuneessa toimintaympäristössä	Yhteistyön toteutuminen, yhteistyöfoorumien lukumäärä	Opetuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut

Tavoitteiden riskiarviot

Pätevän henkilöstön saatavuus on haaste tietyssä tehtävissä. Mikäli ei saada rekrytoitua kelpoista henkilöstöä, voi tällä olla vaikutusta palvelun laatuun.

Palvelualueen useissa toimitiloissa on sisäilmaongelmia. Näistä tiloista toiminta on siirretty pääsääntöisesti muihin tiloihin. Osassa ongelmallisia tiloja toiminta kuitenkin vielä jatkuu.

Käytössä olevat resurssit vs. palveluntarve ja niiden yhteensovittaminen.

HVA:n rekrytointivaikeudet voivat heijastua lasten ja nuorten hyvinvointiin. Keskeneräiset rakenteet sekä lakien ristiriidat ja tulkintavaikeudet hankaloittavat opiskeluhoitoa ja tuen järjestämistä ja siten lasten ja nuorten edun toteutumista

Tuloslaskelma 2024

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavat tulosalueet:

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Opetuspalvelut	-31 764 598	961 724	-30 802 874
Varhaiskasvatuspalvelut	-20 105 111	876 133	-19 228 978
Kansalaisopisto	-1 183 221	226 900	-956 321
Kirjasto	-1 197 761	25 810	-1 171 951
Liikuntapalvelut	-1 716 379	88 900	-1 627 479
Nuoriso- ja kulttuuripalvelut	-1 286 571	173 360	-1 113 211
Sitovuustaso yhteensä	-57 253 641	2 352 827	-54 900 814

Tulot

- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu..... - 160 000 €
- Kotikuntakorvaukset..... - 98 000 €
- Myyntituotot kunnilta (vaka)..... + 81 000 €
- Tuet ja avustukset ..... - 77 000 €

Menot

- Henkilöstökulut..... + 862 000 €
  - josta vuoden -24 palkankorotukset..... + 740 000 €
  - josta työttömyysvakuutusmaksu..... - 221 000 €
- Palveluostot..... + 593 000 €
  - josta varhaiskasvatuksen palveluseteli..... + 403 000 €
  - josta asiakaspalveluiden ostot..... + 72 000 €
  - josta koulukuljetukset..... + 61 000 €
- Ostot..... - 51 000 €
  - josta sähkö..... - 44 000 €
- Vuokrat..... + 243 000 €
  - josta rakennusten vuokrat..... + 92 000 €
  - josta laitteiden vuokrat ..... + 139 000 €

Tuloslaskelma

SIVISTYSPALVELUT

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk.)	864 765	771 051	771 051	769 894	0 %	769 894	769 894
Myyntituotot (sis.)	30 208	46 400	46 400	45 900	-1 %	45 900	45 900
Maksutuotot	1 266 729	1 116 500	1 116 500	994 750	-11 %	994 750	994 750
Tuet ja avustukset	696 056	581 720	581 720	504 423	-13 %	504 423	504 423
Vuokratuotot (ulk.)	29 985	36 000	36 000	35 660	-1 %	35 660	35 660
Muut toimintatuotot	4 638	3 350	3 350	2 200	-34 %	2 200	2 200
Toimintatuotot	2 892 380	2 555 021	2 555 021	2 352 827	-8 %	2 352 827	2 352 827
Henkilöstökulut	-28 393 063	-29 603 349	-29 603 349	-30 464 865	3 %	-31 208 649	-31 910 037
Palvelujen ostot	-6 466 773	-6 271 641	-6 271 641	-6 865 053	9 %	-6 933 704	-7 176 383
Sisäiset palvelujen ostot	-5 255 142	-6 271 442	-6 271 442	-6 227 902	-1 %	-6 269 295	-6 342 685
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 161 458	-1 464 529	-1 464 529	-1 413 048	-4 %	-1 427 178	-1 422 476
Avustukset	-1 155 563	-1 136 450	-1 136 450	-1 129 810	-1 %	-1 141 108	-1 142 072
Muut toimintakulut (ulk.)	-4 484 291	-4 337 020	-4 337 020	-4 583 031	6 %	-4 628 576	-4 789 578
Muut toimintakulut (sis.)	-6 512 831	-6 756 875	-6 756 875	-6 569 932	-3 %	-6 569 932	-6 569 932
Toimintakulut	-53 429 121	-55 841 306	-55 841 306	-57 253 641	3 %	-58 178 442	-59 353 164
Toimintakate	-50 536 742	-53 286 285	-53 286 285	-54 900 814	3 %	-55 825 615	-57 000 337
Poistot ja arvonalentumiset	-598 806	-511 022	-511 022	-487 612	-5 %	-640 868	-730 656
Vyörytystulot	405 572	0	0	0	0 %	0	0
Vyörytysmenot	-405 572	0	0	0	0 %	0	0

Opetuspalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja Antti Jokikokko

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen keskeisenä tavoitteena on luoda mahdollisuudet hyvään oppimiseen ja itsensä elinikäiseen kehittämiseen. Perusopetus ja lukiokoulutus tarjoavat lapselle ja nuorelle mahdollisuuden suorittaa oppivelvollisuus ja kehittää itseään.

Sisäilmaongelmien ratkaiseminen ja modernit oppimisympäristöt

Koulujen sisäilmaongelmien ratkaiseminen on yksi osa parantaa palvelun laatua ja lisätä kunnan houkuttelevuutta lapsiperheiden asuinpaikkana. Vuoden 2024 aikana jatkuu Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun rakentamishankkeet. Suininlahden koulun käyttöön valmistui väistötila kesällä 2023. Talousarviossa on varauduttu olemassa olevien väistötilojen vuokriin ja vuokran korotuksiin, mutta ei uusiin väistötiloihin. Talousarviovuoden aikana tulee käynnistää selvitykset Kasurilan ja Suininlahden koulujen rakentamishankkeiden toteuttamiseksi.

Yksi keino varmistaa hyvän oppimisen edellytykset on muuntuvat oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta. Oppimisympäristöjen kehittämistä tehdään ennen kaikkea siinä yhteydessä, kun suunnitellaan ja otetaan käyttöön uusia tiloja. Lisäksi uusitaan koulujen

vanhenevaa kalustoa. Investointiosa sisältää määrärahan koulujen vanhenevan kaluston uusimiseen. Vuoden 2024 aikana suunnitellaan uusien koulurakennusten kalustamista.

Digitaalisten palveluiden (esim. laitteet, sovellukset ja oppimisympäristöt) käyttöä osana kasvatusta, opetusta ja oppimista kehitetään vastaamaan valtakunnallisia linjauksia, kuten opetus- ja kulttuuriministeriön Uudet lukutaidot - kehittämisohjelmaa. Tavoitteena on, että lapset ja nuoret saavuttavat yhdenvertaiset ja riittävät digitaidot, jotta heillä on valmiudet toimia yhteiskunnassa digitaalisten palveluiden aktiivisina ja tuottajina. Tämän tavoitteen toteuttamiseksi henkilöstön digi- ja tietoturvaosaamista päivitetään valtakunnallisten linjausten mukaisesti.

Kehittämishankkeet

Erilaiset kehittämishankkeet ovat yksi tapa parantaa opetuspalvelun laatua, ja ne tukevat kuntastrategian tavoitetta toiminnan ketterästä kehittämisestä. Vuonna 2024 opetuspalveluissa on käynnissä mm. seuraavat hankkeet:

- Harrastamisen Suomen malli ja koulujen kerhotoiminnan kehittäminen.
- Sitouttava koulu yhteistyön pilottihanke, jota toteutetaan yhteistyössä Iisalmen, Sonkajärven ja Lapinlahden kanssa. Hankkeen keskiössä on ehkäistä koulupudokkuutta ja poissaoloja.
- Koronaepidemian vaikutusten lieventäminen perusopetuksessa.
- Yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittäminen.

Näihin hankkeisiin on saatu valtionavustusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä tai Opetushallitukselta. Kaikki avustukset edellyttävät myös omarahoitusosuutta, joka on sisällytetty opetuspalveluiden talousarvioon. Talousarviovuoden aikana seurataan avautuvia hankehakua ja niihin osallistutaan, mikäli hankkeesta saadaan tukea opetuspalveluiden strategiseen kehittämiseen.

Edellä mainitut ovat euromääräisesti opetuspalveluiden merkittävimmät hankkeet. Näiden lisäksi opetuspalveluissa ja eri kouluilla on käynnissä useita pienempiä hankkeita (esim. koulujen KV-hankkeet).

Lakimuutosten vaikutus toimintaan ja talouteen

Oppivelvollisuuden laajeneminen ja toisen asteen maksuttomuus ovat tulleet asteittain voimaan syksystä 2021 lähtien. Vuoden 2024 aikana saatetaan loppuun portaittain siirtymä. Talousarvio sisältää määrärahat lukio-opiskelun maksuttomuuteen.

Perusopetuksessa annettavan opetuksen vähimmäistuntimäärästä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Asetusta on muutettu elokuusta 2024 lähtien niin, että yläkoulun ruotsin kielen vähimmäistuntimäärää on kasvatettu. Koska Siilinjärvellä opetusta annetaan kaikissa aineissa asetuksen mukainen minimi tuntimäärä, tulee yläkoulun oppilaan opetustuntimäärää korottaa lukuvuodesta 2024–25 lähtien. Sivistyslautakunta on päättänyt keväällä 2023 perusopetuksen tuntijaon muuttamisesta asetusmuutosta vastaavaksi. Tuntijaon muutoksen kustannukset vuoden 2024 osalta ovat noin 37 000 €. Koska muutos tulee voimaan vasta 1.8. kustannukset eivät realisoitu kokonaisuudessaan vielä vuonna 2024. Muutoksen kustannusvaikutus tulee olemaan noin 88 000 €/vuosi.

Oppilasmäärien ja tuen oppilasmäärien kehitys sekä tukitoimenpiteet

Siilinjärven peruskouluissa on lukuvuonna 2023–24 peruskoululaisia 2781 ja 6 perusopetukseen valmistavassa opetuksessa olevaa oppilasta. Yhteensä oppilasmäärä on siis 2787. Edellisenä lukuvuonna perusopetuksessa oli oppilaita 2765 ja 41 perusopetukseen valmistavassa opetuksessa olevaa oppilasta. Yhteensä oppilasmäärä oli 2806. Valmistavassa opetuksessa olleet oppilaat ovat siirtyneet pääsääntöisesti perusopetuksen oppilaiksi elokuussa 2023. Lukuvuonna 2024–25 peruskoululaisia on arviolta 2736. Syntyvyyden pitkään jatkunut alhaisuus on siis alkanut vaikuttamaan myös perusopetuksen oppilasmäärään. Talousarvio on laadittu niin, että lukuvuonna 2024 perusopetuksessa on kaksi yleisopetuksen ryhmää vähemmän, kuin lukuvuonna 2023–2024. Tästä tulee säästöä noin 49 000 €.

Lukiolaisia on lukuvuonna 2023–24 213 opiskelijaa. Lisäksi aineopiskelijoita on yksi. Edellisenä lukuvuonna opiskelijoita oli 231. Lukion opiskelijamäärä on laskenut voimakkaasti viimeisten

vuosien aikana. Yksi syy opiskelijamäärän vähenemiselle on lukion tilat. Lukio toimii vanhoissa sisäilmaongelmaisissa tiloissa. Lukio on käynnistänyt toimenpiteitä lukiokoulutuksen vetovoimaisuuden turvaamiseksi ja näitä toimenpiteitä jatketaan edelleen talousarviovuonna 2024. Lukion opiskelijamäärän arvioidaan säilyvän nykyisellä tasolla syksyllä 2024. Lukiokoulutuksessa on aloitettu erilaisia tukimuotoja opiskelijoiden jaksamisen ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Peruskoululaisten oppimisen tuki jaetaan yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen. Mikäli tehostettu tuki ei riitä, annetaan erityistä tukea. Tehostettua tukea ja erityistä tukea saaneiden oppilaiden osuus on kasvanut vuosittain. Koko maassa tehostettua tukea sai 13,9 % oppilaista syksyllä 2022. Erityistä tukea sai 9,7 % kaikista Suomen perusopetuksen oppilaista vastaavana ajankohtana. Siilinjärvellä tehostettua ja erityistä tukea saa useampi oppilas kuin maassa keskimäärin. Siilinjärvellä saa syksyllä 2023 tehostettua tukea 15,0 % (2022 14,4 %, 2021 13,9 % 2020 13,6 %, 2019 13,0 %, 2018 12,3 %) ja erityistä tukea 10,0 % oppilaista (2022 10,4 % 2021 10,0 % 2020 9,4 %, 2019 ja 2018 9,1 %). Vuoden 2023 talousarviossa vahvistettiin erityisopetuksen resurssia 2,5 erityisopettajalla ja 2 koulunkäynninohjaajalla 1.8.2023 alkaen. Lisäresurssi on ollut erittäin tarpeellinen ja sen avulla on pystytty lisäämään alakoulun erityisluokkaopetusta ja yläkoulujen laaja-alaista erityisopetusta. Lisäyksen täysimääräinen kustannusvaikutus näkyy vasta vuonna 2024.

Ennaltaehkäisevänä toimenpiteenä tuetaan ryhmään kuulumista ja kiinnittymistä. Vuoden 2024 aikana edistetään tunne ja vuorovaikutustaitojen kehittämistä, poissaolojen seuranta ja puuttumista sekä kiusaamisen ehkäisyä ja siihen tarttumista. Työssä painotetaan toimintakulttuurin ja laadun kehittämistä, yhdenvertaisuutta, hyvinvointia sekä lapsi/nuori -keskiössä -periaatetta.

Muut keskeiset talouden muutokset

Opetuspalveluissa toimintatuottojen arvioidaan kokonaisuutena pysyvän lähes ennallaan. Toimintatuottojen sisällä avustusten ja IP-maksujen arvioidaan kasvavan edellisestä vuodesta. IP-maksujen kasvu johtuu siitä, että kunnan järjestämässä IP-toiminnassa arvioidaan olevan enemmän oppilaita, kuin aikaisemmin. Lisäksi IP-maksuihin on suunniteltu tehtävän 5 % korotus 1.8.2024 alkaen. Hanketulot on arvioitu myönnettyjen hankepäätösten perusteella. Talousarviovuoden aikana tullenee haettavaksi avustuksia, joita haetaan, mikäli ne tukevat opetuksen kehittämistä. Hankkeet aiheuttavat aina myös menoja, joten uusilla hankkeilla ei ole vaikutusta nettotulokseen. Toimintatuotoissa kotikuntakorvausten arvioidaan vähenevän. Tämä johtuu siitä, että perusopetuksessa on ollut aikaisempaa vähemmän vieraskuntalaisia oppilaita.

Opetuspalveluiden talousarvion henkilöstökulut ovat 17,97 milj. € (TA2023 17,33 milj.€). Henkilöstökuluja kasvattaa sovitut palkankorotukset ja talousarvion 2023 uudet virat ja toimet, joiden täysimääräinen kustannusvaikutus näkyy vasta vuonna 2024. Henkilöstökulujen kasvua kompensoi työttömyysvakuutusmaksujen pienentyminen. Lisäksi vuoden 2024 talousarviossa ei ole varauduttu maahanmuuttajien perusopetuksen valmistavan opetuksen toteuttamiseen erillisinä opetusryhminä (Ta23 sisälsi määrärahan kahden valmistavan opetuksen ryhmän toimintaan kevätlukukauden 2023 ajaksi). Lisäksi edellä on kuvattu tuntijakomuutoksen ja oppilasmäärän muutoksen vaikutuksia henkilöstökuluihin.

Ulkoisten palveluiden ostoon varattu määräraha kasvaa noin 92 000 €. Merkittävin kasvu kohdistuu koulukuljetuksiin (n. 55 000 €) sekä opetuspalveluiden ostoon muilta koulutuksen järjestäjiltä (58 000 €).

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin varattu määräraha vähenee noin 43 000 €. Tämä johtuu lähinnä sähkön hinnan alentumisesta.

Vuokriin varattu määräraha kasvaa noin 219 000 eurolla. Vuokratukustannuksissa kasvaa niin rakennusten kuin laitteiden vuokrat. Rakennusten vuokrien kohoaminen johtuu olemassa olevien tilojen vuokrahintojen indeksitarkistuksista sekä Suininlahden koulun väistötilasta, jonka täysimääräinen kustannusvaikutus tulee vasta vuodelle 2024. Laittevuokrat kohoavat, koska laitteiden hankintahinnat ovat nousseet. Laittevuokriin varattu summa on määritetty nykyisen konekannan mukaisesti.

Talousarviossa ei ole ollut mahdollista kasvattaa koulutarvike yms. muita opetuksen järjestämisen näkökulmasta välttämättömiä menoja. Tämä on haaste, koska inflaatiokehitys on ollut voimakasta näidenkin tuoteryhmien osalta viimeisen vuoden aikana. Koulujen tarvikehankintoihin on varattu 573 000 €, mikä on edellisten vuosien tasoa.

Talousarvio ei sisällä määrärahaa alakoulun tuntijaon lisätunteihin. Kahden lisätunnin kustannusvaikutus vuodelle 2024 olisi ollut noin 25 000 € (1.8.2024 alkaen). Vuodesta 2025 lähtien kustannukset olisivat 59 000 €/vuosi. Nykyisen hallituksen hallitusohjelman mukaan hallitus kasvattaa perusopetuksen vähimmäistuntimäärää 2–3 vuosiviikkotunnilla hallituskauden aikana. Näin ollen tuntijaon lisätunnit on jätetty toteutettavaksi vasta, kun hallitus on toteuttanut ko. muutoksen.

Oppilasmäärät vuosittain

Vuosi	Vuosiluokat 1–6	Vuosiluokat 7–9	Joista erityisopetusoppilaita*	Lukio
2010	1820	925	246	306
2015	1800	935	243	273
2016	1843	951	235	268
2017	1871	902	232	313
2018	1885	888	251	312
2019	1886	869	252	321
2020	1861	897	259	307
2021	1830	924	276	276
2022	1832	933	288	231
2023	1851	930	278	213
2024	1814	922	278	213
2027	1689	926	250	230
2030	1605	883	240	250

* erityisen tuen oppilaat

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	300	297	297	295	293
Vanhuuseläketapahtumat	8	5	5	5	5
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	8	5	3	3	3

Talousarvio on laadittu niin, että syksyllä 2024 vähennetään perusopetusryhmien lukumäärää kahdella perusopetusryhmällä. Vähennys ei näy yllä olevassa taulukossa, koska vuonna 2023 lisättiin opettajien määrää kesken vuotta (lisäys näkyy vasta vuodella 2024). Tämä vähentää opettajien määrää 1.8.2024 alkaen kahdella. Oppilasmäärän laskiessa opetusryhmien määrä vähenee suunnitteluvuosien aikana.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2024</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Oikein mitoitettu ja alueellisesti kattava kouluverkko, joka vastaa laadullisesti kuntalaisten tarpeita	<p>Palveluverkkoselvityksen koulukohtaisten oppilasennusteiden päivittäminen</p> <p>Koulukohtaisten oppilasmäärien muutosten hallinta, henkilöstöresurssien sopeuttaminen muutokseen</p> <p>Lasten ja nuorten oppimisvalmiuden ja oppimisen tulokset parantuvat suunnitelmallisten toimenpiteiden avulla.</p>	<p>Kaikilla opetusryhmillä on asianmukaiset opetustilat nyt ja tulevaisuudessa</p> <p>Kaikki opetustilat ovat käytössä, työntekijäresurssin kohdentaminen tarvetta vastaavasti</p> <p>Itä-Suomen Aluehallintoviraston selvitys perusopetuksen saavutettavuudesta</p> <p>Ryhmäkoko, oppimistulokset, erityisen tuen resurssit</p>	<p>Tarkistaminen tehty</p> <p>Kouluverkko ja koulujen tilat vastaavat oppilasennusteita</p> <p>Opetuksen saavutettavuus on vähintään samaa tasoa kuin Pohjois-Savossa keskimäärin</p> <p>Oppilaat saavat varhaista ja riittävää tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.</p>
Toiminnan kehittäminen ja kokeileva organisaatiokulttuuri	<p>Sitouttava kouluyhteisöhanke en tulosten jalkauttaminen</p> <p>Lukion vetovoimaisuutta vahvistavat toimenpiteet</p>	<p>Poissaolojen määrä ja laatu</p> <p>Toteutuneet toimenpiteet, lukion opiskelijamäärä</p>	<p>Hankkeessa luodut toimintatavat ovat käytössä kaikissa kouluissa</p> <p>Lukion opiskelijamäärän lasku pysähtyy ja kääntyy pidemmällä tähtäimellä kasvuun</p>
Sisäilmahankkeiden toteuttaminen ja oppimisympäristöjen kehittäminen	<p>Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun rakentamisen aloitus, kalustamisen suunnitelma</p> <p>Selvityksen aloittaminen Kasurilan ja Suininlahden koulujen rakennushankkeissa</p>	Hankkeiden eteneminen	<p>Uudistamisessa edetään valtuuston hyväksymän suunnitelman mukaisesti</p> <p>Tarveselvitys aloitetaan vuonna 2024</p>

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2024	Mittari	Tavoitetaso
Oppilaiden tunne- ja vuorovaikutustaitojen, yhteisöllisyyden ja turvallisuuden vahvistaminen (ml. koulukiusaamisen ehkäisy ja siihen puuttuminen)	Tunnetaitokasvatuksen vahvistaminen esim. Hyvän mielen taitomerkin avulla. Jokaisella koululla vuorovaikutus- ja tunnetaitojen opetus osana opetusta.	Kouluterveyskysely	Oppilaiden yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemus sekä turvallisuus vahvistuvat
	Jokaisessa luokassa käytössä ryhmäytymiseen tähtäävät toimenpiteet ja varmistetaan että jokaisella oppilaalla on vähintään yksi kaveri koulussa.	Kouluterveyskysely	Koulukiusaamiseen puuttuminen on tehokasta ja kiusaamisen yleisyys vähenee
	Uusien menetelmien käyttöönotto ja vakiintuneiden menetelmien vaikuttavuuden seuranta	Kouluterveyskysely	
Oppilaiden osallistaminen koulutyön kehittämiseen			
Oppivelvollisuuden toteutuminen osana ennaltaehkäisevää työtä	Koulupudokkuuden ehkäisy, varmistetaan, että kaikki suorittavat oppivelvollisuuden	Ilman perusopetuksen päättötodistusta jäävien oppilaiden määrä	Kaikki oppilaat suorittavat perusopetuksen
	Läsnäolomallin jalkauttaminen	Koulupaikkamääräysten antaminen	Koulupaikkamääräyksiä ei tarvitse antaa
Opiskeluhuollon toimivuus muuttuneessa toimintaympäristössä	Luodaan hyvinvointialueen kanssa toimivat käytänteet opiskeluhuollossa	Toteutuneet toimintarakenteet	Opiskeluhuoltoon ei muodostu toimintaa haittaavia rajapintoja

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Valtuuston hyväksymät tavoitteet					
Opettajien lukumäärä	217	217	222	220	218
Kustannukset euroa / oppilas					
- peruskoulu	7 359	7 684*	7 582*	7 582*	7 582*
- lukio	6 714	6 849*	7 610*	7 610*	7 610*
Täydennyskoulutuspäivät / henkilö	0,9	4	3	3	3
Sairauspoissaolopäivät / henkilö	12,5	9	9	9	9
Opetustunnit peruskoulussa	178 577	178 064	178 501	178 501	178 501

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Opetustunnit lukiossa	12 748	10 812	10 582	10 582	10 582
Peruskoulun päättäneet	291	291	300	300	300
Lukion päättäneet	94	79	72	72	72
Lukion keskeyttäneet	21	--	18	18	18
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet					
Oppilaita peruskoulussa, joista vieraskuntalaisia	2 765 63	2 744 47	2 781 76	2 781 76	2 781 76
Opiskelijoita lukiossa, joista vieraskuntalaisia	231 57	230 55	207 52	207 52	207 52
Kuljetusoppilaat	694,5	694	714	714	714
Peruskoulun tuntikehys / oppilas	1,74	1,72	1,71	1,71	1,71
Lukion tuntikehys/opiskelija	1,90	1,7	1,64	1,64	1,64

* Ei sisällä sisäisiä eriä.

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

Kotikuntakorvaukset	- 98 000 €
IP-maksutuotot	+ 31 000 €
Avustukset (hanketulot)	+ 50 000 €

Menot

• Henkilöstökulut	+ 628 000 €
○ josta vuoden 2024 palkankorotus	+ 450 000 €
○ josta työttömyysvakuutusmaksu	- 120 000 €
○ vuoden 2023 henkilölisäykset	+ 139 000 €
○ kahden perusopetusryhmän vähennys 1.8.2024	- 49 000 €
• Palvelujen ostot	+ 92 000 €
○ josta koulukuljetukset	+ 55 000 €
○ opetuspalveluiden ostot	+ 58 000 €
• Sähkö	- 40 000 €
• Vuokrat	+ 219 000 €

Tuloslaskelma

Opetuspalvelut

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk)	701 924	705 991	705 991	620 284	-12 %	620 284	620 284
Maksutuotot	107 170	97 000	97 000	128 250	32 %	128 250	128 250
Tuet ja avustukset	442 252	163 042	163 042	213 190	31 %	213 190	213 190
Muut toimintatuotot	50	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	1 251 396	966 033	966 033	961 724	0 %	961 724	961 724
Henkilöstökulut	-16 645 539	-17 334 879	-17 334 879	-17 969 219	4 %	-18 410 662	-18 826 943
Palvelujen ostot	-1 861 254	-1 892 777	-1 892 777	-1 984 893	5 %	-2 004 742	-2 074 908
Sisäiset palvelujen ostot	-2 989 393	-3 450 690	-3 450 690	-3 578 392	4 %	-3 598 474	-3 634 019
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-689 992	-870 094	-870 094	-826 622	-5 %	-834 888	-832 137
Avustukset	-179 237	-180 100	-180 100	-160 100	-11 %	-161 701	-161 838
Muut toimintakulut (ulk.)	-2 969 804	-2 767 039	-2 767 039	-2 988 624	8 %	-3 018 367	-3 123 506
Muut toimintakulut (sis.)	-4 261 076	-4 428 107	-4 428 107	-4 256 748	-4 %	-4 256 748	-4 256 748
Toimintakulut	-29 596 294	-30 923 686	-30 923 686	-31 764 598	3 %	-32 285 582	-32 910 099
Toimintakate	-28 344 898	-29 957 653	-29 957 653	-30 802 874	3 %	-31 323 858	-31 948 375
Poistot ja arvonalentumiset	-250 714	-155 266	-155 266	-107 507	-31 %	-176 459	-230 070
Vyörytystulot	405 572	0	0	0	0 %	0	0
Vyörytysmenot	-405 572	0	0	0	0 %	0	0

Varhaiskasvatuspalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatusjohtaja Sinikka Hyvärinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Varhaiskasvatuksen asiakasmäärä laskee hieman edelleen, koska kouluun lähtevän esiopetusikäluokan tilalle tulee aina pienempi syntyneiden ikäluokka. Varhaiskasvatuksen kysyntää on kuitenkin edelleen vaikea ennustaa luotettavasti, koska työllisyys, opiskelijat ja erityisesti lapsiperheiden muuttoliike tuovat siihen vaihtelua. Lisäksi asiakasmaksujen pieneneminen vaikuttaa siihen, että perheet käyttävät varhaiskasvatuspalveluja entistä enemmän.

Asiakasmaksutuotot pienenevät asiakasmäärien vähentyessä, mutta erityisesti siihen vaikuttaa keväällä 2023 tehty asiakasmaksujen uudistus, jossa tulorajat pienenevät huomattavasti. Lakimuutos säädettiin eduskunnassa niin myöhäisessä vaiheessa, että muutosta ei ole huomioitu vuoden 2023 talousarviossa. Vuoden 2024 alusta varhaiskasvatuksesta poistetaan syys -, talvi - ja joululomilta loma-aikojen hyvitykset, jotka ovat vähentäneet asiakasmaksuja noin 10 000 €/loma. Kesäajan lomahyvitys säilyy ennallaan.

Elokuussa 2022 varhaiskasvatuslain päivityksessä määriteltiin lapsen kolmitasoinen tuki esi- ja perusopetusta mukaillen. Lasten yleisen tuen tukipalveluista, tehostetusta ja erityisestä tuesta tehdään hallinnollinen päätös. Tuen lainmukainen toteuttaminen voi tarkoittaa edelleen vuodelle 2024 lisähenkilöstöä tai määräaikaista ryhmäkoon pienennystä niissä lapsiryhmissä, joissa on esim. useita tuen lapsia. Tukea saavien/ tarvitsevien lasten määriä on vaikea ennustaa.

Kunnallisessa palvelutuotannossa tapahtuu vuonna 2024 muutoksia. Vuorelan päiväkodin Kunnonpaikan tilojen vuokrasopimus päättyy heinäkuussa 2024 ja sitä ei enää jatketa. Kunnonpaikan tiloissa on toiminut kaksi esiopetusryhmää, ja ikäluokkien pienentyessä lapset mahtuvat Vuorelan ja Pikkusiilin päiväkoteihin. Kunnonpaikan lakkautuksessa jäävä henkilöstö sijoittuu avoimiin tehtäviin.

Siilinkosken päiväkotitoiminta valmistuu kesäkuussa 2024 ja otetaan käyttöön viisiryhmäisenä päiväkotina elokuussa 2024. Samalla sulkeutuu Leppäkaarten päiväkotitoiminta ja Leppäkaarten päiväkodin esiopetusviipale. Muissa päiväkodissa olevien ryhmien määrää tarkastellaan keväällä ja ryhmiä yhdistellään, mikäli kysyntä näyttää vajaalta.

Omassa kodissa työskentelevien perhepäivähoitajia on keväällä 11 ja 1.8.2024 alkaen 10. Varahoidossa työskentelee kolme hoitajaa.

Yksityiset päiväkodit jatkavat entisillä toimipisteillä ja lapsiryhmillä.

Yksityistä perhepäivähoitoa tuetaan lakisääteisellä yksityisen hoidon tuella ja harkinnanvaraisella kuntalisällä tai palvelusetelillä. Kunnassa työskentelee kolme yksityistä perhepäivähoitajaa yksityisen hoidon tuella ja neljä perhepäivähoitajaa palvelusetelillä. Lisäksi kunnassa on yksi yksityinen ryhmäperhepäiväkotitoiminta palvelusetelillä.

Yksityisen varhaiskasvatuksen hoitopäivän hinta on tilinpäätöksestä 2022 laskettuna 58 €/hoitopäivä ja kunnallisessa varhaiskasvatuksessa 64 €/hoitopäivä.

Varhaiskasvatuksen asiakkaiden ja henkilöstön käytössä olevan ohjelmiston uudistusta jatketaan vuoden 2024 aikana. Tavoitteena on entistä helpommat ja asiakas- sekä henkilöstöystävällisemmät käyttöliittymät.

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on painotusalueena 2023–2024 toiminnan arviointi ja toimintaympäristöjen kehittäminen. Varhaiskasvatussuunnitelmissa painotetaan lisäksi leikkiä, pedagogiikkaa ja laaja-alaista osaamista. Varhaiskasvatuksen laadunarvioinnissa henkilöstön osalta ryhdytään käyttämään valtakunnallista Valssi-arviointijärjestelmää.

Varhaiskasvatuksen talousarviossa kaksi lakkautuvaa opettajan tehtävää on suunniteltu muutettavaksi varhaiskasvatuksen sosionomin tehtäviksi. He tekevät ennaltaehkäisevää työtä perheiden, lasten ja henkilöstön kanssa. Heidät palkattiin VakaTuki hankkeeseen ja ovat puolentoista vuoden aikana osoittaneet erityisen tarpeellisuutensa ja hyödyllisyytensä koskien nimenomaan ennaltaehkäisevää työtä.

Säästökohteena varhaiskasvatuksessa on avoimen päiväkotitoiminta Anselmin lakkauttaminen 1.8.2024 alkaen. Säästövaikutus on vuodelle 2024 noin 28 000 €. Säästö muodostuu kahden työntekijän 5 kk/ palkoista, koska heidät siirretään olemassa oleviin avoimiin tehtäviin. Avoimessa päiväkodissa Vuorelassa kävijämäärät ovat vähentyneet ja siellä käy myös perheitä/lapsia, jotka ovat jo varhaiskasvatuksen piirissä muutoinkin. Anselmin lakkautuessa Perheen Talo – konseptin kanssa on mahdollista käydä neuvotteluja heidän toimintansa laajentamisesta myös Etelä-Siilinjärvelle.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	237	238	231	231	231
Vanhuuseläketapahtumat	4	5	2	3	4
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	2	4	0	3	4

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2024</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Päiväkoti – ja perhepäivähoitopaikkojen saatavuus vastaa lapsiperheiden tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Varhaiskasvatuksen palveluverkko-selvityksen päivittäminen Asiakaskyselyjen toteuttaminen Yksityisen ja kunnallisen palvelutuotannon suhdelukujen vertailu, niin että molempia on tarjolla riittävästi	Varhaiskasvatuspaikkoja on riittävästi eri alueilla Asiakaskyselyt Yksityinen / kunnallinen %	Asiakaskyselyissä saatavuuteen ja toimintamuotoihin liittyvien vastausten keskiarvo vähintään 3 Yksityinen 28 % ja kunnallinen 72 %
Varhaiskasvatuspalvelujen sähköinen asiointi toimii kaikilla tasoilla (asiakkaat, henkilöstö)	Ohjelmistopäivitys vuonna 2024	Digitaalisia asiakaspalveluja käyttävien perheiden määrä % asiakkaista	100 % asiakkaista käyttää sähköisiä palveluja
Varhaiskasvatuksen tuen mallien kehittäminen	VakaTuki hankkeessa mallinnettujen uusien toimintamallien jalkauttaminen kentälle Tuen prosessit saadaan toimiviksi Perheiden voimavarojen tukeminen	Hankkeen vaikuttavuuden arviointi (opinnäytetyönä) Varhaiskasvatuksen tuen päätösten määrä/kokonaislapsimäärä Varhaiskasvatuksen sosionomien perheasiakkuudet/vuosi	Hankkeessa syntyneet toimintamallit jäävät pysyviksi Jokainen lapsi on saanut tarvitsemansa tuen Perheitä yli 20 vuodessa / sosionomi
Sisäilmahankkeiden toteutuminen ja oppimisympäristöjen kehittäminen	Siilinkosken päiväkodin valmistuminen	Hankkeen eteneminen, uudistettujen oppimisympäristöjen lkm	Uudistamisessa edetään valtuuston hyväksymän suunnitelman mukaisesti
Lasten tunne – ja vuorovaikutustaitojen vahvistuminen	Henkilöstön kouluttautuminen ko. aiheeseen	Koulutuksien määrä / vuosi	Henkilöstön osaaminen vahvistuu ja tietoa jaetaan koko varhaiskasvatukseen

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
1–6-vuotiaiden määrä	1388	1300	1220	1120	1070
Lapsia % varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa	84	85	87	87	87
Lapsia kunnallisissa päiväkodeissa	815	850	820	800	780
Lapsia kunnallisessa perhepäivähoidossa	49	45	40	36	32
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	352	330	290	260	250
Lapsia esiopetuksessa (sis. päiväk. lapsimäärään)	279	250	260	210	195
Lapsia vuorohoidossa (sis. päiväk. lapsimäärään)	46	40	35	35	35
Lapsia avoimessa päiväkodissa keskimäärin/päivä	10	20	15	0	0
Päiväkotien täyttöaste % (keskiarvo vuodelta)	90	94	94	94	94

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Asiakasmaksutulot..... - 160 000 €
- Myyntituotot kunnilta (vaka)..... + 81 000 €
- Tuet ja avustukset ..... - 199 000 €

Menot

- Henkilöstökulut ..... + 107 000 €
- Palveluseteli ..... + 403 000 €
- Ulkoiset vuokrat ..... - 72 000 €

Tuloslaskelma

Varhaiskasvatuspalvelut

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk)	122 012	32 100	32 100	112 700	251 %	112 700	112 700
Maksutuotot	990 084	844 000	844 000	684 000	-19 %	684 000	684 000
Tuet ja avustukset	140 165	278 678	278 678	79 433	-71 %	79 433	79 433
Muut toimintatuotot	1 005	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	1 253 266	1 154 778	1 154 778	876 133	-24 %	876 133	876 133
Henkilöstökulut	-9 511 095	-9 873 657	-9 873 657	-9 981 047	1 %	-10 223 134	-10 451 423
Palvelujen ostot	-3 859 981	-3 734 200	-3 734 200	-4 184 983	12 %	-4 226 833	-4 374 772
Sisäiset palvelujen ostot	-1 998 933	-2 386 708	-2 386 708	-2 350 973	-1 %	-2 367 167	-2 395 731
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-175 843	-220 260	-220 260	-226 186	3 %	-228 448	-227 695
Avustukset	-906 284	-878 000	-878 000	-890 000	1 %	-898 900	-899 660
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 148 602	-1 182 300	-1 182 300	-1 142 828	-3 %	-1 154 115	-1 194 014
Muut toimintakulut (sis.)	-1 231 171	-1 296 114	-1 296 114	-1 329 094	3 %	-1 329 094	-1 329 094
Toimintakulut	-18 831 909	-19 571 239	-19 571 239	-20 105 111	3 %	-20 427 691	-20 872 388
Toimintakate	-17 578 644	-18 416 461	-18 416 461	-19 228 978	4 %	-19 551 558	-19 996 255
Poistot ja arvonalentumiset	-52 657	-31 443	-31 443	-62 715	99 %	-98 035	-88 333

Kansalaisopisto

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: rehtori Anita Heino

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kansalaisopistot ovat Suomessa suurin vapaata sivistystyötä tekevä oppilaitosmuoto. Kansalaisopistotoiminta edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja kestävän elämäntavan muutoksen aikaansaamista yhteiskunnassa. Kansalaisopisto on yksi kunnan vetovoimaa lisäävistä vapaa-aikapalveluiden toteuttajista.

Tutkimustulosten mukaan kansalaisopisto tuottaa opiskelijalle opittujen asioiden lisäksi laajempiakin hyötyjä, kuten luovuutta, hyvinvointia, itseluottamusta, uutta arkeen tai työhön liittyvää osaamista ja ystävyyssuhteita. Toiminnalla on tutkitusti elämänlaatua parantava vaikutus myös ekososiaalisen sivistyksen näkökulmasta. Epävakaan maailmantilanteen aikana on tärkeää huolehtia eri-ikäisten kansalaisten mielenterveydestä, yhteisöllisyyden edistämisestä ja yksinäisyyden ehkäisemisestä. Kansalaisopistoihin suunnatut koulutusinvestoinnit palautuvat rahassakin mitattuina kuntaan moninkertaisina takaisin.

Kansalaisopisto haluaa edistää myös kansallisen ikäohjelman tavoitteita määrätietoisesti, koska kunta tarvitsee vireitä kansalaisia iästä riippumatta.

Siilinjärven kunnan toiminta-ajatuksena on toimia ketteränä kehittäjänä kuntalaisille tarjottavissa palveluissa, turvata hyvinvoivaa arkea ja edistää elinvoimaista ympäristöä. Kansalaisopiston kurssitarjonnalla voidaan tukea kunnan strategisia päämääriä ajankohtaisella, hyvinvointia edistävällä ja saavutettavalla kurssitarjonnalla kaikenikäisille kuntalaisille.

Hankkeissa mukana olemalla kansalaisopisto kehittää sekä opettajien ammattitaitoa että uusia toimintatapoja, jotta kurssitarjonta olisi entistä laadukkaampaa. Vuosille 2023-2027 saatu Erasmus-akkreditointi antaa henkilöstölle ja nyt myös opiskelijoille mahdollisuuden kansainvälistymiseen. Tavoitteina on edistää henkilöstön osaamisen kehittämistä, eurooppalaista verkostoitumista, kulttuuriperinnön vaalimista ja vakiinnuttaa konsortiolle yhteinen hankehallintomalli.

Osaamisperusteisuus laajenee kansalaisopistojen opetustarjontaan ja pienin askelin myös Siilinjärvellä lisätään opintopisteytettyjen kurssien määrää lähivuosien aikana.

Kansalaisopisto ei pysty tällä hetkellä vastaamaan täysimääräisesti liikunnan opetuksen kysyntään taajama-alueella ja etenkin päiväopetuksen osalta. Tämä johtuu siitä, että keskustaluuden koulujen purku- ja rakentaminen on alkanut, mikä on vähentänyt käytettävissä olevien liikuntatilojen määrää ja siitä, että päiväaikaan taajamassa ei ole edes olemassa liikunnan opetukseen soveltuvia tiloja (esim. koulut ja päiväkodit). Lisäksi kansalaisopisto joutuu edelleen toimimaan sisäilmaltaan kyseenlaisessa Päivärin koulun salissa.

Kansalaisopisto on selvittänyt yhdessä liikuntatoimen kanssa mahdollisuutta vuokrata liikuntaan muuta tilaa. Selvitys on osoittanut, että yksityisiltä toimijoilta olisi vuokrattavissa liikuntaryhmien käyttöön soveltuvaa tilaa. Kustannus olisi noin 30 000 €/vuosi. Kansalaisopiston talousarvioaraami ei kuitenkaan mahdollistanut tilan vuokran sisällyttämistä talousarvioesitykseen. Kansalaisopisto ei tämän takia pysty täysimääräisesti edistämään kunnan hyvinvointiin liittyviä strategisia tavoitteita liikunnan osalta.

Kansalaisopisto kehittää talousarviovuosina seuraavia osa-alueita:

- Uudenlaisten kurssituotteiden kehittäminen ja mukana hyvinvoinnin tukemisessa
- Yhteistyöhön eri kunnassa toimivien tahojen kanssa halutaan löytää uusia tapoja
- Digitaalisuuden laajentaminen markkinoinnissa ja verkkomaksamisessa
- Verkko-opetuksen laajentaminen
- Ukrainalaisten kotoutumiseen osallistuminen
- Sisäilmaongelmaisten tilojen sijaan uusien tilojen löytäminen
- Osaamisperusteisten kurssien lisääminen

- Kaiku-kortin käyttöönoton valmistelu
- Uusien liikuntatilojen vuokraaminen
- Talouden tasapainottaminen korottamalla kurssimaksuja 15 % syksyllä 2024

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	14	14	14	14	14

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2024	Mittari	Tavoitetaso
Sekä alueellisesti että sisällöllisesti eri-ikäluokat huomioon ottava ja kysyntään vastaava kurssitarjonta	<ol style="list-style-type: none"> Kansalaisopiston toimintaa järjestetään koko kunnan alueella Kaikkia ikäluokkia kiinnostava kurssitarjonta Kurssitoiveiden kysyminen ja toteuttaminen 	<ol style="list-style-type: none"> Taajaman ulkopuolella olevien opetuspisteiden määrä Alle 20-vuotiaiden, työikäisten ja yli 60-vuotiaiden määrät pysyvät tasaisina. Toivekurssien määrä 	<ol style="list-style-type: none"> Määrä pysyy ennallaan. Alle 20-vuotiaiden, työikäisten ja yli 60-vuotiaiden määrät pysyvät tasaisina. Tarjotaan vuosittain 10 toivekurssia
Sekä opiskelijoiden että henkilöstön hyvinvointia tukevat toimintatavat	<ol style="list-style-type: none"> Hyvinvointikurssien järjestäminen Henkilöstön täydennyskoulutus 	<ol style="list-style-type: none"> Kurssien määrä Erasmus-liikkuvuudet 	<ol style="list-style-type: none"> Määrä vähintään kolme Vähintään 4 yksilöliikkuvuutta v. 2024
Yhteistyö	<ol style="list-style-type: none"> Yhteistyön kehittäminen Opistojen välinen yhteistyö Kunnan työntekijöiden hyvinvoinnin tukeminen Taloudellisesti heikommassa asemassa olevien pääsy kursseille helpotetaan 	<ol style="list-style-type: none"> Uudet toimintatavat Kuuden pohjoissavolaisen opiston konsortion kv-toiminnan kehittäminen vuosina 2023–2027 Alennuksella osallistuneet Kaiku-kortin käyttöönotto 	<ol style="list-style-type: none"> Vähintään yksi uusi toimintatapa Kv-toimintamalli valmis viimeistään v. 2026 Etuutta käyttäneiden määrä suurempi kuin v. 2023 Kaikukorttia käyttäneiden määrä

	5. Kv-yhteistyö laajenee	5. Erasmus ryhmäliikkuvuudet, pienet yhteistyöhankkeet	5. Vähintään 2 Erasmus-ryhmäliikkuvuutta
Digitaalisuus	1. Verkkomaksaminen	1. Kurssimaksujen verkkomaksamista laajennetaan	1. Paperilaskujen määrän väheneminen vuodesta 2023 (kpl)

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Opiskelijoiden osuus toimialueen asukkaista (%)	11,2	11	11,5	11,5	11,5
Yli 60-vuotiaiden osuus opiskelijoista (%)	26,4	29	26	26	26
Alle 20-vuotiaiden osuus opiskelijoista (%)	26,6	29	27	27	27
Opiskelijapalautteen keskiarvo (1-5)	4,3	4,5	4,5	4,5	4,5
Brutto-opiskelijamäärä	4 157	4 000	4 200	4 200	4 200
Netto-opiskelijamäärä	2 375	2 400	2 500	2 500	2 500
Henkilöstön täydennyskoulutuspäivien määrä	78	30	50	50	50
Kurssimäärä	365	350	365	365	365
Opetustuntimäärä	8 199	8 400	8 400	8 400	8 400
- josta normaaliopetuksen tunnit	6 617	6 840	6 940	6 940	6 940
- josta taiteen perusopetuksen tunnit	1 296	1 500	1 400	1 400	1 400
- josta myyntipalvelun tunnit	286	60	60	60	60
Toimipaikkojen määrä	30	28	30	30	30

Keskeiset talouden muutokset

Tulot	
Kurssimaksukorotus 15 %.....	+10 000 €
Menot	
Henkilökunnan matkakorvaukset kasvavat.....	+4 000 €
Sähkö.....	+2 000 €
Koneiden vuokrat.....	+3 000 €
Ulkoiset vuokrat.....	+1 000 €

Tuloslaskelma

Kansalaisopisto

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk)	33 849	29 100	29 100	32 500	12 %	32 500	32 500
Maksutuotot	147 557	151 000	151 000	161 000	7 %	161 000	161 000
Tuet ja avustukset	11 336	11 500	11 500	33 000	187 %	33 000	33 000
Muut toimintatuotot	282	400	400	400	0 %	400	400
Toimintatuotot	193 024	192 000	192 000	226 900	18 %	226 900	226 900
Henkilöstökulut	-618 819	-652 010	-652 010	-679 686	4 %	-695 643	-710 691
Palvelujen ostot	-56 275	-57 930	-57 930	-81 270	40 %	-82 083	-84 956
Sisäiset palvelujen ostot	-48 666	-104 891	-104 891	-88 758	-15 %	-90 855	-93 583
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-31 166	-37 155	-37 155	-39 990	8 %	-40 390	-40 257
Avustukset	-721	-750	-750	-750	0 %	-758	-758
Muut toimintakulut (ulk.)	-98 746	-97 110	-97 110	-102 306	5 %	-103 329	-106 946
Muut toimintakulut (sis.)	-198 653	-182 930	-182 930	-190 461	4 %	-190 461	-190 461
Toimintakulut	-1 053 047	-1 132 776	-1 132 776	-1 183 221	4 %	-1 203 518	-1 227 651
Toimintakate	-860 023	-940 776	-940 776	-956 321	2 %	-976 618	-1 000 751

Kirjastopalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kirjastotoimenjohtaja Jarkko Nevalainen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Siilinjärven kunnan kirjastotoimeen kuuluu pääkirjasto, Vuorelan sivukirjasto sekä kirjastoauto Pikku-Marja. Kirjastotoimen tavoitteena on lukutaidon edistäminen sekä tiedon hankinnan ja käytön mahdollistaminen. Kirjastopalvelujen avulla kuntalaisille tarjotaan mahdollisuus kirjallisuuden ja taiteen harrastamiseen sekä sivistykseen ja elinikäiseen oppimiseen. Kirjasto edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kirjasto tarjoaa palveluita kaiken ikäisille. Kaikkien asiakasryhmien osalta asiakaslähtöisyys, asiakkaiden osallistaminen palveluiden kehittämiseen ja panostus hyvään asiakaspalveluun nähdään tärkeänä. Kirjastotoimi seuraa ja arvioi toimintaansa tilastoinnin, asiakaskyselyjen ja saamansa asiakaspalautteen avulla.

Vuorelan sivukirjasto toimii omatoimikirjastona arkaamuisin ja -iltaisain sekä viikonloppuisin. Jatkossa on tärkeää kehittää Vuorelan kirjaston toimivuutta ja juurruttaa omatoimikirjaston käyttöä edelleen. Vuoden 2024 aikana omatoimikirjaston käyttäjille tehdään kysely, jonka tarkoituksena on selvittää omatoimen käyttöä sekä kehitystarpeita. Myös kirjastotilan toimivuutta tarkastellaan ja tarvittaessa tilaa muokataan.

Pääkirjastolla on onnistuneesti muutaman viime vuoden aikana lisätty asiakkaiden omatoimisuutta ja automaation käyttöä. Henkilöstön resursseja on pystytty asiakaspalvelun lisäksi suuntaamaan tehokkaammin muuhun kirjastoammattilliseen työhön. Omatoimisuutta ja kirjastoautomaattien käyttöä pyritään edelleen tehostamaan ja kehittämään mm. kirjastoautomaattien päivityksillä sekä käytön opastuksilla.

Yleinen palveluiden digitalisoituminen näkyy myös kirjastopalveluissa ja kirjastotyön muuttumisessa. Palvelutarjontaa on laajennettu sähköisiin kirjoihin, elokuviin ja lehtiin.

Verkkokirjasto mahdollistaa lainojen uusimisen, aineistohaun ja varausten tekemisen sähköisesti ympäri vuorokauden. Uusimpana palveluna verkkokirjastossa otettiin käyttöön verkkomaksaminen, joka mahdollistaa kertyneiden maksujen hoitamisen sähköisesti verkkomaksuna. Kirjaston palveluja on tarjolla laajasti myös Siilinjärvi-sovelluksen kautta. Sovelluksen kautta tarjotut palvelut on otettu hyvin vastaan. Digitaalisen aineiston tunnettavuutta ja digitaalisten palvelujen käyttöä pyritään edelleen edistämään ja lisäämään markkinoinnin ja uusien toimintojen käyttöönotolla. Kansallisen kirjastokentän suuri uudistus valtakunnallinen e-kirjasto aloittaa toimintansa vuonna 2024. Liittymisvalmistelut ja uuden palvelun käyttöönotto tapahtuu Siilinjärven kirjaston osalta tämänhetkisen arvion mukaan kevään 2024 aikana. Muitakin kirjaston palveluja esimerkkinä kirjavinkkaukset ja kirjastonkäytönopetus pyritään tarvittaessa järjestämään verkon välityksellä.

Avoimen lähdekoodin Koha-kirjastojärjestelmän kehittäminen jatkuu ja kirjastotoimen henkilöstö on mukana kehittämistyössä. Koha tarjoaa yhteistyömahdollisuuksia muiden Koha-kirjastojen kanssa ja antaa henkilökunnalle mahdollisuuden jatkuvaan ammattitaidon ja oman osaamisen kehittämiseen. Myös kansallinen Finna-yhteistyö jatkuu ja kirjaston henkilöstöä on mukana tässäkin kehittämistyössä. Näiden lisäksi henkilökuntaa kannustetaan osallistumaan ammattitaitoa vahvistaviin kirjastoalan alueellisiin ja valtakunnallisiin koulutuksiin.

Kirjaston toimintaympäristön muuttuessa kirjastopalveluiden jatkuva kehittäminen ja uudistaminen koetaan tärkeäksi. Uusia palvelumuotoja pyritään kokeilemaan koko asiakaskunta huomioon ottaen. Uusia kokeiluja pyritään mahdollistamaan hankerahoituksella ja tavoitteena on käynnistää vuosittain uusia hankkeita. Samalla toimiviksi palvelumuodoiksi osoittautuneita kokeiluita pyritään jatkamaan hankkeiden jälkeen resurssien mukaan. Palvelua voidaan laajentaa ja uudenlaisia palvelumuotoja voidaan kokeilla myös vuosittaisen talousarvion puitteissa. Tulevana vuonna tavoitteena on laajentaa lainattavien, arkea helpottavien, esineiden kokoelmaa. Esinehankintojen tueksi järjestetään asiakaskysely, jolla kartoitetaan asiakkaiden toiveita ja tarpeita.

Eri asiakasryhmille suunnattuja tapahtumia järjestetään niin kirjastolla kuin osallistumalla kirjaston ulkopuolella toteutettaviin tapahtumiin. Kirjaston omien tapahtumien lisäksi yhteistyökumppaneita kannustetaan järjestämään tapahtumia kirjaston tiloissa joko yksin tai yhdessä muiden toimijoiden sekä kirjastotoimen kanssa.

Lasten ja nuorten lukemisharrastuksen tukeminen on ollut toiminnan painopisteenä jo pidempään. Kirjaston henkilökunta järjestää mm. kirjavinkkausta, kirjastonkäytönopetusta, kirjastosuunnistusta ja satutunteja. Koulut ja päiväkodit ovat tärkeä yhteistyökumppani, kun lasten ja nuorten lukemisharrastusta ja lukutaidon kehitystä halutaan tukea. Tässä yhteistyössä kirjastoautolla on erittäin tärkeä rooli.

Kirjasto tarjoaa verkkoyhteyksillä varustettuja asiakaskoneita ja langattoman verkon maksuttomasti asiakkaiden käyttöön. Kirjastotilojen käyttö opiskeluun ja etätyöntekoon on lisääntynyt. Kirjasto nähdään yhä enemmän kuntalaisten kohtaamispaikkana ja toimintoja kehitetään tämä huomioiden.

Pääkirjastossa toimii taidenäyttelytila Artsi, jossa on kuukausittain vaihtuvia näyttelyitä.

Henkilöstö

Siilinjärven kirjastossa työskentelee yhteensä 14 henkilöä. Pääkirjastossa työskentelee kirjaston hallinto mukaan lukien 11 henkilöä, kirjastoautossa työskentelee kaksi henkilöä ja Vuorelan kirjastossa yksi henkilö. Suhteessa palveluaikoihin ja palveluntarpeeseen henkilökunnan määrä on minimitasolla. Minimitasolla toimiminen ilmenee varsinkin sairaus- ja vuosilomien yhteydessä. Tällöin joudutaan järjestelemään työtehtäviä uusiksi ja henkilökunnalta vaaditaan varsin paljon joustamista ja tämä saattaa näkyä myös asiakkaille kirjastopalvelun laadussa. Mahdollista on, että kirjastotoimen palveluaikoja joudutaan jatkossa tarkastelemaan kriittisesti.

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	14	14	14	14	14
Vanhuuseläketapahtumat	0	0	0	0	1
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	0	0	0	0	1

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2024	Mittari	Tavoitetaso
Monipuoliset ja ajanmukaiset kirjastopalvelut	Vuorelan ja pääkirjaston omatoimiasioinnin kehittäminen (myös Vuorelan kirjastotilan) ja edistäminen sekä uusien toimintojen käyttöönotto.	Omatoimiasioinnin käyttäjämäärä Vuorelassa, käyttökokemukset, asiakaskyselyt, asiakaspalaute.	Toimivat omatoimiasioinnin palvelut Vuorelassa. Lisääntynyt omatoimiasiointi pääkirjastossa, joustava ja tarpeita vastaava asiakaspalvelu.
Digitaalisten palveluiden kehittäminen	Kansallisen e-kirjaston käyttöönotto vuonna 2024.	Valmistelun eteneminen ja palvelun käyttöönotto.	Yhteistyön aloitus vuonna 2024.
Kirjaston palvelumuotojen kokeilu ja kehittäminen	Hankerahoituksella käynnistetään ja kehitetään kirjaston palveluja. Muokataan lainattavan aineiston esillepanoa. Laajennetaan lainattavan aineiston valikoimaa asiakaslähtöisesti.	Käynnistetyt hankkeet/vuosi, hankkeiden eteneminen. Lainattavan aineiston lisäykset.	Hankkeisiin on saatu rahoitus, hankkeissa hyväksi havaittuja palvelumuotoja on otettu käyttöön, lainattavan aineiston valikoimaa on laajennettu.
Henkilökunnan osaamiseen tukeminen	Henkilökunta on mukana sekä Finna-tiedonhakupalvelun että Koha-kirjastojärjestelmän kansallisessa kehittämisessä, henkilökunta osallistuu kirjastoalan täydennyskoulutuksiin alueellisesti ja valtakunnallisesti.	Täydennyskoulutus määrät/työntekijä.	Ammatillisen osaamisen jatkuva kehittyminen, verkostoituminen ja tiedonjako muiden kirjastokentän toimijoiden kanssa.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet					
Kokonaislainaus / vuosi	362 226	380 000	370 000	370 000	370 000
Kirjastokäynnit / vuosi	185 552	210 000	200 000	200 000	200 000
Kirjastoaineistoa / asukas	6,7	7	7	7	7

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Lainat / asukas	17	17	17	17	17
Verkkopalvelun käyttökerrat	107 298	130 000	130 000	130 000	130 000
Kirjastonkäytön opetus ja kirjavinkkaus / järjestyskerrat	75	70	70	70	70
Osallistuneet oppilaat	1484	1200	1200	1200	1200

Keskeiset talouden muutokset

Menot

- Henkilöstökulut ..... + 13 600 €
- Laitteiden vuokrat ..... + 6 400 €

Tuloslaskelma

Kirjastopalvelut

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk.)	6 799	3 310	3 310	4 010	21 %	4 010	4 010
Maksutuotot	16 888	18 000	18 000	15 000	-17 %	15 000	15 000
Tuet ja avustukset	9 154	5 000	5 000	5 000	0 %	5 000	5 000
Muut toimintatuotot	1 881	1 700	1 700	1 800	6 %	1 800	1 800
Toimintatuotot	34 723	28 010	28 010	25 810	-8 %	25 810	25 810
Henkilöstökulut	-596 605	-604 672	-604 672	-618 263	2 %	-633 164	-647 216
Palvelujen ostot	-44 933	-45 000	-45 000	-44 500	-1 %	-44 945	-46 518
Sisäiset palvelujen ostot	-56 371	-75 715	-75 715	-60 360	-20 %	-61 420	-63 332
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-168 234	-185 300	-185 300	-186 250	1 %	-188 112	-187 493
Muut toimintakulut (ulk.)	-10 401	-10 275	-10 275	-16 400	60 %	-16 564	-17 144
Muut toimintakulut (sis.)	-256 066	-264 855	-264 855	-271 988	3 %	-271 988	-271 988
Toimintakulut	-1 132 610	-1 185 817	-1 185 817	-1 197 761	1 %	-1 216 194	-1 233 690
Toimintakate	-1 097 888	-1 157 807	-1 157 807	-1 171 951	1 %	-1 190 384	-1 207 880
Poistot ja arvonalentumiset	-11 450	-11 450	-11 450	0	-100 %	0	0

Liikuntapalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: liikuntatoimenjohtaja Timo Hyötyläinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Siilinjärvellä on monipuoliset liikuntamahdollisuudet ja määrällisesti paljon suorituspaikkoja. Liikuntapaikkarakentamisen painopistealueena on ollut lähiliikuntapaikat (koulujen pihat ja asuinalueiden pienkentät) ja ulkoliikuntamahdollisuuksien kehittäminen. Tulevina vuosina pyritään jatkamaan lähiliikuntapaikkojen rakentamista, tämän lisäksi vanhempien perusliikuntapaikkojen peruskorjauksia edistetään ja pyritään ennakoimaan uusien liikuntamuotojen tarpeita sekä varautumaan olosuhdemuutoksiin. Kuntoratojen ja pienkenttien valaisimien vaihtamista led-valaisimiin jatketaan, ja kehitetään valaistuksen ohjausmahdollisuuksia energiasäästöjen saavuttamiseksi. Liikuntapaikkoja pyritään toteuttamaan myös seuravetoisina hankkeina, tavoitteena turvata riittävät harjoitusmahdollisuudet seuratoiminnalle.

Ahmon urheilualueelle suunnitellun palloiluhallin rakentaminen on viivästynyt kaava- ja lupaprosessin myötä. Hallihankkeen lupaprosessi on käynnissä ja vuonna 2024 on tarkoitus toteuttaa hallialueen pohjatyöt sekä hallin rakentamiseen liittyviä alueen muutostöitä ja liikenneväyliä. Omaehtoisia liikkumismahdollisuuksia parannetaan jatkamalla ulkoilureitistöjen kehittämistä hankerahoituksella toteutettavan esiselvitystyön muodossa.

Liikuntapaikkojenkin osalta haastetta ovat tuoneet koulujen ja päiväkotien sisäilmaongelmat ja näistä johtuvat väistötilaratkaisut. Tilojen peruskorjausten ja uudisrakentamisen aikana osa liikuntatiloista on pois käytöstä ja tämä vaikuttaa sisäliikuntatilojen riittävyyteen. Myös päivällä käytettävissä olevien liikuntatilojen puute tuo haastetta toimintaan. Väistötilojen rakentaminen koulujen kenttäalueille heikentää myös koulujen ja päiväkotien sekä koko asuinalueen liikuntamahdollisuuksia. Ahmon ja Siilinlahden kouluhankkeiden toteutuksessa pyritään mahdollistamaan tilojen monipuolinen käyttö ja parantamaan liikunta- ja harrastusmahdollisuuksia. Rakennushankkeiden yhteydessä koulujen lähiliikunta-alueet palautetaan liikunta- ja virkistyskäyttöön.

Suorituspaikat ovat kunnallisen liikuntatoiminnan peruspalveluja, joten henkilö- ja talousresursseista suurin osa kohdistuu kunnossapitoon. Suorituspaikkojen käytössä kasvaa tarve omaehtoiseen, yksilölliseen liikkumiseen sekä lyhytjännitteisempään pienryhmätoimintaan. Se edellyttää suorituspaikoille nykyaikaisia valvonta- ja kulunvalvontajärjestelmiä sekä kunnossapitojärjestelmien kehittämistä. Toiminnan toteuttajina ovat suurelta osin paikalliset urheiluseurat, joita tuetaan alle 18-vuotiaiden osalta pääsääntöisesti korvauksettomilla tilojen ja alueiden käyttövuoroilla.

Liikuntapalveluiden tarjoamissa ohjauspalveluissa painopiste on terveys- ja erityisliikuntapalveluiden kehittämisessä. Vuoden 2023 aikana käynnistynyt systemaattinen liikunta- ja hyvinvointineuvonta antaa tähän aiempaa paremmat mahdollisuudet. Uudella toiminnalla parannetaan palvelun saatavuutta ja lisätään matalankynnyksen toimintaa. Kehitystyötä tehdään myös aktiivisella järjestöyhteistyöllä, osallistumalla aktiivisesti kunnan Hyte-ryhmän toimintaan ja hanketoiminnalla. Erityisliikunnan ryhmätoiminnassa painottuu edelleen Voimaa vanhuuteen toimintojen aktivointi.

Liikuntapaikkojen maksutuottoihin arvioidaan pientä nousua maltillisten maksukorotusten seurauksena. Sähköisiä palveluita kehitetään laajentamalla verkkomaksumahdollisuuksia. Sähköistä avustusten hakuprosessia ei ole saatu tavoitteiden mukaisesti käyttöön vuonna 2023, mutta tätä tavoitetta pyritään lähivuosina edistämään.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	10 1/3	11	11 1/3	11 1/3	11 1/3
Vanhuuseläketapahtumat	1/3		0	1	1
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	1/3		0	1	0

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2024	Mittari	Tavoitetaso
1.2. Digitaalisten palveluiden kehittäminen	Verkkomaksujen ja -varausten käytön laajentaminen liikuntapaikoilla	Uudet käyttökohteet	Käyttöönotto soveltuissa palveluissa.
2.1. Riittävä ja monipuolinen liikuntapaikkaverkosto	Uuden lähiliikuntapaikan / liikuntaympäristön rakentaminen. Ahmon urheilualan tekonurmen uusiminen	Toteutuneet hankkeet	Vähintään 1 hanke / vuosi Uudistettu tekonurmi käytössä
2.4. Liikunta- ja hyvinvointineuvonnan kehittäminen	Neuvontaan ohjautumisen ja yhteistyön kehittäminen	Neuvonnan asiakasmäärä ja asiakastietojen kirjausjärjestelmä	Neuvonnan aseman vakiinnuttaminen

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Valtuuston hyväksymät tavoitteet					
Toteutuneet lähiliikuntapaikat	2	1	1	1	1
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet					
Tilaisuudet	971	900	900		
Osanottajia	17 510	13 000	13 000		
Liikuntaneuvonnan (12 kk) asiakkaat			60	80	80

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Sisäliikuntatilojen vuokratuotot..... + 4 500 €

Menot

- Henkilöstökulut (liikunta- ja hyvinvointineuvonta)..... + 12 000 €
- Palveluostot (kunnossapidon ostopalvelut, Tanhulan la-pysäkin muutos) + 29 000 €

Tuloslaskelma

Liikuntapalvelut

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (sis)	30 054	46 400	46 400	45 900	-1 %	45 900	45 900
Maksutuotot	3 290	3 500	3 500	3 500	0 %	3 500	3 500
Tuet ja avustukset	8 809	0	0	7 000	0 %	7 000	7 000
Vuokratuotot (ulk.)	28 318	33 000	33 000	32 500	-2 %	32 500	32 500
Muut toimintatuotot	400	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	70 871	82 900	82 900	88 900	7 %	88 900	88 900
Henkilöstökulut	-436 636	-505 744	-505 744	-542 842	7 %	-555 982	-568 373
Palvelujen ostot	-446 972	-343 930	-343 930	-381 057	11 %	-384 868	-398 338
Sisäiset palvelujen ostot	-101 973	-164 308	-164 308	-83 077	-49 %	-83 878	-86 418
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-78 045	-112 740	-112 740	-101 080	-10 %	-102 091	-101 754
Avustukset	-48 948	-55 000	-55 000	-55 000	0 %	-55 550	-55 597
Muut toimintakulut (ulk.)	-100 462	-113 933	-113 933	-130 023	14 %	-131 323	-135 920
Muut toimintakulut (sis.)	-436 805	-450 455	-450 455	-423 300	-6 %	-423 300	-423 300
Toimintakulut	-1 649 841	-1 746 110	-1 746 110	-1 716 379	-2 %	-1 736 992	-1 769 700
Toimintakate	-1 578 970	-1 663 210	-1 663 210	-1 627 479	-2 %	-1 648 092	-1 680 800
Poistot ja arvonalentumiset	-283 831	-312 863	-312 863	-317 390	1 %	-366 374	-412 253

Nuoriso- ja kulttuuripalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: nuoriso- ja kulttuuritoimenjohtaja Tuula Pärnänen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Nuoriso- ja kulttuuripalvelut edistävät osaltaan kokonaisvaltaista kuntalaistemme hyvinvointia. Kunnan varsin nuorekas ikärakenne näkyy etenkin nuorisotyössä, missä monialaisia palvelutarpeita, asiakkaiden hyvinvointia lisääviä ja tukevia toimia, matalan kynnyksen harrastus- ja lajikokeiluja (mm. skeittitoiminta) sekä kohtaavaa työtä tehdään. Kulttuuripalveluissa korostuu yhdistysten ja toimijoiden, 3. sektorin kanssa tehtävä tiivis yhteistyö, järjestöjen toimintojen mahdollistaminen, avustukset, yhdessä toteutettavat tapahtumat kumppanuussopimusten, yhteistyön ja vapaaehtoistyön pohjalta.

Nuorisotalojen, museoiden sekä kotiseutu- ja valokuva-arkistojen ylläpito vaatii asiakaslähtöistä, jatkuvaa kehittämistä ja resurssiviisautta. Tähän saakka on pystytty hyvin ja melko ketterästi vastaamaan asiakastoiveisiin ja palkkaamaan tarvittavia resurssityöntekijöitä mm. nuorisotalojen laajennettujen aukioloaikojen varmistamiseksi ja lapsiperheille suunnattujen tapahtumien toteuttamiseksi. Resurssityöntekijöiden ja vapaaehtoistoimijoiden löytäminen sekä henkilöstön riittävyys huolettavat. Toimintoja olisi pakko supistaa kunnan taloustilanteen heiketessä.

Nuoriso- ja kulttuuritoimessa nähdään tärkeänä kaikenikäisten kuntalaisten osallisuuden ja omaehtoisen toiminnan edelleen vahvistaminen. Hyvinvointisuunnitelmaan ja kuntastrategiaan kirjattu järjestö- ja vapaaehtoistoiminnan tärkeys, yksilön osallisuus ja osallistaminen, ovat

edelleen toiminnan vankkoja lähtökohtia. Hyvinvointialueelle siirtyminen hajautti osaltaan yhteistyöverkostoja ja toimintamalleja, mikä aiheuttaa työn lisäkuormitusta ja uusien palvelupolkujen nopeaa rakentamistarvetta. Mielenterveys- ja päihdeongelmat lisäävät myös eri ikäisten syrjäytymisvaaraa ja osattomuutta. Toimintakenttä on laaja ja moniammatillisen työn tekeminen asiakaspalveluja ylläpitäen ja kehittäen, on osin haasteellista.

Aiempien nuorisotyöllisten hankkeiden aikana aloitettua nuorten tieto- ja neuvontatyötä juurrutetaan toimintakentälle. Yhteistyötä II-asteen ja hyvinvointialueen toimijoiden kanssa kehitetään mm. tulevan Wörtti -hankkeen, ehkäisevän päihdetyön, erityis- ja etsivän nuorisotyön jalkautumisen kanssa. Kirkonkylän koulurakennushankkeet haastavat, mutta samalla mahdollistavat myös toimintojen uudelleen organisointia ja mm. pienluokkien kanssa tehtävän yhteistyön tiivistämistä käytettäessä nuorisotaloa yhtenä opetustilana. Kohtaavassa nuorisotyössä nuoria tavataan sekä heidän opiskeluympäristössään että vapaa-ajalla ja loma-aikoina. Asiakaslähtöistä toimintaa järjestetään myös mm. yhteistyössä Savonian opiskelijoiden kanssa avoimessa kahvilatoiminnassa. Monitoimijaisuus edellyttää työntekijöiltä oman ammattitaidon, jaksamisen ja kouluttautumisen tarkastelua sekä uusien ilmiöiden nopeaa havainnointikykyä.

Kuntalaisten hyvinvointia tarkastellaan moniammatillisissa yhteistyöryhmissä, kuten HYTE sekä Norppa, Nuorten ohjaus- ja palveluverkostossa. Nuoriso- ja kulttuuripalveluissa jatketaan kumppanuus- ja yhteistyöverkostojen vahvistamista. Samalla ylläpidetään yhdistysten, 3. sekä 4. sektorin, seurakuntien, koulujen, vapaaehtoisten, yritysten ja yksittäisten toimijoiden välistä hyvää yhteistyötä. Ilman luottamuksellista yhteistyötä paikallistoimijoiden ja yritysten kanssa, moni tapahtuma jäisi toteutumatta. Yhteistyö luo kustannustehokkaammat palvelut.

Palveluiden esteettömyyttä ja saavutettavuutta täytyy edelleen kehittää. Sähköisille palvelu- ja verkkoalustoille siirtyminen ei edennyt toivotusti; tilavaraukset, käyttömaksut sekä yhdistysten avustushakujärjestelmä pyritään digitaalisomaan v. 2024 aikana. Paikallisjärjestöille lasten- ja nuorten kerho-, harraste- ja nuorisotilat ovat maksuttomia, mutta aikuisryhmien salien käyttömaksut hieman nousevat. Salmin salin purkamisen jälkeen kulttuuritilaisuudet joudutaan järjestämään vaihtuvissa tiloissa, erikseen rakennettavilla komponenteilla. Korvaavia juhlatiloja ovat mm. Hamulan ja Vuorelan koulut. Pöljän kotiseututalo on myös vuokrattavissa, ja Mäntyranan kesäteatteri sekä torialue täydentävät kulttuuritoimijoiden esiintymispisteitä.

Nuoriso- ja kulttuuripalveluissa järjestöjä ja yhdistyksiä ohjataan ja tuetaan aktiivisesti. Kulttuuritoimelle kuuluvat myös kotiseutu- ja osin kunnan valokuva-arkistot, Harjamäen sairaalamuseo, Pöljän kotiseutumuseo ja -talo. Museoiden pääpaino on edelleen kesän aukioloissa, sekä koululaisille suunnatuissa, kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisissa kotiseutumuseokäynneissä ja lähialueen kulttuurilaitosvierailuissa. Kaikukortin käyttöönottoa ja paikallista sekä Pohjois-Savon alueellista kulttuuriyhteistyötä edistetään. Arkistokokoelmien muuttaminen Innocumille ja kokoelmahuolto on henkilöstöresurssit huomioiden mittava työ. Osa-aikaista luetteloojia, kesätyöntekijöitä ja museo-oppaita tarvitaan, sekä uusia järjestelyjä kunnan arkistotyössä. Museovirastolta haetaan apurahaa kokoelmatyöhön ja digitaaliseen tietokantaluettelointiin. AVI ja ESR haut kohdistuvat oppilaitos- ja kouluyhteistyöhankkeisiin, lasten ja nuorten harrastetoimintaan, ehkäisevään päihdetyöhön ja etsivään nuorisotyöhön. Henkilöstökulut eivät pienene asiakasmäärien ja toimintojen kasvaessa. Kesätyöntekijöiden, opiskelijoiden ja hanketyöntekijöiden palkkaosuudet on myös sisällytetty taloussuunnitteluun.

Henkilöstö

Nuorisopalveluissa työskentelee 2 nuoriso-ohjaajaa Kirkonkylän nuorisotalolla ja 2 Vuorelassa. Nuorisopalveluissa työskentelee myös erityisnuoriso-ohjaaja, 3 etsivää nuorisotyöntekijää ja ehkäisevä päihdetyökoordinaattori. Koulunuorisotyössä on 1 ja 1.1.24 alkavassa Wörtti -hankkeessa 1 hanketyöntekijä. Kulttuuripuolella työskentelee kulttuurikoordinaattori, nuoriso- ja kulttuurihallinnossa nuoriso- ja kulttuuritoimenjohtaja sekä liikuntatoimen kanssa yhteinen palvelusihteri (joista suluissa ei vakituiset).

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	14 (2)	16 (4)	12 (2)	13(3)	15 (1)

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2024	Mittari	Tavoitetaso
Digitaalisten palvelujen kehittäminen	Sähköisten tilavaraus, verkkomaksu ja avustushakulomakkeiden kehittäminen	Käyttöönotto Saapuneiden em. lomakkeiden määrä	Kehitetään toimiva sähköinen tilavaraus ja avustushaku, ja verkkomaksaminen on käytössä v-24
Järjestö- ja toimijayhteistyön ketterä kehittäminen	Toimintakulttuurin ja yhteistyön ketterä kehittäminen	Kehittämispäivät ja -toimet Kyselytutkimukset	Yhteistyön kehittyminen näkyy haettujen rahoitusten ja toimintavolyymien vahvistumisessa
Kuntalaisten osallisuuden lisääminen	Osallistavan budjetoinnin kehittäminen	Osallistuvan budjetoinnin käyttöönotto	Osallistava budjetointi käytössä
Koulu- ja kohtaavan nuorisotyön kehittäminen	Kehittämishankkeiden käynnistäminen ja kohtaavan nuorisotyön mallin kehittäminen	Kohdatut nuoret, kyselytutkimukset ja erilaisten mittarien käyttöönotto	Kehittämishankkeet käynnissä (Wörtti ja koulunuorisotyö) Mittarien käyttöä yhtenäistetty
Ehkäisevän päihdetyön kehittäminen	Alueellinen yhteistyö Neuvonnan ja ohjauksen kehittäminen	EPT neuvontaillat, tapahtumien määrä	EPT juurruttaminen eri palvelualueille ja henkilöstökoulutukset
Pohjois-Savon kulttuuristrategian käyttöönotto	Kulttuuristrategian kehittäminen ja käyttöönotto	Käyttöönotto Kyselytutkimukset	Pohjois-Savon kulttuuristrategia käytössä

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Valtuuston hyväksymät tavoitteet					
Tilaisuudet	654	650	670	680	650
Osanottajat	20563	20 000	20 000	22 000	20 000
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet					
Nuorisotalotoimintaan osallistuneet / ilta	89	150	150	150	150
Etsivä- ja erityisnuorisotyö sekä ehkäisevä päihdetyö / kk	252	250	250	260	260

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Hankeavustukset ja siirtokirjaukset ..... + 43 000 €

Menot

• Henkilöstökulut; osa-aikainen luetteloiija 4kk.....	+ 12 000 €
• Leasinglaitteiden vuokrat (tietokoneet, kannettavat).....	+ 5 278 €
• Wörtti-hanketyöntekijä nuorisotyöhön	+ 12 800 €
• Resurssityöntekijät, tapahtumat, skeittihalliohjaaja.....	+ 13 000 €
• Matka- ja puhelinkulut.....	+ 3 000 €
• Etsivän nuorisotyön pienryhmäkulut.....	+ 2 000 €
• Siilinjärvi 100 valmistelukulut.....	+ 2 000 €

Tuloslaskelma

Nuoriso- ja kulttuuripalvelut

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk)	180	550	550	400	-27 %	400	400
Myyntituotot (sis)	154	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	1 740	3 000	3 000	3 000	0 %	3 000	3 000
Tuet ja avustukset	84 340	123 500	123 500	166 800	35 %	166 800	166 800
Vuokratuotot (ulk.)	1 667	3 000	3 000	3 160	5 %	3 160	3 160
Muut toimintatuotot	1 019	1 250	1 250	0	-100 %	0	0
Toimintatuotot	89 100	131 300	131 300	173 360	32 %	173 360	173 360
Henkilöstökulut	-584 368	-632 387	-632 387	-673 808	7 %	-690 063	-705 391
Palvelujen ostot	-197 359	-197 804	-197 804	-188 350	-5 %	-190 233	-196 892
Sisäiset palvelujen ostot	-59 806	-89 130	-89 130	-66 342	-26 %	-67 501	-69 602
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-18 178	-38 980	-38 980	-32 920	-16 %	-33 249	-33 140
Avustukset	-20 372	-22 600	-22 600	-23 960	6 %	-24 200	-24 220
Muut toimintakulut (ulk.)	-156 276	-166 363	-166 363	-202 850	22 %	-204 878	-212 049
Muut toimintakulut (sis.)	-129 061	-134 414	-134 414	-98 341	-27 %	-98 341	-98 341
Toimintakulut	-1 165 420	-1 281 678	-1 281 678	-1 286 571	0 %	-1 308 466	-1 339 634
Toimintakate	-1 076 320	-1 150 378	-1 150 378	-1 113 211	-3 %	-1 135 106	-1 166 274
Poistot ja arvonalentumiset	-154	0	0	0	0 %	0	0

6.4 TEKNISET PALVELUT

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Ari Kainulainen

Tekniset palvelut on yksi kunnan neljästä palvelualueesta. Tekniset palvelut tuottavat palveluita kunnan muille palvelualueille toimitiloihin, varikkopalveluihin ja hankintoihin liittyvissä tehtävissä sekä vastaa kuntatekniikasta. Lisäksi palvelualueeseen kuuluvat lakisääteisinä viranomaistoimintoina rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu sekä yksityistieasiat.

Palvelualueen ydintoiminta-alueet ovat:

- toimitilojen ja kuntatekniikan uudisrakentaminen, peruskorjaus ja ylläpito
- ydintoimintoja tukevat tekninen hallinto- ja varikkopalvelut (ml. pysäköinninvalvonta)
- viranomaislautakunnan alaisuudessa viranomaispalveluina toimivat rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu sekä
- yksityistieasiat (teknisen lautakunnan jaosto).

Palvelualue sisältää seuraavat valtuustoon nähden sitovat kokonaisuudet:

SITOVUUSTASOT	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
<i>Tekninen lautakunta</i>			
Tekniset palvelut (brutto)	-4 034 011	886 580	-3 147 431
<i>Teknisen lautakunnan jaosto</i>			
Yksityistieasiat (brutto)	-136 083	-	-136 083
<i>Viranomaislautakunta</i>			
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu (brutto)	-703 330	314 000	-389 334
<i>Laskennallisesti eriytyvät taseyksiköt</i>			
Toimitilojen ylläpito (tilikauden tulos)	-7 007 154	8 524 885	1 517 731
Sitovuustasot yhteensä	-11 880 582	9 725 465	-2 155 117

Palvelualueen informatiivinen tuloslaskelma 2024

TEKNISET PALVELUT

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk.)	1 100 911	615 600	615 600	805 400	31 %	805 400	805 400
Myyntituotot (sis.)	179 491	167 180	167 180	167 180	0 %	167 180	167 180
Maksutuotot	336 902	341 000	341 000	349 000	2 %	349 000	349 000
Tuet ja avustukset	10 148	0	0	0	0 %	0	0
Vuokratuotot (ulk.)	254 821	2 688 000	2 688 000	2 917 900	9 %	2 917 900	2 917 900
Vuokratuotot (sis.)	5 993 477	5 591 930	5 591 930	5 268 485	-6 %	5 268 485	5 268 485
Muut toimintatuotot	142 732	85 000	85 000	80 500	-5 %	80 500	80 500
Toimintatuotot	8 018 482	9 488 710	9 488 710	9 588 465	1 %	9 588 465	9 588 465
Valmistus omaan käyttöön	148 253	131 500	131 500	137 000	4 %	137 000	137 000
Henkilöstökulut	-2 604 248	-2 593 642	-2 593 642	-2 767 609	7 %	-2 834 490	-2 897 558
Palvelujen ostot	-2 500 051	-2 471 845	-2 471 845	-2 570 740	4 %	-2 596 447	-2 687 323
Sisäiset palvelujen ostot	-476 562	-502 415	-502 415	-501 960	0 %	-507 540	-518 142
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 238 127	-2 907 789	-2 907 789	-2 667 000	-8 %	-2 693 670	-2 684 794
Varastojen lisäys/vähennys	-29	0	0	0	0 %	0	0
Avustukset	-95 420	-147 348	-147 348	-152 348	3 %	-153 871	-154 002
Muut toimintakulut (ulk.)	-694 971	-2 425 820	-2 425 820	-2 890 120	19 %	-2 918 912	-3 020 690
Muut toimintakulut (sis.)	-487 287	-328 116	-328 116	-330 805	1 %	-330 805	-330 805
Toimintakulut	-9 096 694	-11 376 975	-11 376 975	-11 880 582	4 %	-12 035 735	-12 293 315
Toimintakate	-929 959	-1 756 765	-1 756 765	-2 155 117	23 %	-2 310 270	-2 567 850
Poistot ja arvonalentumiset	-5 412 362	-6 542 647	-6 542 647	-6 533 957	0 %	-6 341 532	-6 708 629

6.4.1 Tekniset palvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuhenkilö: tekninen johtaja Ari Kainulainen

Toiminta-ajatus

Teknisten palveluiden sitovuustaso sisältää ydintoimintoja tukevat teknisen hallinnon ja varikkopalvelut sekä kuntatekniikan uudisrakentamisen, peruskorjauksen ja ylläpidon.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kuntatekniikassa jatketaan edelleen työtä liikenneturvallisuutta lisääviin asioihin mm. kevyenliikenteen väyliin, leikkipuistojen tuoteturvallisuuteen ja palvelutasoon sekä ajonopeuksien hillitsemiseen. Liikenneturvallisuuden, *erityisesti koulujen liikenneturvallisuuden huomioinnon*, on jatkossakin ensiarvoisen tärkeää. Tavoitteena on, että käyttöturvallisuuteen ja esteettömyyteen liittyvät näkökohdat ovat keskeisessä asemassa niin yleisten alueiden kuin rakennustenkin toteuttamisessa ja varustamisessa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Vuodesta toiseen jatkuva määrärahojen niukkuus ja kustannusten nousut heikentävät palvelutuotantoa ja sen laatua. Kuntaan valmistuu joka vuosi hoidettavakseen lisää katuja ja kevyen liikenteen väyliä, mutta vastaavasti määrärahat eivät lisäänty samassa suhteessa. Digitalisaation edistämistä joudutaan rahoittamaan säästämällä muusta palvelutuotannosta. Tämä näkyy kuntalaisille huonompana katujen ja yleisten alueiden kunnossapidon tasona.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Uudessa kuntastrategiassa on esitetty strategisina tavoitteina *ketterä kehittäjä, hyvinvoiva arki ja elinvoimainen ympäristö*. Näitä tavoitteita pyritään edistämään talousarvio vuonna resurssien puitteissa. Investointitarpeita on edelleen paljon.

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SIVOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.2. Ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut ovat kuntalaisten käytössä	sähköisten palveluiden lisääminen	sähköisten palveluiden lukumäärä	tekninen hallinto
HYVINVOIVA ARKI			
2.1. Kuntalaisten osallisuuden edistäminen Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	kuntalaiskyselyiden toteuttaminen kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksien järjestäminen	kyselyiden lukumäärä vuosittain vaikuttamismahdollisuuksien lukumäärä vuosittain	kuntatekniikka

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2. Väestönkasvu	Vastataan väestön kasvutavoitteeseen kunnan infran ja toimitilojen (päiväkot, koulu) rakentamisella	toteutetaan tarpeen mukaisesti	kuntatekniikka
3.3. Esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen	huomioidaan esteettömyys	toteutus 100 % katujen ja kevyen liikenteen väylien toteutuksessa	kuntatekniikka
3.4. Materiaalien kierrättäminen ja niiden hyötykäyttö	kierrätysmateriaalien hyödyntäminen rakentamisessa	käytetty materiaali ja määrä tn/vuosi	kuntatekniikka
3.5. Julkisen liikenteen käytön lisääminen	lisätään bussikatosten ja tarvittaessa bussipysäkkien määrää	bussikatosten ja -pysäkkien määrän muutos vuosittain	kuntatekniikka
Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen	rakennetaan laadukkaita ja viihtyisiä sekä kunnossapidetään kevyen liikenteen väyliä	pyörätelineiden määrän lisääminen kevyen liikenteen väylien määrän lisäys vuosittain	
Parannetaan liikenneväylien turvallisuutta	suoritetaan nopeusseurantaa ja vastaanotetaan kuntalaisten palautetta	nopeusseurantojen lukumäärä ja kuntalaistenpalautteiden lukumäärä vuosittain	

Tavoitteiden riskiarviot
resurssit (henkilöstö ja talous)

Tuloslaskelma 2024

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavat tulosalueet:

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Tekninen hallinto ja varikkopalvelut (sis. valmistus omaan käyttöön)	-930 628	381 180	-549 448
Kuntatekniikka	-3 103 383	505 400	-2 597 983
Sitovuustaso yhteensä	-4 034 011	886 580	-3 147 431

Tuloslaskelma (sitovuustaso)

Tekninen hallinto ja varikkopalvelut, Kuntatekniikka

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk)	675 739	550 600	550 600	456 900	-17 %	456 900	456 900
Myyntituotot (sis)	178 511	167 180	167 180	167 180	0 %	167 180	167 180
Maksutuotot	36 456	36 000	36 000	40 000	11 %	40 000	40 000
Tuet ja avustukset	2 981	0	0	0	0 %	0	0
Vuokratuotot (ulk.)	5 479	3 000	3 000	5 500	83 %	5 500	5 500
Muut toimintatuotot	131 523	85 000	85 000	80 000	-6 %	80 000	80 000
Toimintatuotot	1 030 690	841 780	841 780	749 580	-11 %	749 580	749 580
Valmistus omaan käyttöön	133 421	131 500	131 500	137 000	4 %	137 000	137 000
Henkilöstökulut	-1 321 808	-1 218 033	-1 218 033	-1 367 815	12 %	-1 400 741	-1 431 791
Palvelujen ostot	-1 240 340	-1 419 020	-1 419 020	-1 459 300	3 %	-1 473 893	-1 525 479
Sisäiset palvelujen ostot	-306 835	-341 654	-341 654	-323 872	-5 %	-326 642	-331 811
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-426 854	-507 189	-507 189	-543 600	7 %	-549 036	-547 227
Varastojen lisäys/vähennys	-29	0	0	0	0 %	0	0
Avustukset	-20	-25 000	-25 000	-25 000	0 %	-25 250	-25 271
Muut toimintakulut (ulk.)	-128 714	-145 370	-145 370	-148 320	2 %	-149 695	-154 554
Muut toimintakulut (sis.)	-152 215	-159 411	-159 411	-166 104	4 %	-166 104	-166 104
Toimintakulut	-3 576 814	-3 815 677	-3 815 677	-4 034 011	6 %	-4 091 361	-4 182 238
Toimintakate	-2 412 703	-2 842 397	-2 842 397	-3 147 431	11 %	-3 204 781	-3 295 658
Poistot ja arvonalentumiset	-2 185 770	-2 263 343	-2 263 343	-2 464 360	9 %	-2 573 317	-2 735 736

Tekninen hallinto ja varikkopalvelut

Sitovuustaso: tekninen lautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Ari Kainulainen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Teknisen palvelualueen henkilöstö on keskitetty ja jatkossa tullaan keskittämään varikon alueelle, mutta rakennusvalvonnalla on asiakaspalvelupiste myös kunnantalolla. Oppipojantie 4:ssä sijaitsevat toimistohuoneet ovat pääosin teknisten palveluiden ja osittain elinvoima- ja konsernipalveluiden käytössä. Toimistohuoneiden käyttöä tullaan tiivistämään siten, että isoon huoneeseen sijoitetaan kaksi työpistettä. Myös etätyöskentelyä suositaan.

Tekninen hallinto

Toimistopalveluita, asiakirjahallintoa ja muita normaali arkirutiineja hoidetaan talousarviovuonna vain yhdellä henkilöstöresurssilla. Varahenkilöä ei ole.

Pysäköinninvalvonta

Pysäköinninvalvontaa on tarkoitus jatkaa talousarvio- ja suunnitelmakausilla nykyisessä laajuudessa. Pysäköinninvalvonnassa jatketaan seudullista yhteistyötä Itä-Suomen kaupunkien (mm. Kuopion, Varkauden ja Iisalmen) kanssa.

Varikko

Teollisuustie 7:ään on sijoitettu varikko- ja varastotoimintojen lisäksi kuntatekniikan rakentamisen ja kunnossapidon, puisto- ja liikuntatoimen sekä toimitilojen kunnossapidon ja LVI-tekniisen huollon varastotoiminnot sekä kaluston varastointi. Sulkavantien varastoalueen jatkokäyttöä suunnitellaan siltä osin kuin sille ei ole tarvetta kunnan omaa käyttöä. Ahmontie 5:ssä sijaitseva vanha varikko on vuokrattuna yritystoiminnan käyttöön siihen saakka, kunnes alueen asemakaavoitus valmistuu. Myös vanhan varikon huonokuntoisten rakennusten purkua on suunniteltu tai niiden vuokraamista Ahmon koulukeskuksen rakennushankkeen käyttöön. Varikon toiminnallisuuden kehittämistä jatketaan resurssien puitteissa entistä enemmän kunnan sisäisten hankinta- ja logististen palveluiden tuottajaksi.

Palvelualueen käytössä oleva ajoneuvokalusto on kokonaan leasing-rahoituksella hankittua.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	6	6	6	6	6

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2024	Mittari	Tavoitetaso
1.2 sähköisten palveluiden lisääminen	Pyritään tunnistamaan lisää sähköisiä palveluita palvelualueella	Tunnistettujen sähköisten palveluiden määrä	Palvelualueella yksi sähköinen palvelu lisää

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- muut toimintatuotot (pysäköintivirhemaksut)..... - 5 000 €

Menot

- kuorma-auton pesulaitteisto ..... + 50 000 €
- poltto- ja voiteluaineet ..... +10 000 €
- kaluston kunnossapitokustannukset ..... + 5 000 €

Tuloslaskelma

Tekninen hallinto ja varikkopalvelut

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk)	1 273	1 000	1 000	2 000	100 %	2 000	2 000
Myyntituotot (sis)	176 994	167 180	167 180	167 180	0 %	167 180	167 180
Muut toimintatuotot	131 515	85 000	85 000	80 000	-6 %	80 000	80 000
Toimintatuotot	309 782	253 180	253 180	249 180	-2 %	249 180	249 180
Valmistus omaan käyttöön	122 762	131 500	131 500	132 000	0 %	132 000	132 000
Henkilöstökulut	-410 070	-384 339	-384 339	-408 562	6 %	-418 467	-427 807
Palvelujen ostot	-95 520	-41 200	-41 200	-84 500	105 %	-85 345	-88 332
Sisäiset palvelujen ostot	-37 049	-46 240	-46 240	-45 957	-1 %	-46 693	-48 095
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-99 891	-65 050	-65 050	-132 200	103 %	-133 522	-133 082
Varastojen lisäys/vähennys	-29	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut (ulk.)	-113 690	-114 370	-114 370	-122 620	7 %	-123 838	-128 142
Muut toimintakulut (sis.)	-125 707	-131 452	-131 452	-136 789	4 %	-136 789	-136 789
Toimintakulut	-881 956	-782 651	-782 651	-930 628	19 %	-944 653	-962 247
Toimintakate	-449 411	-397 971	-397 971	-549 448	38 %	-563 473	-581 067
Poistot ja arvonalentumiset	-3 624	-3 624	-3 624	-3 573	-1 %	-2 967	-2 837

Kuntatekniikka

Sitovuus: tekninen lautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kuntatekniikan päällikkö Timo Korhonen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Infraomaisuuden arvon säilymisen ja korjausvelan kasvamisen kannalta saneerauksia tulee pitää yllä. Katuverkon kasvaessa ja sen kautta kunnossapitokulujen noustessa vähenevät käytettävissä olevat määrärahat vaarantavat riittävän tasokkaan kuntaomaisuuden ylläpidon. Kunnossapitoon ja ylläpitoon varattu rahamäärä tulisi nousta samassa suhteessa kuin rakennetaan katuja (katukilometrien rakentamisen määrä vs. kunnossapitomäärärahat). Talousarvioissa tehdyt leikkaukset kohdistuvat aina suoraan katujen ja yleisten alueiden hoitoon ja kunnossapitoon.

Kuntatekniikan rakentamiseen käytettävät määrärahat olivat vuonna 2023 uusien asuinalueiden infran rakentamisen vuoksi korkealla tasolla. Vuoden 2024 osalta tilanne normalisoituu perinteiselle tasolle. Tulevalle vuodelle oleva investointimääräraha on 1,3 milj. € vähemmän kuin vuonna 2023. Rakentaminen kohdistuu lähes täysin vanhojen alueiden saneerauksiin. Talouden laskusuhdanteen vuoksi rakentaminen on hiljentynyt. Siten uusien asemakaava-alueiden infran rakentamista ei ole ollenkaan.

Kunnan ei tulisi ottaa valtion väyliä kunnan omaisuudeksi, koska ne aiheuttavat kunnalle ylläpitokustannuksia.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	22	19	20	20	19

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Valtuustokauden tavoite 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2024</i>	<i>Seurattavat mittarit</i>	<i>Tavoitetaso</i>
1.2. sähköisten palveluiden lisääminen	palautekanavan käytön edistäminen	palautteiden lukumäärä palautekanavan kautta	toteutus
2.3. Kunta toteuttaa omissa kohteissa laadukasta rakentamista	laadukkaiden rakennusmateriaalien ja oikeiden työtapojen käyttö	CE-merkittyjen tuotteiden käyttö-%	käytetään CE-merkittyjä tuotteita
3.2. Vastataan väestönkasvutavoitteeseen kunnan infran ja toimitilojen (päiväkot, koulu) rakentamisella	uutta infran ei rakenneta	valmiusaste	infran rakentaminen toteutetaan Tekltk:n hyväksymän työohjelman mukaisesti huomioon ottaen tonttien luovutusajankohdat

Tavoitteiden riskiarviot

Resurssit (henkilöstö ja talous)

Kilpailukyisten tarjousten saaminen (rakentamisen suhdanne, materiaalien hinnat)

Informatiiviset tunnusluvut

Teknisen lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kadut, m	108 670	110 340	110 340	112 340	114 340
Valaistus, m	101 070	102 840	102 840	104 840	106 840
Erilliset kevyenliikenteen väylät, m	27 750	29 650	29 950	30 250	30 550
Kevyenliikenteen väylien valaistus	15 150	16 930	17 230	17 530	17 830
Puistot, ha	48,2	50,4	50,4	50,4	50,4
Leikkikentät, kpl	38	39	39	39	39
Hakkuut m ³	2 400	2 400	1200	1200	1200

*) tilanne 1.1.2023

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Metsän myyntitulot ..... - 50.000 €

- Säyneeojen maankaatopaikkamaksut..... - 40.000 €

Menot

- Sähköenergia..... - 50.000 €
- Henkilöstökulut .....+ 120.000 €

Tuloslaskelma

Kuntatekniikka

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk)	674 466	549 600	549 600	454 900	-17 %	454 900	454 900
Myyntituotot (sis)	1 517	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	36 456	36 000	36 000	40 000	11 %	40 000	40 000
Tuet ja avustukset	2 981	0	0	0	0 %	0	0
Vuokratuotot (ulk.)	5 479	3 000	3 000	5 500	83 %	5 500	5 500
Muut toimintatuotot	7	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	720 908	588 600	588 600	500 400	-15 %	500 400	500 400
Valmistus omaan käyttöön	10 659	0	0	5 000	0 %	5 000	5 000
Henkilöstökulut	-911 738	-833 694	-833 694	-959 253	15 %	-982 275	-1 003 984
Palvelujen ostot	-1 144 820	-1 377 820	-1 377 820	-1 374 800	0 %	-1 388 548	-1 437 147
Sisäiset palvelujen ostot	-269 786	-295 414	-295 414	-277 915	-6 %	-279 949	-283 716
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-326 963	-442 139	-442 139	-411 400	-7 %	-415 514	-414 145
Avustukset	-20	-25 000	-25 000	-25 000	0 %	-25 250	-25 271
Muut toimintakulut (ulk.)	-15 024	-31 000	-31 000	-25 700	-17 %	-25 857	-26 412
Muut toimintakulut (sis.)	-26 508	-27 959	-27 959	-29 315	5 %	-29 315	-29 315
Toimintakulut	-2 694 858	-3 033 026	-3 033 026	-3 103 383	2 %	-3 146 708	-3 219 990
Toimintakate	-1 963 292	-2 444 426	-2 444 426	-2 597 983	6 %	-2 641 308	-2 714 590
Poistot ja arvonalentumiset	-2 182 146	-2 259 719	-2 259 719	-2 460 787	9 %	-2 570 350	-2 732 899

6.4.2 Rakennusvalvonta ja Ympäristönsuojelu

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilöt: rakennusvalvontapäällikkö Kari Nuutinen ja ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen

Toiminta-ajatus

Viranomaislautakunta hoitaa lainsäädännössä kunnan rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaiselle määrättyjä tehtäviä sekä kunnan hallintosäädännössä määrättyjä tehtäviä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Viranomaislautakunnan toiminnan painopisteenä on hoitaa lainsäädännössä määrätty tehtävät sujuvasti ja kestävästi. Tämä koskee lupaviranomaisen tehtävien lisäksi ympäristönsuojelun säännöllisen valvonnan valvontatehtäviä, rakennusvalvonnan lupaehtojen mukaisia valvontatehtäviä sekä rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun valvontatehtäviä kuntalaisten yhteydenottojen perusteella.

Ympäristönsuojelussa keskeisiä edistämistehtäviä ovat toimintavuonna kunnan ilmastotyön tukeminen ja pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien päivitystyön vieminen loppuun. Rakennusvalvonnassa jatkuu kiinteistörekisterin ja kiinteistöverotustietojen päivitystyö projektityöntekijän toimesta vuonna 2024.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Toiminnan riskit liittyvät vireillä olevien asioiden käsittelyn viivästymisen tai viranomaisen mahdolliseen virhearvion tai virheellisen menettelyn seurauksena syntyviin ja korvattaviin vahinkoihin. Riskiä hallitaan viranhaltijoiden hyvällä asiantuntemuksella, ammattitaidolla ja riittävällä täydennyskoulutuksella sekä riittävillä henkilöresursseilla.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Viranomaislautakunnan hyvin hoidetut lakiperustaiset lupaviranomaisen tehtävät tukevat osaltaan yritysten ja yhteisöjen toimintaedellytyksiä. Mahdollisuudet sähköiseen asiointipalveluun tukevat kuntalaisten sujuvaa arkea ja asiointia. Viranomaislautakunnan tehtäväkokonaisuuksilla edistetään osaltaan kestävästä rakentamisesta, kiertotaloutta ja elinvoimaisen ympäristön tilaa.

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.2. Sähköisten palveluiden lisääminen	Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (RYTJ) käyttöönoton valmistelu	Järjestelmän käyttöönoton valmius	Rakennusvalvonta

Tavoitteiden riskiarviot

Resurssit
Ohjelmistojen yhteensopivuus

Tuloslaskelma 2024

Valtuuston sitovuustaso sisältää seuraavat tulosalueet

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Rakennusvalvonta	-362 388	257 000	-105 388
Ympäristönsuojelu	-340 946	57 000	-283 946
Sitovuustaso yhteensä	-703 334	314 000	-389 334

Tuloslaskelma

Viranomaislautakunta

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk)	3 620	5 000	5 000	5 000	0 %	5 000	5 000
Myyntituotot (sis)	980	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	300 446	305 000	305 000	309 000	1 %	309 000	309 000
Tuet ja avustukset	7 166	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	11 016	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	323 228	310 000	310 000	314 000	1 %	314 000	314 000
Valmistus omaan käyttöön	14 833	0	0	0	0 %	0	0
Henkilöstökulut	-503 734	-537 319	-537 319	-564 686	5 %	-578 426	-591 384
Palvelujen ostot	-53 374	-79 545	-79 545	-79 950	1 %	-80 749	-83 576
Sisäiset palvelujen ostot	-36 221	-48 786	-48 786	-46 048	-6 %	-46 825	-48 260
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-4 983	-3 850	-3 850	-3 850	0 %	-3 888	-3 876
Muut toimintakulut (ulk.)	-55 045	-18 250	-18 250	-8 800	-52 %	-8 887	-9 195
Muut toimintakulut (sis.)	-8 538	-8 761	-8 761	0	-100 %	0	0
Toimintakulut	-661 896	-696 511	-696 511	-703 334	1 %	-718 776	-736 290
Toimintakate	-323 835	-386 511	-386 511	-389 334	1 %	-404 776	-422 290

Rakennusvalvonta

Sitovuus: viranomaislautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: rakennustarkastaja Kari Nuutinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Rakennusvalvonta-tulosalue hoitaa lainsäädännössä kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle määrättyjä tehtäviä. Keskeisiä tehtäviä ovat lupahakemusten käsittely ja lupakohteiden valvonta lupaehtojen mukaisesti. Kunnan rakennusvalvontaviranomainen antaa ohjeita ja ennakkoneuvontaa rakennushankkeeseen ryhtyville. Neuvonnan ja ohjauksen, lupakäsittelyn sekä valvonnan avulla edistetään terveellistä, turvallista ja ympäristöön soveltuvaa rakentamista ja ylläpidetään rakennetun ympäristön hyvää laatua pääasiassa maankäyttö- ja rakennuslain keinoin.

Talousarviovuosi 2024 on viimeinen vuosi, jolloin nykyinen maankäyttö- ja rakennuslaki on voimassa. Uusi rakentamislaki astuu voimaan 1.1.2025 ja siihen liittyen on jo alkanut rakennusjärjestyksen uudistamistyö. Keskeinen muutos uuden rakentamislain myötä tulee olemaan lupajärjestelmän muutos, jossa rakennuslupa, toimenpidelupa ja toimenpideilmoitus

sulautuvat yhdeksi lupamuodoksi, rakentamisluvaksi. Myös lupakynnys nousee, kun esim. alle 30 m² talousrakennuksia ei enää luviteta.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmää koskeva laki tulee voimaan 1.1.2024. Lailla säädetään tiedoista, jotka kuntien on siirtymäajan puitteissa julkaistava uudessa valtakunnallisessa tietojärjestelmässä. Talousarviovuonna 2024 on selvítettävä rakennusvalvontaohjelmiston toimittajan kanssa, mitä muutoksia tarvitaan käytössä olevaan sovellukseen, jotta tietojen siirtäminen tietojärjestelmään on mahdollista.

Vuonna 2024 jatkuu kiinteistörekisterin ja kiinteistöverotustietojen päivitystyö projektityöntekijän toimesta. Projektityöntekijän määräaikainen työsuhde jatkuu 31.12.2024 saakka.

Talousarviovuonna tapahtuu toimitilamuutoksia. Rakennusvalvontatoimisto siirtyy vuoden 2024 alussa Oppipojantielle teknisten palveluiden yhteyteen.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	5	5	5	5	5

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

VIRANOMAISLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2024	Mittari	Tavoitetaso
Asiakaslähtöiset, lakiperusteiset ja asiantuntevat viranomaispalvelut	Valitusviranomaisen muuttamien lupapäätösten määrä suhteessa tehtyihin lupapäätöksiin	Viranomaislautakuntaan tehdyt oikaisuvaatimukset eivät aiheuta muutoksia päätöksiin tai päätökset eivät kumoudu.	Muutoksen haku ei muuta päätöstä.
	Rakennusjärjestyksen uudistaminen	Rakennusjärjestyksen valmius	Ehdotus rakennusjärjestykseksi on hyväksytty viranomaislautakunnassa.
	Varautuminen ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointiin ajoissa ennen tapahtuvia eläköitymisiä	Asiakaspalvelu, lupakäsittely ja lupaehtojen mukaiset katselmukset pystytään hoitamaan sujuvasti	Riittävä ja ammattitaitoinen henkilöstö pystyy vastaamaan asiakkaiden palvelutarpeisiin viivytyksettä

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2025
Lautakunnan muuttamien lupapäätösten määrä suhteessa tehtyihin lupapäätöksiin (kpl/kpl)	0/231	0/270	0/270	0/270	0/270
Lupapäätöksiä, kpl	231	270	270	270	270
Myönnetty luvat, asuntoja	108	150	150	150	150
Valmistuneet asunnot	200	180	180	180	180

Nettomenot €/asukas	4,14	5,03	3,83	3,83	3,83
Maksujen kattavuus menoista, %	75,3	70,1	76,0	76,0	76,0

Tuloslaskelma

Rakennusvalvonta

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (ulk)	3 620	5 000	5 000	5 000	0 %	5 000	5 000
Maksutuotot	246 682	252 000	252 000	252 000	0 %	252 000	252 000
Tuet ja avustukset	3 040	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	253 342	257 000	257 000	257 000	0 %	257 000	257 000
Valmistus omaan käyttöön	14 833	0	0	0	0 %	0	0
Henkilöstökulut	-282 449	-298 923	-298 923	-308 935	3 %	-316 452	-323 541
Palvelujen ostot	-18 183	-23 345	-23 345	-23 250	0 %	-23 482	-24 304
Sisäiset palvelujen ostot	-18 166	-24 562	-24 562	-24 203	-1 %	-24 615	-25 367
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-3 903	-2 000	-2 000	-2 000	0 %	-2 020	-2 013
Muut toimintakulut (ulk.)	-28 112	-9 850	-9 850	-4 000	-59 %	-4 040	-4 181
Muut toimintakulut (sis.)	-5 412	-5 553	-5 553	0	-100 %	0	0
Toimintakulut	-356 225	-364 233	-364 233	-362 388	-1 %	-370 610	-379 407
Toimintakate	-88 051	-107 233	-107 233	-105 388	-2 %	-113 610	-122 407

Ympäristönsuojelu

Sitovuus: viranomaislautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Ympäristönsuojelu-tulosalue hoitaa lainsäädännössä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle määrättyjä tehtäviä. Keskeisiä tehtäviä ovat lupahakemusten käsittely ja lupakohteiden säännöllinen valvonta. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen tekee lisäksi laillisuusvalvontaa ja yleisen edun valvontaa. Tehtävänä on myös ympäristönsuojelun edistäminen, missä tärkeimpiä keinoja ovat ympäristöselvitykset ja -hankkeet, tiedotus ja neuvonta sekä yhteistyö muiden kuntatoimijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa.

Toiminnan painopisteenä on lakisääteisten lupa- ja valvontatehtävien hoitaminen. Valvonnassa pääpaino on ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman ja valvontaohjelman mukaisessa säännöllisessä valvonnassa sekä suunnitelmallisessa ympäristön siisteysvalvonnassa yhteistyössä rakennusvalvonnan kanssa. Lautakunta päivittää ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman kolmen vuoden välein ja tulosalue tekee vuosittaisen yksityiskohtaisen ympäristönsuojelun valvontaohjelman. Lautakunta hyväksyy vuosittaisen ympäristön siisteysvalvonnan työohjelman. Pohjavesialueilla ja ranta-alueilla on edelleen kiinteistöjä, joiden jätevesien käsittely ei täytä ympäristönsuojelulaissa säädettyjä vaatimuksia. Tähän liittyvään valvontaan kohdistetaan resursseja vuoden 2024 aikana. Samoin valvontaa kohdistetaan vesihuoltolain mukaiseen liittämismuutoksen pohjavesi-, ranta- ja taajama-alueilla sijaitsevia kiinteistöjä koskien.

Sähköisen asiointin sujuvuuteen ja kohteiden valvonnan ohjelmistojen sujuvaan ja säännölliseen käyttöön panostetaan edelleen vuonna 2024.

Edistämistehtäviin liittyen saatetaan pohjavesien suojelusuunnitelmien päivitystyö loppuun ja jatketaan seudullista ilmastohanketta, jonka tavoitteena on tuoda ilmastotyö osaksi kunnan päätöksentekoa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Kunnan ekotukihenkilöverkoston toimintaa kehitetään edelleen. Ilmanlaadun seuranta jatketaan yhteistyössä alueen toiminnanharjoittajien ja Kuopion kaupungin alueellisten ympäristönsuojelupalvelujen kanssa ilmanlaadun seurantasopimuksen 2024–2028 mukaisesti. Kunnan ympäristönsuojelumääräykset viedään päätöskäsittelyyn.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	4	4,1	4,2	4	4

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

VIRANOMAISLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2024	Mittari	Tavoitetaso
Elinympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden turvaaminen	Suunnitelmallinen siisteysvalvonta	Tarkastukset	20
	Kunnan ympäristönsuojelumääräykset päätöskäsittelyyn	Määräysten valmistumisen tilanne	Määräyksistä tehty päätös
	Pohjavesien suojelusuunnitelman päivittäminen	Suunnitelman valmistumisen tilanne	Suojelusuunnitelmat valmiit
Kunnan ilmastotyön tavoitteiden ja toimenpiteiden seurannan järjestäminen	Resurssiviisausohjelman ja ilmasto-ohjelman toimenpiteiden seuranta SISU-hankkeen toimenpiteiden seuranta	Seurannan järjestämisen tilanne	Seuranta suunniteltu

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Maa-aines- ja ympäristölupahakemusten käsittelyaika keskimäärin (kk)	2,7	3,5	3,5	3,5	3,5
Valvontaohjelman mukaisten tarkastusten toteuma (%)	79*	100	100	100	100

* Tarkastukset toteutuivat 94 % niiden kohteiden osalta, joissa oli toimintaa.

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Maksutuottojen lisäys ..... +4 000 €

Menot

- Ilmanlaadun seurannan jatkaminen ..... -14 000 €

Tuloslaskelma

Ympäristönsuojelu

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Myyntituotot (sis)	980	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	53 764	53 000	53 000	57 000	8 %	57 000	57 000
Tuet ja avustukset	4 126	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	11 016	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	69 886	53 000	53 000	57 000	8 %	57 000	57 000
Henkilöstökulut	-221 285	-238 396	-238 396	-255 751	7 %	-261 974	-267 843
Palvelujen ostot	-35 191	-56 200	-56 200	-56 700	1 %	-57 267	-59 271
Sisäiset palvelujen ostot	-18 055	-24 224	-24 224	-21 845	-10 %	-22 210	-22 893
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 080	-1 850	-1 850	-1 850	0 %	-1 868	-1 862
Muut toimintakulut (ulk.)	-26 933	-8 400	-8 400	-4 800	-43 %	-4 847	-5 013
Muut toimintakulut (sis.)	-3 127	-3 208	-3 208	0	-100 %	0	0
Toimintakulut	-305 671	-332 278	-332 278	-340 946	3 %	-348 167	-356 883
Toimintakate	-235 785	-279 278	-279 278	-283 946	2 %	-291 167	-299 883

TEKNISEN LAUTAKUNNAN JAOSTO

6.4.3 Yksityistiet

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: maaseutuasiamies Erkki Väätäinen

Toiminta-ajatus

Yksityistiehallinnon tehtävänä on kehittää ja toteuttaa toimenpiteitä yksityistieverkon parantamiseksi.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Uusi yksityistielaki astui voimaan 1.1.2020. Kuntien tielautakunnat lakkasivat toimimasta yksityistielain mukaisena tiehallintoviranomaisena 31.12.2019. Investoinnin- ja kunnossapidon avustukset ovat kuitenkin edelleen tarpeen. Teknisen lautakunnan tiejaos jatkaa valtuustokaudella hallintosäännön ja kuntalain mukaisesti ja päättää kunnan varoista (investointien ja kunnossapidon avustaminen) yksityisteille myönnettävästä avustuksista ja jakoperiaatteista. Tiekuntien yhdistämiset, jakamiset ja perustamiset voidaan päättää tiekuntien omilla päätöksillä tai maanmittaustoimiston toimituksessa. Tiekuunnan päätöksestä osakas voi nostaa kanteen tiekuntaa vastaan käräjäoikeudessa. Siilinjärvellä on yli puolen kilometrin mittaisia yksityisteitä noin 274 km ja 120 tiekuntaa. Yksityistieverkon kunnossapidossa ja parantamishankkeissa tiekuntien ja sidosryhmien välinen yhteistyö korostuu eri hankkeissa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Tiejaos operoi yksityisteiden tiekuntien kanssa. Laki yksityisteistä 560/2018 kertoo: 84 § Kunnan avustus; Kunta päättää sen varoista yksityistien tienpitoon myönnettävistä avustuksista, avustuksen ehdoista ja käytön valvonnasta samoin kuin tien tekemisen tai kunnossapidon ottamisesta kokonaan tai osaksi kunnan suoritettavaksi. Edellytyksenä avustuksen myöntämiselle tienpitoon on, että tietä koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta ja että tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä ovat ajantasaiset niin kuin 50 §:ssä edellytetään.

Painopiste yksityisteiden suuntaan on varmistaa avustettavalla tiellä tiekunnan perustaminen, varmistetaan niin, että tiekunta on tarvittavat ilmoitukset tehnyt Maanmittauslaitoksen yksityistierekisteriin ja Väyläviraston Digiroadiin.

Protokolla avustuspäätöksistä nojautuu hallintosääntöön 16.6.2022 § 26 Teknisen jaoston toimivalta 1. Kunnan varoista yksityisteille myönnettävistä avustuksista sekä jakoperusteista päättäminen.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Yksityistiehallinto on osaltaan turvaamassa yksityisteiden tienpitoa. Tienpitoa, joka on yksityistielain mukaan hoidettava tieosakkaiden yhteiseen lukuun.

Henkilöstö

0,1 henkilötyövuotta.

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOAVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
Investoinnit yksityisteille	Aloitettavat investointihankkeet	2-4 uutta investointihanketta aloitetaan vuosittain	Valtion rahoitus ja yleinen hintataso ostopanoksissa
HYVINVOIVA ARKI			
Kunnossapitoavustukset yksityisteille	Yksityisteiden liikennöitävyys säilyy	Avustettavat yksityistiet, km	Kunta on osaltaan turvaamassa yksityistielain mukaista tienpitoa tieosakkaiden yhteiseen lukuun
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
Sujuva ja turvallinen liikkuminen maaseutualueiden elinvoimaa kehittämällä	Yksityisteille ei muodostu korjausvelkaa, vaan liikkuminen turvataan	Investointihankkeiden- ja kunnossapidon avustaminen	Inflaatio ja yleinen hintataso tuo epävarmuuksia myös alemman tieverkon, yksityisteiden hoitoon

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Avustetut yksityistiet, km	247	247	250	250	250

Tuloslaskelma 2024

Yksityistieasiat

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Henkilöstökulut	-6 082	-6 929	-6 929	-7 129	3 %	-7 303	-7 468
Palvelujen ostot	-716	-250	-250	-1 230	392 %	-1 242	-1 286
Sisäiset palvelujen ostot	-269	-377	-377	-376	0 %	-382	-394
Avustukset	-95 400	-122 348	-122 348	-127 348	4 %	-128 621	-128 730
Muut toimintakulut (ulk.)	-380	0	0	0	0 %	0	0
Toimintakulut	-102 847	-129 904	-129 904	-136 083	5 %	-137 549	-137 877
Toimintakate	-102 847	-129 904	-129 904	-136 083	5 %	-137 549	-137 877

6.5 ERIYTETYT TASEYKSIKÖT

6.5.1 Toimitilojen ylläpito

Sitovuus: valtuusto, tilikauden tulos

Vastuuhenkilö: toimitilapäällikkö Jukka Kellokumpu

Toiminta-ajatus

Toimitilojen ylläpidon sitovuustaso on laskennallisesti eriytetty taseyksikkö, joka tuottaa kiinteistöjen ylläpitotehtävät sekä toteuttaa kunnan toimitilojen peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeet.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kunnan palveluiden (koulut, päiväkodit) tuottamiseen tarvittavat toimitilat on pidettävä käyttökunnossa. Vaihtoehtoiset rahoitusmallit ovat käytössä, jotta suunnitellut toimitilainvestoinnit pystytään toteuttamaan. Merkittävänä investointeja ovat uuden Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun elinkaarihankkeiden *rakentamisen* aloitus keväällä 2024. Siilinkosken päiväkodin valmistuu vuoden 2024 aikana.

Peruskorjaustarpeita kohdistuu edelleen eri palvelualueiden käytössä oleviin rakennuksiin. Eri syistä johtuvat sisäilmaongelmat monissa rakennuksissa on hankaloittanut jatkuvasti eri palvelualueiden normaalia toimintaa, ja heillä on käytössä väistötiloja. Sisäilmaongelmiin pyritään paneutumaan kokonaisuuksia ajatellen, joten pienet korjaukset minimoidaan ja keskitytään kokonaisvaltaiseen korjaamiseen. Tämä aiheuttaa tietenkin korjausten viivästymisiä ja kohteiden priorisointeja, mutta varmistaa paremmat edellytykset kohteiden korjausten onnistumiselle ja pitkällä aikavälillä myös kustannussäästöjä.

Pohjois-Savon Hyvinvointialueen (PSHVA) käynnistyminen tarkoitti, että uuden terveyskeskuksen, pelastusaseman, asuntola Päivänkierron sekä koulujen terveydenhoitajien ja kuraattorien tilojen vuokraaminen hyvinvointialueelle lisää kunnan vuokratuloja, mutta samalla se myös työllistää toimitilojen henkilöstöä. Myös uusien elinkaarihankkeiden rakentaminen ja käyttöönotto tulee lisäämään työtehtävien määrää tulevina vuosina. Tähän asiaan on reagoitu rekrytoimalla kuntaan tekninen isännöitsijä, jonka tehtäviin kuuluu sekä nykyisen elinkaarikohteen että rakenteille lähtevien elinkaarikohteiden yhdyshenkilönä toiminen tulevien palveluntuottajien kanssa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Suurimpina riskitekijöinä palvelutuotannossa on sisäilmaongelmista kärsivät tilat ja oman henkilöstön niukkuus sekä henkinen jaksaminen (useiden hankkeiden päällekkäisyys). Tulevina vuosina on lukuisia suuria toimitilahankkeita, jotka pitävät kunnan investointibudjetin suurena. Tällä hetkellä investointitarve vuosille 2024–2030 on arvioitu n. 50 milj. euroksi, ja kiinteistöjen ylläpidoksi n. 250.000 € / vuosi.

Uusien elinkaarikohteiden suunnittelu, asioiden valmistelu ja projektin hoitaminen vie paljon resurssia, joihin on käytettävä ulkopuolisia konsultteja, jotta hankkeiden pysyminen aikataulussa on mahdollista.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kuntastrategian mukaisesti kunnan toimitilat tuottavat toimitilojen rakennuttamisen ja ylläpidon palveluita vain kunnan omille palvelualueille kestävästä rakentamisesta.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kokonaishenkilöstö	15,5	16,5	16	16	16
Vanhuuseläketapahtumat	1	0	0	0	2
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	1	0	0	0	2

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Toimenpiteet 2024	Seurattavat mittarit	Tavoitetaso
HYVINVOIVA ARKI			
2.3. Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Kunta toteuttaa omissa kohteissa laadukasta rakentamista	Tarjouskilpailun laatupisteet	mahdollisimman korkeat laatupisteet
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2. Väestönkasvu	Vastataan väestönkasvutavoitteeseen kunnan infran ja toimitilojen (päiväkoti, koulu) rakentamisella	Valmiusaste Valmiusaste	Siilinkosken päiväkodin valmistuminen Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun elinkaarihankkeiden rakennustyöt
3.3. Toimitilojen terveellisuuden edistäminen	Kuivaketju10:n vaatimukset käytössä (ml. sääsuojan alla rakentaminen)	esitettyt dokumentit ja valvonta-asiakirjat	toteutetaan 100 % Kuivaketju10:n vaatimusten mukaisesti

Tavoitteiden riskiarviot

Resurssit (henkilöstö ja talous)

Kilpailukyisten tarjousten saaminen (rakennusalan suhdanne, materiaalien hinnat)

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- vuokran indeksikorotukset PSHVA:n vuokrakohteisiin ja uuden pelastusaseman vuokraaminen PSHVA:lle.....+ 200 000 €

Menot

- uuden pelastusaseman leasingin-maksut.....+ 200 000 €
- sähkölaskut (vähenevät halvemmän sähköhinnan takia) ..... - 200 000 €
- lämmityskulut (vähenevät toimitilojen käytön loputtua) ..... - 50 000 €

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kiinteistöt m ³ omassa käytössä	330 803	332 953	303 655	303 655	368 530
Kiinteistöt m ³ ulosvuokratut	10 420	39 270	41 700	40 780	40 780

Vuodesta 2023 alkaen PSHVA:lle vuokratut tilat näkyvät tunnusluvuissa.

Tuloslaskelma 2024

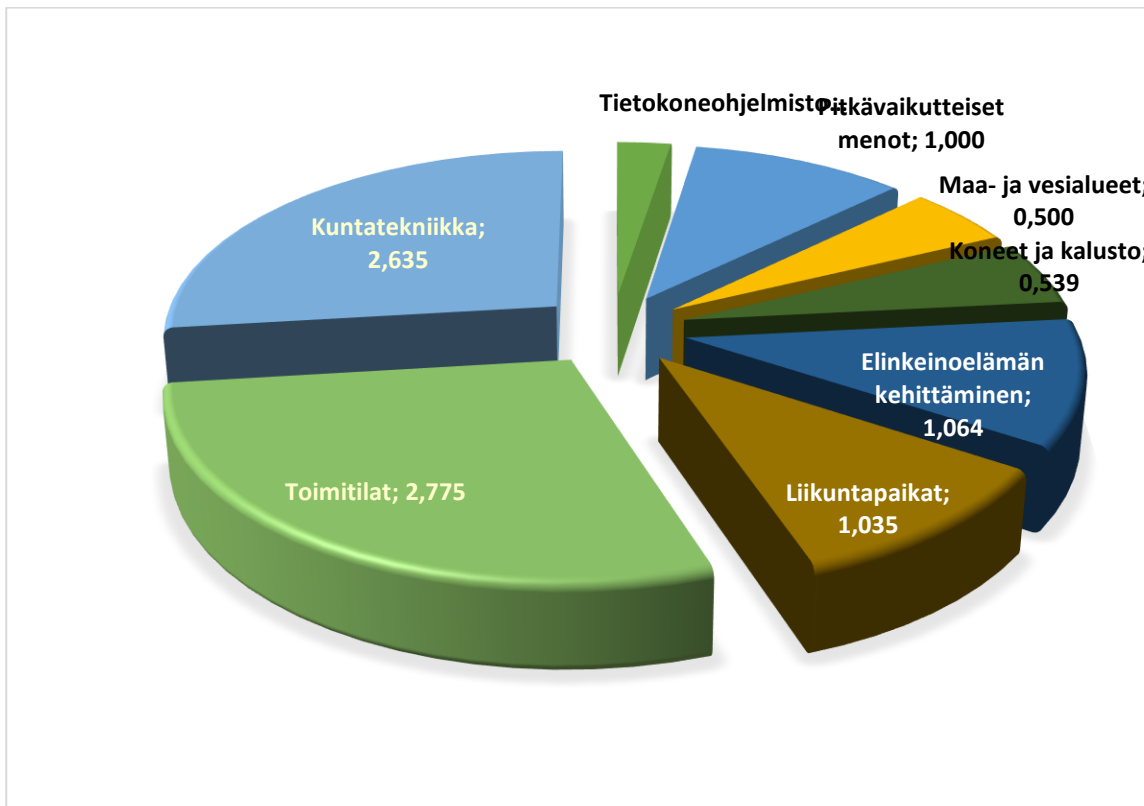
Toimitilapalvelut

	TP 2022	TA 2023	MB 2023	TA 2024	m%	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	671 087	2 745 000	2 745 000	3 256 400	19 %	3 256 400	3 256 400
Sisäiset toimintatuotot	5 993 477	5 591 930	5 591 930	5 268 485	-6 %	5 268 485	5 268 485
Liikevaihto	6 664 564	8 336 930	8 336 930	8 524 885	2 %	8 524 885	8 524 885
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 806 290	-2 396 750	-2 396 750	-2 119 550	-12 %	-2 140 745	-2 133 692
Palvelujen ostot	-1 205 621	-973 030	-973 030	-1 030 260	6 %	-1 040 563	-1 076 982
Sis. palvelujen ostot	-133 237	-111 598	-111 598	-131 664	18 %	-133 691	-137 677
Palvelujen ostot	-1 338 858	-1 084 628	-1 084 628	-1 161 924	7 %	-1 174 254	-1 214 659
Materiaalit ja palvelut	-3 145 148	-3 481 378	-3 481 378	-3 281 474	-6 %	-3 314 999	-3 348 351
Palkat ja palkkiot	-635 814	-676 090	-676 090	-672 240	-1 %	-689 046	-704 894
Henkilöstökorvaukset	7 224	0	0	0	0 %	0	0
Eläkekulut	-126 261	-130 392	-130 392	-137 716	6 %	-140 500	-143 124
Muut henkilösivukulut	-17 774	-24 879	-24 879	-18 022	-28 %	-18 473	-18 898
Henkilöstökulut	-772 624	-831 361	-831 361	-827 979	0 %	-848 019	-866 916
Muut toimintakulut	-510 832	-2 262 200	-2 262 200	-2 733 000	21 %	-2 760 330	-2 856 942
Sis. muut toimintakulut	-326 534	-159 944	-159 944	-164 701	3 %	-164 701	-164 701
Muut toimintakulut	-837 365	-2 422 144	-2 422 144	-2 897 701	20 %	-2 925 031	-3 021 643
Poistot ja arvonalentumiset	-3 226 592	-4 279 304	-4 279 304	-4 069 597	-5 %	-3 768 215	-3 972 893
LIKEYLI- / ALIJÄÄMÄ	-1 317 165	-2 677 257	-2 677 257	-2 551 866	-5 %	-2 331 379	-2 684 918
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 750 777	-1 644 000	-1 644 000	-1 560 000	-5 %	-1 560 000	-1 560 000
YLI- / ALIJÄÄMÄ	-3 067 943	-4 321 257	-4 321 257	-4 111 866	-5 %	-3 891 379	-4 244 918

7 INVESTOINTIOSA

Bruttoinvestointien jakauma vuonna 2024

Yhteensä 9,798 milj. euroa

KUNNANHALLITUS

Kunnanhallituksen alaiset investoinnit liittyvät tietojärjestelmähankintoihin 0,250 milj. eurolla, pitkävaikutteisiin menoihin 1,0 milj. eurolla; joita ovat Kumpusen kevyenliikenteen väylä ja Lotteinen-Jännevirta VT9 tiehankkeen kuntaosuus, maa-alueiden hankintaan 0,5 milj. eurolla, elinkeinoelämän kehittämiseen 1,063 milj. eurolla ja koneitten ja kaluston hankintoihin 0,155 milj. eurolla.

Hanketavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Ruokapalveluiden toimintamallin muutos vaihe 1. palvelukeittiöt ja Vanha Pappila	Hanke vaihe 2. valmiusaste v. 2024 100 %	Kylmätuotantoprosessin hygieniaturvallisuus
1.2. Tiedon läpinäkyvyyden edistäminen tiedolla johtamisessa sekä päätöksenteossa	Sähköinen arkistoinnin ohjelmisto HR-järjestelmän uudistus	Sähköisen arkiston ja HR-järjestelmän käyttöönotto vuoden 2024 kevään aikana.	Tietojärjestelmien integraation epäonnistuminen

1.4. Kunta osallistuu yritysten toimintaedellytyksiä vahvistaviin kehityshankkeisiin	Radantauksen tonttien 3510–3515 (yht. 7 ha) esirakentaminen Rissalan yrityskylän tonttien toteutuksen eteenpäin vieminen	Hankkeen esirakentamisen valmiusaste noin 50 % Alueen tonttien varaustilanne 90 %	Hankerahoitus (JTF) ei toteudu. Taloudellinen tilanne/ yritysten aktiivisuus perustaa uusia toimitiloja tai laajentaa niitä.
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2. Väestönkasvu	Maa-alueiden hankinta	Ostoon varatut varat saadaan käytettyä	Sopivia kohteita ostokelpoisella hinnalla ei ole saatavilla
3.4. Materiaalien kierrättäminen ja niiden hyötykäyttö	Radantauksen tonttien esirakentaminen	Purettavien kunnan toimitilojen purkumateriaalien hyödyntäminen Yaran sivukiven määrä tn/ kustannukset.	Saatu hankerahoitus (JTF) määrittää hyödynnettävän purkumateriaalin määrän. Sivukiven kuljetuskustannusten äkillinen nousu.
3.5. Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen	Kumpusen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen osallistuminen	Hankkeen valmiusaste suunnitelman mukainen	Hankkeen kustannusarvio ylittyy.

Talousarvio Kunnanhallitus

INVESTOINNIT	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Yhteensä 2024–2026
Tietojärjestelmät: sähköinen arkistointi, HR-järjestelmä uudistus	250 000			250 000
Kunnan maksusuudet tiehankkeista: Kumpusen kevyenliikenteen väylä ja VT9 Lotteinen-Jännevirta	1 000 000	200 000		1 200 000
Maa-alueiden hankinta	500 000	350 000	350 000	1 200 000
Purkukustannukset toimitiloista		800 000	900 000	1 700 000
Koneet ja kalusto	155 000	10 000		165 000
Elinkeinoelämän kehittäminen	319 050	330 700	368 500	1 018 250
Yhteensä	2 224 050	1 690 700	1 618 500	5 533 250

	Tilinpäätös 2022	Muutos TA 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
Aineettomat hyödykkeet					
* Kulut	-96 907	-670 000	-1 250 000	-200 000	0
Netto	-96 907	-670 000	-1 250 000	-200 000	0
Maa- ja vesialueet					
* Tuotot	296 760	0	0	0	0
* Kulut	-51 539	-350 000	-500 000	-1 150 000	-1 250 000
Netto	245 222	-350 000	-500 000	-1 150 000	-1 250 000
Koneet ja kalusto					
* Kulut	-164 594	-165 000	-155 000	-10 000	0
Netto	-164 594	-165 000	-155 000	-10 000	0
Muut aineelliset hyödykkeet					
* Kulut	0	-50 000	0	0	0
Netto	0	-50 000	0	0	0
Osakkeet ja osuudet					
* Kulut	-220 393	0	0	0	0
Netto	-220 393	0	0	0	0
Elinkeinoelämän kehittäminen					
* Tuotot	0	0	744 450	69 300	31 500
* Kulut	-1 118 025	-400 000	-1 063 500	-400 000	-400 000
Netto	-1 118 025	-400 000	-319 050	-330 700	-368 500
YHTEENSÄ					
* Tuotot	296 760	0	744 450	69 300	31 500
* Kulut	-1 651 458	-1 635 000	-2 968 500	-1 760 000	-1 650 000
Netto	-1 354 697	-1 635 000	-2 224 050	-1 690 700	-1 618 500

Erityisperustelu: Kunnanhallituksella on oikeus käyttää Elinkeinoelämän kehittäminen -menokohdan määrärahaa elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaamiseen ja siirtää määrärahaa sille menokohdalle, josta suoritus tapahtuu.

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Hanketavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
<i>Valtuustokauden tavoite 2022–2025</i>	<i>Tavoite ja -taso</i>	<i>Seurattavat mittarit</i>	<i>Riski-arvio</i>
HYVINVOIVA ARKI			
2.1 Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	Liikuntapaikkaverkosto vastaa seuratoiminnan ja omaehtoisen liikunnan tarpeita	Toteutetut hankkeet	Taloudellisten resurssien niukkuus voi viivästyttää hankkeita tai kaikkia hankkeita ei voida toteuttaa
2.1 Lasten ja nuorten terveen kasvun ja hyvän oppimisen mahdollistaminen	Opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaiset oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta ja yhteistyötä	Toteutetut oppimisympäristö-hankkeet	Taloudellisten resurssien niukkuus voi viivästyttää hankkeita tai oppimisympäristöjen toiminnallisuudesta joudutaan tinkimään
2.3 Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Rakentamishankkeiden toteuttaminen suunnitelman mukaisesti. Selvitystyön käynnistäminen Suininlahden ja Kasurilan koulujen rakentamishankkeiden osalta.	Toteutetut hankkeet	Taloudellisten resurssien niukkuus voi viivästyttää hankkeita
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.3 Esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen	Koulurakentamisessa ja liikuntapaikkarakentamisessa huomioidaan esteettömyys sekä toteutetaan esteettömiä liikuntapaikkoja	Toteutetut hankkeet	Hankkeiden toteuttamisessa voidaan joutua sovittamaan yhteen toiminnallisuuden ja esteettömyyden vaatimukset

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2024</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Koulujen ja päiväkotien kasvu- ja oppimisympäristöjen uudistaminen	Siilinkosken päiväkodin kalustohankintojen toteuttaminen	Toteutuneet hankkeet ja suunnitelmat	Opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaiset oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta ja yhteistyötä

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2024	Mittari	Tavoitetaso
	Koulujen ja päiväkotien vanhentuvan kaluston uusiminen		Uusia kohteita kalustettaessa huomioidaan täysimääräisesti väistöiloihin hankittu käyttökelpoinen kalusto
Lähiliikuntapaikkojen toteutus, keskimäärin 1/vuosi	Kehvon koulun lähiliikunta-alueen rakentaminen	Toteutuneet hankkeet	Keskimäärin 1 lähiliikuntapaikkahan ke/vuosi
Kuntoratojen valojen uusiminen osana energiansäästöohjelmaa	Liikuntapaikkojen valaisimien uusimisesta suunnitelma yhdessä teknisen palvelualueen kanssa	Toteutussuunnitelma valmis	Valot uusittu 2025–2027
Liikuntapaikkaverkosto vastaa seuratoiminnan tarpeita	Ahmon tekonurmen uusiminen	Toteutunut hanke	Hanke toteutettu

Talousarvio Sivistyslautakunta

	Tilinpäätös 2022	Muutos TA 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
Liikuntapaikat					
* Tuotot	86 700	0	156 000	0	0
* Kulut	-222 878	-680 000	-1 035 000	-265 000	-335 000
Netto	-136 178	-680 000	-879 000	-265 000	-335 000
Koneet ja kalusto					
* Kulut	-88 271	-178 000	-384 000	-1 260 000	-80 000
Netto	-88 271	-178 000	-384 000	-1 260 000	-80 000
YHTEENSÄ					
* Tuotot	86 700	0	156 000	0	0
* Kulut	-311 149	-858 000	-1 419 000	-1 525 000	-415 000
Netto	-224 449	-858 000	-1 263 000	-1 525 000	-415 000

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Teknisen lautakunnan alaiset investoinnit jakaantuvat kahteen eri pääalueeseen: toimitilainvestointeihin ja kuntatekniikan investointeihin. Kokonaissumma talousarviovuodella bruttona yhteensä 5,410 milj. €.

Hanketavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
HYVINVOIVA ARKI			
2.1. Kuntalaisten osallisuuden edistäminen Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	kuntalaiskyselyiden toteuttaminen kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksien järjestäminen	kyselyiden lukumäärä vuosittain vaikuttamismahdollisuuksien lukumäärä vuosittain	osallistumisen määrä yhteisen näkemyksen löytäminen
2.3. Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	kunta toteuttaa omissa kohteissa laadukasta rakentamista	laatudokumenttien varmistaminen	laatudokumentoinnin oikeellisuus
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2. Väestönkasvu	Vastataan väestönkasvutavoitteeseen kunnan infran ja toimitilojen (päiväkotij, koulu) rakentamisella	toteutetaan tarpeen mukaisesti	määrärahojen riittävyys, henkilöstöresurssit
3.3. Toimitilojen terveellisuuden edistäminen Esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen	Kuivaketju10:n vaatimukset käytössä (ml. sääsuojan alla rakentaminen) huomioidaan esteettömyys	toteutetaan 100 % Kuivaketju10:n vaatimusten mukaisesti toteutus 100 % katujen ja kevyen liikenteen väylien toteutuksessa	toteutus Kuivaketju10:n vaatimusten mukaisesti määrärahojen riittävyys
3.4. Materiaalien kierrättäminen ja niiden hyötykäyttö	kierrätysmateriaalien hyödyntäminen rakentamisessa	käytetty materiaali ja määrä tn/vuosi	rakentamiskohteen tyyppi (kierrätysmateriaali ei käy joka paikkaan)

3.5. Julkisen liikenteen käytön lisääminen	lisätään bussikatosten ja tarvittaessa bussipysäkkien määrää	bussikatosten ja -pysäkkien määrän muutos vuosittain	määrärahojen riittävyys, henkilöstöresurssit
Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen	rakennetaan laadukkaita ja viihtyisiä sekä kunnossapidetään kevyen liikenteen väyliä	pyörätelineiden määrän lisääminen kevyen liikenteen väylien määrän lisäys vuosittain	
Parannetaan liikenneväylien turvallisuutta	suoritetaan nopeusseurantaa ja vastaanotetaan kuntalaisten palautetta	nopeusseurantojen lukumäärä ja kuntalaistenpalautteiden lukumäärä vuosittain	

Toimitilainvestoinnit

Siilinjärven kunnan toimitilainvestoinnit aikavälillä 2024–2030 on arvioitu olevan n. 50 milj. €. Suunnitelmakauden rakennuskohteet esitetään toteutettavaksi rahoitusmalleittain ja rakennuskohteittain seuraavasti. Painetta velkaantumisen kasvuun tulee helpottaa edelleen investointien ajoittumisella ja tulevilla rahoitusratkaisulla.

TOIMITILAINVESTOINNIT 2024–2026	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Yhteensä 2024–2026
Kunnan tase				
Pienet toimitilainvestoinnit / Rakennusten korjaukset	275 000	250 000	250 000	775 000
Varavoimakoneet	200 000			200 000
Koulukohteiden hankesuunnittelut	100 000	100 000	100 000	300 000
Uusi Siilinkosken päiväkot	2 200 000			2 200 000
Kunnan tase yhteensä	2 775 000	350 000	350 000	3 475 000
Leasingrahoitus				
Uusi Siilinlahden koulu (elinkaarimalli)	10 000 000	7 500 000		17 500 000
Uusi Ahmon koulukeskus (elinkaarimalli)	11 000 000	12 500 000	8 000 000	31 500 000
Leasingrahoitus yhteensä	21 000 000	20 000 000	8 000 000	49 000 000

Kunnanhallituksen päätös (Kh 11.9.2017 § 155) rahoitusleasingin käyttöönotosta tuo vaihtoehtoja rahoituksen järjestämiseen: eri vaihtoehtojen välisessä vertailussa huomio kiinnittyy rahoituksen tulosvaikutuksiin sekä kassavirran käyttäytymiseen. Lisäksi käyttökohteen asema kunnan palvelutuotannossa sekä rakennuksen moniosaisuus vaikuttavat rahoitusmuodon valintaan. Leasing- ja vuokraohteissa maksuja maksetaan maksuohjelman mukaisesti vasta, kun rakennus on valmis. Aikanaan leasingissa useiden kohteiden sopimusten päättymisen lyhyellä ajanjaksolla tuo jäännösarvon lunastamisen tai jatkorahoittamisen.

Kuntatekniikan investoinnit

Siilinjärven kunnan kuntatekniikan investoinnit aikavälillä 2024–2030 on arvioitu olevan n. 18 milj. euroa (n. 3 milj. €/vuosi).

Kuntatekniikan vuoden 2024 investoinnit jakaantuvat n. 1,76 milj. eurolla eri asuinalueille ja kohdentamattomina* kohteina n. 0,68 milj. eurolla. Kohdentamattomien kohteiden osuudet liittyvät siltoihin, katoksiin, kiinteisiin rakenteisiin ja rakennelmiin, pintauksiin, tieviheralueisiin yms.

Merkittävimmät uudisrakentamiskohteet (asemakaavan mukainen toteutus):

Rakentamisen suhdanteen takia vuonna 2024 ei ole uusien asuinalueiden infran rakentamista

Merkittävimmät saneerauskohteet:

Pyylammin, Leppäkaarten, Sulkavanniityn ja Simpan katusaneeraukset sekä Vuorelan sataman peruskorjaus ja laajennus

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2024

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2024</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
<i>TOIMITILAINVESTOINNIT</i>			
Rakennusten ja pihalueiden korjaukset	suoritetaan tapauskohtaiset pienet korjaukset	valmiusaste	suoritetaan tarvittavat korjaukset
Hamulan koulun varavoimakonehankinta	hankinnan valmistelu, kilpailutus, hankinta ja käyttöönotto	valmiusaste	varavoimakone käytössä sähkötoiseen vuoden 2024 aikana
Uuden Siilinkosken päiväkodin rakentaminen 2023–24	kilpailutus, hankinta ja rakentaminen	valmiusaste	päiväkoti valmiina v. 2024
<i>KUNTATEKNIIKAN INVESTOINNIT</i>			
Kevyenliikenteen väylät (Traficom rahoitus)	Rakennustyöt	valmiusaste	Valmiit syksyllä 2024
Pyylammin, Leppäkaarten, Sulkavanniityn ja Simpan katusaneeraukset	Rakennustyöt	valmiusaste	Valmiit syksyllä 2024
Vuorelan sataman valmiiksi saattaminen	Rakennustyöt, laiturihankinta	valmiusaste	Valmis 5/2024 (veneilykausi)
Taivallahden asemakaavan alue: katujen, puiston ja palstaviljelypaikan infran loppuun saattaminen	Rakennustyöt	valmiusaste	Valmiina syksyllä 2024

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2024	Mittari	Tavoitetaso
Uusi Radantauksen lumenkaatopaikka	Vanhan purku ja uuden rakentaminen	valmiusaste	Valmiina syksyllä 2024

Talousarvio Brutto

Euroa	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Yhteensä 2024–2026
Toimitilat	2 775 000	350 000	350 000	3 475 000
Kuntatekniikka	2 635 000	3 250 000	3 440 000	9 325 000
Tekninen lautakunta yhteensä	5 410 000	3 600 000	3 790 000	12 800 000

Talousarvion Hankeryhmät

	Tilinpäätös 2022	Muutos TA 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
Rakennukset					
* Tuotot	0	0	0	3 800 000	0
* Kulut	-549 902	-3 530 000	-2 775 000	-350 000	-350 000
Netto	-549 902	-3 530 000	-2 775 000	3 450 000	-350 000
Josta sitovana					
UUSI Siilinkosken päiväk					
* Kulut	-10 752	-2 700 000	-2 200 000	0	0
Netto	-10 752	-2 700 000	-2 200 000	0	0
Maa- ja vesirakenteet					
* Tuotot	0	0	187 500	0	0
* Kulut	-2 137 403	-3 605 000	-2 635 000	-3 250 000	-3 440 000
Netto	-2 137 403	-3 605 000	-2 447 500	-3 250 000	-3 440 000
YHTEENSÄ					
* Tuotot	0	0	187 500	3 800 000	0
* Kulut	-2 687 305	-7 135 000	-5 410 000	-3 600 000	-3 790 000
Netto	-2 687 305	-7 135 000	-5 222 500	200 000	-3 790 000

Kuntatekniikan erittelyt

	Tilinpäätös 2022	Muutos TA 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
Kadut					
* Kulut	-1 034 479	-2 070 000	-1 435 000	-2 320 000	-2 350 000
Netto	-1 034 479	-2 070 000	-1 435 000	-2 320 000	-2 350 000
Kevyen liikenteen väylät					
* Tuotot	0	0	17 500	0	0
* Kulut	-68 989	-575 000	-95 000	-170 000	-270 000
Netto	-68 989	-575 000	-77 500	-170 000	-270 000
Kestopäällystys					
* Kulut	-397 326	-200 000	-225 000	-400 000	-140 000
Netto	-397 326	-200 000	-225 000	-400 000	-140 000
Valaistus					
* Kulut	-88 723	-35 000	-50 000	-60 000	-50 000
Netto	-88 723	-35 000	-50 000	-60 000	-50 000
Katokset ym. rakennukset ja laitteet					
* Tuotot	0	0	170 000	0	0
* Kulut	-286 180	-150 000	-610 000	-90 000	-90 000
Netto	-286 180	-150 000	-440 000	-90 000	-90 000
Puistot, torit ja muut maarakenteet					
* Kulut	-22 070	-310 000	-170 000	0	-340 000
Netto	-22 070	-310 000	-170 000	0	-340 000
Leikkipaikat					
* Kulut	-33 385	0	-30 000	-30 000	-90 000
Netto	-33 385	0	-30 000	-30 000	-90 000
Hulevesiverkosto					
* Kulut	-183 127	-255 000	-10 000	-170 000	-100 000
Netto	-183 127	-255 000	-10 000	-170 000	-100 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
* Kulut	-23 126	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Netto	-23 126	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
YHTEENSÄ					
* Tuotot	0	0	187 500	0	0
* Kulut	-2 137 403	-3 605 000	-2 635 000	-3 250 000	-3 440 000
Netto	-2 137 403	-3 605 000	-2 447 500	-3 250 000	-3 440 000

Asuinalueiden kunnallistekniset investointikohteet

	TP 2022	Muutos TA 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
Kevyen liikenteen väylät	0	0	0	-100 000	0
Ahmo yhteensä	0	0	0	-100 000	0
Kadut	-24 976	0	0	0	0
Kestopäällystys	-33 046	0	0	0	0
Asemanseutu yhteensä	-58 022	0	0	0	0
Kadut	0	0	-90 000	-590 000	0
Kestopäällystys	0	0	0	-20 000	0
Valaistus	0	0	0	-10 000	0
Puistot, torit	-12 890	0	0	0	-340 000
Hulevesiverkosto	0	0	0	-20 000	0
Keskuskortteli yhteensä	-12 890	0	-90 000	-640 000	-340 000
Kadut	-299 303	-10 000	-210 000	0	0
Kestopäällystys	-71 425	-40 000	0	0	0
Valaistus	-7 103	0	0	0	0
Hulevesiverkosto	-29 324	0	0	0	0
Leppäkaarre yhteensä	-407 156	-50 000	-210 000	0	0
Kadut	0	0	-510 000	0	0
Pyylampi yhteensä	0	0	-510 000	0	0
Kadut	0	-80 000	0	0	0
Kevyen liikenteen väylät	0	-120 000	0	0	0
Kestopäällystys	0	0	-80 000	0	0
Valaistus	0	-5 000	0	0	0
Hulevesiverkosto	0	-25 000	-10 000	0	0
Päivärinne yhteensä	0	-230 000	-90 000	0	0
Kadut	-321 916	-50 000	-60 000	-200 000	0
Kestopäällystys	-45 218	-40 000	0	0	0
Valaistus	-27 493	0	0	0	0
Hulevesiverkosto	-108 597	0	0	-50 000	0
Radantaus yhteensä	-503 224	-90 000	-60 000	-250 000	0
Kevyen liikenteen väylät	0	0	-57 500	0	-250 000
Siilinpää yhteensä	0	0	-57 500	0	-250 000
Kadut	-9 267	0	0	0	0
Kestopäällystys	-47 147	0	0	0	0
Hulevesiverkosto	-2 398	0	0	0	0

S

	TP 2022	Muutos TA 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
Simonsalo yhteensä	-58 812	0	0	0	0
Kadut	-258 185	0	-95 000	0	0
Kestopäällystys	0	-70 000	0	-30 000	0
Valaistus	-18 711	0	0	0	0
Hulevesiverkosto	-25 193	0	0	0	0
Sulkavanniitty yhteensä	-302 089	-70 000	-95 000	-30 000	0
Kadut	-6 910	-330 000	-210 000	0	0
Kestopäällystys	-39 759	0	0	-50 000	0
Puistot, leikkipaikat	0	-60 000	-120 000	0	0
Hulevesiverkosto	-17 614	-120 000	0	0	0
Taivalahti yhteensä	-64 283	-510 000	-330 000	-50 000	0
Kadut	0	0	0	-250 000	-300 000
Kevyen liikenteen väylät	0	0	0	-50 000	0
Hulevesiverkosto	0	0	0	-100 000	-100 000
Vanha Pappila yhteensä	0	0	0	-400 000	-400 000
Kadut	0	0	-80 000	0	0
Harjamäki, Vesijärvi yhteensä	0	0	-80 000	0	0
Kadut	0	-1 300 000	0	-1 150 000	-1 000 000
Kevyen liikenteen väylät	0	-285 000	0	0	0
Kestopäällystys	0	0	0	-150 000	-60 000
Valaistus	-9 000	0	0	0	0
Puistot, leikkipaikat	0	0	0	0	-60 000
Haapamäki yhteensä	-9 000	-1 585 000	0	-1 300 000	-1 120 000
Kadut	-847	0	0	0	0
Kestopäällystys	-103 089	0	0	0	0
Metsäkoulu, Pyöreälahti yhteensä	-103 937	0	0	0	0
Kadut	0	-250 000	-130 000	-80 000	0
Kevyen liikenteen väylät	0	-150 000	0	0	0
Kestopäällystys	0	0	-60 000	-70 000	0
Puistot, leikkipaikat	-6 175	-250 000	0	0	0
Hulevesiverkosto	0	-110 000	0	0	0
Vuorela yhteensä	-6 175	-760 000	-190 000	-150 000	0
Tieviheralueet	-100 083	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Kevyen liikenteen väylät	-68 989	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Pintaukset	-48 901	-50 000	-85 000	-80 000	-80 000
Valaistuksen pienet kohteet	-21 856	-30 000	-50 000	-50 000	-50 000
Katokset ym. rakenteet	-286 180	-150 000	-440 000	-90 000	-90 000

	TP 2022	Muutos TA 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
Puistot ja torit	-3 005	0	0	0	0
Leikkipaikat	-33 385	0	-30 000	-30 000	-30 000
Kiinteät rakenteet	-23 126	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Ilman alue-koodia yhteensä	-585 522	-310 000	-685 000	-330 000	-330 000
YHTEENSÄ	-2 137 403	-3 605 000	-2 447 500	-3 250 000	-3 440 000

S=sitova

Kaikki kunnan investoinnit yhteensä

	Tilinpäätös 2022	Muutos TA 2023	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026
YHTEENSÄ					
* Tuotot	383 460	0	1 087 950	3 869 300	31 500
* Kulut	-4 916 626	-9 628 000	-9 797 500	-6 885 000	-5 855 000
Netto	-4 533 166	-9 628 000	-8 709 550	-3 015 700	-5 823 500

Alueiden käyttöönotto 2023–2026

ALUE	koko alue 2023-26	2023	2024	2025	2026
KESKUSTA	80	0	0	30	50
kerrostaloasuntoja	80	0	0	30	50
rivitaloasuntoja	0	0	0	0	0
omakotiasuntoja	0	0	0	0	0
TAIVALLAHTI	95	12	30	35	30
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	55	7	15	20	20
omakotiasuntoja	40	5	15	15	10
HAAPAMÄKI	65	0	10	30	25
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	15	0	0	15	0
omakotiasuntoja	50	0	10	15	25
PANNINNIEMI	1	1	1	0	0
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	0	0	0	0	0
omakotiasuntoja	1	1	1	0	0
SIMONSALO/PÄIVÄRINNE	15	0	15	0	0
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	15	0	15	0	0
omakotiasuntoja	0	0	0	0	0
KASURILA	5	0	0	0	5
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	0	0	0	0	0
omakotiasuntoja	5	0	0	0	5
PYÖREÄLAHTI	80	5	30	25	25
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	50	0	15	15	20
omakotiasuntoja	30	5	15	10	5
VUORELA/KUNNONPAIKKA	150	29	60	60	30
kerrostaloasuntoja	150	29	60	60	30
rivitaloasuntoja	0	0	0	0	0
omakotiasuntoja	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	491	47	146	180	165
kerrostaloasuntoja	230	29	60	90	80
rivitaloasuntoja	135	7	45	50	40
omakotiasuntoja	126	11	41	40	45

SIILINJÄRVI

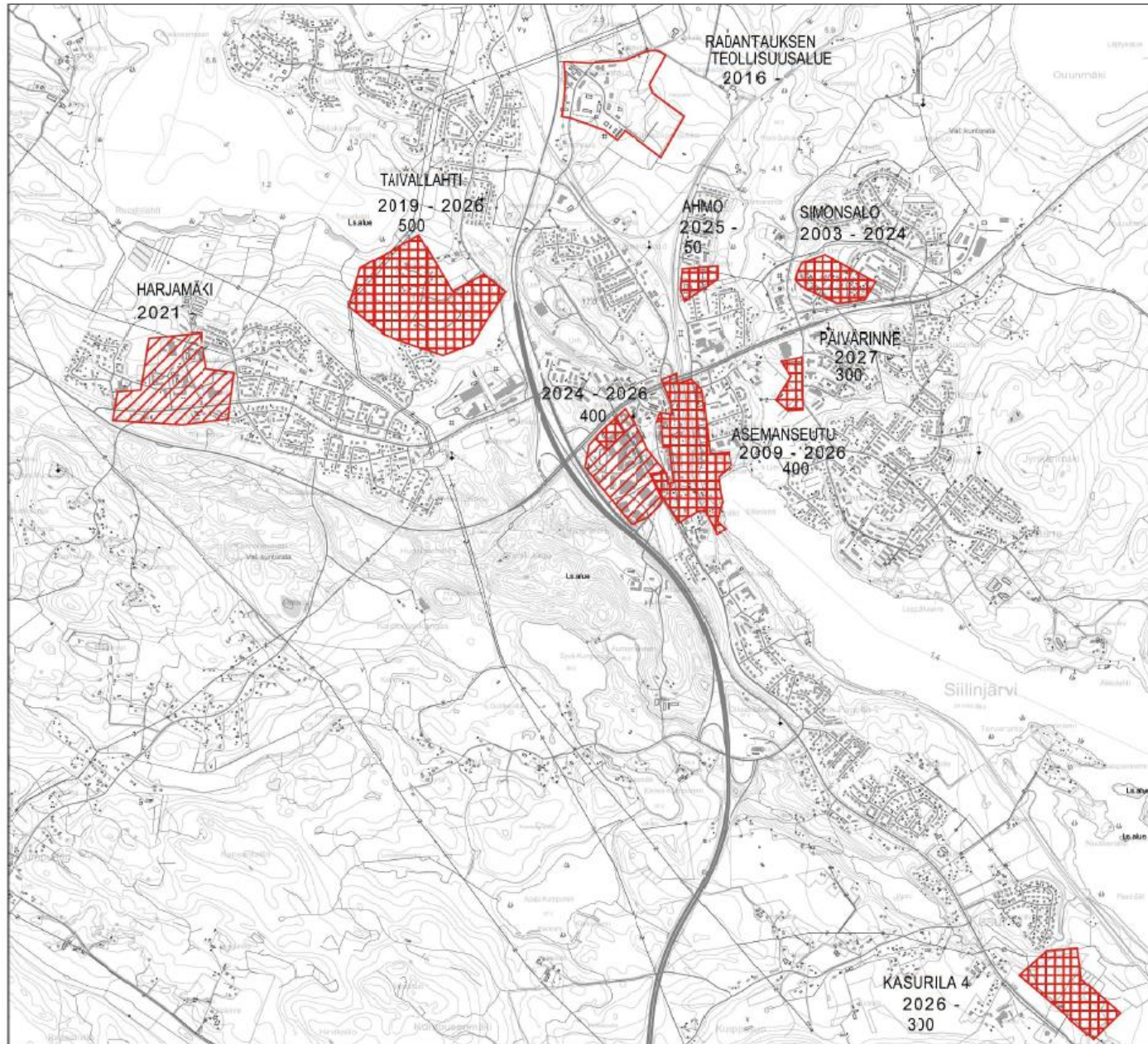
KIRKONKYLÄ

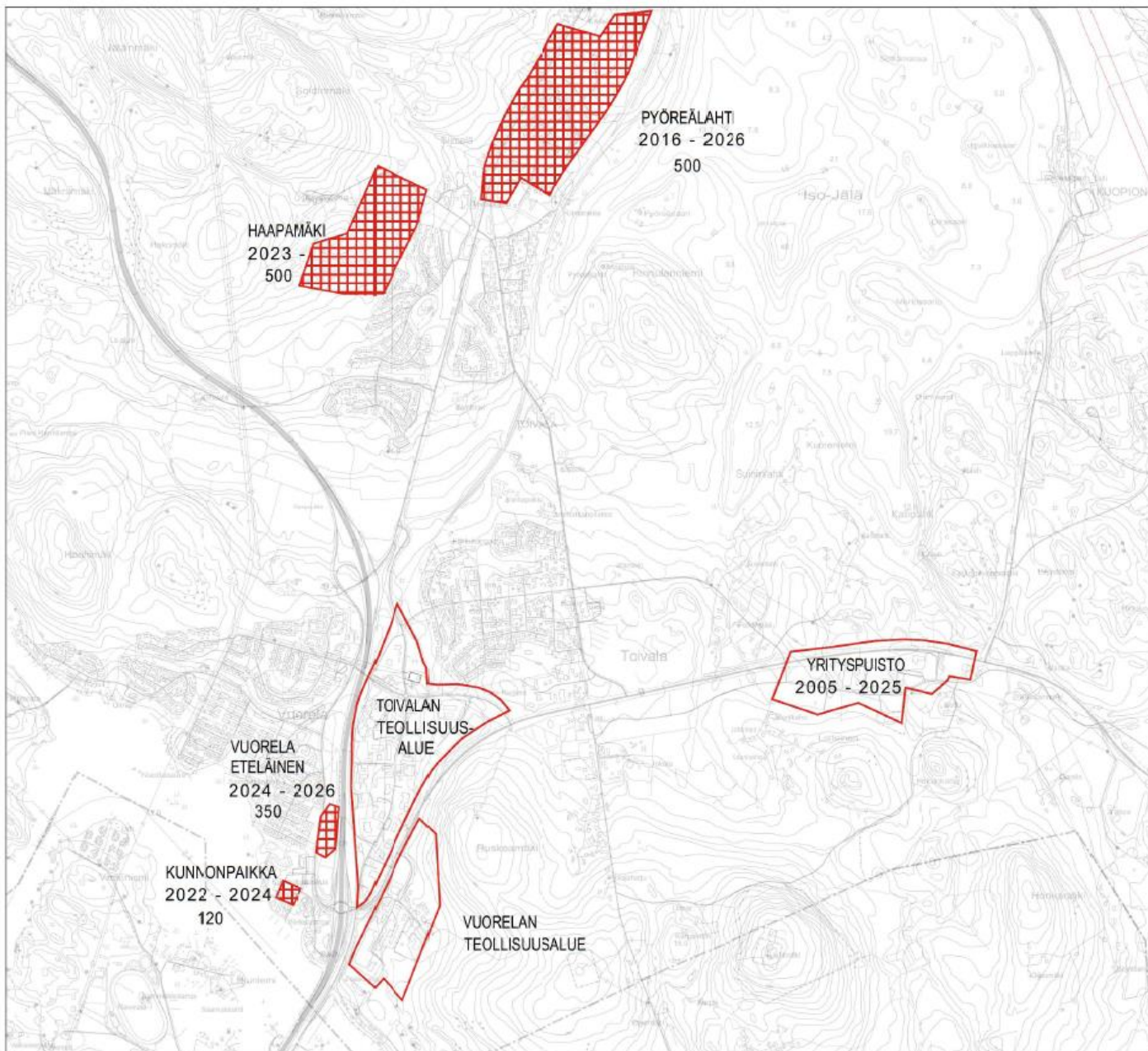
Taloussuunnitelma 2024 - 2026

ASUNTO- JA TYÖPAIKKA-ALUEET

- Asuntorakentamisen alue
- Työpaikkarakentamisalue
- Keskustatoimintojen alue

- 2024 - 2026 Rakentamisvuosi
- 200 Mitoitusasukasluku

SIILINJÄRVI

ETELÄ-SIILINJÄRVI

Taloussuunnitelma 2024 - 2026

ASUNTO- JA TYÖPAIKKA-ALUEET

- Asuntorakentamisen alue
- Työpaikkarakentamisalue
- Keskustatoimintojen alue

2024 - 2026 Rakentamisvuosi

200 Mitoitusasukasluku